

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1604

Martivs. Vita S. Albini, Andegavensis Episcopi Et Confessoris. Ex ea quæ est per Fortunatum Presbyterum. Interfuit hic Concilio Aurelianensi tertio, habito Anno 26. Childeberti Regis Francorum, Anno ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42667

reptos esse; ideoque in monasterio, à quò mulie-
rum accessus arcetur, collocari non debeo, nè for-
nicias à consuetæ benignitatis gratia, post mor-
tem meam, excludere videar. Quare funus eius
clarum fuit, atque eminè à monasterio in monte
parulo sepultum; cuius paulò post monumen-
tum celebri admodum noui templi structura ho-
noratum fuit, & miraculorum maximorum vir-
tute clarum euasit. Lupicinus verò intra monaste-
rij basilicam sepultus, reliquit Domino multipli-
cata concreditæ sibi pecuniæ talenta, id est, sanctâ
optimorum fratrum congregationem diuinis
virtutibus florentissimam.

Monumen-
tum Roma-
ni miracu-
lis clarum.

MARTIVS.

VITA S. ALBINI, ANDE-
GAVENSIS EPISCOPI
ET CONFESSORIS.

Vide Czf.
Baron. Ann.
Tom. 7. & no-
tat. in max-
tyr. Rom.

*Ex ea qua est per Fortunatum Presbyterum. Inter-
fuit hic Concilio Aurelianensi tertio, habito Anno
26. Childeberti Regis Francorum, Anno à
Christo 540. Vigilij Pap. I. Iusti-
nian. Imp. 14.*

BEATISSIMVS Albinus Veneticæ
regionis, claro admodum stemmate
natus generis nobilitatè maximis vir-
tutum ornamentis egregiè ampliavit.
Qui tenera adhuc ætate, mētis altitudine præsen-
tis vitæ ludibria contemnens, in Cincillacensi
monasterio Deo se consecrauit, tantaq; virtutum
omnium excellentia militauit, vt totius cōgrega-
tionis regimini, summa omnium gratulatione præ-
ficeretur. Quo in munere, singulari prudentiæ &
pie-

i. Martij.
Patria Al-
bini.

Petit mona-
sterium.
Fuit Abbas.

Creatur E-
piscopus.

Insignis e-
ius in oēs
misericor-
dia.

Mortuum
excitat.
Cæco visum
reddit.

Item alio.

pietatis significatione quinque & viginti annis
versatus, ad Pontificalem gradum civitatis Alde-
gauenſis evocatur. Hanc verò summam ſacer-
dotij dignitatem tanto virtutum ſplendore admi-
ſtravit, ut cunctis è cælo ad ſalutem eorum pro-
curandam, dilapſus videretur. Paupertatis namque
ab omnibus, quibuſcunque poterat, modis, quam
longiſſimè repellbat; ita ut aliorum neces-
ſitatem ſuam eſſe arbitraretur; lãguores à miſerico-
corporibus fugabat, omnesque ad ſe venientes, ſua
opem in rebus afflictis implorãtes, paternam qua-
dam benevolentia recipiebat.

Quadam vice ad vicum Geginam præcedens,
voces lugubres cum miſerabili eiulatu audire,
cumque tantorum ſtetuum cauſam quaeriſſet, in-
rellexit parentes filij ſui mortem deplorare; ad
quos vir Dei accedens, blandis eos conſolatur
verbis; & ſtatim in oratione multis cum lacry-
mis proſtratus, mortuum ad vitam revocavit. Ex
monaſterio dein Aſſaco, quod paterna ſollicitudo
ne viſitauerat, rediens, cæcum quendam magnum
vocibus opem poſtulantem obuiam habuit, cui
ſalutaris impreſſione crucis, lumen proceram re-
ſtituit. Andegavis item Maurilio quidam, oculo-
rum orbatuſ lumine, inſtanter ab Albino ſequamur
ſanctæ crucis palpebris ſuis imprimi petiit, qui
Dei miſericordiam cum gemitu implorans, pro-
tenſa dextera cæcum illuſtravit.

Ætheræa illuſtris quædam ſcœmina, cum regi-
perſecutione in Dullaceniſ villa in vinculis reſer-
retur, ſtatuit vir ſanctus habitu corporis mutari
periclitanti opem adferre. Ingreſſus igitur ad
eam, multis benevolentia & humilitatis ſignis
excipitur à ſcœmina rogante atque obſecrante, ut
à graui captiuitatis miſeria eriperet eam vellet.

Dei precibus mulieris motus, apprehensa
 cætera sequi se confidenter eam iubet. At è cu-
 bidibus quidam per summum contemptum in
 sacerdotis faciem insufflans, à pio conatu eum
 impedire voluit; qui mox tanti sceleris poenas
 evolvens, morte subitanea mulctatus, cæteris in-
 genem, eamque salutarem formidinem, incussit
 atque ita piam foeminam è vinculis solutam, in
 libertatem restituit.

Accessit quandoque pius Pater in vicum, cui
 Albinia nomen, piæ deuotionis studio. Ibi cæcus
 quidam, dum misericordiæ opem, ab eo magno
 dolore flagitat, cœpit miserabili dæmonis in-
 stigatione torqueri, quem vir Dei, suis de more
 precibus, & à miserandis corporis tenebris, & ab
 mundi spiritûs infestatione liberauit.

Plurima similium virtutum opera vir sanctus
 edidit, quorum singula referre longum foret, nec
 necessarium ducimus. Vnum hoc ad instructio-
 nem omnium qui Christi in terris munere fun-
 guntur, silentio præterire non possumus: tanta
 enim eum animi magnitudine in sceleribus
 hominum corripendis præditum fuisse, vt nullis
 principum vel regum minis, nè quidem morte
 atrocissima proposita à constantia deijci potue-
 rit. Vnde cum personas quasdam anathematis
 fulmine ab Ecclesiæ communionem repulisset, &
 episcopi alij, vt eas ab omni vinculo excommu-
 nicationis solutas, in sinum Ecclesiæ reciperet, in-
 starent, vrgerentque, & vi mala etiam coactum ad
 hoc impellerent, illo stricto Dei iudicio sibi pro-
 posito, in huc modum respondit: Etsi vestre sub-
 scribere sententiæ vi mala compellor, dum vos
 causam Dei recusatis defendere, ipse potens est
 iudicare; & graui mox animi agridudine op-
 pressus,

Foeminam à
 captiuitate
 liberat.
 Cæcus dz-
 moniacus
 curatur.

Magnani-
 mitas eius,
 incastigabile
 hominum
 sceleribus,

Moritur pro iustitiæ defensione.

pressus, antè è vita migravit, quam iniquo postulo subscriberet. Quis neget hoc martyrii genus & quidem acerbissimum esse, nam cum pro iustitiæ defensione sanguinem fundere non potuit, quòd sanè illi gratissimum fuisset, extrema iustitiæ confectus, expiravit. Et hic quidem fuit, post multos in terris exantlatos labores beatissimi Præsulis finis; cuius sacrum corpus Germano Parisiorum Episcopo, huius Pontificatus successore, cum debito honore (prout præclarus sanctitas merebatur) cum in aliud egregio opere templum transferretur, tres paralytici rogram membrorum sanitatem consequuti sunt, & duo præterea cæci meritis eiusdem Sancti, gratissimum Solis lumen aspexère. Administravit autem Pontificiam dignitatem cum summa integritate & eximia sanctimoniz laude, annis viginti quinque & mensibus sex, pro qua à Domino sempiternam iustitiæ coronam, anno ætatis suæ octogesimo in cælis recepit,

* alias Sui- berti. Vide Cæf. Baron. Tom. 8. & 9. Annal. Ecclesiast.

VITA S. SVITBERTI, VVERDEN S I S

Ecclesia primi Episcopi, & Confessoris, Saxoniae Frisonumq; Apostoli: ex ea qua est prolixè addidum conscripta, à Marcellino presbytero, & S. Ludgero primo Monasteriensi Episcopo.

Obijt hic Sanctus Anno Domini 717.

r-Martij. Hic Pötifex in exilio mortuus est.

Genus S. Sui- berti clarissimum.

ANNO Domini sexcentesimo quadragesimo septimo, tempore sanctissimi Papæ Martini & martyris eximij, Constantino Romanorum, Osvino, sancti Osvaldi regis manorunn, Angliæ scepra moderante, fuit in Anglia in regno Nord Humborum princeps quidam, Comes, de Nortingram, Sigibertus nominatus, qui cum coniuge sua Berta insigni admodum nobilitate

Virgine foemina; mirae virtutis fulsit insignijs. Ha-
bit Berta matrem Ostridam, patrem Edilredum,
Ostridus Ostrum, Ostrus Eugistum, à quo Britan-
na, Angliæ primum nomen, edepta est.

Pia hæc & nobilis Comitissa frequenter cum
magna animi sui voluptate considerans mul-
torum principum filios, mirabili virtutum
splendore ornatos, primarias ecclesiasticæ di-
gnitatis sedes in Anglia administrare, multipli-
cesque pietatis fructus cum summa regni totius
pace ad populum vniuersum transmittere, incre-
dibili diuini luminis cupiditate inflammata, assidu-
is precibus à Domino prolem postulare inli-
quæquam sacro eius seruitio perpetuo consecrare
sollet.

Nocte quadam leni sopore oppressa, visa sibi
videre est, rutilantem in firmamento miræ ma-
gnitudinis stellam, ex cuius Orientali parte, duo
radii dissimili radij miro fulgore micantes procede-
bant; quorum vnus Germaniam, alter Galliam
spectabat. Tandem vero postquam illam summa
tam admiratione diu contemplata esset, è cælo
infratum eius delapsa est. Quo casu, ingenti for-
midine correpta, edito clamore, Sigebertum de
domino excitauit; qui ex insolito coniugis clamo-
re, membrorum omnium tremore correptus, tan-
tæ formidinis causam studiosè quæsiuit. Nec mo-
do mane factò, Aidano Lindisfarnesi Episcopo ac-
tuo visionis seriè diligenter exponunt; qui diuini
luminis splendore illustratus coniectura minime
dubis, eos in spem prolis, quæ multis doctrinæ &
sanctitatis suæ claritate, lucè allatura esset, vocat.

Nec sanè fefellit eos coniecturis veritas, nã puer
pene incunabilis, egregiè virtutū maxima-

Berta & ma-
riti eius Si-
geberti Co-
mitis pietas.

Berta postu-
lat à Deo
prolem.

Visio Berta
Nascitur eis
filius.

rum

rum specimen præbuit; & nè aduersa vitiorum tempestate quassatus, in cæcos errorum scopulos aliquando impingeret, ad tutissimum religionis portum, ætatis suæ quintodecimo, confugit. Postquam nouem annos continuos, assidua rerum diuinarum contemplatione exegisset, sacerdotij gradum adeptus est; quem annis deinceps, tanta vitæ sanctimonia administravit, vt Reges & principes in magnam sui admirationem pertraheret.

Anno ætatis
suo quinto-
decimo, re-
ligionem
intrauit.

Egbertus E-
boracensis
Antistes, Ca-
nonicum eum
ordinat.
Fit Abbas.

Anglorum
admiranda
pietas.

Abbas Co-
lumbanus.

Rex Coadu-
ualla, & rex
Offa, sunt
monachi.

Egbertus autem Eboracensis ecclesie Archiepiscopus, fama sanctitatis eius excitatus, vocatum ad se in sanctissimi Apostolorum principis Ecclesia, Canonicum fecit; vbi biennio indefesso vigiliarum & orationum diuinarum quo rerum studio exacto, Abbas monasterio, Dacore dicto, Præfectus est. Erat tunc temporis in Anglicanis hominibus tam ardens deuotionis pietatisque studium, vt certatim non modò plebei, sed vtri principes, & reges ipsi, spreto mundi delicijs & opibus, in summa vitæ paupertate Christi fideliter vestigijs insisterent. Alij igitur animarum saluti strenuam operam nauabant, terrasque ingratas cum ingenti periculo & labore iustrabant, vt homines cæcis errorum tenebris miserè inuolutos, ad clarissimam Euangelij lucem vocarent; quorum vnus sanctus Columbanus Abbas duodecim clericis stipatus, Galliam peragravit, & à misera dæmonum seruitute plurimos ad Christi libertatem transtulit. Alij sanctorum limina singulari animi deuotione obibat, & res mirabiles Deo duce gestas, intemis sensibus recondebant; quorum Coadualla opibus & honore potens Rex, & Offa Cantuariorum Rex, insignes admodum fuere; qui anno Domini sexcentesimo octu-
gesimo

gestimo nono, spreto regali diademate, ad sacra monachorum castra confugere: & à Sergio Papa externis spiritualis militiæ insignijs donati sunt. Alii diuini amoris facibus vehementius inflammati in vastas solitudines, & ab omni familiari hominum congressu vacuas, sese abdiderunt, quorum S. Iudocus & S. V. Vinocus regum filij mirabiles extiterunt.

Iudocus & Vinocus regum filij sunt eremita.

Suibertus autem occultò numinis instinctu edoctus, spreto nouæ dignitatis honoribus (in quibus vno dütaxat anno perficit) magno studio & labore ad animarum salutem procurandam se comparauit. Nam vt V. Vilfridus Episcopus Lindisfarnefis, deinde Merciorum, nouissime Eboracensis Archiepiscopus, Romam iturus, flante Faustino, mirabili Dei prouidentia ad Frisiam ap- pulsus, per totam hyemem gentem illam cæcis errorum omnium tenebris miserabiliter immer- sam, noua Euangelij luce illustrandam suscepit, & aliquam gentis illius ad Christum conuertendæ spem ostendit; Egbertus vt gentem Frisonum Saxonumque (à quo Angli originem duxisse feruntur) à misera dæmonum seruitute, in Christi libertate vindicaret, missis duodecim insigni ad- modum pietate & eruditione viris, præclare, quod Dei virtute & gratia moliebatur, effecit.

V. Vilfridus Dei prouidentia, in Frisiam uenit.

Horum autem nomina fuerunt: V. V. illebrordus, Suibertus, Acca, V. V. igbertus, V. V. illibaldus, V. V. Marcellinus, Leuinus, duo Ewaldi, V. V. Verenfridus, & hi quidem omnes sacro presbyte- rij ordine insigniti. Postremò Adelbertus Leuita, Detrorum regis filius, quorum alij sanguine suo Euangelij veritatem consignarunt, alij ad extremū spiritum pro eorum salute laborantes, pla- tide quieuerunt.

Nomina eorum, qui primi in Frisiam ad gentis conuersionem missi fuerunt.

FFF

Hi

Radbodus
Rex Frisiz.

Destruunt
Christi Sa-
cerdotes,
Iouis & Fo-
stæ delubra.

Vvigbertus
martyr in
Frisia.

Alij pulsi a-
beunt ad Pi-
pinū Fran-
ciz Princi-
pem.

Hi igitur excellenti vitæ puritate, contra om-
nem perfidię rationem muniti, anno Domini
centesimo nonagesimo, Sergij verò Rom. Pontif.
tertio, Imperante Iustiniano religionis & pietatis
laude florentissimo, & Aldevino Colonia
ecclesię episcopo decimo, in Vviltensburg hinc
Traiectum prospero vento delati sunt. Agebat
tempestate Radbodus, Frisiz Rex, virtute Pipini
de Herstallo, principis Christianissimi Majoris
domūs Franciæ, pulsus, fugatusque apud insulam
quandam (quam à Deo quodam suo Fostæ) Fostel-
landiam appellabant. Hanc Christi sacerdotes
magna virtute ingressi, Iouis & Fostæ delubra de-
struxerunt, multoque tandem sudore tres vitæ
Euangelio genuerunt.

Radbodus verò audita idolorum suorum rui-
na sanctum Vvigbertum comprehendit, & accro-
cissimis mactatum supplicij, interim iustus reli-
quos exilij poena multatos, Euangelij prædica-
tione interdixit; qui incredibili gaudio pro acce-
pta pro Christi nomine contumelia perfulsi, ad
Pipinum se receperunt; à quo egregio humanita-
tis & beuevolentiz officio excepti, nò multo post
tyranni viribus planè contritis, in eadem messem
missi sunt. Et primò quidem ab omni iniuria Bar-
bari, quaquam in scelere perfidiz obdurati, se co-
tinuerunt; seuera nimirum Pipini denunciatione
prohibiti, nè quã Christi seruis calumniam intol-
lerent. Sed non potuit illa Barbarorum modestia
suppliciorum formidine constituta, esse diuer-
na; nam simulatq; minimam concepti in seruis
Dei furoris expromendi occasionem oblata vide-
runt, eã minimè neglexerunt. Cum enim Svitber-
tus paucis stipatus neophytis, fidei calore incen-
sus, ad diuersas Germaniz prouincias excurreret
& vicum

vicum quendam Duerstat dictum, nefaria idolorum cultura celebrem inuenisset, institit diuini verbi fulmine execrandam impietatem deicere; quo Barbaræ mentes vehementius irritatæ, sublati clamoribus, violenta manu in carcerem eum traxerunt, omnique scelere occultam ei necem inferre contenderunt. Sequebantur eum multis cum lachrymis Vverenfridus & Marcellinus, quos ille forti & inuicto animo consolatus ad constantiam ne mortem pro Christi gloria subeundam extimescerent, hortatus est.

At verò cum carceris squalore circumdatus, omnique humano solatio destitutus, orationi innumberet, adfuit subitò cælesti conspicuus splendor Dei Angelus; qui Christi famulum confractis vinculis, ferisque resecatis, in libertatem restituit, atque vt constanter Euangelium enunciat, ei præcepit. Pergit igitur confidenter Suibertus, & maxima ubique sui admiratione, plures iam à morte ad vitam reuocare incipit. Stupebant Barbari Christi virtutem, idolorumque suorum vanitatem paulatim agnoscentes, impietatem detestabantur.

Eodem anno peruenit in villam quandam Hollandiæ quam Hagenstein appellant, in qua impijs idolorum cultoribus sacrû solenne erat, summaque ipsius religione celebratum. Hic vir Dei animo commotus, cunctos ad se vocauit, & maxima vocis intentione nefandam sceleris impietatem, qua conuersi erant, explicauit, omnibusque, ni resipiscerent, horrendum ignis sempiterni supplicium denunciavit. Christi verò gratiam, & bonitatem & immensum regni cælestis opes, tanta claritate in oculis eorum constituit, vt vehementer earum amore eos inflammeret. Tunc Barbari ne inani verborum iactantia

Fff a

fidem

Suibertus
in vincula
conijcitur.

Angeli visitatione
vinculis liberatur.

Prædicat S.
Suibertus
in Hagenstein,
villa Hollandiæ.

fidem adhibere viderentur, Giselbertum inter
quendam luminibus ab utero materno miseror-
barum adducit, ut eum Christi virtute, quem pro-
dicabat, illustraret; si faceret, sine mora contra
Christo libenter nomina darent; suo autem, cruce
li mortis supplicio, ut impostorem & parentum
traditionum subuersorem macularer. Iusta hac ne-
cessitate compulsus Svitbertus, flexis cum summi
veneratione genibus, supplices Deo preces obse-
lit: & sancto salutiferæ crucis signo super oculos
cæci formato, cum corporis lumine cælesti
mæ lumen induxit. Tantæ igitur fidei miraculo
omnes percussi, manus in cælum tendunt. Dei ser-
uum cum ingenti admiratione venerantur, idolo-
rum vanitatem execrantur, certatimque diuini
vite superstitione relicta, ad sanctissimam
Christi sacra confugiunt.

Interea numero fidelium indies magis magis-
que crescente, visum est cunctis gregi vniuerso
antistites præponere: quorum auctoritate facili-
us id quod hæctenus multo sudore partum eras,
conseruaretur. Conueniunt igitur fratres, & Ne-
ophyti omnes, nec longa consultatione habita,
Vvillebrordum & Svitbertum cæteris omnibus
eo in munere præferendos iudicant. Svitbertus
igitur Pontificia fultus auctoritate, multo fiden-
tius alacriusque in opus incumbere & perfricari
reliquias miraculorum etiam virtute extirpare
cœpit.

Accidit ut ecclesiã in Malsen in comitatu Ter-
sterbandiæ, super annæ, solenni dedicatione con-
secraret. Huic, Splinderus adolescens quidã admi-
dum generosus, ut interesset, lumina nauigij con-
tentione laborauit. Volebat autẽ actus viri sancti
quos fama eius celebres ubique fecerat, studio-
sus es-

Homini à
natiuitate
cæco, visum
restituit.
Hagenstei-
nenses cre-
dunt in Chri-
stum.

Svitbertus
& Vville-
brordus E-
piscopi cõ-
stituantur.

Svitbertus
consecrat
ecclesiam in
Malsen.

explorare: vt inueniret homo à Christiana ve-
 nire alienus, quod in eum calumniaretur. Con-
 gregatus autem vt dicacitati & facetijs intectus, è mar-
 gine nauiculae in aquas decideret, & ante quam
 capillum adferri posset, fluctibus haustus merge-
 retur. Tunc clamores ingentes, cum eiulatu valde
 lugubri exorti, plurimos ad triste spectaculum
 conuertarunt; donec res ad parentes delata est; qui a-
 nimu[m] dolorem multis lamentis testantes, huc atq[ue]
 illuc cursitabant, si quã fortè opem inuenire pos-
 sent. Tandem Christianorum exemplo admoniti,
 cadauer iam aquis, extractum in templu[m] Martis
 miserunt. Ibi tum multis precibus pro filij salute
 illius numen facigatum est, tantisque obsecrati-
 onibus laboratum, vt Christianos, qui spectatores
 steterant, vehementer ad misericordiã incitarent.
 Mortuatur igitur Guntherum (hoc nãque nomen
 patri adolescentis erat) vt execrabili errore reli-
 gioso animo confidenti ad Suitbertum iret, opemq[ue]
 supplicibus ab eo verbis contenderet, qui Christi
 virtute minimè dubiam salutis spem præstaret.
 Ille vt erat iuctu lachrymisq[ue] oppletus, quanta
 posuit celeritate maxima, ad seruum Dei veri p-
 perat, orat, obsecratq[ue]; vt aliqua sui misericordia
 capiat, filiumq[ue] qui erat vnicus, morte misera
 illi extinctu[m] ad vitam reuocet. Si faciat, se pro-
 prius cum tota familia & cognatis Christo credi-
 tarum. Suitbertus quamuis hominem multis ra-
 tionibus ab animi ægritudine releuaret, & ad fir-
 missimam salutis spem in Christo constituendã
 exortaret, ad cadauer tamen venire piè recusauit:
 offerens Deum, cuius iudicia vera & iusta sunt,
 nequaquã in re tã graui tentãdum esse. Sed cum il-
 le vehementius instaret, & per oēs sanctitates ob-
 secraret, iuic Suitbertus; cui Mechtildis mater

Defunctum
adolefcen-
tem, ad vitam
reuocat.

Multi ere-
dunt in Chri-
stum,

VVillebror-
dus & Suit-
bertus Hol-
landiam &
Frisiam, con-
uertunt.

VVillebror-
dus primus
Traiecten-
um Archie-
piscopus.
Svitbertus
prædicat
VVestphalis

Splinteri, luctu affiduo miserabiliter deformatus
occurrens, tantam misericordiam inculsit, ut ma-
xima de Dei bonitate, concepta fiducia ad corpus
defuncti accesserit: & fufis, cū ingēti lachrymā
vi, ad Dominū precibus, apprehēsa dextera detin-
ētū erexerit & sanū eū Christū Iesum magna vo-
ce cōfitentē, parentib. tradiderit. Attulit hoc vo-
uerfis non solum ingentem admirationem, sed
tantam etiam formidinem, ut statim contra idō-
lōs Christo nomina darent, cœlestemque vici-
diētā, si diutiūs in perfidiæ scelere permanerēt,
vehementer pertimescerent.

Intere à VVillebrordus, qui Romæ à Sergio Pa-
pæ, Archiepiscopi munus, cum sacra manus im-
positione acceperat, in Germaniam rediit. Cui
Svitbertus circa Embricam, festiuo occurres ga-
udio, magnifica Dei opera enarrauit, & in societate
sacri muneris accepit, qui coniunctis deinde vi-
ribus, non modo Hollandiam, Frisiamq; à flagiti-
orum tenebris in lucem iustitiæ vindicauerunt, sed
& Lotharingiam & Daciam cum eximio fructu
obeuntes, plurimos ad Christi seruitutem adiu-
xerunt. Post longa tandem itinerum spatia mag-
no labore emensa, iterum se Traiectum recepe-
runt, vbi VVillebrordus Apostolicæ Sedis aucto-
ritate primus Archiepiscopus, dignitatem illam
multis titulis ornatam constituit.

Svitbertus autem alijs etiam gentibus euangeli-
cæ libertatis felicitatem annunciare cupiens,
VVestphalam & Saxoniam inferiorem alacritate
incredibili peragravit, diabolicæque veritatis
fraudes patefaciens, è durissima misericordiq; ser-
uitute plurimos in libertatē vindicauit. Erat Mo-
nasterij mulier quædam, quæ tanto tamq; miserabili

membrorum contractu laborabat, ut mōstro
magis quam homini similis esset. Cumque om-
nibus penē facultatib. in medicos expensis, à spe
salutis depulsa esset, audita celebri viri Dei fama
petijt se ad eum adduci. Adducitur misera, & sup-
plicibus ab eo precibus in Christi nomine, quem
annunciari audierat, sanitatis beneficium postu-
lat, protinus est cōsecuta; Hęc virtutis fama, sta-
tim in Bilueldiam ad prædiuitem quendam virū
Hobbertum nomine peruenit: qui in vltimum
hęc discrimen pestilentis morbi contagione de-
ductus, in firmam spem salutis animum erexit, si
vel conspectu viri Dei frui posset. Nec mora, duo
de eius famulis Monasterium profecti, adducunt
Hobbertum, qui spe animarum magis, quam cor-
poris salute excitatus, minimè cunctatus est ho-
minem, fusa de more oratione, à præsentis mortis
periculo eripere, & fugatis errorum tenebris ad
clarissimam veritatis lucem transferre.

Mulierem
contractam
sanat.

Liberat præ-
dicitē quen-
dam à mor-
tis periculo.

Cæco bacu-
lo suo, vi-
sum resti-
tuit.

Prædicat
Brunsvicensi-
bus.

Hoc miraculo cum vberimo animarū lucro,
parato, magna Christianorum gentiliumque sti-
pitus caterua, Monasterium repetijt. In via autem
quendam magnis vocibus opem implo-
rantem obuiam habuit; cui missio per VVillei-
rum presbyterum baculo suo, visum restituit:
multosque paganorum eo facto ad Christum
conuertit. Hinc animo inflammato, Brunsvicensi-
bus Christi gratiā annunciare properauit; Cum-
que summa vocis contentione, dura perfidorum
pectora expugnare non posset, vidit signis rur-
sus & prodigijs opus esse. Erat in vico, qui præ-
ceteris hominum frequentia celebrior erat, ho-
mo quidam, cuius sinistrum latus omni sensu
privatum erat, omnemq; medicorum industriā

vi morbi superabat; hic audito Svitberti aduentu summis infimisq; precibus, ne ad se venire graueretur, orat. Venit sine mora vir Dei, hominemque admiratione, sanū restituit. Mox igitur factis hinc hominum sermone diuulgato, varij animorum motus exorti sunt; alij Christi virtutem debitis laudibus extollebant, alij maleficum à medio tollendum clamabant, tantaque populi commotio facta est, vt collecta manu nefaria, S. Svitbertū & satrapā eius loci, qui Christianorum rebus studebat, occidere pararent. Svitbertus conspiratione comperta, ne vno temporis momento, morte sua, quam minime horrebat, rem Christianam in periculum adduceret, cessit impijs eorum contibus; relictoq; felice Bosone presbytero, qui neophytorum animos ritē curaret, ad Boructuariorum migravit; quorum mentes teterrima ignorantie caligine obcæcatas, non sine multis magnisque periculis, prædicationis lumine illustravit.

Boructuarii,
os ab errore
liberat, & ad
Christum
adducit.

Erat in villa Velsenberch, vir quidā opum estimatione princeps, Ethelhere dictus. Hic demōnio obsessus, grauiissimo catenarū pondere constrictus iacebat; tanta enim rabie cū in alios, tum in seipsum ferebatur, vt nullis vinculis nullis hominum viribus cōpesci posset. Hunc Svitbertus solo verbo crucisq; signo, & à demōnis tyrannide liberavit & tanto diuino cognitionis lumine illustravit, vt plurimos suo exemplo à prauitate vitæ & perfidiæ scelere, ad ardentissimum virtutis pietatisque studium excitaret. His sanè felicibus initijs Boructuariorum salus egregiè crecebat, firmabaturque, donec hominis vnius intemperantia, quod multo sudore partum fuerat, dissolutum dissipatumque est. Venit, eo tempore

Demōnio
obsessum
crucis signo
liberat.

Bruno

bruno magnus Saxonum satrapa in prouinciam
 oruatuariorum, pernoctansq; in vico Ratingen,
 tra inter ipsum & loci eius primicerium ex
 pietate diffensione, vitam homini per summum
 scelus eripuit, Amici sceleris grauitate vehemē-
 ter commoti, eadem crudelitate satrapam con-
 solunt. Hinc statim atrox bellum inter vtramq;
 gentem exortum, mutuas caedes excitauit, & res
 Christianorum planè dissoluit.

Bruno Saxo-
 num satra-
 pa, primice-
 rium vici
 Ratingen
 interfecit.

Item Satra-
 pa confodi-
 tur.

Suitbertus angelico monitu Coloniā petens,
 honorificè admodum è Plectrude Ducis Pipini
 cuiusdam coniuge susceptus, alijs atque alijs mi-
 raculis nouam sibi sanctitatis famam concilia-
 uit. Quare nobilis matrona, eximia viri sancti-
 tatis delectata, ei vicum, quem VVerdam ap-
 pellant, non ita procùl à Rheno distans liberali
 donatione à Pipino impetrauit; vbi Suitbertus
 celebre in honorem Gloriosæ Virginis monaste-
 rium à primis fundamentis erexit.

Suitbertus
 venit Colo-
 niā.

Monasteriū
 in VVerda
 construit.

Erat in vico vir quidam nomine Hungerus, cui
 postquam ad Christi fidem adiunctus est, Petro
 nomen impositum fuit. Erat enim fidei calore
 incredibili accensus, ideoque hoc nomen à Suit-
 bertus obtinuerat. Hic dum summa diligentia nè
 opus aliquo temporis spatio intermitteretur, in-
 teriret; accidit, incertum quo casu, vt curru lapidi-
 bus vehementer onusto, opprimeretur. Cumque
 omnium opinione iam mortuus ad sepulturam
 deferretur, & lugubri eiulatu multi funus pro-
 sepererent, Suitbertus ad triste spectaculum ge-
 mitibus & clamoribus excitatus, iussit corpus ad
 suam domum deportari; ibidemque multiplica-
 tis cum ardēti lachrymarum vi precibus homi-
 nem ad vitam reuocauit; vixit autem idem Pe-
 trus, in sancto monasterij eiusdem seruitio, et-

Suitbertus
 mortuū ad
 vitam reuo-
 cat.

iam post migrationem S. Svitberti sanus & incolumis.

*Migrat ad
cælum.*

His alijsque quàm plurimis maximarum virtutum ornamentis excultus, in monasterio à constructo, anno ætatis suæ sexagesimo nono, à gilolpho Coloniensem dioccesim sedula pietate administrante, migravit ad cælum; Sacrum autem corpus cum multis suorum lachrymis in ecclesiam delatum, novis rursus miraculis omnium animos in sui admirationem, Deique laudes excitavit. Cùm enim ingens pauperum & miserorum turba, qui hæcenus sancti præfati beneficium vitam sustentarant, conflueret, adfuerunt aliorum misericordia adductus vir quidam, tetro cacodæmone obsessus, qui solo feretri contactu, à longa hostis nequissimi vexatione liberatus est. Accessit deinde cæcus quidam, valde lugubri eiulatu à viro sancto opem flagitans: nec prius sacras etiam psallentium voces clamoribus suis interrompere destitit, quàm luminis beneficium impetrasset.

Dæmoniacus, contactu feretri S. Svitberti sanatur.

Cæcus visum recipit.

Longum nimis foret singula quæque referre, quæ vir diuinus tam in terris quàm in cælis cum ingenti animarum salute edidit. Erat Verdenis quidam civis, Suuederus, insigni admodum pietate præditus, qui anno Domini septingentesimo decimo octavo, Susatum, gentilium civitatem, ingressus, ad perfidi cuiusdam hospitis & in Deum scelerati domum diuertit. Cumque inter pocula de Deorum potentia disputatio exorta esset, Suuederus scelerata hominum impiorum oratione commotus, Deorum vanitatem ostendere, impietatemque constanter execrari, Dei Christi virtutem, in S. Svitberto admirandis rerum factis coruscantem, prædicare & extollere

Insignis pietas, cum miraculo admirando, coniuncta.

barbari hominis constantiam cum summa Deorum suorum iniuria ludibrioque admirantes, præcipiti mentis furore in eum inuadunt, multisque plagis affectum, & lingua, qua impietatem redarguerat, per summam crudelitatem priuatum. è domo exturbant. Sed Suitbertus pro cuius defensione hæc patiebatur, præclare adfuit. Omnes enim viros, qui numero septem, tanti sceleris rei erant, subito luminibus orbatos & cruciatu intolerabili affectos, maximum animi dolorem cum multis gemitibus & clamoribus coniunctum edere compulit; opemque ab eo, quem malè multauerant, & contumelijs affecerant, infimis precibus postulare. Suuederus quamuis morte penè circumuentus, eximia tamen pietate Christiani hominis officium erga perfidos assumpsit. Nutu igitur, & signis, omni que ratione ad luctum & lachrymas & sceleris in Deum eiusque seruum admitti, detestatione eos hortatus est. At illi multis precibus, & lachrymis cum crebro singultu veniam petere, manus in cælum tollere, & maximis vocibus falsa Deorum numina detestari. Suuederus hæc significatione doloris, incredibili gaudio exultans, suauiter eos amplexatus est, omnesque benignè susceptos, ad spem recuperandi viuisi secum ad S. Suitbertum pergerent, excitauit. Pergunt igitur a lacriter, seseque totos Suuedero committunt. Ille ante monumentum cum circumfula turba consistens, quia lingua non poterat, corde tacito Suitberti opem implorauit. Et ecce uisus sibi sanctus a desse, qui sacræ manus suæ cõtactum loquelam restituit, laxatisque linguæ fibris, ad Dei laudes prouocauit. Cæci vocè eius in què scelus perpetrarant audientes, & timore perculsi, & spe ad simile sanitatis beneficium, consequèdum exci-

Nota rem-
admiranda.

excitati, obnixius veniam & misericordiam postularunt, quam cum animarum etiam salute protinus obtinuerunt. Refert hic Marcellinus vir excellenti vitæ integritate præditus, qui horum omnium scriptor est, ipsos panes qui ad vescenti in mensa appositi erant, quando perfidi in Suederum ea crudelitate, qua dictum est inuerti sunt, in lapides durissimos trãsmutatos esse, qui etiam ad sempiternam rei memoriam ad sepulcrum Sancti Svitberti ab iisdem collocati sunt.

Eodem anno quatuor viri diuersis temporibus vsq; ad mortem pestilenti contagione laborantes, ad sepulcrum eius cum oblationibus adducti, sanitatem consecuti sunt.

Tempore verò Pipini Regis Francorum filij Caroli Martelli Principis, Hildegerus Archiepiscopus Coloniensis, (qui mediante Rangesedo, sancto successerat Agilolpho) cum quadam die contra perfidos Saxones cum eodem Pipino in expeditione profectus fuisset, graui admodum lapsu, armis onustus ex equo in terram decidit, fractisq; scapulis cum altero brachio, cerebroq; comminuto in vltimam vitæ desperationem adductus est. Nocte verò sequenti Sanctus Svitbertus in somnis adfuit, monuitq; vt cum firma recuperandæ sanitatis spe sepulcrum in Verda visitaret. Paruit ille protinus, & sanitatem cum ingenti omnium admiratione recepit.

Hiscæ alijsq; quam plurimis præclaris miraculorum virtutibus: Pipinus incredibili erga Svitbertum amore affectus, castrum munitissimum ad monasterij eius, in quo sancti corpus quiescebat, defensionem extruxit: vnde insignem sepe victoriam de hostibus suis reportauit. Cum autem Christianorum iugum, collectis vndique vi-

Hildegerus
Archiepi-
scopus Co-
loniensis,
sanatur ad
sepulcrum
S. Svitberti.

ibus Saxones & VVestphali excutere decreuissent & Pipinum cum suis penè circumuentum interneccione delere pararent, Pipinus suis planè diffidens viribus, cum rem in vltimum discrimen adductam videret ex equo descendens, fixis in terram genibus, manibusque in cælum sublatis, Suitberti opem implorauit; promittens si è præsentis periculo eriperetur, se nudis pedibus VVerdum iterum, & vota ad sancti sepulcrum soluturum. Et ecce cælitus diffusa lux, Christianorum exercitum circumcinxit, tantoque hostium animos patiore cõpleuit, vt missis continuò legatis, pacem postularent; quæ libens à Pipino concessa fuit, & vota singulari pietatis studio ab eo persoluta.

Anno Domini septingentesimo quinquagesimo nono, quo Pipinus Franciæ Rex mandato & auctoritate Zachariæ Papæ consecratus fuit, Hunaldus comes de Angiers, VVerdense propugnaculum contra paganorum impetus tuendum accepit; qui cum plerisque sui exercitus militibus pestilenti contagione correptus, & à medicis relictus, magna animi fiducia ad Suitberti merita confugit, sanctissimo se voto astringens, si mortis periculum euaderet, eius se seruitio mancipaturum. Vix voto emisso, morbi contagione liberatus conualuit, multosque suo exemplo ad sancti memoriam celebrandam prouocauit.

Eodem anno Stephanus Papa eius nominis secundus Alstulphi Longobardorum regis atrocissimæ ecclesiæ hostis, armis petitus, in Franciam, cum sacro Cardinalium cõcetu ad regem Pipinũ peruenit. A quo eximij beneuolentiæ & amoris signis exceptus, præclaras Sancti Suitberti virtutes intellexit; rogatusque vt sanctum in diuorum

Pipinus
Francorum
Rex, Suitberti ope
mortis periculum euadit.
Votũ eius.

Hunaldus
Comes, à
mortis periculo, emisso
voto statim liberatur.

Stephanus
Papa venit
in Franciam
ad Pipinum
regem, petitus
armis Alstulphi regis
Longobardorum.

rum

rum numerum referret, non inuitus concessit. Sed aduersa valetudine grauitur oppressus. negotium hoc venerabilibus patribus & Pontificibus, sancto scilicet Hildolpho Treuirorum, Bonifacio Moguntinorum, Archiepiscopo, Fulcario Leodiensi Episcopo, & præcipue Hildegero Coloniensi Archiepiscopo commisit; qui tamè bellorum tempestatibus impediti, desiderio suo satisfacere non potuerunt. At Hildegerus, antè quàm

Hildegerus
in bello Saxo-
nico, pro
Christo occi-
sus.

**Mutus &
Surdus** sana-
tur, oscula-
ta dextera S.
Suiberti.

Leo Papa,
cælitum ei
honores
dececnit.

Vide poenas
hominis sa-
cilegi.

in bello Saxonico pro Christi fide occumberet, VVerdam contendit, vt sacrum Suiberti corpus de terra sublatum auctoritate Apostolica exaltaret. Aderat tunc fortè ciuis quidam Colonienis, Robertus nomine; idemque mutus & surdus, apprehensam sancti dexteram deuorè excolatus est; qui mox non sinè astantium omnium stupore, & auditum & loquelam meritis S. Suiberti recepit.

Est autem diuorū catalogo ascriptus à Leone 3. Papa, Carolo Magno inclyto Pipini regis filio imperante, qui cum gentiles Hispanos ad Christi fidem armis adiungere contenderet, Saxones & VWestphali in perfidiæ scelere perdurantes, arrepta occasione monasterium S. Suiberti & templum ab eo constructum, flammis absumpserunt. Quo in scelere, antè alios insignis Ogellus Osterbach de Paderborne, cum gloriabundus de perpetrato facinore se commilitonibus suis venditaret, iusto Dei iudicio dignas temeritatis & sacrilegij poenas debita & horribili morte iuit. Subitò namque in terram retrorsum decidens, fractis ceruicibus expirauit. Tres interim horas scelerati corpus insepultum iacuit; cum fama per castra dispersa, tandem ad consanguineorum aures peruenit; qui cura sepulture assumpta, in

remiterio S. Suitberti fossam parare volentes, nulla id ratione efficere potuerunt: quin defluente semper humo, fossa completeretur. Cuius rei miraculo attoniti, intellexerunt scelestum eo plane loco quem prophanauerat, indignum esse. Amicis interim pauidis, quid facto opus esset. consultantibus, alij quidam cadaver piscibus Rheni deuorandum tradiderunt.

Interea nunciatur Nothelino & Oconi principis satrapis, Ogellum Dei & S. Suitberti vindicta perurgente, sceleris sui poenas dedisse. Qui vehementer indignati, casu hoc accidisse dixerunt, nullaque omnino potestate S. Suitbertum praeditum esse, vtpote qui ne templum quidem honori proprio dedicatum, ab incendij flamma trahi potuisset; multa deinde conuicia & blasphemias in sanctum iocando iactitarunt: sed non impune. Nothelinus enim subito oculorum lumine priuatus, & acerbissimo viscerum dolore cruciatus, reatum agnouit, flexisque humiliter genibus, Deo vouit, si pristinam visus facultatem reciperet, quod templum in cineres redactum egeret; supplexque sacra Suitberti lumina visitaret. Conualuit protinus, & votum eximia pietate impleuit.

Occo vero cum opimis Christianorum ditatus spolijs domum pergeret, & in via, ignarus quid Nothelino accidisset, de vastitate templo illata gloriaretur mox scelerata lingua obmutuit, & aurium auditus obstructus est. Redijt hoc modo domum ingenti moerore oppressus; & dolore admissi sceleris percussus, non prius sanitatis remedium inuenire potuit, quam Nothelini exemplo scelus magna animi humilitate detectus, voto suscepto Suitberti sepulcrum visita-

ret.

Nota rem
stupendam.

Diuina via-
dicta; in
Suitbertum
blaspheme-
mantes.

ret, collatisq; facultatibus monasterium templum
que restauraret. Vbi deinde amore erga sanctum
concepto, relicta dignitate opibusq; contemptis,
miro deuotionis studio, toto vitæ suæ tempore
seruiuit.

Anno Dominicæ incarnationis septingentesimo octuagesimo tertio, Carolus Caroli Francorum Regis filius, cõserto iuxta munitionem Domini prælio, insignem contra VVestphalos obtinuit victoriam, multosq; in internectione deleuit, inter quos Bruno quidam vir prædiues, & armorum gloria illustris (qui antea Eldack dictus ad Christi fidem conuersus, hoc nomen Brunonis assumpsit) cum Ducis sui imperio coactus bello interesset, multis concisus vulneribus spem salutis abiecit; sed cum ei Svitberti in mentem veniret, & quomodo perfidis etiam opem suam benignè admodum præstitisset, concepta fiducia ad patrociniũ Svitberti confugit; vovitque si imminerent mortis horam euaderet, se sacro eius leuitio in VVerda mancipaturum. Hæc ille suspirijs & gemitibus identidem repetebat: & ecce Svitbertis mira claritate refulgens; visus est miserero adesse, & ad firmam salutis spem erigere. Splendor interim mirabilis Christianorum oculos, (qui iam tunc inter mortuorum cadavera, fuso fugatoque hostili exercitu, versabantur) perstringebat, & ex luminis claritate, suspicantes aliquem sanctitate conspicuum, inter cadavera occisum, singula diligentè explorant; inueniuntque Brunone mortiferis vulneribus conciso mirantur hominem viuere posse. At ille multis lacrymis cum crebro singultu rem totam exponere cœpit, quomodo imperio sui Ducis coactus arma contra Christi fideles Christianus sumere co-

S. Svitbertus apparet Brunoni grauius vulnerato, & ipse sum pie inuocanti.

fuisset: iustoq; Dei iudicio prostratus, & in vltimum vitæ discrimen adductus, meritis S. Suitberti, (quem in omni vita patronum elegerat) huc usq; seruatus esset. Illi visione luminis admoniti, fidem verbis facillè adhibent; nec mora, omni humanitatis officio hominem souent refouentq; & breui ad pristinam sanitatè reducunt. Qui tam eximio Suitberti beneficio excitatus, sacro se eius seruitio in VVerda consecrauit.

Fama inde miraculorum magis magisque crescente, Leo Papa tertius, cum per summum Romanorum scelus insidijs peritus, lingua oculisque priuatus fuisset, & singulari Dei beneficio angelico ministerio sanitati restitutus, ad Carolum Franciz Regem peruenisset (à quo nõ multò post in sedem suam restitutus est) VVerdam, vt Suitbertum inter diuos referret, contendit. Confluebat eò ingens sexus vtriusque multitudo, ad tantæ celebritatis actum. Inter quos vxor Bartoldi Domini de Grinbergen, Irmgardis dicta, germana venerabilis patris Hildebaldi Colonienfis Archiepiscopi, duabus stipata pedissequis, & filio suo Gocellino octo circiter annorum puero, matris sui consensu eidem celebritati interesse decreuit. Cumque conscensa naui, littori appropinquarent, Gocellinus, margine lubricante in Rhenum decidit, submersusque ex oculis omnium exsternuit. Quo viso mater eiulatu valdè lugubri, littora compleuit, nec vllam consolationem admittit: quin concito gradu ad Suitberti ecclesiam properans lamentis se dedit, noctemque insomnem ducens, vouit: si filium viuum reciperet, se sacro eius ministerio ipsum oblaturum. Certatim à multis vncis ferreis alijsq; instrumentis nauticis, laboratum est, vt ex aquis defunctus extraheretur;

Ggg

cum

Leo Papa 3.
à Romanis
oculis & lin-
gua priua-
tus.

Fuer Gocellinus a quis suffocatus, ad vitam reuocatur ad sepulcrum S. Svitberti.

cumq; diu frustra sudatum esset, Lambertus Dosel Embricensis quidam vno vestem apprehendit, extractumq; matri presentauit. Quae mater cum amplexata affectu, cum multis lacrymis ante Svitberti sepulcrum deposuit, nequus à steribus precibusq; cessauit, quam cunctis vt par erat, mirantibus, vita defuncto reddita fuit. Clamores igitur ingentes cum incredula læticia exorti sunt; moxq; Bertoldus relictus parentis, vt adfuit, & filium, cuius mortem lamentabatur, viuum sanumq; vidit, protinus argentea torque, qua Gocellinus ornatus erat, deposita, sacro eum Svitberti seruitio manseruit. Irmgardis verò Bertoldi coniunx, & Archiepiscopi Colonienfis Hildebaldi germana soror, manus in cælum tollere, Svitberti virtutem & merita prædicare, omnibusq; modis cunctos ad Dei bonitatem debitis celebrandam laudibus inuitare,

Anno septingentesimo septuagesimo septimo tres adolescentes generis quidem nobilitate clarissimi, sed virtutibus obscuri, facta conspiratione, arcam in qua sacra Sancti Svitberti ossa asseruabantur, auri gemmarumq; splendore decoram, spoliare decreuerunt; cumq; iam sacrilegas in eam manus conijcere vellent, arca (mirum dictu) in sublime se extulit, nec tamen à nefario conatu destiterunt, sed vnus eorum audacia insignis, duas laminas vi auulsit, quibus tanquam opulentijs spolijs fugam inierunt. Cum verò extra Verulamdam omneq; periculum se constitutos arbitrentur, intra eiusdem oppidi mœnia versantes triduoq; inani labore consumpto, nihil se proficere intellexerunt. Neque cibum interim vel potum sumpserunt; tanta contentione, vt periculum

Nota miraculum.

lum euaderent, laborabant. Tandem preciosum
 metallum argentario cuidam venale obtulerunt;
 qui diligentius iterum atque iterum hoc ipsum
 contemplatus, se hoc suis manibus finxisse &
 exornasse dixit, & sacrilegio de Suitberti sepul-
 cro sublatum esse confirmavit. Fit, oborta inter
 eos contentione, populi concursus; & sacrilegi
 manifestò conuicti, scelus fatentur; & quomodo
 triduo errantes effugium nullum inuenire potu-
 issent, exponunt.

Fuit quidam Seuerinus inferioris VVesaliae ci-
 uis vir humanæ gloriæ supra modum appetens, &
 opibus ac potentia valdè clarus. Huic erat filius
 maximarum artium disciplinis egregiè instru-
 ctus, sed caduco morbo, quem lunaticum vocant,
 miserabiliter obnoxius. Pater hac filij miseria
 grauiter perculsus, ne ex eo aliquam ignominia
 notam familia contraheret, callidè cum ingenti
 presentis pecuniæ vi multisque promissionibus
 VVerdensi eum coenobio obtulit. Fratres viso
 Conrado (hoc namque adolescenti nomen erat)
 fraudis ignari, maxima animi lætitia eum rece-
 perunt; sed cum interiecto paucorum dierum
 intervallo, humi sæpè labantem, & clamores
 valdè miserabiles edentem vidissent, omnis eo-
 rum lætitia in graues mœrores mutata est. Tan-
 ta enim rabie interdum agitabatur, vt fratres eo
 relicto omnes diffugerent, nec quisquam esset
 qui opem ei adferre auderet. Igitur à fratrum
 consortio, & communi mensa remotus, cœpit
 graui suscepti statûs tædio laborare, & in mise-
 randa solitudine contabescere: & tandem, vt fieri
 solet, longa animi ægritudine victus consilium
 inire, vt vel ad sæculi delicias rediret; vel si hoc
 minus ex voto succederet, vitam inuisam vio-
 lenta

Fraudulētē
 homo mor-
 bidus fratri-
 bus VVerdē-
 sis coenobij
 obtruditur.

Lunaticum
fanat S. Sui-
bertus per-
visum.

lenta morte abrumperet. His cogitationibus miser nocte dieq; æstuans, & modò consentiens modò acriter resistens, Svitberti assiduo operam implorabat; qui nocte quadam adesse visus, eum constantiam in Dei seruitio ad vltimum visum spiritum seruandam, hortatus; & vt intelligas, inquit, quanta vos oēs in hoc loco Deo seruientes sollicitudine complector: ecce infirmitatem tuam aufero. Perge igitur & strenuè in Dei laudibus perseuera, fratribusque, vt te in societatem recipiant, denuncia. His dictis, disparuit; & ipse sanitatem consequutus, suauissimum virtutum omnium odorem toto vitæ suæ tempore præbuit.

Vide
Cæf. Baron.
Notar. Mar-
tyr. Rom.
Tom. 3.
Annal.

VITA S. SIVIARDI ABBATIS AN-
sulensis, per quendam eius contemporaneum, Cla-
ruit temporibus Theodorici Regis Franco-
rum, cuius regni anno 8. ex hac vita
migravit, qui fuit Christi
Domini 604.

i. Martij,
Genus Sui-
ardi & pa-
tria
Mores eius
& studia in
adoleſcentia.

Natus est Sanctus Suiardus in pago Ceno-
mannico, nobili admodum profapia, pa-
tre scilicet Sigiranno; matre vero insigni
pietate femina Adda. Et quidem Suiardus in
primo adoleſcentiæ flore; inter cæteros coetane-
os illustre semper eximie pietatis specimen præ-
buit: ætatem moribus transcendens. Labores in
litteris incredibili alacritate ferebat: nullisque
poterat diuinæ sapientiæ epulis satiari; & quan-
quam maturæ esset sapientiæ præditus, tanta ta-
men modestia erat, vt nihil nisi de consilio do-
ctissimorum agere, nihil attentare vellet. Cumq;
Doctores interdum officio fungi cogeretur, tanta
id modestia, tantaq; suauitate exequabatur: vt ab
oie

ore eius, discipuli auelli non possent. Cum au-
tem verborum sententiarumq; grauitate, pluri-
mos a prauitate vitæ ad honestatis studium tradu-
ceret, tum id multò excellentius, clarissimis vir-
tutum exemplis faciebat.

Itaque vt se totum diuinarum rerum studio li-
berius daret, crucemq; omnibus suis cupiditati-
bus defigeret, ad monasticæ vitæ disciplinam con-
tulit: quam tanta constantia tantaq; mentis alti-
tudine coluit, vt cunctis maximarum virtutum
ornamentis cultissimus, communi fratrum con-
sensu sacerdos & pater omnium eligeretur. Erat
omnibus alloquio suavis. Senioribus honorem
condignum, æqualibus pietatis affectum, iuniori-
bus rigorem disciplina: cum summa mansuetu-
dine exhibebat. Sacrarum erat vigiliarum pacien-
tissimus; Corpus ita castigabat vt spiritui serui-
re cogeret, non opprimeret. Antè omnia verò
pauperum, & egenorum curam indefessam ha-
bebat, omniumq; quauis aduersitate oppresso-
rum, patrociniū cum gaudio suscipiebat. Sum-
mam perfectionem, in ardenti charitatis studio,
quod proximi necessitatibus consulebat, repositum
putabat.

Post genitoris sui sancti Sigiranni decessum,
fratres ex Anisolensi monasterio, eum sibi pasto-
rem constituerunt. Qui cura animarum suscep-
ta, societatem illam pace & ocio sancto constitu-
to florentem, omnibusq; bonis mirificè affluen-
tem effecit. Vbi tanquam sol inter astra virtutum
omnium splendore collucens, vitam miro modo
consummauit; nam vt corporis ægritudine op-
pressus, ad caelestem palmam tetendit, frater qui-
dam, tota mentis acie diuinis rebus intentus, lu-
men quoddam summæ claritatis sibi appropin-

Ggg 3 quare

Complecti-
tur vitam
monasticæ,

Catalogus
virtutū eius

Creatur
Abbas Anis-
solensis.

Præclara e-
ius mors.

842

VITA S. SIVIARDI

quare vidit. Quo viso timore & gaudio patrum
correptus, contemplatur manifestò, duos Aposto-
los Petrum & Paulum, quorum honore astanti
Siviardi decorata miro fulgore candeat. Præ-
verò hæc contemplantem & Dei bonitatem de-
tis laudibus extollentem accessit Siviardus. Eo-
go quidem, inquit, ò frater nunc gravi carnis in-
cena liberatus, Christi gratia & bonitate ad sem-
piternam lætitiã pergo. Tu autem frater mihi es-
logias, quas germanæ mex, eiusque fororibus pro-
raui deferto.

Quis non miretur huius sancti eximiam in fra-
tres charitatem, qui illam amoris in proximos
flammam, nè tunc quidem extingui passus est.
cùm iam à corpore auulsus, ad cælestem patriam
properavit? Hoc enim semper in vita præcipue
coluit, hoc noctes diesque animo agitavit, quomodo
cum propriæ etiam salutis dispendio, a se dis-
solabatur, quòd singulari Dei beneficio ab adu-
sa vitiorum tempestate, ad tranquillum riuum
munusque religionis portum translatus esset. Quo-
rè monebat & inculcabat assiduo, ut nullis con-
tationum procellis frangerentur, nullis impo-
tuni hostis conatibus cederent, sed constantes ve-
que ad extremum vitæ spiritum in Dei obsequio
peristerent. Fore namque, ut in ultimo vitæ dis-
scrimine, fructum, quem iam propter cæcitas erro-
rum tenebras, quibus mens humana miserè
inuoluta est ignorant, clarius cognos-
scerent, & abundantius
reciperent.

Ad perseue-
rantia fasce-
pti propo-
si, semper
hortabatur
monachos.

VITA

VITA S. CEADDAE, EPISCOPI,
 Merciorum & Lindisfarnorum, ex ea quae est per
 Bedam lib. 3. cap. 28. & lib. 4. cap. 2. & 3. Ecclesia-
 stica historia gentis Anglorum. Ordinatus est anno
 Domini 664. Obijt vero anno Domini 672.
 Adeodati Pape 4. Constan. Po-
 gon. Imp. 5.

Vide Cæsa.
 Baroni).
 not. in mar-
 tyr. Rom.
 Item Tom.
 s. annal. Ec-
 clesiast.

Ceadda Abbas monasterij Lestingaheu, qui
 fuit frater reuerendissimi Antistitis Ced-
 di, cum sanctitatis opinioe clarus esset, &
 reru diuinaru cognitione egregie instructus, qua
 popularis admodum operibus exornabat, vocatus
 rege Alchfrid Cantiam, antistes ibidem a VVini
 episcopo (qui solus tunc temporis in vniuersa
 Britannia legitime ordinatus inueniebatur) con-
 secratus est. Successit autem in locum Archiepi-
 scopi Deusdedit, qui iam multis clarus virtuti-
 bus, vitæ cursum consummauerat. Id temporis
 Britannia quadam erroris opinione de celebrando
 Dominico Paschæ die laborabat, nec erat episco-
 poru quisquam, præter vnum VVinum canonicè or-
 dinatus. Ceadda aut magno studio & labore eccle-
 siasticæ veritati curam impendebat, vniuersamq;
 terram, Apostolico more, pedibus peragrabat.

2. Martij,

Consecratur
Episcopus.

Interea Vitalianus Romanæ Ecclesiæ Pontifex,
 Theodorum a se Episcopum consecratum in Bri-
 tanniam cum potestate summa misit, vt & animos
 hominum erroribus liberaret, & ea quæ ad benè
 beateque viuendum spectarent, ordinaret. Ce-
 addam itaque Episcopum cum argueret, diceret-
 que pontificium munus cõtra sacras constitutio-
 nes administrare, respondit ille; Ego quidem me
 hoc munere semper indignu iudicau, lubesq; me
 co o Theodore, abdicabo, nam nisi me ad hoc ob-
 idientia compulisset, suscepissem nunquam.

Vitalianus
Romanæ
Ecclesiæ
Pontifex.

Insignis hu-
militas eius.

Ggg 4.

Has

Hac humilitatis voce & Theodoro factis factum e-
gregie fuit, & viri virtutem admirans, in Ponti-
cia eum dignitate confirmavit.

Bo tempore prouinciae Merciorum Rex Vul-
here praerat, qui in demortui Iarumanni Episco-
pi locum sibi suisq; à Theodoro Episcopum po-
stulauit. Et quia Ceadda virtutes multis, rationi-
bus perspectas habebat (qui vitam tunc temporis
in monasterio suo tranquillam agebat) hunc po-
tissimum desiderabat, obtinuitque tandem à Ro-
ge Osuvi (in cuius ditione erat) vt gentis Mer-
ciorum & Lindisfarorum Episcopatum admini-
straret.

*Pro mona-
sterio con-
struendo,
quantum il-
li Rex con-
tulit.*

Rex autem Vulphere pietate viri & candore
morum eius mirum in modum delectatus, dona-
uit illi terram quinquaginta familiarum, ad con-
struendum monasterium in loco Ebeare, id est,
ad Nemus, in prouincia Lindissi. Episcopalem au-
tem sedem habuit in loco qui vocatur Licidfeld,
in quo & defunctus ac sepultus est. Pecerat si-
bi domicilium non longè ab ecclesia remotum,
in quo quoties à labore & ministerio verbi vaca-
bat, cum paucis monachis diuinarum rerum con-
templationi operam dabat.

*Ovvinus e-
gregius mo-
nachus, ex
praefecto
aule regia.*

Postquam autem duobus cum dimidio annis ec-
clesiam suam cum summa pietatis laude rexisset,
adfuit tempus quo ad sempiternam gloria voca-
batur. Erat forte, cum vno summae perfectionis mo-
nacho, quem Ovvinum appellabat (qui regis do-
mus administratione, cui praefuerat, relicta, mo-
nastica vitam apud S. Ceaddam proficebatur) in suo
domicilio, & ille quidem clauso cubiculi sui ostio
diuinis attentè rebus vacabat, hic verò (quia diui-
narum rerum studio minus idoneus habeba-
tur) eò acrius omne studium operi manuum im-
pen-

pendebat. Contigit interea ab Ovino lætas su-
 aſſime canentium voces per aëra audiri, & quasi
 e celo ad terram descendere, ipsumque cubicu-
 m in quo Episcopus erat, circumdare, transacto
 que quasi dimidiæ horæ spatio, rursus de terra ad
 celos ascendere. Ovino hac rei nouitate attoni-
 tus, dum animo solerti scrutatur, quid sibi voces
 illæ suauissimæ prætenderent, Episcopus dato si-
 gno Ovino ad se vocat; mandatque ut omni-
 mora postposita fratres, qui in ecclesia erant, con-
 uocaret; qui mox ad mandatum adfunt. Tum Epi-
 scopus, orationem pietate plenam instituit, qua
 omnes & singulos admonuit, ut mutuam charita-
 tē & beneuolentiā colerent. Instituta quoque disci-
 plinæ regularis, quæ vel ab ipso didicissent, & in
 ipso uiderent, vel in Patrum dictis aut factis inue-
 nissent, indefessa contentione sequerentur: dein
 de obitū sui diem iam proximè instare dixit.

Ovino autem congregatione fratrum solu-
 to, solus accessit, & toto in terram corpore pro-
 stratus: Obsecro te, inquit, mi pater, quidnam erat
 canticum illud cæleste, quod audiui? Cui ille; Si
 voces carminis audisti, præcipio tibi in nomine
 Domini, ne eas antè obitum meum cuiquam pan-
 tuere uerā autem Angelorum spiritus fuerunt,
 qui me ad cælestia præmia vocabant. & post dies
 septem hoc mortalitatis ergastulo solutum,
 locum adducturos promiserunt. Quod quidem
 ut prædictum erat, ita opere completum est.

Erat autem vir diuinus, cum cæteris maxima-
 rum virtutum laudibus præditus, tum diuini nu-
 minis timore ita omnia vitæ suæ consilia mode-
 rabatur, ut nihil nisi prius diuino iudicio ob oc-
 currens posito, ageret, nihil nisi mentem diuinam con-
 sideret, attentaret. Memoriam nouissimorum ita

Ggg s

pro-

Angelorum
concentus.Cæcilia præ-
dicat obitū
suum.Timor Do-
mini, quam
efficax in vi-
ro sancto.

Quid agendum dum grassatur tempestas.

Psal. 17.

profundè cordi suo infixã gerebat, vt si forte vehementior venti flatus insurgeret, continò misericordiam Domini inuocaret: Si violentior uera insisteret, procidens in faciem obnixius orationi incumberet. Si cælũ aliquo tonitruu fragore emissis ignibus coruscaret, statim ad ecclesiam conuolaret, nec prius à precibus, quam operari renitas rediret cessaret. Cũ autè à suis interrogaretur, quare hoc faceret: respòdit vir sanctus: Nò legistis, quia in tonuit de cælo Dominus? & Aluissipauit eos, fulgura multiplicauit, & conturbauit eos? His aliisque multis signis à Deo ad nos missis, de calamitatibus, quæ propter impietatis scelera & flagitia communibus rebus impendunt, præmonemur, vt arcum illius in nos intentum vitæ conuersione fugere, & tela sanctissimo illius cultu retundere valeamus. Representat nobis hoc metu extremi iudicij seueritatem, vt saltum & insolentiam humanæ mentis comprimat, & animos nostros à scelere deterreat: Non igitur iudicia illius horrebimus, non metu illius perterrimus omnia à nobis flagitia repellemus? Quare quoties Dei beneficio admonemur, non oportet nos ad maiorem audaciam instituti sceleris eo abuti, sed intimos animi nostri recessus excutere, ne quid in nobis, sit; quod oculis diuinæ maiestatis displiceat.

Miracula eius post mortem.

Obijt autem Ceadda sexto die Nonarum Martiarum, & sepultus est quidem primo iuxta ecclesiam S. Mariæ: sed postmodũ ibidẽ cõstructa ecclesia beatissimi principis Apostolorum Petri, in eandẽ sacra eius ossa translata sunt; vbi quidam phrenesif miserè laborans, sanitatem consecutus est. Fuit insuper, mirum erga sacras eius reliquias pio-

num deuotionis studium. Nam ut plurimi ipsos
uolueres studiosè collectos in aquas miserunt,
arum haustu varios corporis languores depule,
runt.

MARTIRIVM SS. MARINI ET ASTE-
ri, ex eo quod Eusebius in Ecclesiastica historia
lib. 7. cap. 14. refert. Passi sunt Christi An-
no 262. Dionys. Pap. 2. Valer. &
Gallien. Imp. 8.

Vide Cæs.
Baron. Ann.
Tom. 2.

Temporibus ijs cum summa ecclesia Chri-
sti pace frueretur, Marinus vir & genere il-
lustris & diuitijs locuples, capitis, propter
Christi testimonium Cæsareæ Palestinæ, damna-
tus fuit. Cum enim præcipuum inter alios, in Ro-
mano exercitu dignitatis gradum obtineret, &
ordo postularer ut maiore quodam honore (qui
potiretur, adfuit forte qui, gra-
di ambitionis peste correptus. Marinum pro tri-
bunali comparentem in crimen vocaret, quod re-
luctis dijs patrijs, Christi fidem sectaretur. Iudex
(qui Achiuus erat genere) vehementer cõmorus,
quod Marinũ vultu animoq; imperterritũ, nõ mo-
do negantẽ, sed constãter Christianæ fidei religi-
onem profitentem audiret, trium horarum spati-
um ad deliberandum ei concessit.

3. Martij.

κλήμα
dignitas a-
pud Roma-
nos: quam
qui adipif-
cuntur, eos
Centurio-
nes fieri à-
iuat.

Mox igitur è iudicio excedentem Theotecnus,
qui ciuitatis illius erat Episcopus, ad colloquiũ in-
uita, & manu prehensa ad ecclesiam recta de-
ducit; ipsumque sanctuarium cum eo ingressus,
sacro sanctum Euangelij librum adfert. Tũ gla-
diũ, quo erat præinctus, ex vna, ex altera verò
parte librum ostendit, præcipitque, ut quod ma-
gis ex animi sententia esset, deligeret. Vbi verò
omni

Theotecnus
Cæsariensis
Episcopus.

omni cunctatione remota librum accipit, Agg. inquit Theotecnus. Tene quod habes, & Domine haresce, cuius spiritu roboratus gloria æternam pro caduca consequeris. Abi in pace. Mox inde deuntem præco pro tribunali advocat, qui cum maiorem, quam antea, fidei ardorem ac studium declarasset, acutum inde, ut erat, ad mortem rictu abductus, martyrio coronatus est.

Marinus caeditur.

Asterius etiam, vir è senatorum Romanorum numero, cum Imperatoribus imprimis charus, tum omnibus & nobilitatis & facultatum gratia conspicuus, in eadem ciuitate propter diuinam animi propensionem, omnium sermone celebrabatur. Qui cum martyri ipso mortis articulo adesset, simulatque è vita migrarat cadauer subleuit, & splendida ac preciosa tectum veste, humerisque impositum, decenti sepulcro condidit.

Asterius senator, Marini corpus mandat sepulture.

Huius viri familiares, cum alia infinita præclara eius facta, tum istud imprimis, quod sequitur, plenum admirationis, memorant. Casarea Philippi, quam Phœnices Paneada vocant, ferunt victimam quandam in fontes (qui illic ex radicibus montis Panei, prorumpunt, ex quibus Iordanem profluere dicunt) in quadam diei festi, Gentilium celebritate, mactatam conijci, atque eam dæmonis vi ac potestate mirandum in modum ad eorum aspectu evanescere, miraculumque videri præsentibus valde memorabile. Quibus Asterii quodam tempore fortè interfuisse asserunt, ac cum videret tam multos illius rei admiratione obstupefactos, eorum erroris admodum miserum esse. Deinde sublati in cælum oculis, Deum omnium rerum moderatorem per Christum supplicem precatum, ut dæmonium illud, quod populum tato errore cæcauisset, comprimeret, ipsi sum-

Iordanis vnde profuat.

Asterij virtus, in populo ab errore reuocando.

que à fraude ac fallacijs, quas hominibus solet
 intendere, coarceret. Hoc modo cum Deum o-
 culis, repentino victimam fontibus supernataf-
 se, arque ita rem illam quam tantoperè mirari
 consueuerant, in nihilum interiisse; vsque adeò
 nullum in posterum in eo loco ex ea omninò
 crederetur miraculum.

Est autem martyrij palmam consecutus cum
 supradicti martyris extremis interesset exequijs,
 et capite casum cadauer subiectis suis humeris,
 et substrata, qua induebatur veste exciperet.

Asterius
 martyrio
 occumbit.

VITA SS. MARTYRVM HEMITERII,
 et Chelidonij Calaguritanorum, filiorum Marcelli
 Mauritaniensis; ex ea quam Prudentius pulcherrimo
 versu cecinit. Martyrij coronam percepere
 Christi Anno 298. Marcelli Pap. II.

Vide Cæs.
 Baro. Tom.
 2. Anna.

Diocletian. & Max.

Imp. XV.

Hemiterius & Chelidonium militaris glo-
 riæ laude insignes, postquam multo tem-
 pore Cæsari præclaram in rebus bellicis
 operam nauassent, secumque animis reputarent,
 longe clariorem eam esse gloriam, quæ ardenti
 mentis studio, vni Christo, abiectis cruentis sæuæ
 militariæ armis, militat: consilium inter se inierunt,
 quomodo à Cæsaris castris ad cælestia se trans-
 ferrent. Atrox tunc summæ crudelitatis tempe-
 stas in Christianæ fidei cultores grassabatur, om-
 nesque omnium generum homines per horren-
 da supplicia ad impium deorum cultum quære-
 bantur, cum hi duo præclari milites mutuis co-
 hortationibus se ad certamen pro Christi gloria
 libendum excitabant. Nosne, dicebant, ad im-
 mortalem gloriam creati, & preciosissimo con-
 ditoris

3. Martij.

Mutua co-
 hortatio, ad
 certamen
 subeundum;

ditoris nostri sanguine redempti, perituris sim-
tius ferniemus? & ad Dei similitudinem scilicet
matique terrenis scicibus immorabimur? Nun-
quid ad ludum, ad iocum nati sumus? Nun-
quid ad inanem gloriam, durissimo huius molis
studio consecrandam procreati? Pudeat diuini
cæcis errorum tenebris inuolui, quia potius ad
verissimæ virtutis & sempiternæ gloriæ excellen-
tiam aspiremus.

Tribuno mi-
litia se si-
stant ac Cæ-
saris, militiæ
renunciâtes
liberè Chri-
stum profi-
tentur.

His cohortationibus mutuis egregiè conditio-
mati, alacri animo ad militiam, cuius præcipuum
aurea que collo detracta torque, militiam semper
ant. Haftenus, inquit, Cæsari militauimus. Nunc
verò, quoniam summus ille Imperator citato-
rem benignitatis suæ lucem mentibus nostris im-
misit, & ad cælestis gloriæ præmia vocare digno-
tus est, certum deliberatumque est ad illius castra
transire. Clarissima enim Angelorum stipendia
vehementer nos inflammant, ut pro Christi sum-
mi æternique Dei gloria ad extremum vitæ spiri-
tum decertemus. Nam ij, quos vos deos putatis, di-
uinisque honoribus, cæci scelere & amentia, affi-
citis, vanissima sunt simulacra, nec vllam vobis o-
pem aut salutem præstare possunt.

Inijciuntur
eis vincula.

Hæc cum magna animi libertate & constantia
dixissent martyres, varia statim suppliciorum ge-
nera parantur. Et primo quidem rigidissima ma-
nibus iniecta vincula, grauissimoque ferri pō-
dere onerati sunt: multisque catenarum amplexi-
bus circūdati, ad supplicium tracti. Factum est ve-
rò (vt refert Prudentius) temporum malicia & ty-
rannorum scelere, qui martyrum præclara certa-
mina ex omni memoria hominum collere con-
nati sunt, vt multæ chartæ, quæ res gestas illustri-
simorum martyrum continebant, interciderint
acque

aque hoc modo horum martyrum certamina,
magna ex parte interierint.

At verò cum in certaminis loco præclari mar-
tyres confisterent, fideique suæ rationem inuictis
animis testarentur, mirabilis quidam splendor
circa eos apparuit, qui instar candidissimæ nubis
paulatim sursum ascendit, donec prouolutis in
terram genibus martyres Christo ardentius sup-
plicarent, & sic ipsum cælum penetrare visus est.
Mirabat hoc spectaculo, ingenti horrore perfusa,
multitudo populi, ipseque carnifex pauore ta-
lescens manum retrahēbat; qui tamen, nè optata
martyres gloria diutiùs fraudarentur, ictum per-
cipit.

Præclara apud eorum sepulcra eduntur mira-
culorum & demones ab obsessis corporibus præ-
sentis martyrum virtute fugantur, & homines in-
credibile obstinati, si fortè accedant, horribili cru-
citate torquentur. Alij à prauitate vitæ ad honesta-
m pietatisque studium excitantur. Alij à varijs
languoribus mirabiliter curantur; nemoque nõ,
quicumque accedit, martyrum virtutem, Christi
gratia & benignitate experitur.

VITA SANCTI CALVPPANI RECLV-

scilicet ea qua est per Gregorium Turonen. Episco-
pum. Migravit è corpore Anno Domini 579.

Regij Pap. secundi 2. Iustini

Iun. Imp. 14.

Caluppanus cum ab incunte ætate miro
pietatis studio flagraret, tradidit se mona-
sterio Meletensi apud terminos Aruernos;
ubi tanta vitæ austeritate, tantaque cibi parcimo-
nia diuinis rebus incumbēbat, vt communem cum
fratribus manuum laborem, nimia inedia at-
teritus

Cæduntur
gladio mar-
tyres.

Miracula a-
pud eorum
sepulcra.

Vide Czfca.
Baro. Tom.
7. Annal.

3. Martij.
Caluppanus
ab incunte
ætate mo-
nachus.

852 VITA S. CALUPPANI RECLUSI
tritus, ferre non posset. Factum itaq; est, ut & fr-
tres, & ipse monasterij Præpositus tarditatem illi
exprobarent: indignumq; dicebant (non enim
cum cæteris operam faceret) qui panem omnino
sumeret.

Caluppani
mirabile ha-
bitaculum.

Caluppanus assiduis his exprobrationum ver-
bis fatigatus, vallem haud procul à monasterio
conspicatur; de cuius medio, lapis, natura pre-
bente confurgens in excelsum, quasi quingenti
aut amplius pedibus prouehitur: nullam penitus
cum circumpositis montibus habens communio-
nem. Cuius vallis medium fluuius alluit, qui hinc
montem placidè contingens, dilabitur. In huius
ergò lapidis scissuram (quæ præcis quondam
propter transitum hostium receptaculum fuit)
eremita sanctus ingreditur, & exciso lapide habi-
tacula statuit: in quæ nunc per scalam valde dif-
ficilem scanditur. Locus etenim ille tam diffici-
lem ascensum præbet, ut etiam ipsi feris magna
molestiam exhibeat. Hoc in loco oranti (ut ipse
nobis cum lachrymis referre solitus erat) serpen-
tes super caput, eius frequenter decidebant, in-
gentemq; horrorem, spiris suis collum inuoluen-
tes, inferebant. Sed fuit hoc antiqui serpentis, in-
uentum, qui hoc eum terrore à suscepto cursu in-
uocare contendebat.

Dæmonum
insidia.

Nam cum ille immota mentis acie in oratio-
ne permaneret, nec posset his terroribus frangi
eccè duo immensæ magnitudinis dracones ad-
fluere, quorum vnus altero validior, erecto pe-
ctore se totum contra os B. viri erexit. At ille in-
genti pauore correptus obrigit, & omnium
membrorum officio destitutus, lapidis instar coc-
ruit. Hac oppressus formidine, cum quid ageret,
ignoraret, resumpto spiritu, quia lingua non po-
terat,

erat, mente orationem Dominicam protulit; moxque membra, quæ inimici arte reuincta erant, paulatim, ad officium redire cœperunt. Tum vir Dei protensa dextera, ori immanis hydræ crucis signum impressit, ac diuinorum virtute verborum in fugam compulit. Interea alius obuolutus B. viri pedibus insidias struebat, cui vir Dei in Christi nomine abire iussit. Qui protinus valido cum somitu recedens, tanto cellulam fœtore repleuit, vt non dubia sui nominis indicia relinqueret.

Signo crucis fugat draconem.

Erat autem Caluppanus assiduus diuini nominis cultor, tantaque suauitate cœlestium rerum considerationi inhærebat, vt vel à lectione vel oratione vacaret nunquam. Cibum panis monasterium ei benignè suppeditabat. Si verò aliundè quippiam à fidelibus ad se delatum esset, hoc eximio charitatis affectu egentibus distribuere. Piscem interdum de flumine sumebat, qui ad sancti voluntatem confestim aderat. Illud verò in primis diuini viri pietatem illustrem reddit. Cùm non sine magna difficultate, aqua è profundo vallis hauriretur, supplicibus à Deo precibus obtinuit, vt fontis vena in ipso cellulæ suæ habitaculo scaturiret, quæ eam aquæ copiam præbebat, vt sibi & ministro suo sufficeret. Accessit quodam tempore Auitus Episcopus mecum ad mirabile viri vitam studiosius cõtemplandâ; à quo diaconatus ac presbyterij gradum consecutus est, qui hæc officia summo cùm corporum tu animarum fructu exercebat. Nec tamè ea propter sese in publicum dabat, sed per fenestellâ de rebus diuinis suauiter disse-

Assiduo leminis cultor, tantaque suauitate cœlestium rerum considerationi inhærebat, vt vel à lectione vel oratione vacaret nunquam.

Benignitas eius in egenos.

Fontem à Deo impetrat.

Caluppanus fuit presbyter.

rebat, & sacro sanctæ crucis signaculo mirabili virtute diuersa morborum genera fugabat. Denique in hac sacra religione, vitæ cursum quinquagesimo ætatis suæ anno feliciter consummauit.

H h h VITA

Vide Casar.
Baronium
in not. mar-
tyr. Rō.

VITA S. CHVNEGYNDIS IMPERA-
trici & virginis, ex ea qua est apud Scrimm.
Claruit sanctitate circa annum Domi-
ni 1030.

3. Martij.
Imperato-
res, in con-
iugio virgi-
nes.

Nudis plan-
tis, ignem il-
lesam calca-
uit.

Liberalitas
Chunegun-
dis, in mo-
nasteria &
ecclesias.

CHunegundis quamvis sacro matrimonij
vinculo Henrico secundo Romanorum
Imperatori copulata esset, puritatis tamen
amore acriter incensa, ab omni se libidinis con-
tagione ad extremum vitæ spiritum illi-
tam conseruavit, quod clarissimo ipsa testimo-
nio (dum veritatis virginitatisque hostis multis
mendacijs & calumnijs eius pudicitiam traduce-
re conaretur) cōprobauit nam & ignitos vomer-
es illæsis plantis calcavit, & omnem ignis feru-
tiam egregiè superauit. Cum autem summa Im-
perij gloria floreret, maximèq; ad omne luxum
exercendum stimulos haberet, eos ita pietatis stu-
dio repressit, vt opes omnes & facultates ad Chri-
sti gloriam illustrandā transferret. Templaque
& monasteria regali magnificentia erigebat, opi-
busque quæ ad vitam tranquillè beateq; traducē-
dam necessariæ videbantur, dotabat. In loco Ham-
bergenſi ecclesiam eximio opere sub Apostolo-
rum principis & Georgij martyris patrocinio
statuit, cui pari elegantia monasterium ad Aquil-
lonarem plagam, in honore S. Michaelis Archan-
geli, sub regula B. Benedicti successit. Tertiam de-
indè sub ordine Canonicorum protomartyri Ste-
phano dedicauit, quam Benedictus Pontifex solē-
ni ritu consecrauit. His accessit monasterium Sal-
uatoris nostri Iesu Christi, quod sacris virginibus
sancti Benedicti regulam sectantibus, donauit.
Ardebat incredibili virgo sancta pietatis amore
omnibusque modis diuini numinis cultum im-
plere.

plificatum cupiebat. Cumque Henrici sui voluntatem pijs his operibus mirificè consentientem haberet, nullum non monasterium vel nimia antiquitate collapsum, vel opibus exhaustum; eximia eius pietate egregiè resectum fuit. Et quidem Henrici Imperatoris, omnibus maximarum virtutum ornamenti exultissimi vita, & res di-

Adelbodus
Episcopus
Ultraiectensis,
scripsit
huius S. Imperatoris
vitam, teste
Sigeberto.

Postquam Henricus vitam hanc cum meliore commutasset, cœpit virgo Dei acrius ad rerum divinarum intelligentiã aspirare: & diurno quidem tempore assiduo studio benignè faciendi disciplinã excolebat, omniumq; necessitatibus larga manu consulebat; nocturno verò, mentis altitudine in cœlo versabatur. Mòx autem ut Conradus in defuncti locum ad regni gubernacula admotus fuit, omni terrenarum rerum cura expedita. Christo arctissimo sanctissimoque religionis vinculo se cõiunxit, Aderat Anni versarius transitus Henrici dies, cum Archiepiscopus ad Confugiensis ecclesia dedicationem invitavit; & ecce inter Missarum solennia imperiali decentissimè cultu ornata, summũ ante altare virgo Deo deuota processit; ibiq; crucè è ligno in quo Christus pro generis humani salute mactari sustinuit, obtulit. Deindè peracta Euangelij lectione, regalem auri fulgore micantem vestem, cunctis obstupescentibus à se proiecit, & tunicam fusciolem, quam suis ipsa manibus texerat, induit. Postremò mundanæ gloriæ vanitatem, præcis capillis, excelsò

Mortuo Henrico, in religione Deo se cõsecrat.

S. Chunegundis, monastii cum induit habitum.

Ggg 2 admò.

Sacris se ædi-
bus libenter
includit.

Lectus eius
cilicio in-
stratus.

Signo cru-
cis, incen-
dium extin-
guit.

admodum animo dānauit, & sacrum ab Episto-
po velum gratulabunda accepit. Nemo qui tanto
spectaculo intererat, lachrymas continere pot-
uit, cum principem fœminam summis opibus ab-
fluentem, cuncta despiciere & pro nihilo reputa-
re, & Christi amore vehementer incensam,
incredibili mentis alacritate rerum omni-
um inopiam appetere cernerent. Sacris igitur
hoc modo ædibus libenter inclusa, admirabile
virtutis specimen cunctis præbere, & non modo
se se, sed omnes ibidem Christo seruientes mira-
biliter ad cœlestium rerum amorem excitare coe-
pit. Diuinarum rerum considerationi noctes eū
diebus iungebat, nec prius in somnum fessa decli-
nabat lumina, quam extrema lassitudine oppri-
meretur; & tunc quidem delicata virginis mem-
bra, non lectus mollibus suffultus plumis, sed du-
ro stratus cilicio excipiebat.

Accidit quandoque, ut sacra quadam puella
sacros illi de more codices prælegeret, cumque
multā noctem lectio protrahita fuisset, caligantes
oculos clausit, lumenque manibus elapsum, inge-
ntem flammā excitauit, suaque sauitia extremū exci-
um minabatur. Clamore igitur cum miserabili
eiulatu, cunctos ad auxilium excitabat, cum Chv-
negundis colluctantes inter se flammam signo cru-
cis repressit, seque suasque ab interitu liberauit.

Habebat secum sororis suæ filiam Iurtam no-
mine, sacris ædibus inclusam, quæ à primis annis,
optimis disciplinis trābuta, & litterarum cog-
nitione non mediocriter instructa, materteram no-
minus religionis quam dilectionis amore secuta
fuerat. Cumque mirifico virtutum suarum splen-
dore, omnium sibi animos egregie conciliasset, tum
facile materterā singulari sua modestia & prudē-
tia

hæ opinione eò adduxit, vt primam in ipso cœnobio eam Abbatissam constitueret: quæ ramen postquam ad eum honoris gradum euecta & libertatem affecuta fuit, paulatim seuerioris disciplinæ obliuisci cœpit. Matertera vt statim diffidentes mores animaduertit, indignè admodum patiebatur pietatis cultum in ea interire, per quæ cæteri excitari debuissent. Grauissimis igitur verbis eam cum priuatim tum publicè ad veteris disciplinæ seueritatem reuocare institit; deinde orare & obsecrare, nè vellet se suasq; prauitate vitæ in sempiternum animarum periculum adducere; sed cum nullam melioris frugis spem daret, velut materteræ patrociniò aut familiaritate vade confisa, & quadam diè, cæteris diuinis rebus operam nauantibus, cum quibusdam in conclauis epulantem reperisset, zelo pietatis armata cum verbo correptionis, dexteram eius maxillam percussit: quæ, quasi sigillum quoddam, formâ digitorum, toto vitæ suæ tempore retinuit. Fuit hoc nõ modo illi acerrimus deinde ad virtutis stimulus, sed plurimos (ad quos huius rei memoria peruenit) à vitijs ad meliorem vitæ frugem reuocauit.

Quindecim in monasterio annos incredibili vitæ austeritate vixit, omnibus tamen suauis admodum & benigna. Nihil erat eius seueritate iucundius, nihil iucunditate seuerius; tristis in risu, in tristitia suauis; tandem diutino vigiliarum & ieiuniorum labore grauata, in morbum incidit; qui quotidie infestior factus, tẽpus adesse indicauit, quo ad sempiternâ coronâ vocanda erat. Interim ex more regales tanq̃ Imperatrici parabantur exequiæ; aurea feretro obtendenda proferebatur velamina: cu illa, cõiectis oculis, Amictus iste, ait, nõ est meus, auferre hinc. Ornatus hic alienus est;

Iuttam neprem suam, Abbatissam constituit.

S. Chunegundis cedit disfolutam Abbatissam.

19. annos vixit in monasterio.

Non vult vt Imperatrix,

Hhh 3 istis

sed et sancti, istis terreno sponso, & his caelesti sum copulata. His miseræ carnis vilem materiam in pollutæ, corruptæque iuxta tumulum fratris mei, ac domini Henrici Imperatoris componite. His iam dicitis, in manus Domini spiritum commendatis, carnis sarcina abiecta, ad suam animam revolvant auctorem. Funus in Bambergensi ecclesiâ cum insigni mœstitia gaudio tamen conjuncta curatum fuit. Sanctitatis eius merita, multis per orbem manifesta signis apparent. Nam & infirmi, quacunque ægritudine oppressi, sanitatem recipiunt, & mentes in scelere pertinaces, & horrenda peccatorum caligine involutæ, illustrantur.

Præclara est
hæc miracula
post obitum.

Anno incarnationis Domini 1189. Indictione secunda, Tremone tertio decimo Bambergensis Ecclesiæ Episcopo, quarto sui Pontificatus anno, ad vincula S. Petri, dum populus solito more ad sacrum virginis tumulum, orationum & vigiliarum causa adesset, dæmoniacus quidam, qui proprium filium, mente planè, ab omni pietatis & sceleris cognitione alienata flammis exusserat, duris constrictus funibus adfuit, statimque aliorum adiutus precibus, præceps furor & amentia cessarunt, & linguam horrendas antea blasphemias vomentem, in Dei laudes laxavit. Mox alius quidam omnium membrorum officio miserè destitutus, adductus fuit, qui optatam etiam salutem multis ibidem precibus consecutus est. Huius rei fama alij duo excitati, eandem sanitatis gratiam adepti sunt.

VITA S. VVINVALOCI ABBATIS
sanctitate & miraculis clarissimi: ex ea quam F. Laurent. Surius eruit ex M. S. Codicibus. Floruit temporibus S. Patritij, Hybernorum Archiepiscopi: qui claruit anno Christi Domini 431. & sequent. Teste C. Baro. 5. & 6. Tom. Annal.

B. Vvinalocus, Patre quidem Fracano, præcipua in Britānia nobilitate (Cotonij quippe Britannici regis erat consobrino) Christiana; religione spectatissimo, Matre verò eximia pietatis matrona oriundus, tanto ab ipsis pueritiæ annis rerum supernarum cepit flagrare desiderio ac terrenarum contemptu, vt nullum non moueret lapidem, quò eum pij parentes cui-dam viro Dei liberalium artium ac sacræ paginæ studijs traderent imbuendum. Tandem voti compos effectus pius puer, tam felices breui tempore, vt erat præstantis ingenij ac memoriæ tenacis, sub spiritali patre pro carnali iam amplexo, in vtriusque fecit progressus; vt quiuis adolescentis mentem copiosis S. Spiritus benedictionibus præuentam illustratamque facillè aduerteret; quem & tum miraculorum gloria clarificauit. Vnius siquidem ex condiscipulis, communi direttore orandi gratia longius profecto, cum socijs ludi bundi ac per agros cursitantis crus fractum, ilicò pia ad Deum fusa precatone ac salutifero Crucis signo, summo omnium gaudio & admiratione, pristinæ sanitati restituit. Multæ porrò vt erat in pauperes ac miseros commiserationis, cū non suppeteret quo eorum posset leuare inopiam, saltem animis aliquod adhibebat leuamen. Cæcum quendam ex languidorum turba seorsum

3. Martij.

Clarissimi natales eius.

Felix profectus eius in literis.

Fræclara eius miracula.

Fractū crus sanat.

Erga pauperes benigna.

Cæcus visum recipit.
Actor. 3.

Item Soror eius oculū.

A serpente percussum curat ac serpentem occidit.

Opilionem absens in uocatus à lupis liberat.

Humilitas eius.

Mortuum suscitatur.

abductum Apostolicis verbis illuminauit. Sorori quoque germanæ vno oculorum miserando casu orbata, eundem integrum ex anseris domesticis, qui eum excusserat ac deglutierat, ventre ferro dissecto extractum restituit: anseremq; sanum ad gregem remisit.

Interea cum longè lateq; fama virtutum eius sese diffunderet; multi ad eum confluere ac in eius sese disciplinam tradere cepere. Quorum vnus, cum aliquandò arcana diuinarum scripturarum elucidata mysteria accuratius repereret, ac ruminaret, fortuitò (vt adsolet) somno correptus, à serpente mortifero ictu in pede appetitur. Intumescente interim corpore, morteq; subitanea iam imminente, summa celeritate accitus vir sanctus, aqua oleo à se sacro permixta in potum ægro data, integrè eum sanauit: serpentem verò squamis horridum, linguamq; vibrantè trifurcam S. Crucis signo peremit. Opilionem quendam, ouibus per campos dispersis, sæuissima exorta tempestate propemodum exanimè factum, lupisque rapacibus vndiq; circumdatum, cum in monasterio degeret S. Vvinualocus, ab eodem piè inuocatus, mirabiliter ex hiæcibus eorum faucibus eruit. Quod quidem tam præclarum miraculum vanam totus abhorrens gloriam, eidem, alicui publicare, præcise prohibuit. Iuuenè quoque nobilissimum, Fracani parentis eius equo in famoso quodam equestri certamine rapacissimo cursu volanti insidentem, ac (cum impetum diutius ferre non valeret) validissima inter aspera saxa excussione interemptum, sola oratione viuificatum, parentibus integrum ac robustum confoelabundus reddidit.

Cæterum cum S. Patritij, qui hisce temporibus in

in Hybernia florebat excellentissimarum virtutum opinio ad beati VVinwaloci aures peruenisset, audissimæque aspectu & colloquio eius perfrui exoptaret, apparuit ei idem beatus Antistes, vultu angelico ac capite aureo diademate coronato: eumque post desideratissimos vtrinque collatos sermones est adhortatus, vt non se, sed Christum Dominum suis vbiq; presentem inquireret, cumque sibi vitæ præceptorem deligeret: copiosi quoque quandoque dominici gregis pastorem ac directorem eum fore prædixit. Hanc autem visionem cum vir Dei monasterij præfecto exposuisset, susceptis ab eodem cum solita benedictione 11. discipulis exercitatis, adque ardua quæque promptissimis, sola providentia diuina nisi incertum ingressus iter, tandem ad ignotam quandam insulam appulit: atque in ea triennio cum socijs eremiticam ducens vitam perdurauit. Eam demum ob frequentes admodum tempestates, nimiamque sterilitatem habitationi hominum planè incommodam deserere coactus, inuocato sacratissimo Christi nomine, mare magnum ac spatiosum (ò rem stupendam ac maris rubri prisco miraculo comparandam) virga pastorali percutiens ac aquas diuidens, cum discipulis confertis, vt iusserat, manibus, siccis pedibus pertransijt; atque ad certum locum cælitus demonstratum, grata sanè amœnitate ac fructuum vbertate admodum conspicuum perueniens, cum idem aquarum penuria laboraret, præfata virga, terræ puluerem designans, diuina virtute lympidissimum produxit fontem: pietatisque excitauit domicilium, non tam opere visendum quam optimis disciplinis clarum.

Hhh 5

Vaca-

De S. Patritio consule 5. & 6. Tom. Annal. C. Baronij. Apparet ei S. Patritius gloriosus.

Peregrinatio eius.

Exodi 14. Mare cum suis siccis pedibus transit.

Fontem diuinitas producit.

Spiritale e-
ius bellum.

Vacabat ibidem venerabilis Pater diu noctu-
que precibus, ieiunijs, alijsque exercitijs spiritua-
libus; eratque ei assidua colluctatio non tam ad-
uersus carnem & sanguinem, quam aduersus
principes tenebrarum, qui in varias horrendas
sefe transformantes formas, deuotionis eius tran-
quillitatem inturbare nitebantur strenue,
Quos ille quidem scuto fidei galeaque salutis
benè munitus, S. Crucis triumphalem hastam cū
diuinæ scripturæ telis penetrabilibus in eos vi-
brans, facilè fudit ac penitus prostravit. Quæ ve-
rò orationis vis cæterarum eius virtutum ac mi-
raculorum imbres complecti, digneque percurre-
re possit? Omnibus siquidem numeris absolu-
tus omnia tam corporalium quam spiritualium
defectuum ac morborum genera nullo penè ne-
gotio curabat. Cæci, claudi, surdi, leprosi paraly-
tici, incolumes se ab illo redire lætabantur. Cu-
iusdam sui discipuli matrem defunctam, cū iam
ad tormentorum loca à dæmonibus perduceretur,
liberavit atque ad vitam reuocauit.

Varia eius a-
lia miracu-
la.
Defunctam
viuificat.

Catalogus
virtutum e-
ius.

Vitus & a-
mictus par-
monia.

Erat pater hic venerabilis, ad spectu angelicus,
sermone compositus, in Dei opere strenuus & in-
defessus, mente & corpore integer, ingenio per-
spicax, consilio magnus, in Dei proximi que cha-
ritate perfectus. Vestis ei non lanea aut linea, sed
ex caprinis erat pellibus. Lectus ei non ex plumis
aut pannis mollibus, seu etiam ex paleis, sed ex
durissimis arborum corticibus sternebatur. Se-
des eius mollis erat arena lapillis permixta. Pa-
nis, quem quotidie eodem sumebat pondere, hor-
deaceus erat, cineribus permixtus. Pulmentum
ei fiebat ex farinula hordeacea & modico olerè.
Sabbatis & Dominicis diebus pisce & caseo ve-
scebatur. Quadragesimæ dieb⁹, bis in hebdomada
sume-

sumebat cibum. Vinum & potionem omnem, que ebrietatem adferre posset, haud aliter atque venenum repudiabat. Sed hæc pauca è plurib. commemorasse sufficiat.

Porro cum iam plenus dierum nocte concubia ab angelo obitus sui diem insequentem fore didicisset, ac manè ad se accitis fratribus exitum suum eorum precibus ac eos Deo commendasset, cunctaq; suauiter disposuisset; ad horam tertiam incruentum obtulit sacrificium; sumptoq; cælesti viatico, ita vt sacræ assistebat aræ, animam in manus creatoris efflavit. Corpus fuit multis cum discipulorum lachrymis honorificè ibidem tumulatum; multò verò post tempore occasione persecutionis Nortmannicæ translatus est Gaudium in Flandria ad S. Petri monasterium in monte Blandinio situm; cuius Translationis commemoratio fit Kalend. Augusti.

ILLUSTRE MARTYRIUM S. HADRIANI
 et aliorum 23. ex eo quod habetur optima fide apud Surium 8. Septemb. Passi vero sunt, sub Galer. Maximiano in oriente regnante anno Christi Domini 311. Eusebii Papæ 3. Constantini Imp. 6.

IN diebus illis tyrannus Maximianus eiuitate Nicomediam ingressus, omnibus illius incolis severo edicto præcepit, vt quoscunq; noscent Christianæ religionis studio deditos, eos proderent, quò conceptum animi sui in Christianos furorem explere posset. Tanta namq; tyrannide in veræ pietatis cultores sæuebat, vt partim suppliciorum metu, partim magnificis admodum præmijs propositis, alios ad aliorum prodicionem cogeret. Miserandum sanè erat hoc spectacu-

Ab Angelo prænunciatur obitus eius.

Ad altare reddit Domino spiritum.

Vide Io. Molan. in Indiculo SS. Belgij. Perbuit potissimum anno Domini 380. teste eodem in Chronico cap. 11.

Vide Cæf. Baron. Anna. To. 3. & not. Martyr Rom. hoc die.

4. Martij. Hic est dies natalis eius. 8. enim Septemb. eius translatio celebratur.

Sana Chri-
stianorum
persecutio.

étaculum. Vicini vicinos, amici amicos, propin-
qui propinquos, partim præmijs illecti, partim
pœnarum metu territi tradebant.

Christiani
vincti, offe-
runtur Ma-
ximiano.

Fuerunt tunc quidam egregij Christi fideles
inter spelæa ferarum, nocturnis vigilijs ac preci-
bus incumbentes inuenti, & protinus ferro cru-
deliter vincti in ciuitatem adducti. Qui mox Ma-
ximiano oblati, interrogati sunt ab eo vadè esset,
& utrùmne audiuissent quænam essent constitu-
ta supplicia, omnibus Christianæ religionis cul-
toribus. Cui illi constanti animo responderunt
Nos quidè hic nati, religione Christiani sumus
supplicia autem audiuimus, sed stultissimam illa
iussionem, & mentem tuam in profundo impietatis
demersam irrisimus. Quibus ait, Itanè vobis
iussa nostra à vesana mente profecta dicitis? Per
deos magnos, inquit ad principes, extendantur &
virgis crudeliter cædatur, videamusq; quis Deus
eorum de manibus illos meis eripiet.

Prælarè re-
spondent
Maximiano

Cæduntur
neruis.

Hæc cum dixisset, tres crudelitatis ipsius mini-
stri, crudis bouum neruis armati præsto fuerunt, &
verberibus eos fatigare aggressi sunt. At marty-
res, quorum inuicta erat virtus. Qui inquit, o
hostis Dei, tres etiã alios adde; quò enim plures
torteres fuerint, tanto pulchriores nobis contex-
tes coronas. Maximianus hanc loquendi audaci-
am admirans, dixit ad eos; Infelicissimi mortali-
um, iam ego ceruices vobis præcidi iubeo, &
vos coronas expectatis? Abiurate vanam hanc
doctrinam vestram, ne in miserandum valde in-
feritum deuoluamini. Ad hæc martyres; Perdet
te Deus, qui sine causâ affligis seruos eius, nulli
culpæ affines. His auditis, tyrannus immodico fu-
rore percitus clamauit; Lapidibus ora eorum cõ-
tundite. Fecerunt protinus ministri quod iussi e-
rant.

Ora eorum
lapidib. con-
tunduntur.

rant. At martyres maiori constantia, dixerunt; Præuaricator & inimice Dei, necdum satiatus es poenis nostris, nec horruisti tot horis crudeliter in nos sæuire. Sed certè maiora te manent supplicia, quàm sunt nobis abs te illata. Acutissimi lapides tui maxillas nostras conterere non potuerunt, & nondum, fili Diaboli, Christi Dei nostri virtutem agnosces? Ad hæc Maximianus ira vehementius inflammatus, Per Deos magnos, inquit, vestras ego linguas excindam, vt ex vobis discant mortales non contradicere Dominis suis. Sed dicite quænam mihi sunt supplicia, quæ minitamihi, constituta? Cui martyres; Tu quæris, inquit, quæ supplicia? Illa ipsa quæ Deus diabolo & angelis eius, iusto iudicio præparauit; signis inextinguibilibus, vermis immortalis, & tormenta in omni sæculorum æternitate duratura. Maximianus, hæc tam acerborum denunciatione suppliciorum, vehementer irritatus, iam, inquit, linguæ vestræ excindetur; & conuersus ad ministros, præcepit vt martyres ferro per omne corpus cõstrictos in custodia abducerent.

Maximianus iubet martyres duci in custodiam.

Porro Hadrianus, qui in officio primas tenebat, videns tam inuictam in supplicijs perferendis martyrum virtutem, dixit ad eos; Adiuro vos per Deum vestrum pro quo hæc patimini, dicite mihi quam remunerationem vel gloriã, pro his tantis tamque immanibus cruciatibus, expectatis. Cui martyres; Gloria, quam securi à bonorum omnium largitore Deo expectamus, tanta est, vt non modo verbis explicari, sed nec mente quidem concipi possit. Hæc audiens Hadrianus, a lacri animo statim in medium impiorum agmen profiliuit, & se quoque Christianum esse audacter confessus est. Ministri turbati hæc sine mora

Hadrianus credit in Christum.

mora Imperatori in palatio annunciarent; qui penè in stuporem versus, eum ad se adduci iussit & ait; Adriane, quæ te mentis infania exagitat, volens in perditionem ruas? Cui Hadrianus. Nequaquam, inquit, ò Rex infanio, sed ab infania ad sanam mentem reuersus sum. Audiens hæc Maximianus. Quid, inquit, multa loqueris? Pete veniam, & linguæ tuæ lapsum coram omnibus agnosce. Hadrianus verò. Equidem, inquit, ò Imperator deinceps à Deo malefactorum meorum & superioris vitæ errorum veniam petam. Maximianus hac confessione non mediocriter turbatus, iussit eum ferro vinctum cum reliquis martyribus ad carcerem trahi, vt præfinito die extremum de omnibus supplicium sumeret. Dum hæc fiunt, vnus è seruis Hadriani festinus domum abiit & uxori eius Nataliæ mariti sui captiuitatem nunciavit. Quæ primùm quidem vehementer turbata, scissa veste, animi dolorem cum miserabili sine eiulatu testabatur. At postquam, causa captiuitatis exposita, intellexisset, pro Christi eum nomine vincula gaudentem excepisse: vix præ lætitiâ lachrymas continuit. Erat enim Christianis orta parentibus egregiè pia, nec antè illum diem propter persecutionis immanitatem, religionem profiteri aulæ fuerat. Tunc verò cum maritum cælesti luce, è densissimis impietatis tenebris, ereptum cognouit: mutata veste summo cum gaudio ad carcerem abiit, terque ad viri sui pedes proci dens, vincula; quibus constrictus erat exosculationibus, felicem eum ac terque quaterque beatum prædicans, quòd dignus inuentus esset, pro Christi nomine contumeliam pati. Deinde simili pietatis ardore, cum lachrymis reliquorum martyram (qui erant numero viginti tres) vincula

Ducitur cū alijs in carcerem.

Hadriani mariti sui vincula, Nataliæ exosculationibus.

exosculans, precabatur, ut eum suis consilijs ac monitis, præclaro in certamine confirmarent. Habuit etiam luculentum sermonem ad maritum, quo eum partim ad constantiam incitabat, partim rogabat ne se absente felicem illum cursum certaminis perficeret: & sic quidem sermone in vesperum protracto, domum redijt.

Paucis autem post diebus tempus adfuit, quo Maximianus exulceratum adhuc vehementer animum suum, martyrum sanguine sanare constituit. Quod ubi Hadrianus compertum habuit, statim ut uxorem suam in certamine, quemadmodum conuenerat. præsentem haberet, corruptis pecuniarum largitione custodibus, domum suam abscessit. Cumq; in itinere constitutus, adibus appropinquaret, Natalia vxor eius incredibili affecta dolore, amarissimè flebat. Diulgato namque hominum rumore ad aures eius peruenerat, Hadrianum à professione Christianæ fidei resillisse. Vnde vix mentis compos maritum iam domum ingredi cupientem, summa cum indignatione exclusit; altero quoque verbo perfidum illum, timidum, ac mortalium omnium miserimum appellans: se vero foeminarum omnium infelicissimam clamitabat. Quo modò, dicebat, hanc tantam impietatis notam inter Christi fideles ferre poterò, qui putabam me martyris uxorem appellandam, cum nunc perfidi ac transgressoris coniunx sum?

Hæc Hadrianus audiens, summa voluptatè tenebatur quòd cerneret foeminam eamq; iuuenè, & non amplius quàm menses tredecim sibi coniunctam, tanto fidei ac pietatis ardore flagrare. Vnde cum diutius amoris sui erga eam flammam abscondere non posset, in hæc verba prorupit:
Aperi

Pijssima foemina mirè dolet, dum putat maritum suum à Christo defecisse.

Hadriani
pijssimæ vo-
ces, ad con-
iugem suam
Nataliam.

**Natalia mar-
tyrum pla-
gas, septem
dieb. in car-
cere curat.**

**Hadrianus
ducitur ad
supplicium.**

**Hadrianus
lignis & fu-
stibus cædi-
tur.**

**Maximianus
eum blandi-
zijs, à cōstan-
tia depellere
nititur.**

Aperi mihi Domina mea Natalia, citò aperi. Non enim ego, vt tu existimas, à Christi confessione defeci, aut suppliciorum metu deterritus huc con- fugi, sed vt te certaminis nostri iam iam futuri spectatricem haberem, huc adueni. Aperi igitur, & vna mecum in stadium ingredi. His auditis, Natalia reseratis foribus in oscula & amplexus mariti ruit, & omnium quasi rerum obliuiscens, festina cum marito ad relictos in carcere socios abiit. Quò vt peruentum fuit, Natalia Dei ancilla ad pedes sanctorum se prosternens, vincula eorum exosculata est; & corpora à supplicijs iam putrefacta septem in carcere diebus fouit, & linteis sanctorum plagas magna cum reuerentia terfit. Vbi verò dies supplicio detestata aduenit, omnes quidem tribunali oblati sunt; sed cum reliqui omnes præcedentibus iam tormentis attriti fuissent, solus Hadrianus, viribus adhuc integris, ad quaestiones quaesitus est. Expoliatum ergo vestibus, & proprijs manibus eculeum ferentem sistunt tyrāno. Qui primum vultu placido, Hadriane, inquit, quæ tibi nunc sententia, quæ mens est? adhuc permanes in insania? Cui Adrianus, iam tibi dixi me ab insania recessisse, & ideò ad vitam hanc pro Christi nomine profundendam promptum paratumq; esse. Hoc accepto responso, tyrannus lignis eum contundi, & à quatuor tandem licitoribus fustibus cædi iussit.

Interea Natalia cum sanctis martyribus in genua prouoluta, preces sine intermissione pro marito constantia ad Deum fundebat. Maximianus verò nullum non mouebat lapidem, vt martyr è constantia deiiceret. Tandem cum diu multumque supplicijs sauitum esset, ait; Hadriane, pro-

profecit non possum, ego tantam animi tui generositatem corporisque pulchritudinem sine maximo doloris sensu aspicere. Quare consule tibi consule mihi, & magnos Deos adora, ut multiplicatis honoribus in pristinum te dignitatis gradum restituum. Es enim iuuenis honesto loco natus, & maximis honoribus dignus. Ceteri vero cui te suis persuasionibus, in hanc mentem atque ad eam in pestem & exitium impulerunt, homines sunt pauperes, & obscuris natalibus orti. Ad hæc Hadrianus; Tu quidem, o Imperator, optimè & patriam, & genus, & auos proavosque meos nostis; verum si illorum, qui tibi despectui sunt, illorum dico sanctorum genus & opes, & quam expectant patriam novisses, non dubito quin te humi ad illorum pedes abijceres, supplexque eorum preces exposceres.

Ad has voces ira inflammatus Maximianus, iubet martyris ventrem à quatuor viris fortissimis tanta crudelitate verberari, ut effusus in terram intestinis, nec ipse quidem crudele spectaculum immotis oculis ferre posset. Quare iussit martyrem cum ceteris sanctis ferro constrictum ad carcerem reduci. At Natalia beatissima sollicitè confortabat eum, & missa ad cernicem eius manu eumque palparis dixit. Tam te o marite, o lumen meum, beatum prædico, qui sanctorum consortio dignus effectus es. Perge modo eadem fortitudine, & animo in sola Christi Iesu gratia confirmato, palmam apprehende. Hæc & alia multa dicens, cum multis alijs religiosis admodum matronis in carcerem eum comitata est; ubi omnes martyrum necessitatibus certatim inserviebant, alia vulneribus medebantur, alia putredinem stolis suis abstergebant. Natalia vero profuenter

Venter eius verberatur, & viscera effunduntur.

Natalia egregie confirmat Hadrianum.

è mariti vulneribus sanguinem abstergebat, caput suum ac membra perungebat.

Cum verò tyrannus pia matronarum obsequia martyribus in carcere exhibita intelligeret, venit, ne cuiquam illarum aditus in carcerem detra-
ceptus pateret. Quo audito Natalia, tonsis capillis sumptoq; virili habitu ingressa est, & sola omnia vulnera fouit, curauitque. Cuius virtutem reliqui statim imitatz se in nullo pietatis officio superari passæ sunt. Quod postquam Maximianus comperit, tum etiam nè martyres, omnibus iam penè viribus destituti naturali morte tyrannidem eius subterfugerent, iussit incudem adferri, vt truncatis in ea manibus pedibusque vitam tandem cum

Orat Natalia lictores, vt maritum suum ante alios, martyrio afficiat.

Nota Natalia virilem animum.

Excedit è vita beatissimus Hadrianus. Item alij.

morte commutarent. Allata autem cum veche ferreo incude, Natalia quæ præsens aderat, orate & obsecrare lictores coepit, vt maritum suum eo antè alios supplicio afficerent, ne poena atrocissima sanctis illata, terreretur. Obtemperarunt libenter carnifices, cumque extenso super incudem Hadriano, ad cædem inferendam parati starent, Natalia pedem eius apprehendens, lictoribus eum ferendum extendit, Et quidem contractis in crucibus, & pedibus amputatis, Natalia, Precor, inquit, te mi domine. serue Christi Iesu, extende etiam & manum tuam, ne vlla in re sanctis martyribus inferior sis. Extendit igitur Hadrianus manum quam Natalia lictoribus ferendam præbuit. Prop-
tercisis itaque manibus & pedibus, Hadrianus totus in suo sanguine volutatus, beatum Deo spiritum tradidit. Cæteri verò Martyres eodem supplicio consumpti, læti è corporis ergastulo ad celum euolârunt.

Maximianus autem, omnibus iam felici morte m-

reinteremptis, ne quis eorum reliquijs honos à Christianis haberetur, iussit corpora flammis exuri: Dùm verò carnifices sacratissima martyrum corpora asportarent, Natalia stillantem sanguinem magna cum deuotione excepit, & reliquæ matronæ ipsas carnificum vestes quæ sacrosancto martyrum sanguine tinctæ erant: ingenti pretio redemerunt. Tanta tunc erat reliquiarum reuerentia, tantus honos ijs qui pro sacrosancto Christi Iesu nomine, vitam cum sanguine profundeabant.

Nota hinc, quanti fecerit antiquitas, reliquias sanctorum.

Porro Natalia cum cerneret sacras reliquias exurendas esse, manum sui mariti in sinum recodidit, & abiens tota mente in peracto tanta cum virtute certamine, absorpta erat. Cum verò sacra corpora in ardentem fornacem coniecta videres, facto impetu cum magna voce, voluit se in ipsas flammis precipitem dare. Sed accidit vt repentina tonitrua, cum horrendo fragore & fulgura, & pluuiæ, & grandines, & horribilis denique terræmotus totam ciuitatem completeret, atque omnes in fugam, sola Natalia relicta, conuerteret. Quidam è carnificibus, tãto tunc terrore repleti sunt, vt cadentes in facies, subitò expirauerint: corpora verò sedata tempestate ab omni combustione illæsa atque integra inuenta sunt, prorsus vt nec capillus quidem, vel minimum ab igne detrimentum passus sit.

Corpora martyrum tonitru & pluuiæ, ab incendio præseruauerunt.

Postquam verò aeris tranquillitas rediisset, homo quidam loci illius egregie pius cum coniuge sua Byzantium, propter impij Imperatoris tyrannidem profecturus, sacra martyrum corpora nauim imposita, cum summa Natalia & reliquorum, qui aderant, fratrum voluntate secum asportauit, & summo in honore ac reuerentia habuit.

Tribunus
ciuitatis,
postulat
Nataliam, à
Maximiano
coniugem.

Porro Natalia, referuata sibi beatissimi Hadriani manu, quam purpura obuolutam, & myrrha perfusam ad caput lectuli sui repositam habebat, in domo sua die ac nocte precibus ac vigilijs intenta perseverabat. Eo tempore ciuitatis illius Tribunus petijt eam sibi à Maximiano coniugem, erat enim eximia corporis pulchritudine prædita, & inter clarissimas foeminas facile prima. Imperator autem cum annuisset, & ille statim animum illius per honestas matronas ad coniugium sollicitaret, simulauit se hoc nuncio mirum in modum lætari, petijtque sibi trium dierum inducias tribui, quibus se ad tam splendidas nuptias parare posset. Interim cum animo suo fugam meditabatur, ut quod reliquum erat vitæ, apud sacras martyrum reliquias in pietatis studio traheret. Igitur cubiculum suum sola ingressa Deum enixè precata est, ut eam ab omni carnis cupiditate impollutam conseruaret, & sine errore Byzantium perduceret. Hæc cum precata esset, mœrore nimio oppressa obdormiuit; & ecce vnus è sanctis martyribus adstitit ei dicens, Pax tibi Natalia. Confide, non te despexit Deus, neque nos oblitus sumus laborum tuorum, quos propter nos suscepisti; Perge Byzantium, ibi enim te visitabit Deus, & perducet ad nos.

Natalia fugit Byzantium, ad martyrum corpora.

Hac visione Natalia mirificè exhilarata, sacra sanctissimi mariti manu assumpta, relictis opibus & cæteris omnibus quæ possidebat, Byzantium ad sanctorum corpora perrexit. Quò cum salua & incolumis delata esset, statim sacrum, quod ferebat, pignus cum gaudio & lachrymis super Hadriani corpus deposuit; & quia ex nauigationis laboribus admodum fatigata erat, voluit breui somno collapsas vires nonnihil recollare

cillare. Et ecce Hadrianus quiescenti apparet, Bene, inquit, huc aduenisti ancilla Christi, & martyrum filia. Veni ad nos in requiem tuam; veni & percipe ea quæ tibi debentur. Hæc cum diceret, Natalia mortalitatis vinculis soluta, vnâ cum marito ad cælos profecta est.

Illustrissimus hic martyr Hadrianus, licet passus sit Nicomediæ, Romæ tamen etiam clarissimus est habitus, cuius peruetusta memoria extat apud Arcum Seueri, de qua mentio habetur in Ordine Romano, ibi sacrum corpus eius, Nicomedia ac Byzantio translaturum, reconditum est. Eademque inter veteres Cardinalium Diaconas connumeratur.

DE S. PHOCA MARTYRE SYRO, EX S. Gregorio Turanensi: De gloria Martyrum cap. 99. Huic Martyri, Basilius Imperator, ingentem basilicam erexit Constantinopoli, quam etiam celebri monasterio auxit. Est hic Phocas alius ab illo, eiusdem nominis, Episcopo, qui passus est sub Traiano, Synope in Ponto. Fuit etenim hic, de quo agimus, hortorum cultor & hospes, martyriumq; Antiochia, Capitis obruncatione, consummauit.

Phocas martyr, post multas quas pro nomine Redemptoris est passus iniurias, qualiter de antiquo illo serpente triumphauerit, hodie quoque populis eo miraculo declaratur. Quod si in quempiam coluber morsum stringens venena diffuderit, extemplo, qui percussus est, ut ianuam atrij, quo martyr quiescit, attigerit, compresso tumore, euacuata virtute veneni, saluatur. Ex quibus nonnulli, (vt celebre vulgatum est) iam

lii 3 tumidi

5 Natali uocatur ad cælum à marito suo.

Cæf. Baron In not. mar 4. mart. & 3 Septemb. Corpus S. Hadriani, translaturum Romam ibidemq; reconditum.

Cæf. Baron. Tom. 2. An. Eccles. An. Domi. 270.

Vide Cæsar in martyre. Rom. 5. mart. & 14. Iulij.

5. Martij.

Miracula ad sepulchrum S. Martyris.

874 VITARELIGIOSIS. VIR. COLETAE
tumidi malæ bestigie ictu iam toto corpore inter-
fante veneno, in hoc prostrati vt spiritum exhal-
rent, inter manus delati. & in atrio positi, sunt li-
nati; nec vnquam ob hoc virus obire hominē su-
est, si sacrum limen fide plenus attigerit.

VITA RELIGIOSISSIMAE VIRGINIS

Coletæ, reformatricis Ordinis S. Clare: ex ea quæ
Laur. Sur. ex Stephani Iuliaci præfate virginis con-
temporanei, sincerè conscripsit. Migravit è corpore
anno Dominicæ Incarnationis 1447, quo (iuxta Ge-
nebrardum) sedit Nicolaus 5. Imperator
Frederico 3.

6. Martij.

Patria & Pa-
rentes eius.

Corpore pul-
chra,
Item &
mente.

EXimia pietatis & prudētiæ virgo Coletæ,
apud Corbeia in Picardia, Patre Roberto,
Matre verò Margareta, nata mirabili plane
S. Spūs gratia à teneris vnguiculis ornata exiit.
Elegāti admodum corporis forma & venusta fa-
cie, cūctis imprimis grata atq; amabilis erat. Quæ
quidem corporis dotes, animi virtutibus mirifice
in ea illustrabatur: A primis siquidem annis soli-
tudinis amantissima, diuinis rebus sedulo vaca-
bat: terrena omnia oblectamenta respuens. Sen-
suum ei custodia erat arctissima, eaq; non tristis
vel morosa: sed candida & hilaritate quadā graui
atq; iucunda perfusa. Hinc multi & conspectum
& sermonem eius expetebant: nimirum vt multi-
plicem Christi gratiam tanquām in speculo con-
templarentur.

Hæc aliq; præclara teneræ virginis primor-
dia, vt pios parentes ingenti afficiebant gaudio:
ta vicissim ad maiorem virtutum exercitationem
prouocabant. Pater quidem natura comis & sin-
gulari humanitate præditus, filia suæ excitus exē-
plo, hoc vnum sibi in vita antè omnia proponit,
vt

ut notos ignotos; internos externos; & quosuis
deniq; homines, ad pacis & mutue dilectionis bo-
num excitaret: sicq; sanctissimo amicitie foedere
sociatos, ad ceteras dein virtutes sectandas inflam-
maret. Multa quoque illi pauperum erat cura, la-
psorum maior: precipue foeminarum: qua pudici-
tiae florem secula voluptate violauerat. Ex ijs cu
quasdam summo labore, filia pariter adiutus ex-
hortationibus, ad meliorem frugem reduxisset;
vnam e suis domibus eis attribuit: pauperibus si-
mul alendis fouendisq; opportunam.

Patens eius
pietatem &
mulatur.

Porro Coleta vt primu aetate & corpore ro-
bustior, daemone fraudes insidiasq; varias exacte
cognouit. statuit collatam sibi a Deo gratiam ad
aliorum vtilitatem pie humiliterque ac strenue
conferre. Itaq; e latebris prodians, liberum bonae
indolis puellis ac virginibus, spectatisque mulie-
ribus ad se accessum permisit: cum quibus de re-
bus salutaribus suauissime vtilissimeque disse-
rebat. Neque enim male collocati sermones
illi putandi sunt; quibus multas a foedis carnis
voluptatibus ac mundi fastu, ad castimonie vir-
tutem, mundi que contemptum perducebat. At
vero cu inter peccatores versaretur, ea erat animi
humilitate, vt cunctis vilior se abominabiliorq;
putaret. Sanctas aut virgines, votoq; castitatis Chri-
sto consecratas incredibili amore ac veneratione
prosequabatur. Hinc ardentissimum illud desi-
derium religiosi in monasterio inseruendi: qua-
rum quidem confortio prorsus indigna se repu-
tabat. Cum vero in pio illo seruitio, occulto na-
minis instinctu, ad collapsam monasticam S. Fran-
cisci disciplinam restauranda moueri se sentiret,
acriusque impelli; se porro sua que omnia tanto
muneri inferiora vilioraque nimia humilitate

Se totam e-
fert virgo S.
ad salutem
animarum.

Profunda
ius humili-
tas.

*Adit Roma-
num Ponti-
ficem pro re-
ligionis re-
formatione.*

æstimaret; facibus diuini amoris inflammata Ro-
manum adijt Pontificem, orans obsecransque, vt
ipse prouinciam hanc arduam, suaque sanctitate
dignam, dignamque suo munere suscipere velit.
Pontifex sanctissimo virginis postulato peram-
ter admissio (quo perpetuam se famulam refor-
matis virginibus consecrari precabatur) diplo-
ma ei contulit; in quo, ignaram huius rei, Matrem
& Abbatissam totius reformationis eam institue-
bat. Ast illa vt erat humilitatis & abiectionis a-
mantissima; præfecturæ honorem tota mente ab-
horrens, institutum D. Francisci, tertij Ordinis
paulò post amplexata est; mundo ad eò inimica,
vt rursus in latebras sese abdiderit; angusto nimi-
rum concluso habitaculo: in quo annos 4. hispi-
do tecta cilicio, ac tribus ferreis catenis carnem
nudam, lumbosque succincta Christo militauit.

*Degit inclu-
sa, in summa
austeritate.*

Interea cum purificato mentis oculo res cele-
stes atque diuinas diu noctuque, sedulo contempla-
retur, mirabili sanè visione, ad aliorum salutem
à Deo (agente nimirum precibus S. Francisci) se
postulari cognouit. Cumque animi dubia anxietas
tanto muneri ruditatem suam opponeret, iamque
id ipsum cogitatione rejiceret; ecce beneficio lin-
guæ subito priuata; triduo obmutuit. Accessit de-
in & orbitas oculorum. Quæ sanè diuinæ vltio-
nis manifesta fuere signa; cui subiecta fuit, donec
diuinæ consentiret voluntati; quod ubi fecit; &
loqui & videre potuit. Igitur tanti muneris digni-
tate ob oculos posita, animum in omnes partes
versare cepit; quæ via modoque rei difficultatem
aggrederebatur. Cellæ adhuc inclusæ angustijs, pe-
dem proferre foras non licebat; & quanquam va-
rijs eam in rem curis incumberet, semper tamen
humanæ salutis inimicus sese opponebat, impo-
die-

*Diuinitus e-
uocatur ad
commune
bonum.*

debaet; ira ut conatus illius in irritum caderent. Tandem illustri cuiusdam matronæ opera, quæ illius sermones per id tempus amplissimo cum fructu hauserat, factum est, ut sacro illo soluta ergo titulo Nicæam veniret; ubi tunc Romanæ sedis præsul, Ecclesiæ negotia administrabat; cui S. virgo summa humilitate atq; verecūdia suam vel Christi potius causam plenè candideq; explicuit postulatūque obnixè ut bona ipsius voluntate S. Claræ institutum profiteri liceret. Pontifex cum postulatū non quidem rejiceret, sed differret, mox tamen pestilenti contagio quod urbem inuasit populabatūq; admonitus, ac sequentis calamitate impulsus, virginem acciuit, suisque ipe manibus velo imposito consecrauit; consecratam verò, Matrem atq; Abbatissam earum omnium instituit, quas suo exemplo & doctrina ad pristinam vitæ sanctimoniam reduceret.

Cum itaq; sacratissima virgo & Christi voluntate & Pontificis auctoritate ad sacrosanctum opus impelleretur, omnes cogitationes & studia eò conuertit serid. Ast hostis illic occurrit infestus, tanq; acerbas persecutiones mouens, ut nullum non mortalium genus eam impugneret, sannis ludibrijsque exciperet: ac postremò in pio opere perseverantem, magam atq; vénéficā appellaret. Adèd immutata repente sunt omnia, ut qui prius veneratione eam prosequerentur, tunc cane peius & angue detestarentur: nec quisquam omnino esset, qui eam hospitio recipere auderet.

Sed non deerat famulæ suæ Christus, qui Blancham Gebennensem Comitissam, egregiæ pietatis ac prudentiæ matronam excitauit, ut pientissimam virginem omni humanitatis ac beneuolen-

Venit ad Benedictū pro Pontifice se gerentem in Gallijs.

Coram illo proficitur in institutum S. Claræ.

Adversitatibus egregiè excipitur.

Habet Blancham Comitissam sibi additissimam.

trix obsequio exciperet foueretq; ac præclaro eius conatus dictis factisq; promoueret. Præter alia siquidem fouendæ pietatis adminicula dimidiam partem castri sui Balmenfis ei attribuit: in quo humilis Christi ancilla prima sanctioris instituti collocauit fundamenta. Ibi verò tam admirando sanctitatis splendore impiorum calumnias dissipauit, vt Pontifex fama eius permotus, Bisontinum ei monasteriũ offerret, assignaretq; ad quod Blancha honorifico imprimis nobilium matronarum ac virginum comitatu eam dedit; modisq; omnibus ad culmen perfectionis aspirantem egregiè adiuuit.

Dictu sanè mirum, quantus breui ad nouum, eumque planè admirandum virtutis radium factus sit concursus. Multæ virgines nobiles in magna spe nuptiarum enutritæ, & matronæ mundano fastu & opum gloria admodum conspicuæ ad eam conuolârunt; cunctisq; repenti quæ antea perditè adamauerant contemptis, sacro se illius instituto sociârunt. Nec minor sanè iuuenum numerus pijs eius sermonibus inflammatus B. Francisci regulã amplexus est: prorsus vt coenobia tantorum fratrum quam Sororum augere, extendere, ac dilatare coacta fuerit. Germania, Francia Burgundia, Sabaudia, aliaq; orbis terrarum loca eius pietate atque industria sanctioribus disciplinis illustrata fuere. Stupebât alij, qui etiam religionis nomine insignes habebantur, Coletana monasteria; eorumq; desiderio aded tenebantur, multi vt ex alijs ordinibus, Benedictini, Bernardini, Carthusienses, Cælestini, ad ea sese superiorum permissu transferrent: multoque perfectius viuendi genus se adeptos gauderent.

Porro

Item Pontificem Romæ
num.

Multis utriusque sexus
monasticum
amplectuntur institutum.

Porro cum in construendis ædificijs, & mona-
 cherys excitandis, necessarij sumptus frequenter
 deficerent; qui ab hominibus sperari vix pote-
 rant, diuinitus ei collati fuere; ita vt crebro 500.
 aureos iuxta se positos peracta precatone inue-
 nitet. Hinc diuinæ bonitati ac munificentie in-
 tantum confidebat; vt nullo vnquam tempore
 pauperum curam remitteret: sed largitate ac be-
 nignitate incredibili eis subueniret. Alijs mise-
 ricors & clemens: sibi rigida ac proprij corp-
 sculi domitrix assidua. Nudis plantis tam hyeme
 quam æstate ingrediebatur, ignis fomento peni-
 tis sibi interdicto; quem etiam nec ferre quidem
 poterat: adeo inedia & peruigilio vires exhau-
 serat. Stramina ei stratum præbebant: saccusque
 paleis suffultus, capiti puluinar. Somni adeo
 parca erat, vt toto octiduo vix horæ vnus perfe-
 ctam caperet quietem. Interea noctu diuque re-
 rum cælestium contemplationibus ita intenta e-
 rat, vt omnis corporei sensus plurimis horis fre-
 quenter expers maneret. Oculi præ deuotionis
 dulcedine, iuges lachrymarum riuulos funde-
 bant potissimum sub sacrosancta communione:
 qui sanè spectantes non poterant non ad simi-
 lem deuotionis gratiam prouocare, Nec defuit
 miraculorum gratia sanè illustrissima; qua &
 CHRISTI bonitatem omnium oculis cla-
 rissimè spectandam proponebat: & miseros
 quosque atque calamitosos ab infinitis mise-
 riy, morbis, & ægrotudinibus eripiebat, &
 peccatores non paucos scelerum immanissi-
 morum pondere grauatos, duraque nimium
 seruitute oppressos in perfectam Christi liberta-
 tem restituebat. Multi namq; qui peccatorum foe-
 ditate absterriti conscientie arcana sacerdotibus

Insigne mi-
 raculum.

Rigor vitæ
 eius admi-
 rabilis.
 Mentis ex-
 cessus.

Claret præ-
 claris mira-
 culis.

pan-

880 VITA RELIGIOSA. VIR. COLETAE
Multos in peccatis inueteratos ad penitentiam conuertit.
pandere verebantur; perspecta virginis huius & clementia erga peccatores & miraculorum gratia erga miseros, intimos animorum recessus ei pandebant; & putentem scelerum feditatem plurimis annis occultam, confidenter humiliterque sanandam praebebant.

Continuis excruciatu pœnis, quas patientissime sustinet.

Specialia quaedam eius miracula.

Cæterum beata virgo Coleta, subditas sibi virgines, mirabili quadam dexteritate dulcedineque, quod volebat. ducebat reducebatque; in spiritu lenitatis peccates corripiebat; ab omni amaritudine sibi vel maximè cauens; nè quod sanare deberet, morositate subuerteret. Et quidem præclaræ hanc animi dotes, tanto in ea admiratione maiore dignæ fuere; quanto corpusculi fragilitas maior fuit. Perpetuis siquidem doloribus ac cruciamentis adeò obnoxia fuit, ut nunquam (Deo ad maius meritum sic mirabiliter disponente) à suscepto seuerioris disciplinæ instituto vel ad diuini caruerit; nisi cum de rebus diuinis apud alios disseribat, vel necessarios cum alijs sermones conferebat. Inuicta tamen patientia cunctas molestias & afflictiones deuorabat; mente oculisque in æternam illam retributionem intenta: cuius recordatione omnes vitæ asperitates leniebat. Verùm inter hæc dæmonum infestatio longè fuit acerbissima: ita ut fustibus frequenter caesa, & atro liuore deformata exanimis iaceret. Et quidem insignia hæc (inter complura alia) Deus per eam dignatus est operari miracula: Mortuos quippè ad vitam reuocare; à dæmone obsessos, menteque captos liberare; leprosos mundare, permultos è præsentissimo mortis periculo eruere: diuersisque alijs affectos morbis ac calamitatibus, sanos integroque à se dimittere.

Demùm virgo sanctissima, prophetico quoque spiritu

spiritu clarissima, post immensos annis quadra-
ginta exantlato labores, post eversa varijs in lo-
cis demonum castra, eorumque loco sanctissima
religionis erecta domicilia, inter suorum ample-
tus & lachrymas, summam praese ferens graui-
tatem pietatemque, extremum vitae diem clausit:
anima à corpore suaviter recedente & recta ad
creatorum suum proficiscente. Fuit corpusculum
virginium tertio ab obitu die Gandavi in summa
paupertate, ut ipsa iusserat, & absque ullo operi-
mento, terrae mandatum: praecclaris itidem glori-
ficatum signis,

VITA S. THOMAE AQUINATIS, SAN-
ctitate & doctrina clarissimi, ex ea qua est a-
pud Reuerend. P. Surium. Obijt an-
no Domini 1274. Nonis
Martij.

Clarus prophetae spi-
ritu.

Moritur be-
atissime S.
virgo Gan-
davi, ibideque
sepelitur.

Vide Cels.
Baronium
in not. max-
ty. Rō.

Thomas Aquinas omnibus naturae & gratiae
donis exultissimus, patrem habuit Lan-
dulphum nomine, ex illustri familia Go-
mitum Aquinatum, matrem verò Theodoram &
generis & morum nobilitate insignem, patria
Neapolitanam, summa virtute foeminam. Porro
cum mater eum utero gestaret, vir quidam in Câ-
paniae monte, re & nomine Bonus, eximia sancti-
tatis laude clarus, ad eam in castro suo Rocha Sic-
ca morantem, accessit, & spiritu prophético, qua-
lem esset paritura filium, praedixit. Natus deinde
puer est, cui Thomae nomen impositum fuit; qui
a primis infantiae diebus admirabile virtutis spe-
cimen dare cepit. Nam aded literis deditus erat,
ut cum aliquandò nutrix aquis eum in balneo ab-
luere vellet, chartam è terris sublatam, in qua
angelica saluatio scripta visebatur, tanta perti-
cilia in manibus suis balneo soluerenacia

7. Martij. S. Tho-
Patria & de Aqui-
Parentes no. Sur-
eius. dmi. posita
boni. Dicitur esse
q. nobilitate
magnitudo
l. a. l. m. p. e. l.
Eremita. homo
Bonus. dicitur
propria com. m.
h. n. n. d. n. i.
by. cap. m. d. l.
regni h. i. n. m. a.
p. l. o. b. r. a. d. e. a. n.
n. o. l. i. t. a. p. a. s. h. i. n. e.
e. x. i. s. t. a. t. a. s. u. e. l. l.
u. s. i. n. e. q. u. i. n. o. s.
u. l. l. e. r. e. m. u. s. i. n.
q. u. o. d. m. o. d. o.
h. i. c. e. i. s. t. a. e. n. i.
f. o. r. n. a. t. i. o.
n. o. a. q. u. i. a. s. h. i.
n. o. s. t. r. a. s. h. i.
u. i. g. e. p. o. s. s. i. t.

nacia manu retinuit, vt nullis eam modis extor-
quere possit, quam & mox deglutiuit. Cum eum
à lachrymis ad hilaritatem reuocare vellent, li-
brum offerebant, cuius vel primo aspectu con-
quiescebat.

Anno ætatis
sua quinto,
traditur in
Casinense
monasteriũ,
literis & pie-
tate imbuen-
dus.

*in 7. a. a. oron
est quod f. e. ne
nobis ad studiu
ordini liberali
qui h. d. n. e. l. e. v. i. t. e.
h. e. n. l. i. s. i. n. g. e. n. i. i.
nes artes h. d. i. c. i. t.
in 7. a. a. oron sp. h. i. s.
ad p. m. a. l. l. i. c. i. s. e. s.
in 7. e. Mittitur ne
ad Neapolim.
ne h. d. i. s. e. l. l. i. s. a. d.
mirabilis.*

Præceptores
eius.

Mox vt annum ætatis quintum attigit, à paren-
tibus ad amplissimum Casinense monasteriũ pie-
tate & literis imbuendus, missus est. Vbi sanè exi-
mij ætatem virtutibus vincens, tanta morum gra-
uitate, modestiaq; versatus est, vt dissolutos alio-
rum nobilium mores (qui ibidem cum eo inti-
tuebantur) summo studio diligentiaq; vitaret.
Mentem verò ita ad cælestes res contendas col-
lectam instructamq; gerebat, vt frequenter do-
bus: amplius horis, summa spiritus attentione pre-
cibus incumberet. His præclara pietatis & doctri-
næ iactis fundamentis, annos vatus plùs minus
decem, Neapolim destinatur, vbi admirabili inge-
nij viuacitate, vberimos in literis fructus fecit. In
Gràmatica, Dialectica, & Rhetorica, fertur quodã
Martino peritissimo præceptore vsus; in Physicis
verò Petri Hybernici fontes sectatus est.

Iamque Neapoli fama virtutum eius maxima
celebritate increbrescebat, cum Thomas nõ tam
quid homines de ipso prædicarent, quam quomo-
do præpotenti Deo gratam offerret seruitutem,
toto mentis studio cogitabat. Contigit fortè eò
tempore, F. Ioannem de S. Iuliano (cuius tum eru-
ditio singularis, cum nõ mediocri sanctitatis lau-
de coniuncta, in admiratione erat) in Thomæ col-
loquiũ incidere, qui pòst breuem sermonẽ vtrò
citroq; familiariter habitũ, vehemẽter eũ ad rerũ
terrenarũ cõtẽptũ hortari cœpit. Ardebat iã an-
tè incredibili cælestiũ rerũ cupiditate S. Thomas,
intimoq; mentis ardore D. Dominici institutum
am-

impletebatur. Itaque postquam sua iam sponte
 litis incitato, calcar à F. Iohan. additum fuit, sta-
 tim contempta illustri generis dignitate, postha-
 bitis amplissimis opibus, omniq[ue] fastu & pom-
 pa mundi huius concularis, Dominici habitum
 natus tredecim induit, omnibusq[ue] ad spi-
 rituale certamen subeundum necessarijs armis, à
 F. Thoma Agni de Lentino, tunc quidem priore
 Neapolitano, postea verò ex Messanenfi, Archie-
 piscopo Hierosolymitano instructus est.

Hæc res cum omnium animos vehemèter per-
 moueret, cum eius mater (vt est matronarum in
 filios vehemens affectus) id ad eò acerbè tulit, vt
 multis stipata matronis Neapolim venerit; sed
 fratres Dominicani, frâudes & blanditias matris
 veriti, Thomam summa festinatione primùm
 Romam, inde in Tusciam, mōx Parisios deducen-
 dum curârunt. Mater autem nec corporis teneri-
 tudine, nec itineris labore deterrita, Romam ab-
 euntem insecuta est, sed cum nec ibi potestas
 conueniendi filium fieret, infidias struere aggres-
 sa est, quibus filium vel inuitum ab instituto re-
 nocaret.

Eo tempore fratres S. Thomæ Landulphus &
 Arnoldus viri militaris gloriæ, & prudentiæ opi-
 nione insignes, apud Fridericum II. Imperat. de-
 gebant. Ad hos mater literas dedit, quibus eos ad-
 monuit, vt Thomam ex Italia in Gallias transeū-
 tem, ex infidijs interciperent. Lectis litteris, fra-
 tres animis grauiter commoti, rem prospero suc-
 cessu conficiunt, & Thomam ad matrem remit-
 tunt. Mater ex Thomæ conspectu ingenti cum ula-
 ta gaudio, maternis blandimentis eum aggredi-
 tur, & o[mn]i conatu, vt sacrum deponat habitum,
 laborat. Sed cum eum altiore pietatis funda-
 mento

*alteriusq[ue] aucta
 fuit & loquere
 paratib[us] & rap-
 ta est eius frater
 in itinere p[er] certos annos suos conuales, et in a[m]plisq[ue] fructu
 est ad matrem suam in castris matris d[omi]ni, ubi se latet et custodit
 et statim in carcere obediit a se biennio in vna cella in qua ad
 p[er]petuam vitam sefermit, nec ad liberatam aliquatenus facti po-
 tuit.*

Mater eius
 id indigne
 fert.

Mater eum
 Româ per-
 sequitur.

Fratres S.
 Thomæ.

Thomas à
 fratribus
 comprehen-
 ditur.

mento

Traditur
custodiz-

mento nixum videret, quàm vt blanditijs infecti
posset: custodiendum illum militibus in castro
castro quodam tradidit.

Soror eius,
similiter
Christo se
consecrat.

Interea Landolphus & Arnoldus, Thomæ fra-
tres aduenerunt: quj cum frustra multis verbis in-
superabilem eius constantiam tentassent, sorores
suas vt ad eum se conferrent, & à sententiâ dedu-
cerent, hortati sunt. Sed illæ postquam sermone
cum eo contulissent, ita animis repente immura-
tæ sunt, vt altera earum, post habitis mundi pom-
pis, sacris se virginibus libenter coniunxit: &
ad extremum vitæ spiritum, in Christi seruitute,
cum magna sanctitatis laude perflerit.

Tentatur
eius pudici-
tia.

Ea res fratrum animos ad multò maiorem ira-
cundiam prouocauit, eoque furoris pertraxit, vt
post multas iniurias cum insigni contumelia Tho-
mæ illarum, sacrum habitum discerperent: quod
vir sanctus non modò patienter, sed magno cum
animi sui gaudio tulit. Non potuit autem irrita-
tus furor quiescere, quin ad atrociora se arma co-
uerteret. Erat mulier venusta specie, quæ non ita
pridem nupta, omni nefanda libidine se contami-
nauerat; hanc vt pudicissimo adolescenti suis le-
nocinijs laqueum inijciat, inuitant. Illa lucri cu-
piditate facile allecta, Thomam aggreditur, ver-
bisque lasciuus animum eius de re nefaria solici-
tat. At Thomas sentiens se illius imperis illece-
bris non nihil moueri, inuocato nomine Iesu &
virginis matris, arrepto è foco titione, procacem
impudentemque sceminam à se abegit: Deinde
clauso ostio, eodem titione crucis figuram in pa-
riete depinxit prostratusque in terram multis cū
lachrymis Dominum, vt perpetuæ continentiæ
& integritatis donum largiri dignaretur, depre-
catus est. Vix leni correptus somno erat, cum duo
cxi-

Fugat impi-
dicam mu-
lierem, titio-
ne è foco
arrepto.

eximio splendore fulgentes angeli adeste visi sunt: qui cingulo renes eius stringentes, omnem impuræ libidinis motum abstulerunt.

Cum iam biennio carceris molestia vexatus fuisset, mater eius Theodora, diuinum verita iudicium, Dominicanis fratribus potestatem fecit eum quod vellent, reuocandi. Adfuit illi magna cum alacritate, & Thomam, matre conuiuente, subductis custodibus è castro per fenestram deponunt, moxq; Neapolim, inde Romam reducunt. Roma Parisios missus est, vbi paucis mensibus admodum exactis, Colonia Agrippinam commigravit, vt Alberti Magni viri multiplici doctrina & vitæ sanctitate celeberrimi, disciplinis imbueretur, Hunc etenim virum incomparabili rerum plurimarum cognitione, & egregia vitæ sanctimonia præditum summa sibi diligentia audiendum statuit; adeo vt Pythagoricum quoddam silentium indixisse sibi videretur, quod maiore animi attentione præclaram eius doctrinam hauriret. Ea vero perpetua taciturnitas in tantum contemptum eum adducebat, vt condiscipuli bouem mutum appellare illum non vererentur.

Non diu post, cum Albertus quæstionem multis obscuritatibus inuolutâ, illustrandam suscepisset, Thomas tenaci valde memoria dicta eius excipiens, deinde scripto comprehendens, multis dicendi luminibus suo eam ingenio illustrauerat. Contigit autem vt summa celeritate festinanti charta, quæ eam quæstionem continebat, è codice, ignorante Thoma, laberetur: & per alium Alberto examinanda traderetur. Albertus ex ea ingenij quandam diuinitatem in Thoma animaduertens, mandauit: vt eandem publicè defendendam susciperet. Recusauit primò vir sanctus sum-

K k k

mā

Angeli ei apparent.

E custodia dimittitur.

Mittitur Colonia, & Albertum Magnum audit.

Taciturnitas Thomæ.

Alberti de
Thoma sen-
tentia,

ma animi modestia; sed cum doctoris sui aucto-
ritate coactus suscipere eam deberet, tanta inge-
nij dexteritate respondit, vt Albertus non tam re-
spondentis, quam doctoris eximij officio eum fuc-
tum esse diceret. Deindè subiunxit; Vos hunc bo-
uem murum vocatis, sed ille tales quandoque do-
cendo mugitus dabit, vt totus possit orbis audire.
Nihil hæc sancti iuuenis animum efferebant, sed
in profunda humilitate & sinceritate se continens,
licet alios ingenio & eruditione superaret, nemi-
nem tamè vel leuiter præ se contempsit, neque si-
bi aliquid arroganter attribuit.

Humilitas
Thomæ.

Parisiis fit
Baccalaureus,
docetque
M Sententi-
arum.

Postquam verò Colonia sub Alberto in literis
& moribus non mediocriter profecisset, præcla-
ro admodum doctrinæ & sanctitatis testimonio,
Lutetia in S. Theologia Baccalaureum promotus
est; quo ornatus titulo, Petri Lombardi sententi-
as tanta ingenij dexteritate & gratia explicauit, vt
non mediocrem eximij Doctoris laudem adep-
tus sit.

Promoue-
tur in Do-
ctorem, an-
nos natus
triginta.

Hoc autem primo docendi munere, ingenti cū
audientium admiratione peracto, Parisijs Docto-
ris nomine, & munere, annos natus triginta, in-
signitus est. Antequàm autem ad eum dignitatis
gradum ascenderet, multis se rationibus indignū
proclamare, & precibus lachrymisque honorem
tantum à se repellere conatus est; sed cū obedi-
entia virtute compulsus, maiorum suorum man-
datum declinare non posset, ad solita orationis
præsidia confugit, & ab omnipotente Deo opem
& auxilium flagitauit. Et ecce in somnis visus est
adesse veneranda quadam canicie senex, qui blâ-
da consolatione animum graui mœrore oppres-
sum subleuauit: hortatusque est, vt maioribus
suis ea in re morem gereret, nec de Dei præsentis
ope.

ope & auxilio quicquam dubitaret. Hac consolatione mirificè roboratus, Doctoris munus cū eximia laude suscepit; in quo sanè ita toto vitæ suæ curriculo versatus est, vt toto terrarū orbi egregiū eruditionis lumen attulerit. Et quanquam eius scripta ab omni verborum ornatu abhorreere videantur, ea tamen sententiarum grauitate referta sunt, vt planè declarent, inanem verborum fucū non ornamento eis, sed dedecori potius futurum fuisse. Fuit tamen & in familiari sermone admirabilis valdè eius ad persuadendum efficacia. Nā vt die quodam, Christi saluatoris nostri natali propinquo, Mollariam (quod est oppidum nō lōgè ab vrbe Roma) venit, & ad Cardinalis Richardides diuerit, contigit duos prædiuites Iudæos Iudaicis rebus egregiè instructos, eò pariter conuenire; quibus cum Thomas sermonem de rebus diuinis summo cum Cardinalis gaudio & voluptate instituit; atq; omnibus ingenij viribus laborauit, vt perfidiam eorum expugnaret. Cumquē multis vterè citroq; allatis rationibus certatum esset, Thomas tātis tāque mirabilibus dicendi luminibus Christum illis declarauit, vt Iudæi erroris & perfidiæ cōiūcti sibi mutescerent, eaque cōditione recederent, vt contrarias, si quas haberent rationes, in crastinum adferrent. Interim Thōas & preces, & vota pro eorum salute, ardenti animo offerre non destitit: donec altera die posita Iudaicæ perfidiæ obstinatione, sacro abluti fonte, Christo nomina darent.

Duo prima
rij Iudæi,
ab eo co-
uertuntur.

Admirāda fuit viri sancti in orationis studio pietas & deuotio; nam cū se daret rerum diuinarum contemplationi, frequenter visus est mente à corporis consuetudine mirabiliter

Ecstases eius.

kkk a abstra-

Deuotio eius erga venerabile Sacramentum.

abstracta, in cælum euehi, ipsaq; corporis moles suspensa in aëra pariter eleuari. Admirandum vero illud, præstantissimumque Eucharistiæ sacramentum, amoris in nos diuini monumentum, tanto fidei ardore tantaq; animi deuotione amplectebatur, vt non raro totus lachrymis infusus, & amore eius ebrius, oppressis sensibus in terram caderet. Vnde nunquam, nisi aduersa valetudine impeditus, Missæ sacrificiū offerre neglexit; nec ea animi deuotione contentus simili pietatis studio alterius fratris sacrificio assistere, eiq; ministrare voluit. Et his præcipuè rebus maximarum disciplinarum scientiam se adeptum fuisse, Reginaldo professionis suæ fratri charissimo contrebatur. Nam quamuis ingenio & labore valeret plurimum, nec minimam vnquam temporis partem à sacris musis vacuam prætermitteret, ea tamen mente erat, vt nihil se præclare gerere posse cõsideret, nisi prius multis precibus, cum insigni animi attentione profusus, lumen menti suæ à Deo postularet.

Obseruent hæc studiosi.

Ne autem ex rerum subtilium speculatione mens eius in diuino amore aliquando tepesceret, solitus fuit S. Dominici consuetudinem imitari, qui Patrum Collationes diligenter, post alias occupationes læticitabat, quò se facilius ad diuina contemplanda erigere posset.

Diuinitus edocetur.

Occurrit quandoque D. Thomæ locus in Esaiæ Propheta (quem tunc interpretabatur) multis obscuritatibus inuolutus, ad cuius sensum vir sanctus cum penetrare non posset, institit ieiunijs & orationibus eò pertingere, quò intellectu non poterat. Cum enim nocte quadam precibus vacaret, Reginaldus quosdam cum illo sermones miscere audiuit, & illis quidem abeuntibus; Thomas illum

illum ad se vocavit, eiq; commentaria in Esaiam tam promptè & expedite, ac si de scripto legisset, scribenti dictavit. Reginaldus deinde à Thoma membra quieti tradere iussus, ad pedes eius corruit, obsecrans & per sacrosanctum Christi nomen obtestans, ut quinam essent quibuscum sermonem adedè prolixè contulisset, sibi indicare dignaretur. At Thomas quamvis adduci non poterat, ut eos panderes ne tamen Christi nomen (per quod adiuratus erat) negligere videretur, cū multis lachrymis respondit, quòd sanctissimi Apostolorum Petrus & Paulus (quos sibi apud Dominū intercessores adhibuerat) locum illum Esaiæ, qui omnes eius ingenij vires vehementer torserat, à Domino missi, luculenter admodū explicassent.

Petrus & Paulus ei apparerent.

Reginaldus quoque molesta & continua quandoque febris laboravit. Eum Thomas cū accessisset, & diuinis ad patientiam sermonibus hortatus fuisset, tandem reliquias quasdam S. Agnetis, quas ex collo (propter singularem, qua virginem prosequatur, deuotionem) gestabat, pectori eius admouit, instanterque pro salute fratris Dominum precatus est: & ille mox è lecto incolumis surrexit.

Reliquijs S. Agnetis curat morbū.

Oranti quodam tempore S. Thomæ Neapoli in templo Dominicanorum, apparuit F. Romanus S. Theologiæ Doctor, Ordinis S. Dominici quem ille sibi Parisijs in prælectionibus reliquerat successorem; qui non ità pridem Thoma ignorante, obierat: Cui Thomas postquàm de aduentu gratulatus fuisset: quo tempore Neapolim venisset, quæ fuit. Respondit ille; Ego iam excessi è corpore; permissum autem est mihi, pro tuo merito tibi apparere. Territus eo responso non nihil vir

Frater Romanus ei apparer.

sanctus, cum se collegisset: Adiuuro, inquit, te per Dominum, vt indices mihi num placeant Deo opera mea, respondit Romanus; Perseuera in hoc statu, nec dubites grata esse Deo quæ facis. Et Thomas. Tecum verò, inquit, vt agitur? respondit: Ego vita fruor sempiterna. Attamen ob negligentiam in testamenti executione, à Parisiensi episcopo mihi tradita, pœnas lui in locis Purgatorijs addices quindecim. Et Thomas: Scis, inquit, crebrò nos in disputationem illam adduxisse quæstionem, an permaneant in animo scientiæ in hac vita acquisitæ? quæso vt eam mihi expedias. Respondit Romanus; Ego Deum intueor, noli hæc de re, ex me sciscitari. Et Thomas; Videsne Deum sine medio, an aliqua re interposita? Ium ille; Sicut audiuius, sic videmus in ciuitate Domini virtutum; moxque disparuit, & S. Thomam multa reliquit consolatione perfusum.

psalm. 47.

Soror eius
paret.

Alio tempore eidem S. viro in preces incumbenti Parisijs, soror eius apparuit, & sacrificia precesque, vt à pœnis Purgatorij liberaretur, pro se fieri postulauit. Curauit vir sanctus, per fratres sanctitatis opinione præstantes, sororis postulata impleri. Interiecto indè aliquanto temporis spatio, Romæ rursus illi se visendam obtulit, & summa cum gratiarum actione, se horrendis Purgatorij cruciatibus liberatam dixit. Interroganti autem Thomæ de duobus fratribus suis, respondit illa, Landulphum quidem teneri adhuc in locis Purgatorij; Arnoldum verò in cælesti patria habitare, addiditque; Tu quoque frater breui nobis sociaberis, sed maiori gloria, ob susceptos pro ecclesia labores, decorabere.

Eo tempore quo totis viribus ad grauissimum Manichæorum scelus profligandum laborabar,
Ludoui.

Iudovicus Galliz Rex peramanter eum ad epulam regale inuitabat. Cumque inuitus, Prioris sui iussu, ire cogeretur, inter epulas aded scripturarum studijs intentus erat, vt manu mensam percutiens diceret, Definitum est contra heresim Manichæorum; vocansque ex nomine socium suum, perindè ac si esset in suo cubiculo. Surge, ait, & scribe. Cum verò Prior illi assidens, manu eum tangens moneret vt nimiam illam studiorum occupationem remitteret, & se non domi, sed in Regis, mensa versari recordaretur. Thomas ad se reuersus, Regem cum verecundia affatus est; Ignosce mihi Domine mi Rex, existimabam enim me domi in cubiculo meo versari. Similiter contigisse fertur viro sancto in mensa legati Cardinalis Tulciæ, qui vehementi eius visendi studio tenebatur; quo tempore insigne illud aduersus Gentiles opus componebat. Cùm verò crebrò eiusmodi mentis excessus pateretur; tum verò non longè antè obitum, in castro sororis suæ Theodoræ triduo à corporeis abstractus sensibus permansit; adeò vt talium rerum imperita soror, ingenti animi dolore perculsa ex S. viri socio, causam tanti, & tam subiti stuporis quæreret. Cui ille, cùm nihil ei præter consuetudinem sanctam accidisse respondisset, accessit; & Thomam ad se redire compulit. At ille sublatis in coelum oculis suspirans ait; Ego vt scribendi iam finem facio, ita breui spero & viuendi faciam, nam quæ hæcenus & scripsi & docui, exigua mihi videntur, illorum comparatione, quæ mihi diuinitus ostensa sunt.

Erat illi, ex medicorum consilio in tibia adhibendum cauterium; cumque vrendus esset, extendit quidam tibiam, sed adeo mente in

Kkk 4

Deum

Ecstases eius
varie & ad-
mirandæ.

Fr̄ mentis
excessu, non
sentit viti-
pnam.

Deum eleuatus fuit, vt ab omni sensu alienus, do-
lorem neququam perciperet. Alio quoque tem-
pote in cubiculo scriptioni intentus, ita ab omni
corporeo sensu abstractus fuit, vt candelam, ma-
num eius diu adurentem, prorsus non aduerte-
ret.

Insignis eius
in concio-
nando vir-
tus.

In concionibus autem ad populū (quas nō tam
quæstionum subtilitate, quam eximia quadam a-
nimi pietate, ad hominum vtilitatem & spiritua-
lem profectum instituebat) valebat plurimum.
Romæ ipso Paschatis die cum sermonem, qui non
tam inanem populi plausum, vt fieri solet, quam
lachrymas cum luctu coniunctas eliciebat pere-
gisset, & è suggestu descēdisset, mulier quedā mul-
to tēpore sanguinis fluxu laborans, & à medicis,
qui vniuersas opes eius exhauerant derelicta,
magna animi cōfidentia accessit, & extremā vesti-
mēti oram, clam Christi misericordia implorata
tangens, optatam sanitatē, S. Thomæ sine dubio
meritis, consecuta est.

Miraculum.

Et his quidem omnibus maximarum virtutū
laudibus cum egregiē ornatus esset, summo tamē
studio sui contemptum, cum perfecta obedientiæ
virtute coniūctam, colebat. Bononiæ quodam die
in cœnobio contemplationi intentus in ambula-
bat, cum frater quidam ei obuiam factus, petijt, vt
se comitem itineris ad negotia quædam in ciuitate
obeunda, præberet; Dicebat enī eam sibi à Pri-
ore potestatem factam, vt quemuis sibi efratribus
obuium assumeret. Mox prætereuntem celeritū
fratrem vir sanctus vix sequitur; A lter itaque du-
rioribus illum verbis increpare, & segnitiam
improbare; Thomas verò magna animi submi-
ssione increpationes ferebat. Vt autem ciues
(apud quos summo in honore erat) tanta
pruden-

Humilitas
& obedien-
tia v̄ viri.

prudentiæ & pietatis virum, fratrem rudem & obiectum sequi conspicari sunt, animis commoti quaerunt ex viro sancto, quare se adeo abijceret? Quibus ille respondit; Monasticæ religionis disciplina, obedientiæ studio perficitur; qua homo se homini propter Deum subijcit, quemadmodum Deus ipse se hominibus, humanæ salutis causa submisit. Tum frater ille qui imprudens in Thomam incidit, obnixè rogavit, ut veniam suæ ignorantie daret.

Diuitias & mundi huius honores adeo vir sanctus fastidiuit, ut, quamvis generis nobilitate admodum clarus esset, planè assereret, se Chrysostomi Homilias in Matthæum, pluris facere, quam civitatem Parisiensem. Clemens eius nominis pontifex, cum archiepiscopatum Neapolitanum intraderet, vir sanctus eum non modo recusavit, sed ne deinceps eiusmodi eum dignitatibus honorare vellet obnixè rogavit.

Fuit statura procerus & rectus, colore cruceo, magno capite, eoque quadam asperso caluit, viribus robustus. Eo quo defunctus est anno, cum Neapoli decumberet, Ioannes Copa Neapolitanus, & eius germanus frater Conus, professione Dominicanus, eum inuiserunt, qui stellam eximio splendore fulgentem, in cubiculum sancti viri referentem, conspexerunt.

Anno à Christo nato 1274. cum Gregorius Romanus Pontifex, eius nominis decimus, ad generale Concilium, quod Lugduni celeberrimo multorum Pontificum conuentu habebatur, eum proficisci voluit, Neapoli discedens, in itinere morbo correptus, ad quoddam neptis suæ Franciscæ caltrum diuertit, ubi tanto languore stomachi laboravit ut omnem cibum respueret. Cum autem

K k k 5

sue

Monastica
disciplina,
obedientiæ
perficitur.

Cōtemptus
honorum
& diuitiarū.

Recusat Ar-
chiepiscopatum Neapo-
litanum.

Statura eius
& forma
corporis

Gregorius
decimus
Pontifex
Romanus

Sardæ pisces
in haleces
mutantur.
2. Reg. 23.

suo medico Iohanni de Guidone, se haleces quales Parisijs habentur, vehementer appetere conquestus esset, sed ij neutiquam ijs in locis extaret, Iohannes abiens, hominem quendam piscibus quos sardas vocant, onustum obuiam habuit, eoque emit; & cum domum venisset in haleces eos cum ingenti animi sui stupore transmutos vidit; misitque protinus ad S. Thomam, qui diuinam erga famulos suos benignitatem multo magis admiratus, eos Dauidis sanctissimi Regis exemplo gustare noluit. Porro miraculo illo passim divulgato, multi ex halecibus illis comederunt. Sanctus vero, alio cibo viribus nonnihil refectis coeptum carpebat iter; Cumque Fossæ nouæ Cisterciensis Ordinis coenobium præteriret, Abbatibus & fratrum singulari humanitate inuitatus, ad eos diuertit; vbi ingrauescente morbo, cum vltimum vitæ terminum instare sibi intelligeret, eius monasterij fratribus, pro insigni humanitatis & charitatis officio, breuiter Cantica Canticorum exposuit. Quo vltimo doctrinæ suæ monumento expleto, viribus paulatim destitutus est. In postrema autem vitæ functione, præclaram valde insequæ pietatis & virtutis significationem dedit. Vbi epulum illud cæleste, exilij nostri vnicum solacium, quo reficiendus erat, allatum fuit, licet fractis omnino viribus esset, mirabili tamen animi alacritate, humi se prostravit, & profusus cum insigni pietate lachrymis adorauit. Interrogatus autem de more, num sincera fidei puritate Christum verum Dei filium, ex Virgine natum, in illa hostia esse crederet. Ego verò, inquit, cum multis lachrymis, credo, totoque pectore & mente, verum Deum & hominem Iesum Christum æterni Patris & Virginis matris filium amplector, confiteorque

Eius de
charitatis
confessio.

neque. Postero die extremæ Vnctionis sacramen-
to munitus, erectis in cælum manibus spiritum
suo Creatori reddidit anno 1274. ætatis suæ 50. Exeedit è
qui non solum Ordinis sui fratribus, sed multis, vita.
imò vniuersis eruditione & pietate præstantibus,
magnum sui desiderium, cum multis lachrymis
coniunctum reliquit.

Paucis ante diebus, quam è corpore migraret,
visus est Cometes, qui quid portenderet, re ipsa
factis indicauit, quando spiritum reddente viro
Dei, ipse pariter defecit. In cœnobio Fossæ nouæ
monachus erat Iohannes Ferentinus, vtroque pe-
næ orbatu lumine: qui cum sancti viri faciem ef-
flet osculatus, meritis eius amissum lumen statim
recepit. *Cometes.*
*Cæcus reci-
pit lumen.*

Postquam autem sepulturæ mandatum fuit sa-
crum corpus, Abbas & fratres eius cœnobij, veri-
tinè tantus thesaurus quandoque eriperetur, in-
tèmpesta nocte ad sacellum S. Stephani illud
transulerunt: sed cum sanctus Doctor Iacobo
Florentino, eius monasterij Priori, in somnis ap-
pareret, minasque nisi ad pristinum locum reduce-
ret, intentaret, rursus sepulcrum aperuit, vnde rã-
ta odoris suauitas emanauit, vt fratres omnes ad
se alliceret; quibus præsentibus, detectum sacrũ
corpus cum omnibus suis membris & habitu in-
tegrum, & incorruptum repertum est. Hęc autem
prima sancti viri translatio septimo plus minùs
mense, ab eius obitu, facta est.

Septem deinde annorum cursu euoluto, Pe-
trus eius monasterij Abbas, sacrum sancti viri
corpus marmoreo supra terram sepulcro deponi
iussit, & tunc eadem integritate corpus vestesque
inuentæ sunt: nisi quod dexteræ manus pollex, ex-
igua admodum sui parte careret. Rursus autem
vt ce-
*Odor sua-
uissimus è
corpore.*
*Corpus &
vestes, inte-
græ repertæ.*

vt celebrior ad omnes, & certior de viri sancti gloria & meritis fama deferretur, eiusdem monasterij Abbas anno ab eius obitu quartodecimo, importunis Theodoræ sororis illius precibus victus vt manum eius dexterā inter sacras reliquias asseruandam ipsi daret, monumentum aperuit; è quo tanta odoris fragrātia effusa est, vt locum omnem circunquaque repleret, adeoque suis fixum compagibus corpus inuētum fuit, vt manum ferro præscindere cogeretur. Porro anno a morte

Tertio aperitur sepulcrū & corpus incorruptum inuenitur.

S. Thomæ. 42. Canonicus quidam Salernitanus, cum Sacellum quoddam S. Crucis extruxisset, & magno studio sacras Sanctorum reliquias, quas eò inferre volebat, inquireret, venit ad castrum Theodoræ fratris S. Thomæ, vbi sacra eius manus asseruabatur; cumq; multas Sanctorum reliquias magna animi veneratione ibidem inspexisset, tandem reliquiarum custos maioris adhuc precij se habere dixit, nempe manum integram celeberrimi Doctoris Thomæ Aquinatis. At ille per summum contemptum illam spreuit, addiditque, ille nullo modo Sanctus habendus est. Sed protinus graues temeritatis sue pœnas luit, nam tanto corporis tremore concussus fuit, & caput etiā tumore inflatum, vt gradum solus facere nequiret.

Pœna contemptis reliquias eius.

Tum illè magno suo malo, sancti virtutem sentiens grauiter se accusare, & infimis precibus veniam à sacerdote postulare; qui sancti manum exosculandam ei præbuit, cuius suavissimo odore (quem cum magna sensuum voluptate ex eadem hauriebat) & tumor capitis & tremor membrorum fugatus est. Fertur eius odoris virtus vestibus eiusdem Canonici postea diu inhæsisse, adeo vt ex ea omnes totius rei gestæ seriem intelligerent.

Multis alijs miraculorum virtutibus vir diuinus

vinus claruit, quorū nonnulla summus Pontifex
Iohannes 22. (qui eum in Diuorum numerum
anno Christi 1323. die 18. Iulij retulit) in Bulla re-
tinetur.

MARTYRIVM SS. HADRIANI ET EV-
buli. Ex libro 8. histor. Ecclesiast. Eusebij cap. 21. Cer-
tarunt pro fide Christiana, Anno Domini 308.

Marcelli Pap. 5. Constantini Imperat. 3.

sub Maximiano in Oriente
regnante.

H Adrianus & Eubulus ex regione quæ Man-
ganza dicitur, ad reliquos Confessores
Cæsareæ versus accedentes, ad portas vr-
bis causam, sui itineris eò suscepti, rogantur. De-
inde rei veritatem ingenuè confessi, deducuntur
ad Firmilianum. Iste nulla mora aut dilatione in-
terposita, post multa tormenta, quæ in eorum la-
tera impegit, bestijs dilaniandos condemnauit.
Biduo autem interiecto, Hadrianus quinto die
mensis Dystris, hoc est, ad tertium Nonas Martij,
die festo, quo natalitia Fortunæ Cæsareensium (sic
enim putabatur) celebrari solent, leoni primùm
ad discerpendum obiectus: deindè gladio iugula-
tus obijt mortem. Eubulus autem perendino die
ad meridiem ipsis Nonis Martij, qui est septimus
dies Dystris, cum iudex illum admodùm rogaret,
ut hostias immolaret idolis, quò libertate eorum
legibus decreta potiretur, gloriosam mortem
pro pietate susceptam, huic vitæ breui & caducæ
præposuit, & post bestiarum laniatus, gladio, vt
socius ante illum, trucidatus fuit, omniaque mar-
tyrum certamina Cæsareæ confecta, suo sanguinè
postremus obsignauit.

Inter Sactos
relatus est.

Vide Cæf.
Baro. Tom.
3. Annal.

7. Martii.

Hadrianus
& Eubulus,
intrepidè se
declarant.

Gladio ne-
cantur mar-
tyres.

INSIGNE

Leonidis, Philemonis, Apollonij, Ariani & aliorum; qui id ipsum feliciter complevere, circa Annum Domini 310. sub Maximiano in Oriente Imperante. Ex Simco. Metaphraste; quem in tempore passivus errasse, ex Baronio constat, dum ponit eodem passos sub Diocletiano.

3. Martij.

Asclae & Leonidis martyrium.

Edictum crudele ijs temporibus ab Imperatore fuit promulgatum: vt omnes, qui cum eo impietatis participes esse reculerent, mortis subirent poenā. Arianus ergo q̄ tunc praeses Thebaidis erat, nihil cūctatus, Asclam & Leonidem egregios pietatis cultores comprehensos, multis & horrendis supplicijs subiecit, actandem crudelissima internecone peremit. Ijs autem martyrio coronatis, rabies eius minime quieuit, sed omnes in ciuitate Christianos, qui ceteris fidei ac pietatis opinione praestantiores habebantur; vinctos adduci iussit. Deinde propositis suppliciorum instrumentis, vultu superbo & spiritu elato ait; Ecce in manu vestra est, vt vel sacrificantes vitam securè traducatis, vel si parere recusatis, his tormētis grauius afflicti vitam ipsam deseratis. Hæc cum dixisset Praeses, fuere viri septem & triginta animis ac sententijs inuicti, qui in media pericula profluerunt, & oblatam martyrij palmam auidissimè arriperunt.

Viri septem & triginta se offerunt martyrio.

Apollonius metu suppliciorum, deficit non nihil à constantia.

Quidam autem nomine Apollonius, suppliciorum metu vehementer perterritus, pedem retraxit, & ne cogereur nefanda demonibus sacrificia offerre, Philemonem sibi astantem, è media hominum turba euocauit. Erat autem Philemon religione Gentilis; arte verò tibicen; qui canendi

artificio plurimū valebat; & ipsi non modò Ariano, sed vniuersæ ciuitati admodū gratus erat. Huic igitur Apollonius aureos quatuor pollicetur, si vellet murata veste, & vultu (quod fieri posset,) operto, pro se sacrificium offerre. Ille p̄scij cupiditate allectus, lubens consensit; & per omnia se Christianū simulans, signo se Crucis cum aræ appropinquaret, muniuit. Omnes illum Christianū putabant, qui murata religione ad cultum deorū accedebat. Ecce autem Philemon qui hucusque personam sinxerat, subitò mirabili Christi gratia mutatus, se verū Christi seruum esse exclamauit. Praes autem, Non vidisti (inquit) iam paulò antè horrenda Asclæ & Leonidis supplicia? Immo, respondit Philemon, vidi, atque ea sola mihi animum, ad martyrium pro Christi nomine subeundum, addunt.

Philemon
subitò ex
Gentili fit
Christianus

Hoc accepto responso, Arianus accersite nobis, inquit, Philemonem: fortassis enim ille tibi arum dulcedine apud hunc efficiet, quod nos nullis minis vel supplicijs impetrare possemus. Fuit contumax Philemon quæ situs, sed cum inueniri omninò non posset, vocatus Theon germanus eius Philemonem eis ostendit, illumque ipsum esse dicebat qui simulata Christiani hominis persona, omnium oculos animosque deluderet. Tunc Arianus risu dissolutus, propè corruit. Putabat enim Philemonem hæc omnia per simulationem gerere. At ve, postquam comperit reita se in veritate habere, furore repletus quæ situs à circumstantibus, an repentino interitu tantæ temeritatis poenas luere, an verò tempus respiscendi ei cōcedi deberet. Et quid cū omnis popul⁹ (qui magno illius tenebatur desi-

Theon fra-
ter Phile-
monis, in-
dicat. Impe-
ratori Phi-
lemonem
eum esse, quò
mutata ve-
ste, sacrifici-
atus ve-
nerat.

Præfes Philemonem, blanditijs peruertere nititur.

Tibię Philemonis calicis comburuntur.

Theon accusat Apolloniũ, apud Præsidem.

Torquentur grauius martyres.

desiderio) pro eo intercederet, Præfes blandis eum verbis est aggressus. Philemõ, inquit, quousque tandem præstigijs Christianorum capieris? Mitte quæso inanes persuasiones, & veniat tibi in mentem suauissimarum tuarum tibiæ. Et hæc quidem aliaque multa Præfes. Philemon autem, qui tibiæ suas Apollonio seruandas commiserat, preces ad Christum ardentissimas fudit, vt demisso cœlitus, igne eos exureret, nè vani illius artificij vllæ apud infideles remanerent reliquæ. Nondum preces compleuerat, cum ignis è celo dilapsus, tibiæ, quas Apollonius tunc manu tenebat, arripuit atque in cineres statim redegit.

Intereà Theon, qui fratris sui Philemonis sortem deplorabat, nihil non moliebatur vt eum ab imminente mortis periculo eriperet. Quare & Apollonij nomen ad Arianum Præsidem detulit, orans atque obsecrans vt de illo, qui fratrem in fraudem (vt ipse dicebat) impulerat, pœnas sumeret. Fuit continuo adductus Apollonius, & grauius accusatus. At ille Philemonis constantia mirificè confortatus, Præsidi inuicta virtute obuiam iuit, & priorem abiecti animi significationem egregiè diluit. Vnde vehementer irritatus Præfes, illum quidem maioribus iussit cruciatibus referuari: Philemonem verò à tribus militibus fortiter cædi. Sed cum ille tormenta hæc contemneret, Præfes grauioribus eum aggressus supplicijs, talos vtriusque perfodi. & funibus alligatos, per totam ciuitatem duci iussit. Eo supplicio diu multumque fatigati martyres, rursus Ariano oblati sunt, qui tanquam victis insultans, Et vbi nunc, inquit, est vester Deus? quare vos a præsentis calamitate non liberaui? Ad quæ Philemon respondit; Mira sanè mentis tuæ hæc est cæcitas. Sed si cla-

felarius Christi Dei nostri virtutem agnoscere cupis, adduc mihi currum muliebrem æneo velamine integrè obductum.

Cùm Præses, quorsùm hæc spectarent, ignoraret, iussit petitioni eius satisfieri. Adducto autem curru, Philemon tenerum quendam puellum in eo inclusit, iussitque ut omnes sagittandi periti iacula sua certatim in eum mitterent. Hæc dum Præses admiratione detentus, auebat scire, quid sibi inane hoc à Philemone institutum certamen vellet. Tùm Philemon; Vides, inquit, ô Præses, hic præclaram salutis meæ imaginem. Sicut enim puer hic, æneo velamine circumdatus nullum ex telorum iactu detrimentum passus est, ita & nos Christi Iesu numine tecti, contra tormentorum tuorum sæuitiam inuicti permanemus. Tunc verò Præses incredibili furore agitatus, martyrem ex arbore suspendi & iaculis trāsfigi iussit. Et qui dem suspensus martyr iaculis infinitis petebatur, sed ille sola orationis virtute cuncta ita repellere, ut alia quidem in terram caderent, alia in arbore fixa manerent, alia verò admirabiliter in ære hærerent. Præses hæc videns, cum vix tanto miraculo fidem adhibere posset, propius martyrem accessit, ut diligentius singula contemplaretur, sed accidit tunc, ut vnus ex æreis illis iaculis dexterum illius oculum feriret, excæceturque: quod iudici principium illuminationis fuit.

Nam cùm doloris acerbitate superatus, multis Christum maledictis insectaretur, neque vllum mali sui solacium inueniret, tandem iussit solui martyrem, ut ab eo vel inuitus remedium postularer. Philemon autem dixit præsidi. Nunc qui-

Vide quid Philemon molitur, ut Christi virtutem Arianis patefaciat.

Philemon oratione sua iacula repellit.

Præsidis oculus, iaculo excæcatur.

dem tibi differo sanationē, ne beneficio accep-
to, rursus voces præstigijs, & ipse inconfidera-
rè me tibi reum constituam. Sed quando ego
mortalibus vinculis solutus ad Christum migra-
uero, veni ad sepulchrum meum, & sumpto ex eo
pulvere, oculum unge, & statim inuocato Chri-
sti Iesu nomine, sanitatem consequeris.

**Occiduntur
martyres
gladio.**

**Sanatur
Præfidi o-
culus, pul-
uere sepul-
cri marty-
rum, & Præ-
fides credit
in Christum**

**Vox mar-
tyrum è se-
pulchro ad
Arianum.**

His auditis Arianus, sine mora vtrumque capi-
tis supplicio affecit. Nam, dicebat: siue mentia-
tur, iræ medebor. Sin minus à miserabili hac cec-
citate & dolore liberabor. Igitur postquam sacræ
eorum reliquiæ summo cum honore à fidelibus
cum Ascla & Leonide diuinis martyribus, in mo-
numentum illatæ fuissent, statim Præses ve-
nerabundus accessit, sumptoque, ut iussus fuerat,
pulvere, in nomine Christi Iesu, oculum linuit,
& simul cum corporis animæ quoque lumen re-
cepit. Tunc subito maxima cum exultatiōe Chri-
stum prædicare, eiusque benignitatem miris ex-
tollere præconijs. Cum verò fama increbuisse-
t, atq; ad aures Maximini plura fuisset: statim missi
fuerunt protectores quatuor, q̄ Arianū adducerēt.
Porrò Arian⁹ antequàm certamen aggredere-
tur, festinus iterum ad martyriū monumentum abiit,
supplexque eorum preces postulavit, ut illi con-
stantiam ad extremum vitæ spiritum à Christo i-
petrarent. Ecce autem illo adhuc orante, & toto
corpore humi prostrato, vox è sepulchro audita
est. Esto fortis Ariane. Deus protector tuus est,
qui pulcram tibi martyrij coronam contexere in-
cipit. Habebis verò protectores laborum tuo-
rum, & remunerationis socios.

Hac voce mirificè confirmatus Præses, abiit ad
Imperatorem, & liberè se Christianum esse con-
fessus

fectus est, neque vlla deinceps ratione idolis sacrificaturum. Hac confessione ad furorem provocatus Imperator, Arianum firmissimis vndique vinculis constrictum, & immani lapidum pondere oneratum, in quendam summæ profunditatis puteum precipitem dedit, & ait, Videamus an Christus à meis eum liberare manibus potens erit. Hæc dicens elato admodum animo equum conscendit, atque ad regiam gloriabundus abiit. Nocte autem sequenti, vidit (dictu sanè mirabile) lapides illos lecto suo appensos, & Arianum secum in eodem cubile regaliter quiescentem. Eo spectaculo stupèfactus tyrannus horrendo regiam clamore implevit, Accurrunt protinus corporis eius custodes, & quatuor illi protectores, qui Arianum Imperatori primùm obtulerant. Imperator improbas artes & dæmonum præstigias esse dicebat. Protectores verò tanto miraculo attoniti impietatem eius execrantes, Christi virtutem confessi & fidem ardentissimis animis amplexati sunt.

Præcipitatus
in puteum
Arianus.

Protectores
4. credunt
in Christum.

Tunc verò impius oculis & lingua furorè spirans, iussit singulos in saccos cum arena insutos in mare deturbari, vt fluctibus hausti honore etiam sepulturæ priuarentur. Ipsi verò hoc modo in mare proiectis, adfuit protinus Delphinus, qui sacra martyrum corpora dorso suo excipiens, in litus deposuit. Porrò Arianus, qui à Philemone & Apollonio de toto cursu certaminis præmonitus fuerat, pueros suos ibidem præsto esse iusserat. Illi itaque sacras reliquias naui impositas in metropolim Antinoëtarum transuexerunt, ibidemq; cum hymnis & canticis honorificè deposuerunt. Ad gloriam Patris & Filij & Spiritus sancti. Amen.

Mittuntur
martyres in
mare.

Delphinus
corpora eorum
defert
ad litus.

HEROICVM CERTAMEN QVADRA-
ginta Militum, natione Cappadocum, quod consum-
marunt, in Sebastia ciuitate Metropolitana minoris
Armenia, sub Agricola Præside, Tempore Licij
Imp. in Oriente; Anno Saluatoris 36. Siluestri
Papa 3. Constantini Imp. 11. Ex eo, quod
est apud Metaphrasten.

Vide Crf.
Baro Tom.
3. Annal.

9. Martii.

Agricolai
in Christia-
nos lauitia.

Nomina 40.
martyrum.

Præfectus al-
loquitur 40.
milites.

Licinius Imperator, cum mente crudeli &
scelestâ, edictum nè quis Christum profite-
retur, omnibus proposuisset. Agricola
Præfeto homini barbâro & truculentò edicti ex-
ecutionem demandauit. Christianis igitur, qui
in exercitu militabant imperabatur vt dijs sacri-
ficarent. Erant tunc ex Cappadocię regione, qui
vno in contubernio piè Deum colebant, milites
quadraginta, viri in bello fortissimi atq; inuicti,
quorum nomina hæc sunt: Domitianus, Eunoi-
cus, Sifinnius, Heraclius, Alexander, Iohannes,
Claudius, Athanasius, Valens, Helianus, Meliton,
Ecditius, Acacius, Viuianus, Heluius, Theodulus,
Cyrillus, Flavius, Seuerianus, Cyrion, Valerius,
Chudion, Sacerdon, Priscus, Eurychus, Smaragdus,
Philoctimon, Aërius, Michallius, Lyfimachus,
Domnus, Theophilus, Euthycius, Xantius, Angias,
Leontius, Ischyus, Caius, Gorgonius, Candidus.
His compræhensis Præfectus imperat vt demoni-
bus immolent. Nolite, inquit, ô iuuenes, floridâ
ætatem & inuictum corporis robur, quo clarissi-
mam sæpè de hostibus victoriam obtinuistis, per-
dere. nolite sempiternis ignominie maculis par-
tam virtute gloriam obscurare. Ecce noui hono-
rum cumuli dignitatibus vestris adijciuntur, si
clarif-

clarissimi Imperatoris nostri legibus parere sine recusatione velitis.

Ad hæc Martyres; Si vnq̄ pro mortali Imperatore decertantes victoriã, vt ipse testaris, consequi sumus, quanto magis pro immortali ad extremũ vitę spiritum nos decertare decet? Præfectus audit hoc responso, martyres carceribus includi iussit; vbi illi vnanimi voce Deo psallentes, vocem nocte intempesta huiusmodi auribus perceperunt; Initia vestra præclare se habent, sed ille extremum vitę spiritum in constantia perstiterit.

Hæc vox salutarem illis timorem incussit, quo excitati noctem in precibus insomnem duxerunt. Manẽ facto, Præfectus ingenti amicorum turba circumseptus, adduci eos iussit; quos rursus blandis admodum verbis, diabolica arte confatis à constantia deducere conatus est. Et quare, inquit, summam optimi Imperatoris erga vos beneuolentiã in grauissimum odiũ cõuertere malitis, quã amplissimis opibus, cum insigni nominis vestri gloria, securẽ frui? Cui sanctus Candidus, respondit; Quã rectẽ cum moribus tibi nomen õ Agricolæ cõuenit. Es enim agrestis adulator, Hoc responso vehementer indignatus Præfectus, vinculis eos constringi, & sic denuõ ad carceres trahi mandauit. At Cyrion cum ea potestate illum minime præditum diceret, vt milites primi ordinis vinculis oneraret, se continuit, solutoque duci iussit.

Præclare
admodum
martyrum
vox.

vox cœli
tus ab illis
auditur.

Iterũ eos
blandicijs
aggreditur
Agricolus
præfectus.

In carcerem
mittuntur.

Septem autem diebus in carcere peractis, Dux Cæsaream rediẽs, octauo die sanctos iudicio sisti imperauit. Moxque muneribus & promissis constantiam eorum tentare cõcepit; sed cum munera

L 113 & in-

& ingentia promiffa vim eorum mentibus inferre non possent supplicia atroci admodum vultu & voce intentavit. Tùm ait sine mora honore spolientur militari. Immò, inquit Candidus, & ipsi etiam corporibus. Nihil enim præstantius aut præclarius nobis contingere potest. Dux hæc vocis libertate excandescens, sanctorum orationibus contundi iussit. Illi cum summa celeritate, vt imperata conficerent, niterentur, furore & amentia præcipites, mutuis sese ictibus foede vulnerarunt. At Dux graui indignatione commotus, summis viribus arreptum è terra lapidem, in vnum è sanctis mittere conatus est, sed furore præceps, ipsius præfecti os eo ictu contriuit.

Præclara
Candidi vox.

Quid facerent tunc satellites diaboli, cum omnes fraudes & supplicia martyribus Christi intenta, in proprium caput redundare conspiciebant? Dux frendens gemensque nè grauiori se populi ludibrio exponeret, confestim eos in carcerem detrudi iussit; & scelerato rursus concilio coacto, decretum fuit, vt funibus omnes constricti, in lacum traherentur. Erat ingens frigoris vis, cum martyres nudi in medio lacu constituti, cogebantur vel acerbissimo supplicio cruciari, vel balnei calore (quod è regione ad hanc rem paratum erat) cruciatus, qui ad tempus sunt, cum sempiterno animarum discrimine depellere. Interim eorum vnus acerbitate supplicij victus, per summum scelus deficiens, ingentem sociorum animis dolorè inussit. At illi cum multis lachrymis misericordiam Domini, nè profugi vnus scelere offensus, illis constantiam negaret, implorabant. Ecce autem hora noctis tertia calore Solis, ita martyres refecti sunt, vt nullum ex

Sententia
mortis, vt
frigore ne
centur.

Deficit vnus
à fide.

præ-

præcedentis frigoris vehementia, incommodum sentirēt. Is verò qui in perfidia vitæ suæ præsidium reposuerat, miserè interiit.

Aderant custodes à præfecto relictî, qui fugientes exciperent: inter quos vnus dum martyres mirabili lucis splendore circumseptos videret, sublaris in coelum oculis, diligentius, vndenàm tanta claritas proueniret, contemplari voluit; & ecce angelos quosdam è cælo descendentes & coronas singulis martyribus vno excepto, distribuentes aspexit. Custos igitur hoc spectaculo transfugæ scelus intelligens, proiectis magna alacritate vestimentis, in lacum insilijt, atque suppliciorum socium se libenter adiunxit. Hæc noui militis ad Christi confessionem accessio, iniustum animis ob socium amissum, dolorem egregiè sanauit, animumque addidit ad multa maiora pro Christi nomine subeunda supplicia.

Resciantur
calore solis
martyres.

Custos mar-
tyrum ad
Christum
aduertitur.

Centrifragio
necantur
martyres.

Mater Meli-
tonis.
Attende ex-
imiam illâ
pietatem.

Primo diluculo Tyranni aduenerunt. Vt verò custodem ad Christi castra transiisse compere- runt, furore perciti: hac sanctos sententia con- demnarunt, vt fractis cruribus necarentur. Dùm hoc crudele supplicium in martyres exercetur, venit eò pia Melitonis genitrix, quæ vt filium æ- tate omnium minimum, ad constantiam hortare- tur, supplicibus ad eum manibus clamabat; Fili, dulcissime fili, constanter age, ne vi tormentorû victus in certamine succumbas. Contemplare sempiternam illam cælestis vitæ coronam, quæ te post breuissimos eruciatu manet. Ne timeas fili, Ecce Christus cum multis Angelorum millibus certamen tuum attendens, tibi assistit. Vide igitur ne quid eius gloria indignum committas. His alijsque pia mater martyrem hortabatur

Lll 4 cum

908 MARTYR. SS. XL. MILITVM
 cumque alij omnes felices Deo animas reddidit.
 sent, & sacra corū corpora ad ripam fluminis ve-
 herentur, Meliton (quia adhuc cum morte ipsa
 certabat) solus relictus fuit, quem mater, ne ceteris
 aliqua in re inferior esset, humeris suis imposi-
 tum adhuc spirantem viriliter currus sequuta,
 detulit. At filius in humeris matris lætus animam
 efflauit: cuius corpus matris ipsius manibus super
 reliquorum corpora proiectum fuit. Constructa
 autem incensaque pyra, sanctorum corpora cre-
 mata sunt.

Egregium
 mulieris ex-
 emplum.

Felici hoc certamine cum magna aduersario-
 rum confusione consummato, tyranni quodam
 stupore mentis oppressi, se mutuo intuebantur,
 atque vt sempiterna obliuione præclarum mar-
 tyrum certamen delerent statuerunt, vt reliquias
 aquis fluminis absumerentur. Quæ non modo
 haustæ non sunt, sed clarissimo fulgore instar stel-
 larum micantes, post tertium diem à Petro ciuita-
 tis illius Episcopo sublatae, & summo cum hono-
 re in loco sacro reconditæ sunt.

Reliquiæ ab
 vndis serua-
 tæ, & ab E-
 piscopo in
 honore ha-
 bitæ.

In honorem verò prædictorum martyrum, Ti-
 berius Imp. Constantinopoli, insignem erexit Ba-
 silicam, quam Mauritius eius successor absoluit.
 At non in Oriente tantum, sed & in occidente ce-
 lebris extat memoria eorundem 40. martyrum,
 quorum causa S. Gaudentius Episcopus Brixianus
 Ambrosij æqualis in Cappadociam peregrina-
 ri non timuit, vt reliquias martyrum
 inde acciperet, & suam eisdem
 Ecclesiam illustra-

Vide Cæsar.
 Baronium
 in not. mar-
 tyr Rom.
 9 Marty.
 Tom. 3. An.
 Eccles. An.
 Domi. 316.
 Translatio
 reliquiarū,
 de Cappado-
 cia in Itali-
 am.

ret.

MARTY-

MARTYRIVM SS. CODRATI, CYPRIANI, Dionysii, Anecli, Pauli, & Crescentis, quo affecti sunt Corinthi. Anno Christi Saluatoris 254. Sede vacante. Decij Imp. 2. sub Iasone Præsidente. Ex eo quod est per Metaphrasten.

vide
Cxf. Baron.
Anna. To. 1.

10 Martij.

Cum omnes Sanctorum celebritates debitis laudibus prosequimur, tum sanè horum (qui cum exquisita viuendi ratione ad summum maximarum virtutum fastigium peruenissent, nihil tamen præclare à se gestum, nihil laude dignum existimauerunt, nisi fauientis inimici rabiem sanguine suo extinguerent) summo studio extollere debemus. Inter quos Codradus primas in ordine certaminis tenens, ab ipsis incunabilis admirandæ virtutis specimen præbuit.

Codrati
mirabilis
educatio.

Nam matre infans adhuc orbatus, maternis que destitutus vberibus, cælesti adiutus obsequio vitam sustentauit. Christus enim signis minimè obscuris, curam eius habebat: cum nubium eximio fulgore micantium ministerio infantem amplecteretur, & tanquam pia genetrix vlnis confectum nutrirèt. Hęc prima infantis educatio, quæ diuinis quibusdam pariter cum corporis robore virtutibus illustrabatur. Vt primum ætas disciplinæ capax fuit, medendi facultatem studiosè cõplexus est. Vir autefactus declarauit quishæ esset futurus, nec vllos pro Christi gloria hominumque, salute labores recusabat; aded vt admirabilis virtutum eius maximarum splendor, longè lateque sese diffunderet.

Interea Iason Græciæ Præsfectus, Decij & Valeriani Imperatorum mādato, crudelem in Christianos animum induit, vt vel cuctons à fidei constant.

Iasonis Græciæ
præsfecti, in Christi

Asianos per-
secutio.

stantia ad impurum nefariorum Deorum cultum traduceret; vel omni suppliciorum atrocitate ad internecionem deleret. Et primum quidem horum militum principem Codratum ficta blandi sermonis specie aggressus est, ut sui aliquam misericordiam caperet, malletque, cum summa nominis sui gloria Magnatibus charus vivere, quam varijs affectus tormentis, cum insigni dedecore vitam abrumpere. Ad hæc Codratus ita respondit, ut præfectus intelligere posset, vitam hæc infinitis miserijs & calamitatibus circumuentam flocci esse faciendam, communi naturæ lege omnibus esse moriendum, & ab ea quidem necessitate liberum esse neminem, nec maiorem sempiterni nominis gloriam offerri posse, quam in Christi veri Dei confessione, contra omnem impietatem ad extremum vitæ spiritum decertare.

Ad hæc Præfectus collaudata hominis mente dixit, se tam præclaram sapientiam admirari, sed videret, ne errore deceptus, Christum à Iudeis in crucem actum pro Deo coleret. Tum Codratus, Quamuis, inquit, de rebus maximis loqui, ingenij viribus impar sim, confido tamen, si indignatione deposita, aures mihi attentas præbere velis, te nullo modo vim veritatis repellere posse. Et sanè luculenta oratione de Christi mysterijs ad humanam salutem constitutis disseruit; quæ licet impius mentis intelligentia comprehendere non posset, vehementer tamen orationis gravitatem est admiratus. Sed ne martyris prudentiæ contra Imperatorum edictum, aliquid concessisse videretur, iussit statim Christi seruum virgis crudelitate, cum Codratus, cruciatuum victor, Ignoras, inquit, o Præfecte, Christi virtutem, cuius gratia
contra

Codratus
virgis cæditur.

contra omnia suppliciorum genera, inuicti permanebimus. Deliras planè, si nos credis suppliciorum metu virtutem deserturos.

Hac martyris fortitudine territus Præfectus, ad alterum se conuertit, quem mira orationis suauitate in suam adducere sententiam conatus est. Cyprianus autem, quamuis in primo ætatis flore constitutus, facile in fraudem pelli posse videretur, Codrati tamen & oratione & virtutis exemplo roboratus, inuictum se præbuit. Codratus enim non cessabat diuino eloquio ad constantiam eos hortari, cuius verbis, quamuis ætate iuuenes, excelso admodum animo Iudicis furorem sustinebant.

Cyprianus interim sæuis admodum verberibus exercebatur, cum Codratus & virtutis pulchritudine, & continua horratione animum illi addens, expirauit. nec tamen propterea Cyprianus animo concidit, sed tempestatis æstum egregie sustineus, eodem sine quieuit. Tertius Dionysius virtute alijs non inferior, animo Christi amore vehementer incenso; ad certamen properabat. Quartus, qui Anectus appellabatur, nullam tormentorum vim recusauit. Quare perspecta Præfectus hominis fortitudinem admiratus; impietate furens, quantum ad quæstionem adduci iubet. Is erat Paulus, qui nullis tyranni contumelijs fractus, certamen inuicto animo sustinuit. Restabat Crescentis, qui sacro sociorū cœtu dignum se pugilem præstitit.

Cæterum dum squalore carceris, varijsque tormentorum generibus martyrum constantiam explorasset princeps insanus, neque eos supplicijs superari posse animaduerteteret, nè cū insigni nomi-

Conuertit
se ad Cypri-
anū Præfe-
ctus.

Cyprianus
verberatur,
& Codratus
expirat.

Dionysii
certamen.

Itē Anecti.

Item Pauli.

Crescentis
item.

Damaantur
capitis mag-
tyres.

Caduntur
gladio.

Fontes in
loco suppli-
cii, mirabi-
liter emana-
sunt.

nominis sui dedecore certamen protraheret, ca-
pitis eos sententia damnauit ita ut singuli singu-
los sequerentur carnifices. Et hoc quidem modo
sanctos ad locum sceleratorum hominum sup-
plicijs infamem, multis operatos iniurijs traxe-
runt. Qui animis in Christi gratia & benignitate
exultantes, hymnis & laudibus victoriam eius
virtute partam celebrabant. Postremo sua orati-
one cum eximia pietatis significatione, ceruices
suas carnificum gladijs subiecerunt intrepide, &
sic caelestes aeternae vitae coronas adepti sunt.

Populus qui frequens valde ad spectaculum
confluxerat, multis lachrymis felicem eorum fi-
nem prosequabatur. Sed illum diuina bonitas,
quae suorum virtutem gloriamque obscurari non
patitur, in magnam admirationem rapuit, quod
eodem in loco, qui sanguine eorum tinctus erat,
clarissimi fontis latices emanarunt. Est ibi tem-
plum egregio opere visendum, quod sacras eorum
reliquias continet. Non modo autem pij eius ter-
ra incolae, sed plurimi ex vltimis terrarum fini-
bus virtutibus eorum inuitati, summo eas hono-
re inuisunt, colunt, & amplectuntur; & caeli terra-
que creatorem in sanctis suis, qui Christi grum-
nas cunctis mundi delicijs praetulerunt, meritis
laudibus celebrare nunquam intermittunt.

VITA S. ATTALAE ABBATIS COENO

Vide Celsa.
Baroni.
not. in mar-
tyr. Rom.
Item Tom.
3. annal. Ec-
clesiast.

by Bobiensis, ex ea qua est per Ianam Scotum
Abbatem eius discipulum. Claruit vero Anno
Redemptio. humana 626. Honorij Papae 1.
Heraclij Imp. 17. Sub Arigualdo,
Longobardorum rege, Ariano.

10 Martii.
Genus Atta-
lae clarum.

Attala Burgundiorum nobili admodum
genere ortus, cum a patre, Arigio quodam
ponti-

pontifici liberalibus imbuendus disciplinis traditus esset, & virtutū merā quā sibi propoluerat, hoc præceptorē se consequi posse diffideret, clam se subducere non dubitavit: relictisque vanis vitæ oblectamentis, duobus contentus pueris sacro monachorum contubernio in Lirinensi cœnobio se sociavit. Sed cū & ibi solutos in omnem intemperantiam mores diffuere cerneret, inde ad beatum Columbanum Luxouium transfugit. Quem vir sanctus propter egregiam virtutis indolem amplexatus, diuinis assiduè monitis erudit, tantisque virtutum omnium ornamentis excoluit: vt post eius decessum eo dignitatis loco, omnium iudicio dignissimus haberetur. Sed cū summo studio fluxos mores antiquæ disciplinæ severitate deuincire cuperet, monachi quidam perniciosi libertatis amantes, negabant se insolita arduæ disciplinæ pondera portare posse. Quos ille cū frustra sæpè, tamquam pueros infantes, lacte suauissimo in studio pietatis nutrire conatus esset, & dein castigatos secum retinere non posset, mœrore animi turbatus, multis precibus cum pietatis officio eos prosequeretur, orans vt se nō relinquerent, sed ardui itineris callem fortiter tenerent, reminiscetes quod sancti patres per mortificationem carnis, & contemptum præsentis vitæ, regna cælorum possiderent. Tandem cum se nihil proficere cerneret, nec alio nitentes animos suæ societatis habens continere posset, finit eos pertinaces abire.

Literis instituitur.
Petit Lirinense cœnobium.

It Luxouii.

S. Columbanus succedit, anno Domini 515. testis Baro. Tom. 8. Annal. Ecclesiæ.

Sed mox temeritatis & arrogantis pœnas Deo soluerunt. Nam vt in marinis finibus constituti sanctum virum maledictis insectare cœperunt, vnus eorum igneo quodam febrium calore correptus, multis doloribus, antè quam flagitium

Monachi rebelles & maledicti oris

diuinitus
puniuntur.

oris confessione deleret, exspirauit. Alij, quorum mens nõdum in scelere obduruerat, terribili Dei iudicio admoniti, pœnitentiæ locum subieunt. Alij verò qui obstinatis animis in suscepto semel flagitio perseverare decreuerant, varijs miserjs inuoluti, feralem exitum consequuti sunt.

Miracula
Attalæ.

Beatus autẽ Attala dolore admissi criminis fractos, summa beneuolentiæ significatione ad se redeutes excepit, quos nõ solũ oratione, sed multis miraculorũ virtutibus deinceps in officio continuit. Quodam tempore Bobius fluuius turbidis aquarum molibus ac rapaci cursu, molẽdino monasterij excidium inferre videbatur. ita vt ingenti formidine percussus custos Agibodus, Patri imminẽtẽ ruinã nunciaret. Pater de Dei bonitate securus, hominem sine cura esse, vocatoq; Sinoaldo Diacono in vtramuis aurẽ dormire iubet. Vocatus Sinoaldus, à B. patre ad fluuium cum eius baculo destinatur, vt eo furentis fluuij impetum cõprimat. Pater ilicò patris mandato Sinoaldus, & imposito ripæ baculo inundantis fluuij aquas mirabiliter sistit, & ad alia direxit litora.

Pollicem
humi con-
ditum, ma-
nui resti-
tuit.

Alio tempore monachorũ vnus, Fraimerus nomine, cum vomere tellurem excoleret, stiuã fortẽ imprudens confregit, quam componere conatus, inopinato ictu ferramenti, leuã manus pollicẽ amputauit, quo terrẽ cõdito, relicto vomere, ad monasteriũ perrexit, & Abbati suo humi prostratus, flens gemenq; indicauit. Cui Pater, cõcito inquit, gradu vade, & partem pollicis humo conditam huc ad me ferto. Perrexit ille vnus miliaris itinere, partemq; attulit: quam pater suis liniens saliuis, carnis glutino itã contunxit, vt ceptum mox opus sine dolore prosequeretur. Mediolanum quodam tempore veniens, puerũ quendam

tam graui ardore febris oppressum, & cum ipsa penè morte conficiantem, suo contactu ab omni mortis & morbi periculo liberauit.

Quadragesima dies antequàm de huius mundi zomnis liberaretur, à Deo admonitus est vt se ad iter accingeret; Et quidem cunctis ritè dispositis Ionam euocauit, mandauitque vt matrem maximo eius desiderio laborantem inquireret; sed nulla interposita mora, festinus ad monasterium rediret. Centum & quadragesima milliaribus à monasterio disiunctæ erant. Perrexit Ionas duorum fratrum comitatu stipatus ad matrem; cumque blandicijs eius detineretur, tanto febrium æstu correptus est, vt manifestè intelligeret sancti viri precibus in id periculum se venisse. Nec mora, quamuis graui cruciatu torqueretur, rursus iter summa celeritate cepisset, & in ipso itinere sanitatis beneficium consequitur. Monasterium autem ingressus, beatum Attalam cum morte decertantem reperit; Qui cum in vita tum verò in morte clarissima pietatis documenta suis dedit. Crucis effigiem cum multis lachrymis amplexatus, omnem salutis spem in Christi meritis repositam habebat. Et quanquam totum vitæ cursum, cum insigni omnium virtutum laude transegisset, de tremendo tamè Dei iudicio valdè anxius cum lachrymis & crebro singultu erratorum veniam flagitabat. Cumque quasi multis flagitijs cooperus assiduis se lamentis daret, vidit inter mæsta suspiria coelos patentes; qua visione à grati diurnoque luctu mirificè sublatu, frater ad virtutum omnium studium hortatus est. Nec vocem antè à salutaribus monitis continuit, quàm mortis atrocitate oppressus, beatum Deo spiritum redderet.

Decedit à
vita,

VITA

Vide Ioan.
Molan in
Indiculo SS.
Belgii.
Teste Baro.
Tom. 8. AR.

VITA S. VINDICIANI, ATREBATEN-
sis Sedis Episcopi Noni. Ex ea qua est per VII. die-
rum Abbatem. Claruit temporibus Theodoricus Iuni-
oris, Francorum Regis, qui regnavit anno Salu-
tis 685. &c. Sedente Ioanne Papa, eius nomi-
nis 5. Habetur in M. S. codice, in Monte
S. Eligij vbi sanctus hic requi-
escit.

dr. Martii.

Felix pro-
gressus &
pia conuer-
satio eius.

INter praestantissimos solertissimosque Eccle-
siae cultores, qui lumine fidei irradiati, ac Spi-
ritus sancti munere ditati, in fine senectutis
huius mundi ad excolendas fidelium mentes di-
uina prouidentia fuere praeordinati; S. vir Domi-
ni Vindicianus, tanquam lucidissimus reflexit so-
lis radius. Cuius carnalem profapiam quanquam
haecenus incoperta habeamus; Christianis tamen
ingenuisq; Orthodoxis ac pijsimis parentibus e-
ditum esse, haudquaquam dubitandum. Et quidem
cum procedente aetate humaniorum ac sacrarum
literarum studijs esset traditus; ecclesiasticis ibi-
dem sanctionibus fuit decenter informatus; sic-
que per gradus singulos proficiens, succedentibus
virtutum incrementis, prouectus est demum ad
culmen sacerdotalis honoris. In quo praeclarae
conuersationis eius odore longe lateque sese dif-
fundente; etiam procul degentibus nomen eius
cum multa laude innotuit.

Contigit autem interim B. Aubertum Came-
racensis Atrebatensisque Ecclesiae Antistitem so-
luta mortalitatis vinculis, ad immortalitatem
transire. Grex proinde pastore destitutus; comper-
ta iam viri sancti fama, vno animo & pari volun-
tate beatum Vindicianum sibi Episcopum elegit.
Constitutus vero ac confirmatus in sede ponti-
ficali

Eligitur ac
consecratur
in Episcopu
Atrebatense
qui olim v-
nus fuit cu
Cameracsa,

ficali, qualis quantusque in ea vixerit, non est nostræ possibilitatis condignè enarrare. Profundissimæ siquidem humilitatis vir, rerumque terrenarum contemptor præcipuus, id tantum meditabatur, ut purum, sanctumque Deo obsequium exhiberet, cunctosque sibi subditos eiusdem sanctimonie ac puritatis participes faceret. Hinc eum frequentabat numerosa plebis multitudo, ex vicinis & procul remotis vicis ad eum confluens: quam ille creberrimis sacris concionibus ad exequendam vitæ melioris normam instruxit, feliciterque tandem perduxit. Quinimò ipse Rex Theodoricus, alioquin tyrannus, eximijs beati viri excitis virtutibus, eius consuetudine colloquioque mirificè delectabatur. Cuius quidem munificentia, & ex rebus proprijs potissimum, Sedem Atrebatensem multum augmentavit, nec non & villis, Ecclesijs, terris, molendinis, alijsque subsidijs liberaliter ampliavit: seculares insuper potestates ab infestatione ipsius ecclesiæ penitus omnes exclusit. In villa Hunolcurth sedis Cameracensis, cum glorioso postmodum martyre amberto Monasterium consecrauit, ad laudem DEI & venerationem beatissimi cælestis aulae clauigeri Petri: ibique Clericos & sanctimonialia constituit. Sacrum corpus Maxelédis, à spòso suo Harduino ob amorem castitatis iam pridem interemptæ, ex villa Pomerio las ad locum interfectionis referre curauit: qui & nunc vsque passionis ipsius titulo insignitur.

Cæterum cum in quoddam diocæsis suæ territorium, Brosellam nomine, aliquando deuenisset; carnis molestia tactus, aliquandiu ibidem decubuit: sentiens demùm se acriori morbi

M m m vi &

Oliuam fructiferam exhibet sese in Domo Dei.

Theodoricus Francorum Rex Iunior, ei cum primis addictus.

Monasterij S. Petri in Villa Hunolcurth.

Translatio SS. reliquiarum Maxeléndis virginis, de cuius martyrio Vide Tom. 1. Annal. C. Baronij. Anno 679. Infirmatæ vir sanctus.

Præparat se
ad mortem.

Feliciter de-
cedit.

Locus sepul-
turae eius.

Contigit il-
la, iuxta to-
an. Molan.
in Chron.
SS. Belgii ca.
12. Anno.
Domini 880.
Elevatio SS.
reliquiarum
eius.
Miraculum
in signo ad
tumbam ei-
us.

Vide
Caf. Baron.
Anna. To. 8

12. Martii.

vi & infestatione ad finem vrgeri. rebus ecclesie
sue rite dispositis, supplici & pura confessione
præmissa; sacri olei extrema unctione delibutus;
sacro sanctum Dominici corporis viaticum acce-
pit; ac circumstante beato illo suo familiari col-
legio, psalmis & orationibus agonem eius Do-
mino deuotè ac piè commendante, plenam ope-
ribus bonis, plenam honoris & gratiæ animam
ad sidereas transmisit mansiones; in æternam ibi-
dè regnaturam. Corpus autem fuit ingenti om-
nium lætu tumulatum honorificè in Monte S.
Eligij territorij Atrebatensis, vbi sepeliri elegit
vir Domini; eò quod beatus Eligius Viromando-
rum quondam Episcopus, cui familiari admo-
dum vsu dilectionis inhæserat; ibidem habitati-
onis suæ diuerforium fecerat. Anno dein 885. post
horrendam illam Galliarum per Nortmannos
vastationem, Sacrae eius reliquiae fuere eleuatae in
quadam Abbatia horæ spatio ab Atrebatò distan-
te; per 15. eius in Pontificatu successorem Fulber-
tum: cum clericus quidam, fortuito tumbam sa-
cram, inter ruinas Basilicæ, ferrato baculo pun-
gens, primò cæcus factus est; deindè etiam cum
veniam à Deo & sancto suppliciter petisset, rursus
sanus effectus.

VITA S. GREGORII PAPAE, SVMMI
& incomparabilis viri, Ecclesie doctoris eximij, Ex
ea quæ est per Iohannem Diaconum. Obijt sanctissimus
Pontifex (cum summa laude Pontificiam digni-
tatem administrasset Annos 13. mens. 6 & di-
es 9.) Anno à partu virgineo 604. Phoca
verò Imperat. 2.

Gregorius genere Romanus, professione
Philosophus, Senatoria stirpe progenitus,
Gordi-

Gordiani viri clarissimi, & beatæ Silviæ filius; cum primum ætatis florem disciplinarum maximarum cognitione egregiè exornasset, cupiditates omnes (quibus ætas illa miserrimè agitari solet) constanter repressit: & in biuo Pythagoricæ literæ constitutus, ad dexterâ totis viribus anhelavit. Sed dùm tutius Christo se famulaturum sub Prætoris Urbani habitu putaret, mundoque specietenus deseruisset, sensum mundi curis involui cœpit, ut plurimum de libertate quæ in Christi seruitio constituta est, deperderet. Hoc ubi prudenter animadvertit ne paulatim aduersa vitiorum tempestate abriperetur, mox ut, patre defuncto liberam rerum suarum facultatem nactus est, sex monasteria in Sicilia, amplissimis ditata prædijs, erexit; quæ viris omnibus maximarum disciplinarum artibus instructis, præclare ornauit. Septimum verò intra Romanæ vrbs memina sub honore S. Andree ad cliuû scauri, in proprio domate ædificauit. In quod ipse studio admirabilis virtutis, quam pectore intimo inclusam gerebat, spreto opibus & diuitijs, contemptis honoribus, & auro gemmisque radiantibus togis, & rebus maximi precij in vltus pauperum erogatis, tanquam in tranquillum vitæ portum sese contulit, sumptoque monastico habitu, primò sub Hilariæ, deinde sub Maximiani venerabilium patrum regimine, multis sibi sociatis fratribus Christo militauit. Iamq; mundo ignotus, Christi spiritu & consuetudine admodû suauiter fruebatur; cum fratrum vnanimi consensu ipse monasterij gubernacula suscipere cogitur. Durum erat viro sancto, à tanta Christi familiaritate, per terrenarum rerum occupationes auelli, sed libes tamen gaudensq; propter communem vtilitatè paruit.

Patria &
Parentes
S. Gregorii.

Septem monasteria cœstruit Gregorius.

Fuit monachus.

Præest monasterio.

M m m 2

Ac

At verò, nè amicū diuinæ fruitionis lumen, (quod iam per assiduam rerum diuinarum contemplationem in se receperat) aliqua obscuritate per quotidianas curas inuolueretur: cepit longè sese excellentius in omni virtutis exercitatione gerere. Cum enim longa ciborum abstinentia, omnes præ cupiditatis impetus iam fregisset, summo studio in eo laborauit, vt mentem omni sacrarum literarum cognitione instrueret, in quibus tanta sedulitate versatus est, vt infirmato per inq̄diam stomacho, vix pedibus insisteret.

Vide quantis laboribus & sedulitate, studio sacrarum literarum incubuerit.

Et quidem ex ea eruditione hunc fructum consequutus est, vt præter conscientie puritatem omnium salutem ardentissimè sitiret; nam cum Britanniam diuini verbi ministris destitutam audiuit, Benedictum Pontificem, vt viros pietatis & eruditionis laude præstantes, eò destinaret, obnixè rogauit. Cum verò nemo eam legationem suscipere vellet, vir sanctus diuini amoris facibus accensus, se ipsum obtulit, operamque suam pollicitus est, nec vllum Christi causa periculum recusauit. Et certè trium dierum itinere iam confecto ad gentis illius salutem constituendam properabat, cum importunitate Romanorum, qui Romanæ vr̄bis salutem in eo repositam habebant, redire compulsus est. Benedictus autem

Benedictus pontifex Cardinalem eum creat.

Entychianā hæresim Constantinopolim legatus missus, extinguit.

Gregorij virtutibus mirificè delectatus, eum vel inuitum à septis monasterij abduxit, leuiticoque ordine insignitum, in suum ministerium cooptauit. Nec multò post, pro responsis ecclesiasticis Constantinopolim à Pelagio Præfule destinatur; vbi quamuis in terreno constitutus palatio, constantè tamè disciplinæ suæ seueritatè cælestis vitæ puritate retinuit: & doctrinæ suæ excellentia, pullulantem de statu nostræ resurrectionis hæresim

refim, cum ipso quo orta est initio, attriuit. Nam Euty chius eiusdem ciuitatis episcopus, conscripto de resurrectione mortuorum libro, asserbat corpus nostrum resurrectionis gloria impalabile ventis aereque subtilius futurum: quod sanè dogma orthodoxæ fidei contrarium, clarissima veritatis luce ità Gregorius refutauit, vt ipse turpissimi erroris auctor, agnita veritate in vltimo mortis discrimine resipuerit. Gregorius autem acutissimis febribus, quibus eodem tempore gra uiter afflictabatur, liberatus, lætus se ad sacra munia obeunda accinxit.

Euty chius
moriens re-
sipiscit.

Inter cætera autem eximia pietatis officia, quãta solitudine afflicta per Longobardos Italiæ succurrerit, restantur epistolæ antecessoris sui Pelagij Papæ, quæ hæcenus in scrinio sanctæ sedis Apostolicæ conseruantur. Postquam negotijs ex animi sententia ritè confectis, Romam reuersus est: tanta inundatione Tiberis fluuius excreuit, vt fluctus eius super vrbs muros magnavi influentes, ædium plurima munimenta deijcerent, horreisque miseranda valdè tempestate subuersis, extremam rerum omnium inopiam in ciuitatem inuherent. Accessit innumerabilis serpentium multitudo, cum ingenti dracone instar trabis validæ, quæ per Tiberim in mare descendens, & marinis aquis suffocata, & in littus eiecta, pestilenti contagione totum aërem infecit. Secuta est è vestigio clades inguinaris, quæ Romam nam vrbs adeò vehementi pestilentia lanauit, vt etiam sagittæ cælitus venire, & singulos quosque percutere visæ sint. Cum verò in reliquum vulgus miseranda lues horribiliter desæuiret, tam ipsum Pelagium Papam internecone deleuit.

Inundatio
Tiberis.

Roma hor-
ribiliter pu-
nita.

Gregorius
Pelagio Pō-
tifici succe-
dit.

Litanias In-
dicit.

Fugam me-
ditatur.

Cōsecratur
Pontifex.
Anno Chri-
sti 590. Mau-
ritij Imp. s.
teste Baron.
Tom 8. An.

Interea cum magis magisque contagio pestilēti
grassaretur, populus vniuersus Gregorium Pon-
tificem conclamauit. Ille quamuis totis viribus
reniteretur, per quamdam tamen simulatio-
nis speciem assentire visus est, quo facilius ciui-
que diuini iudicij furor communibus votis pre-
cibusque reprimeretur. Itaque Litanias supplica-
tionesque indixit. In quibus cum intra vnus horę
spatium, octoginta homines, in terram corruen-
tes spiritum exhalarent, nequaquam tamen vir
disertissimus populo prædicare destitit. ne ani-
mos demitterent, neue prius ab oratione desiste-
rent, quam desiderata diuinę benignitatis gratia,
pestem profligassent.

Hęc dum ab omnibus summo pietatis studio
peraguntur, Gregorius quia palam ciuitatis por-
tas egredi non poterat, & oblatum S. Pontificatus
honorem declinare vehementer cupiebat, a nego-
tiatoribus exponendum se dissimulato (vt fertur)
habitu callidus impetrauit, siluarum saltus expe-
tijt, cauernarum latibula requisit. Sed non po-
tuit diu tanta lux sub modio abscondi. Dum e-
nim ab omnibus, in syluis & ferarum latibulis
quæreretur, indicio columnę fulgidę super se iu-
giter à cælo dependentis, agnoscitur, capitur, tra-
hitur, & summus Pontifex consecratur. Qui mox
vt summum Pontificium sortitus est, vniuersalis
vocabulum (quod Iohannes Constantinopolita-
nus Episcopus, quadam insolentia sibi tunc arro-
gabat) more antecessorum suorum Pontificum,
sub districtissimę interminationis sententia re-
futauit, & primus omnium; qua erat animi mo-
destia, & humilitate in principio epistolarum su-
arum, se seruum seruorū Dei declarauit. Hic vir
B. diuinarū laudū studio acriter incensus, scholā
canto.

cantorū instituit, quam duobus habitaculis cum nonnullis prædijs cōiunctis donauit. Cū autē muneris sibi cōmissi difficultatē prudenter intelligeret sūmo studio & diligētia viros omnib. maximū virtutū ornāmētis excultissimos affciuit, quibus cū die nocteq; de rebus diuinis differebat, & ea quę ad toti⁹ ecclesię pacē stabiliedā pertinebant, attenta consideratione pertractabat. Stationes per beatorum martyrum cæmiteria ordinauit, quas dūm plebs Romana quotidie magno pietatis studio lustraret, vir diuinus vt subditorū sibi animos ad præclara sãctorū gesta imitãda excitaret, viginti diuerso tempore euangelij Homilias, diuino spiritu plenas perorauit. Reliquas verò eiusdē numeri continuo stomachi languore prohibitus, alijs pronuncandas commisit.

Schola cantorum.

Stationes ordidat.

Præclara charitatis eius officia.

Et his quidem alijsq; pietatis operibus quantis & Deo & hominibus admirabilis esset, illa tamen piacula omnium sanctissima reputauit, quæ hominum beneuolentia & charitate continentur. Itaque exceptis ijs, quos tam per diuersas regiones, quam Romæ Longobardorum gladios fugientes pauit, quotidie quoslibet ad mensam suam peregrinos inuitabat. Inter quos die quodam, vnus vt accessit, singulari vt solet humanitatis officio eum excepit, in cuius manibus dum aquam infundere vellet, cōuersus vrceum accepit, sed repente eum, in cuius manus aquam infundere volebat, non inuenit. Quod factum cum secum cum ingenti animi admiratione reputaret, nocte eadem Dominus ei assistens dixit; Tu quidē cæteris diebus me in meis membris, hesternò autē me in memetipso suscepisti. Quin & alias, inter pauperes ab eo cōuiuio receptus quidã, Ego sum inqueiebat, naufragus ille, cui primo bis terna,

M m m 4 indē

Angelus se ostendit S. Gregorio;

indè sena numismata, postremo etiam scutelam argenteam, quæ sola remanserat, dare præcepisti, sum autem Angelus Dei. Gregorius hoc dicto vehementer percussus, facie in terram prostratus, & lachrymis perfusus, Dei bonitatem tacitus laudavit, multoq; ardentius ad benignitatis studium incitatus fuit.

Augustinū in Angliam emittit.

Interim cū assidua illi Anglorum cura sub pectore viueret, anno Pontificatus sui quarto, Augustinum cum alijs quibusdam monasterij sui monachis in Britanniam destinavit, qui primo difficultate provinciæ deterriti, cum pedem reuocare vellent, literis eius mōx itā confirmati fuerunt, vt intrepidè quoduis se in periculum inferre minimè dubitarent; Nec eis sacra hæc expeditio infeliciter successit. Nam gentem illam moribus efferatam, ita vt nec vllis armis domari poterat, cum diuini verbi prædicatione, tum miraculorum virtute, Christi imperio subdiderunt.

Quæ autem de Gregorij miraculis penes eandem Anglorum ecclesias vulgò leguntur, omittenda non arbitror. Matrōna quædam Gregorio Missarum solennia per stationes celebranti oblationes obtulerat. Cui post mysteria traditurus, cū diceret: Corpus Domini nostri IESU Christi conseruet animam tuam: fascia subrisit. Ille continuo dexteram ab eius ore conuertens, partem illam Dominici corporis super altare deposuit. Expletis verò Missarum solennijs, matrōnam coram populo quamobrem dominicum sumptura corpus ridere præsumserit, inquisiuit. At illa diu mullitans, tandem prorupit: Quia panem, inquiens, quem proprijs manibus me fecisse cognoueram, tu Corpus Dominicum perhibebas. Tunc

Nota hinc veritatem corporis

Tunc Gregorius, pro incredulitate mulieris, tum tota plebe se in orationem prostravit. Et oratione expleta, particulam panis, in carnem mutatam, reperit. Qua incredulitate demonstrata, & illam ad fidei gratiam reuocauit, & populum in ea mirifice confirmavit. Rursusque in orationem prostratus, carnis fructum in panis primordia reformauit.

Christi in Eucharistia.

Erat in quodam monasterio, à B. Gregorio constructo, frater vnus, qui neglectis sacris monasterij constitutionibus, tria ad vestem coemendatam numismata à fratre suo seculari receperat. Quod cum B. Præsul Gregorius auditione percipisset, à communione eum tanquam transgressorem sacrarum legum, segregauit. Qui duobus vel tribus post diebus, è vita sublarus, haud medietrem Pontifici tristitiam inussit: quod vinculo hoc constrictus migrasset. Tum Pontifex pietate commotus, Diaconum suum cum absolutionis sententia ad defunctum misit, eamque ex scripto super cadauere legit. Porro ipsa nocte eius monasterij Abbati, in somnis defunctus apparuit, & interrogatus quonam in statu esset? respondit se lecta sententia, à peccatorum vinculis pennisque solutum, ad beatorum requiem migrasse.

Monachus propriarius priuatur communione, à S. Gregorio.

Gregorius soluit monachum, à vinculo excommunicationis, etiam defunctum.

Fuit autem Gregorius, eximius diuitiarum honorumque contemptor: adeo vt omnibus se frequenter facultatibus, in pauperum inopia subleuanda denudaret, eaque de causa diuitiarum eius, quas dicebatur possidere amplissimas, omnium in ore non sine ingenti admiratione versabantur. Quod cum quidam eremi incola, virtutum omnium splendore mirabilis audisset, nihilque ex mundi bonis præter vnam cattam, quam blandiens

M m 5 crebro

Eremitæ en-
iustâ oratio
ad Deum.

crebro in sinu fouebat, possideret, orationem ad Deum fuisse fertur, qua suæ paupertatis pro Christi amore voluntariæ assumptæ, præmium sibi ostendi postulabat. Cumque eandem orationem magna sæpè instantia repeteret, nocte quadam cum Gregorio eodem in coelis se præmio remunerandum intellexit. Tum ille: Hem, inquit, eodæ & voluntaria paupertas, & exhausta longo Ieiunio membra spectant? Hem, Pontifex omnibus mundi diuitijs abundans, parem mecum gloriâ consequetur? Hæc aliaque assidua mente voluenti, alia nocte adfuit Dominus, & mentis eius stultitiâ increpando dixit; Quando non diuitiarum possessio, sed vehemens earum cupido diuitem faciat, cur audes tuam cum diuitijs Gregorij paupertatem conferre, qui magis illam caritatem quam habes diligere comprobaris, quam ille amplissimas diuitias, quas contemnendo cunctis que liberaliter largiendo dispergit. Hac increpatione solitarius eruditus, diuitias non ex possessione, sed ex animo cupiditateque reputandas esse intellexit.

Diuitiæ non
ex opibus,
sed ex cupi-
ditate meti-
endas esse.

Vide quanta
diligentia
Ecclesiæ
administra-
uerit, & quo
modo hære-
ses profliga-
uerit.

Porro cum tota mente vir sanctus in omnium salute procuranda, & ecclesiæ sibi à Christo commissa administranda incumberet, Ligures, Venetos, Hiberos, aliosque à schismate sub libello confessos, Chalcedonensem Synodum venerari compellens, ad vnitatem sanctæ ecclesiæ reuocauit. iam Barbaricos, Sardos, & Campaniæ rusticos, tam prædicationibus quam verberibus emendatos, à paganizandi vanitate remouerat. iam Donatistarum hæresim penes Africam, Manichæorum penes Siciliam, Arianorum penes Hispaniam, Aenoitarum verò penes Alexandriam, scriptorum suorum validissimis auctoritatibus, importunisq; legatio-

legationibus Domino suffragante, à corpore sancte matris Ecclesie sequestrarat. Sola penes Galliam Neophytorum hæresis, quot simoniacis muneribus quasi tot radicibus pullulans, longè latè- que profus excreuerat, & manebat. Contra quã venerabilis Pater apud Brunichildem Reginam, Theodorum quoque & Theodebertum Francorum Reges fortiter pugnavit, donè collecta generali Synodo, hanc sub anathemate damnandam penitus impetraret; Sed & cõsuetudines dationum, vel xeniorum à suis Episcopis accipere, Gregorius quasi pondus quoddam pestiferum, toto mentis certamine detrectabat.

Porro Mauritius Princeps, sordibus avaritiæ & rapacitatis turpiter inquinatus, legem funestissimam tulerat, ut nulli militum qui in manu signatus fuisset, sese in monasterio Deo consecrare liceret. Quam legem Gregorius scripto egregiè oppugnauit, datisque ad Imperatorem literis in hanc sententiã scriptis, eum à legis sententiã deterruit; Ad hoc potestas super omnes homines imperati Dominorum meorum cœlitus data est, ut qui bona appetunt adiuuentur, ut cœlorum via largiùs pateat, ut terrestre regnum cœlesti regno famuletur. Et ecce aperta voce dicitur, ut ei qui semel in terrena militia signatus fuerit, nisi aut expleta militia, aut pro debilitate corporis repulsus, Christo militare non liceat. Ad hæc ecce per me seruum vltimum suum & vestrũ responderet Christus dicens; Ego te de notario comitem excubitorum, de comite Cæsarem, de Cæsare Imperatorem feci. Sacerdotes meos tuæ manui commisi, & tu à meo seruitio milites tuos subtrahis? Responde, rogo, pijsimè Domine seruo tuo, quid venienti & hæc dicenti responsurus

Mauritij-
naritia.

S. Gregorij
scriptum ad
Mauritium.
lib. 2. epist.

61.

es in iudicio Domino tuo? Hanc legem primum, sicut hi dicunt qui leges veteres nouere, Iulianus protulit.

Iohannes
Constanti-
nopolita-
nus antistes,
incitat Im-
peratorem
contra S.
Gregorium.

Confortabat insaniam Imperatoris, fouebatque, Iohannes regis urbis ex monacho antistes (qui Vniuersalis nomen arroganter sibi assumebat, quem Gregorius sententia excommunicationis multauerat) ipse multis fallacijs Imperatorem impulit, vt Gregorium tanquam vnitatis & publicæ pacis turbatorem, ad pacem & vnitatem conseruandam strenuè moneret. Gregorius autem auarissimo principi voce libera corradixit; Ego enim, inquit, cunctorum sacerdotum seruus sum, in quantum ipsi sacerdotaliter viuunt. Nam qui contra omnipotentem Deum, per inanis gloriæ

Lib. 4. epist.
92.

tumore, atque contra statuta Patrum suam ceruicem erigit, in omnipotente Domino confido, quia meam sibi. nec cum gladijs flectet.

Præterea Imperator, qui omnia cupiditate turpis lucri & pecuniæ metiebatur, milites suos stipendijs frequentissimè defraudabat; cumque Gregorium contra omnes mundi strepitus, Augustalibus defensionibus, quarum suffragio ad arcem pontificatus hunc se prouexisse iactabat, penitus nõ egere cerneret, immo sanctitatis ac prudentiæ suæ virtutibus Christo propitio cunctis alta sapientibus præualerè: ad odium detractionemque famæ illius conuersus est; atque liberalitatem pontificis (quia famelicis militibus tam ecclesiastica, quam publica frumenta diuiserat) subdolis assertionibus reprehendit. Cui Gregorius ita pro se respondit, vt in eo sacerdotum omnium honorem & dignitatè præclare admodum tuitus, Imperatorem diuini iudicii terrore vehementer perculerit; ad eò vt tanti Pontificis constantiam non

Mauritius
Imperator
cepit S.
Gregorii li-
beralitatè.

non mediocriter admiratus, consilium sceleris
& inuidiæ plenum captauerit, quomodo eum vi-
ta spoliaret. Sed eodem anno quo maximè furo-
ris stimulis concitatus crudele facinus in virum
sanctum moliebatur, vir quidam, religioso in-
dutus habitu, diuina quadam virtute commotus
apprehensa spatha, dextera sua eam à foro vsque
ad æneam gladiatoris statuam nudam circūtulit,
& clara voce Imperatorem gladio moriturum
clamauit; qua voce ad Mauritium delata vehe-
menter expauit, & acriore diuini iudicij (quod
ei imminere Gregori^o prædixerat) timore corre-
ptus, manus à tyrannide Gregorio inferendas con-
tinuit; & quia à mendacijs eum alienissimum no-
uerat, rei euentum futurum planè existimauit.

Mox itaque supplices ad omnes Patriarchas,
Episcopos, & monachos literas cum muneribus
& cereis, alijsque rebus amplissimis misit, quibus
enixè ab ijs contendeat, vt diuinum pro se nu-
men placarent, atque sempiternæ damnationis
periculum à suo capite auerterent. Hæc & per ali-
os, & per se, assidujs lachrymis precabatur, cum
nocte quadam dormiens vidit apud æneam por-
tam, se coram multo populo æneæ statuæ salua-
toris assistere. Tunc vox terribilis facta est, ex ip-
so incarnati verbi caractere, dicens: Date Mauri-
tium. Et capientes eum iudiciorum ministri, po-
suerunt eum iuxta purpureum umbilicum qui il-
lic erat. Cui eadè vox characteris ait; Vbi vis red-
dam tibi mala, quæ in hoc seculo perpetrasti. Ille
respondit; Amator hominum Domine, hîc potius
quam in futuro seculo. Statim igitur diuina vox
iussit tradi Mauritium & Constantiam vxorem
eius, cum filijs & filiabus, omnique cognatione
eius Phocæ militi. Euigilans itaque Mauritius,
Phili-

Mauritius
militur
mortem S.
Gregorio.

Admonetur Mauri-
tius de di-
uino iudi-
cio in illum
futuro.

Mauritius
imp. alio-
rum inter-
cessione, tu-
det sibi pla-
care Deum.

Sententia
Christi in
Mauritium.

Philippicum generum suum (quem sibi dudum insidias struere suspicatus fuerat) ad se vocavit. At ille pro suspitione se perdendum ratus, Gordiæ uxori suæ vltimum vale dicens, sacrosanctis corporis & sanguinis Domini mysterijs munitus ad palatium properavit, atque ad Imperatoris se pedes abiecit. Cui Imperator assurgens, humique se prosternens, erroris sui veniam postulavit. Neque enim, dicebat, vt diuina admonitione edoctus sum, tu mihi regnoque meo perniciem vnquam machinatus es, sed si quem nostris in agminibus qui Phocas appellatur noueris, dicito. Philippicus cum se Phocam probè nouisse respondisset, Imp. solertè & curiosè de hominis ingenio & statu, multa percunctari cepit. Phylippicus ad omnia respondit; Et quidem nuper, inquit, ab exercitu procurator nuncupatus tuo contradicebat imperio. Sed quanquam iuuenis sit & temeritate præceps, ab omnibus tamen timiditatis dedecore notatur. Tum Mauritius, Si timidus, inquit, est, profectò & homicida. Hæc cum dixisset, multa animo voluens conticuit. Intereà Magistrrianus, qui supplices Imperatoris literas ad monachos & eremiticæ vitæ cultores detulerat rediens, tale ab ijs responsum Mauritio retulisse fertur. Deus, ô Imperator, te cum tota domo à mortis quidem sempiternæ periculo sua benignitate eripiet, sed præsentis vitæ & imperij discrimē, cum insigni nominis tui ignominia effugere non potes.

His auditis Mauritius, quamuis dolore non mediocri afficeretur, Dei tamen bonitatem pro sua salute profusis lachrymis collaudauit; nequè tamen auaritiæ pestis (quæ eius mentem penitus obsedebat) in eo extincta fuit. Nam nè militibus publi-

publica alimenta præbere cogeret, exercitum in aliena terra hyemare voluit, atque ut sibi victu transito Danubio de Sclavorum regione quaereret, imperavit. Cui obedire mandato durum nimis esse ratus exercitus, ad seditionem conversus, Phocam centurionem super clypeum exaltatum, Exarchum acclamârunt, fugatoque prætore Theodosij Imperatoris filio, & Germano socero eius, nuncios ad eos dirigunt, ut alter eorum sibi imperare studeret. Illi scelus execrati, oblatam imperij dignitatem reiecerunt, & Mauritio cuncta retulerunt. At ille Germanum perdere volens, cum ad ecclesiam confugisset, misit qui eum per vim extraherët, & filium (quia Germano consilium patris detexerat,) tanquam proditorem flagellavit. At verò populus uniuersus Mauritij impietatem detestans, quòd hominem ab aris per vim abstractum ad mortem rapere auderet, tanquam Marcionistam hæreticum multis conuictijs laceravit, adeò ut graui admodum tumultu intra Constantinopolim commoto, Mauritius dissimulato habitu, cum vxore & liberis fuga sibi salutem quaerere cogeret. Interea Phocas cum exercitu in Septimū veniens, faustis acclamationibus Imperator efficitur. A quo Mauritius cum filijs, vxore, ac filiabus, penes Chalcedonem (quemadmodum sibi denunciatum fuerat) decollatur. Et quia oratio Gregorij, qua illum petierat in terribili Dei iudicio liberum à delictis omnibus inueniri, vacua esse non poterat, idem Mauritius id recepit quod meruit, & in cunctis suis incommodis Dominum benedicens, à sempiterno supplicio liberatus est.

Tandem Gregorius, postquam Sedem Apostolicæ Ecclesiæ, annis tredecim, mensibus sex. & diebus nouem doctrinis pariter & operibus feliciter

Mauritij
auaritia.

Mauritius
cum vxore
& liberis,
fugere co-
gitur.
Phocas sic
Imperator.
Mauritius
cum suis ex-
ditur.

Moritur
Pontifex san-
ctissimus.

simis illustrasset: anno imperij Phocæ secundo. In-
dictione septima, quarto Iduū Martiarum carnis
corruptione solutus, ad sempiternam perpetuam
incorruptionis gloriam feliciter migravit. Fuit
hic vir tā excellenti & mentis & corporis castita-
te, adeòque diuini amoris facibus incensus,
vt Spiritus sanctus eius puritate delecta-
tus, frequenter assumpta nitidissimæ columbæ
specie, capiti eius insidisse à Petro Diacono (quo
in omni ferè vita vltus fuit familiarissimè) vitus
sit. Non tamè potuit tam excellens in omni gene-
re virtus, prauorum hominum maledicentiam
effugere. Nam inuidi (nescio qua animi malitia
efferati) vitam eius adeò sanctè & innocèter ex-
actam, varijs calumnijs lacerare post mortem
minimè veriti sunt; eòque impietatis prorup-
erunt, vt libros eius, eximia sanctitate & eruditi-
one refertos flammis exurere cœperint. Sed Pe-
trus Diaconus, cum quo quatuor Dialogorum li-
bros disputauerat, tam impium facinus non fe-
rens, primò eorum sceleratis conatibus omni
verborum contentione restitit, populumque
aliquo adhuc sanctissimi Pontificis desiderio
flagrantem, ad memoriam tanti viri sempiterna
prædicatione conseruandam, excitauit. Sed cum
malorum consortia & conuitia præualere, &
omnium animos in communè pestem pertrahe-
re cerneret, in hoc omnium sententiam dicitur
prouocasse: vt si quæ de S. Gregorio vera esse con-
stantèr assererat, mors eius continuò comprob-
aret, ab exustione librorum superfederent. Si verò
superstes sui testimonij extitisset, ipse quoque
combustoribus manus daret. Itaque cum sacro-
sanctis Euangelijs in ambonem venerabilis Leui-
tia conscendens, mòx vt præclarum Gregorio
sancti-

Nota hic
inuidiam
quæ sem-
per comes
solet esse
virtutis.

Nota rem
mirabilem.

sanctitatis testimonium luculenta oratione præbuit; inter verba veræ confessionis, spiritum efflauit: & à dolore mortis extraneus, preciosa morte sua hominum mentes ab inuidiæ peste & maledicentiæ veneno liberauit.

ILLVSTRE MARTYRIVM PETRI CV-
bicularij Diocletiani Imperatoris. ex Eusebij Casarensis Ecclesiasticæ historia lib. 8. cap. 6. Certamen forti animo exegit. Anno Christi 302.

Marcell. Pap. 6. Diocl. & Max.

Impp. 19.

Vide Cæf.
Baro. Tom.
2. Annal.

12 Martij.

EX omnibus qui vnquam vel apud Græcos, vel apud Barbaros propter animi magnitudinem illustres, & hominum sermone celebrati sunt, nullus cum diuinis & eximijs nostri temporis martyribus Dorotheo & suis sodalibus, Imperatorum ministris comparari potest, qui quidem cum summum honorem apud dominos adepti fuissent: & amore essent apud illos liberis proprijs & ingenuis non inferiores, probra & afflictiones pro pietate corporibus impositas, noua & multiplicia mortis genera, contra ipsos excogitata, splendidiore reuera existimârunt diuitias, quàm gloriam; quàm delicias, quibus hominum vita solet diffuere. Mortem igitur vnus ex illorum numero qualis fuerit, commemorare placet, eamque lectoribus spectandam relinquere: vt inde, quæ reliquis etiam sodalibus contigerint, animaduerti possit. Quidam illorum in ciuitate Nicomediæ coram Imperatoribus in medium adducitur; qui cum iussus idolis immolare, omnino recusaret, mandârunt nudum in sublime tolli, ac flagellis eiusque toto corpore dilaniari, quoad supplicio eniçus, etiã animo inuito, quoad

Atrociter
flagellis ex-
ditur.

N n n

erac

934 MART. S. PETRI CYBICVLARII
 erat imperatum, præstaret. Sed ubi ista perpeffus,
 constans & immutabilis perffisteret, de reliquo
 ossibus eius iam carne nudatis, acetum sale per-
 missum, in corporis membra cruciatu attenuata,
 & propè contabefacta infuderunt. Atque ut istos
 dolores protriuerat, & veluti pedibus conculcá-
 rat, indè craticula & ignis vnà in medium tra-
 huntur, & reliquiæ eius corporis, tanquam
 carnes ad comedendum paratæ, ignis incendio
 non raptim (vt breui è vita decedens, omni dolo-
 re liberaretur) sed paulatim absumptæ fuerunt.
 Neque qui eum imposuerant in rogam, etiam
 post tot tamque grauiâ cruciamenta, ei vllum re-
 spirandi locum dare in animo habebant, nisi pri-
 us se ipsorum imperata facturum annueret. Sed
 ille proposito suo mordicus adhaerescens, victor
 in tormentis animam efflauit. Tale vnus regionû
 famulorum martyrium extitit, appellatione sua
 (Petrus enim nominatus fuit) reuera dignum.

Affatur in
 craticula,

Moritur in
 cruciamen-
 tis,

Vide Cæsar.
 Baro. in not.
 marty. Rô. &
 Tom. 9. An.

VITA S. THEOPHANI, QUI ET ISA-
 CIUS dictus est. ex ea quæ est apud Metaphr. Obijt
 diem extremum Anno Redemptoris 816. Leonis
 3. Papæ 21. Leonis Armeni Iconoclastæ
 Imperator. 3.

12. Martij.

Patria The-
 ophanis
 Constanti-
 nop.
 Parentes,

Tvlit virum hunc admirabilem illa patriâ,
 quæ imperij dignitate decorata, cæteris tã-
 tum omnibus antecellit, quantum Regi-
 nam subditis præstare par est. Parentibus talia
 patriâ dignis ortus est, qui & diuitiarû copijs, &
 militari gloria, & virtutibus omnibus affuebat.
 Isaacius & Theodora, si quid etiam vobis nomen
 est curæ vocabantur. Puer adhuc trimulus Impe-
 ratori curandus gubernandusque à patre relictus
 est; à quo cû virtutes præclara indole dignas hau-
 sisset

fisset, & annos insigni prudentia ornasset, coepit tota mente die nocteque de rerum diuinarum pulchritudine cogitare, sed cum importunis matris precibus ad nuptiarum molestias suscipiendas cogere, paruit ille quidem, ita tamē vt firmiter & mentis & corporis integritatem sibi, Dei gratia, seruandam proponeret. Nocte autem, celebrato cum summo omnium gaudio, nuptiarum conuiuio, cum in cubiculo esset cum sponsa sua, totaque mente res diuinas agitare, suspirio desiderium suum sponsæ indicauit, & luculenter admodum de humanæ vitæ breuitate, ac incertitudine, de mundi vanitate, & impuris voluptatibus, de castitate mentis & corporis, de extremo Dei iudicio, & sempiternis cælestis vitæ delicijs disseruit, adeoque castum sponsæ suę pectus amore virginitalis inflammavit, vt protinus nihil se magis expetere diceret, quam compressa carnis libidine, totum amorem in Christum transferre.

Virginitalis
perpetuam
amplectun-
tur.

Adolescens hoc accepto responso, lachrymas præ gaudio continere non potuit, quin & humi prostratus, peractis numini diuino, cui donum hoc præclarum acceptum referebat, gratiarum actionibus, coniugis animum admirabatur; deinde læto eam vultu intuitus, promisit se illam honestis omnibus in rebus sociam habiturum, quod in futuro seculo præclari muneris simul cum ipsa præmium perciperet. Dum hos aliosque quibus se mutuo ad omnem vitæ sanctimoniam hortabantur, sermones inter se conferunt, diuinum numen mira odoris fragrantia, præsentiam suam comprobauit; qua mirifice confortati, amplissimis facultatibus in vsus pauperum distributis, solitarię vitæ propositum amplexati sunt. Sed focer eius (qui spem omnem in ipsis repositam habebat) ea re ita

Solitariam
vitam eli-
gunt.

Leonis mi-
hi.

commotus fuit, ut minimè distulerit ipsius Imperatoris (qui adolescentis patrem summo semper loco habuerat) nefariam opem contra sanctum adolescentem implorare. Leo (hoc Imperatori nomen erat) acri indignatione commotus, minatus est, nisi cœpto desisteret, patrijs viriliter honoribus infisteret, se oculos eius effosurum. Atque, ut facilius in obliuionem sancti propositi veniret, eum Cyzicum præclaro dignitatis munere ornatum misit. At ille constanter in proposito persistens, & alacri animo iter ingressus, apud Sigrianem viro cuidam admirandis virtutibus ornato (cui Gregorio nomen erat) occurrit. Huic Theophanes animi sui propositum indicans, dixit certum sibi deliberatumque esse, voluntarium exilium voluntati Imperatoris præferre. Gregorius autem diuino spiritu edoctus omnis exilij cogitationibus eum hortatus est, ut iniunctum ab Imperatore munus administraret, nec quidquam de Dei benignitate ambigeret, quæ suo tempore Imperatore in ordinem redacto, desiderio eum nequaquam fraudaret.

Irene imperio potitur.

Facultates suas, in pauperes distribuunt.

Nondum anni tres elapsi erant, cum Irene, mulier excelso & virili planè animo prædita, deiecto ab imperij dignitate Leone, & socero in ordinem redacto, imperij gubernacula cum filio suscepit, & optatissimum pacis splendorem præclare restituit. Tunc sponsa Christi libertatem adeptæ, congestas domi diuitias protulit, & partem vnâ in vsum pauperum, alteram verò in noua monasterij (cui se, ut Christi ibidem spiritu suauius frueretur, libenter inclusit) fabricam contulit, Theophanes autem magno illi seni apud Sigrianem in disciplinam se tradidit; vbi extracto proprijs sumptibus domicilio, à sancto Gregorio consu-

tonfura & habitu externis Christianæ militiæ
 indicijs, insignitus est. Nec segnitè sanè pale-
 stram ingressus est. Nuda humus stratam illi præ-
 bebat. Diuinorum librorum lectioni, & rerum
 cælestium meditationi assiduè vacabat. Cumque
 aduersus Dæmones & cupiditates pugnaret, mi-
 tis ac mansuetus omnibus, vt alter Moses, videba-
 tur. Dignitates & mundi honores, vt res vilissi-
 mas, & rerum terrenarum sordibus plenas con-
 temnebat. Nam vt monasterij Præfecto è viuis
 sublato, in eius locum votis omnium assumptus
 est, sumpto in manibus baculo, viliq; præcin-
 ctus tunica, ad montem Sigrianae contendit, vbi
 soli Christo cognitus, manuum labore victitabat:
 & plurimos vitæ innocentia ad virtutis studium
 alliciebat.

Theopha-
 nes fit mo-
 nachus.

Eius exerci-
 tia.

Fugit mo-
 nasterij præ-
 fecturam.

Cum ad Nicenam Synodum secundam voca-
 tus esset, & reliqui omnes vestium splendore mi-
 cantes, equis inuecti, venirent, ille lacera indu-
 tus, & asinæ insidens iter animo lato suscepit, at-
 que in Synodum veniens clarissima veritatis lu-
 ce errores depulit, & summa virtutum omnium
 opinione insignis, domum redijt. Fuit vir sanctus,
 insigni miraculorum virtute clarus. Nec solum
 dæmones, sed ipsa etiam muta mundi elementa
 voluntati eius obtèperabāt. Cæterū cū omnibus
 virtutibus excelleret, in curâdis subleuâdisq; pau-
 peribus eximiâ sanè diligentia adhibebat; nec vl-
 la res rãta erat, quæ eū aliquãdo à benignè facien-

Venit ad Ni-
 cenam Sy-
 nodum.

Benignitas
 eius in pau-
 peres.

di studio auocare poterat. Quodã tẽpore, cum ex-
 trema quzdam rerū omniū inopia, miseris homi-
 nes exagitaret, ille cibum, qui in quatuor mensū
 spaciū monasterio assignatus erat, liberaliter ero-
 gavit, cumq; minister superueniēs vehemēter cō-
 motus eo factō rem monasterij in vltimum dif-
 Nnn 3 crimen

crimen adductam esse diceret, ille miti oratione frumentum, vt numeraret, imperauit. Quod minister cum fecisset, nullum aceruo modium deesse reperit.

Leo V. iconomachus.

Eodem tempore Christi Ecclesiam quæ summa tunc pace fruebatur, Leo V. homo scelestissimus, multis dolis & fraudibus (quibus virtutis loco utebatur) subuere conabatur. Sacras Christi imagines, & matris eius sanctorumque omnium demolitus est: & vniuersam ecclesiã grauioribus quam fuerant Aegyptiæ tenebris inuoluit. Tanto terrore omnium animos replebat, vt qui virtutis præstantia nefarijs eius conatibus occurrere debuissent, impietatis eius fluctibus obrui, congressum formidarent. Qui verò vita pro Christi gloria cõtempna, sceleris impietatem delere nitebantur, partim fame, partim verberibus, ad extremum vitæ spiritum decertabant.

Tunc Theophanes tempus adesse ratus, quo vel insignem triumphum de hoste reportaret, vel sempiternam nominis sui gloria in certamine pro Christi causa sanguinem funderet, ad urbem regiam, quamuis graui morbo laboraret, nauigio se contulit. Leo autem cognito sancti viri aduentu, statim illi per nunciũ significauit, si eo animo vt se edicto Imperatoris subijceret venisset: non solum monasterium suum, sed omnes eius cognatos & propinquos maximis dignitatibus, & honorum titulis decorandos. Sin Imperatoris voluntatem negligeret, vi mala coactum in sententiam suam sempiternis ignominie maculis deformatum, ire compelleret. Ad hæc vir diuinus vultu animoque intrepido ita respondit, vt tyrannus intelligere posset, se nec honoribus, nec dignitatibus, quas Christi amore maximas con-

Constantia
Theophanis
aduersus
Leonis im-
pietatem,

contempserat, allici, nec minis vel supplicijs ter-
reri posse.

Imperator quamvis constantiam animi vehe-
menter miraretur, non tamen iniquæ victoriæ
spem abiecit, sed hominis cuiusdam scelerati
præstigijs confusus, beatum virum facile in frau-
dem pelli posse confidebat. Sed cum vir nefarius
primo congressu præclara dicendi facultate à The-
ophane victus esset, & congressum secundum
formidaret, ad cruciatus deuentum est. Itaque
Eleutherij palatio inclusum, diuturna fame ita
grauiter vexari iussit, ut tabe confectus vitam
morte ipsa acerbiozem duceret, præsertim cum
medicorum auxilio destitutus, morbi acrius in
eum defœuissent. Postquam autem duos annos
acerbissimum carcerem inuictò animo pertulisset,
in Samothracem insulam deportatur; vbi tri-
bus & viginti diebus exactis, Christo, pro cuius
gloria, constanter decertabat, spiritum tradidit.
Sacrum eius funus fideles cantibus & sympho-
nijs curarunt; quod diuina bonitas in terris egre-
gia miraculorum virtute illustre reddidit. Nam
vto tempore pestilens contagio, animantia
cuncta populari cœpit, multi qui spem magnam
in sanctitate viri Dei repositam habebant, aquã
eius arcæ quæ sacras reliquias continebat admo-
uentes, eadem animantium corpora pestilenti lue
infecta aspergebant, & omni periculo protinus
liberabant. Leo autem immanis aper Ecclesiæ,
haud multò post dignas nefario scelere pœnas,
in sacris locis in quæ debacchatus fuerat cum per-
soluisset, discussis paulatim tenebris, splendor
veritatis cum summo omnium gaudio restitutus
est; & corpus sancti viri discipulorum humeris
magno cum honore sublatum, in tēplo sancti mar-

Fame &
carceris
squalore,
cruciatu.

Moritur.

Leo cadit.

N n 4 tyris

tyris Procopij, in locum quendam (quem Sacrum appellant) illatum est. Vbi multi fidelium, meritis & virtutibus eius, clarissima à Deo beneficia perceperunt. Dæmoniâ, Paralytici, Cæci, Claudi, & maximis morborum languoribus oppressi, sanitatis beneficium consequuti sunt. Chyrographum flagitiosis actionibus plenum, cum arca obsignatum admoueretur, atque iterum receptum esset, sic omnibus apparuit, ac si nihil vquam in eo fuisset scriptum; prorsus ut Apostolicam potestatem ex huius arca manantem cuncti mirarentur. Postquam autem anno integro in sancti martyris Procopij templo commorasset, nè noua semper confluentium turba preces eorum, qui rem diuinam ibidem faciebant, impediret, tandem ad monasterium eius delatum fuit.

Miracula ad
S. Sepulcrum.

Transfertur
ad suum mo-
nasterium.

Vid: Cæsa. **MARTYRIUM INSIGNE S. SABINI:**
Baronij. Ex eo quod est per Metaphrasten. Passus est
not. in mar- in persecutione Diocletiani, sub Ari-
tyr. Rom. no Præsæcto.

33. Martii.

Sabinus
Hermopoli
Princeps.

CUM Aegyptus cum reliquis orbis partibus
crudeli Imperatoris Diocletiani edicto,
grauissimis persecutionum procellis in-
uolueretur; Sabinus quidam Hermopoli Princeps
illustri loco natus, & religionis Christianæ cul-
tor egregius, in ea rerum perturbatione à ciuitate
discessit, & in angusto domicilio, cum alijs qui-
busdam pietatis studiosis, die nocteque ieiunijs
& precibus incubuit. Cum verò celebre admo-
dum eius nomen in ore omnium versaretur, & à
sceleratis hominibus ad necem quæreretur, mendicus
quidam, qui multis frequenter ab eo bene-
ficijs affectus fuerat, nefarij lacelli cupiditate
hanc

hanc ei mercedis gratiam rependit, vt sanctum virum per summum scelus & fraudem inimicis proderet. Latitabat vir sanctus tota mente rerum diuinarum contemplationi intentus in domuncula; cum scelerati milites quasi aliud agentes fores pulsant, moxque reſerato ostio, magna vi irruūt, Sabinumq; grauissimo catenarum pondere oneratum, ad Præfectum pertrahunt.

Vinctus ad Præfectum trahitur.

Præerat tunc Hermopoli cum potestate summa Arianus quidam, cuius iniquo tribunali vt oblatas est, magna constantia & Christiano pectore digna, refutata scelerata Deorum superstitione, fidei suæ rationem comprobauit, & tanta verborum vi in impietatem inuectus est; vt Præfectus homo nefarius acri indignatione commotus, in armamētario eum suspendi, & crudelibus, valde supplicij laniari iusserit. Crudele sanè spectaculum. Membra frustra concisa, in terram decidebant, cum Præfectus inquit, Vellentè dijs immolare, vel grauiora adhuc tormenta subire? Cui Sabinus, o te miserum, inquit, si hæc, quæ ad tempus sunt tormenta ita extimescenda existimas, quid non magis supplicia illa improbis & sceleratis in omni seculorum æternitate à Christo te-
su Iudice incorrupto constituta perhorrescis?

Suspenditur, & crudeliter cæditur.

Præclara sententia.

Aderat fortè crudeli spectaculo vnus ex aduocatis, Bisambo nomine, qui atrocitate supplicij obstupescit: Domine, inquit ad Præfectum, animam agit, iamque à mente planè discessit. Sabinus autem hoc audito, magna protinus voce. Quid, inquit, Tu me mentis compotem non esse dicis; Absit à Deo qui me sinit formauitque, vt me vestris supplicijs vinci, & à mentis ratione diuelli patiatur. Arianus multo magis viri fortitudinem admiratus, Antinopolim eum duci iussit.

Admirabilis fortitudo martyris.

N n n 5 Ipse

Ducitur An-
tinopolim.

Ipsē verò cōscensa naui subsequutus est. At Christi martyr Antinopolim delatus, ut primum nudis membris in medio certaminis loco constitutus, à circumstante populo (qui illi insulsiſſima quadā dicacitate minas & supplicia intentabat) intellexit, Præfectum iter nauigio accelerare, protensis in cælum manibus, supplicibus à Deo precibus contendit, ut assiduis maris tempestatibus perfidus iactaretur, nec prius portum aspiceret quam vel inuitus Christi veri sempiternique Dei nomen confiteretur. Vix orationem compleuerat, cum venti diuersis coorti plagis, in cuius perniciem conspirare videbatur. Præfectus tempestate in singula momenta crescente, non dubia coniectura, Sabini eam virtute excitatam dixit. Quare ne quicquam diutius cum fluctibus certandum statuit, sed retrò vndè conscenderant, vela dari mandauit. Sed cum nec id quidem ex voto succederet, ac frustra magister fluctus euitare, portumque petere contenderet, socias naues magno clamore admonuit, ut qui prima Antinopolim contingeret, Sabinum adiret, & periculum in quo versabatur, nunciaret. Sabinus, qui adhuc vinculis constrictus supplicij seruabatur, se, inquit, & Præfecto significare, non prius eum ad portum peruenturum, quam gloriosum Christi veri & sempiterni Dei nomen scripto ad me misso confiteatur. Scelestus quamuis amentia & furore disrumperetur, cum tamen præsentem mortis imaginem iam iam ob oculos versantem videret, scripsit in hæc verba; Vnus est Deus Sabini, Christus Iesus, post quem non est alius, & mox optata tranquillitas amissam salutis spem restituit.

Ut autem homo nefarius urbem ingressus est, mentis furore occæcatus, Sabinum tribunali suo

Præfectus
fluctibus iactatur.

Præfectus
cogitur
Christum
confiteri.

fisti iussit, & ait. Tu quidem hactenus viribus tuis
 magica arte constatis, ad libidinem tuam in nos
 usus es. quare nunc & ego, si quid possum profe-
 ctio in te id exercebo. Et statim inflammato ocu-
 lorum intuitu furorem spirans, quatuor eum pa-
 lis quaternis funibus constringi iussit, deinde ro-
 tidem ad motis facibus latera ventremque exuri.
 Horrendum dictus; carnes martyris instar cera
 liquefactæ, defluebant, nec tamen ullam doloris
 vocem edere auditus est. Præfectus ingenti stupore
 oppressus, Ecquid est hoc? inquit. Quænam ho-
 minem hunc spes relicta manet? Nec supplicia
 perhorrescit, nec mortis formidine terretur. Ac-
 celerate igitur, & in flumen immani saxi ponde-
 re oneratum demergite. Hac mortis lata senten-
 tia, martyr incredibiliter spe sempiternæ salutis
 exultavit, & insigni orationis grauitate in vltimo
 illo certamine cunctos qui aderant Christianos,
 ad fidei constantiam & virtutis amorem hortatus
 est. Postremò cum sublatis in cælum oculis exi-
 mia sanctitatis significatione orationem com-
 pleuisset; Tertia, inquit, ab hinc die corpus meum
 in terram subductum reperietis. Volo autem
 vos ipsum cum hoc saxo sepelire, vt sempiterna
 prædicatione diuinum numen, cuius virtute de
 impietate victoriam consequutus sum, celebra-
 tis. Hæc vbi dixit foelici agone consumma-
 tus est. Corpus autem post triduum opti-
 mis vnguentis conditum, cum summo
 fidelium gaudio, propè ciuita-
 tem sepultum fuit.

Horribile
 supplicium.

Hortatur
 Christianos
 ad constan-
 tiã fidei.

Proicitur
 in flumen.

VITA

VITA S. EUPHRASIAE NOBILISSI-
ma virginis, ex ea qua est apud Surium ex vitii Pa-
trum & M.S. Codice. Floruit temporibus Theo-
dosij Imp. qui Imperij Orientalis gubernacu-
la suscepit an. Domi. 379. teste Baron.
Tom. 4. Annal.

Vide Cæf.
Baronium
In. Not.
Martyr. Rō.

1. Martij.
Genus &
parentes
Euphrasia.

ERat Constantinopoli in vrbe regia vir qui-
dam Senatorij ordinis, Antigonus nomine.
Imperatorij Theodosio, cum propter san-
guinis communionem, tum verò propter morū
suauitatem & multiplicem virtutum omnium
excellenciam, inprimis charus. Huic erat coniun-
cta matrimonio, paribus virtutum ornamentis
decorata Euphrasia, quam Augustus eiusque con-
iux summo amore & beneuolentia prosequen-
bantur. Porro cum temporis successu, nata eis
esset filia, pia genitrix, quæ assiduo in rerum diui-
narum studio versabatur, multis precibus numen
diuinum fatigabat, vt coniugis mentem clario-
re cælestium rerū cognitione illustraret, quò ali-
quādò omni carnis voluptate repudiata, assiduo
diuini numinis cultu, & corporis & animi san-
ctitate cælitum in terris vitam imitari possent.

Antigonus
hortatur
coniugem
ad mundi
contemptū.

Hæc cum à Domino assiduis lachrymis flagita-
ret, Antigonus, quodam die ad vxorem de huius
vitæ breuitate, & sempiterna cælestis vitæ gloria
verba instituit, nihil quæ præstantius in vita susci-
pi posse, quam cunctis mundi opibus & honori-
bus spretis atque contemptis, mentis studio sem-
piterna atque cælestia moliri. Hæc oratione Euphra-
sia incredibili gaudio elata, respondit, se immen-
sas diuinæ bonitati gratias agere, quod eam men-
tem illi inspirasset, quæ tot lachrymis à Deo po-
stulârat. Deindè subiunxit; Si hæc tua mēs est, dul-
cissime

cissime coniunx, vt cōpressa carnis libidine ca-
 stitatem sectemur, quid vltra moramur ex peri-
 turis diuitijs, Christi nobis gratiam & benigni-
 tatem conciliare? Nec enim facultates quas pos-
 sidemus amplissimas, in tartara a sportare licebit.
 Antigonus piam coniugis orationem cum gau-
 dio & gratiarum actione excipiens, nihil eorum
 quæ Deo grata cognouit facere distulit. Nunc o-
 pes & diuitias larga manu pauperibus distribu-
 ebat, nunc res cœlestes intentissimo mentis stu-
 dio pertractabat. Iniuria oppressos subleuabat, pu-
 pillis opem afferebat, viduarum causam susci-
 piebat, & sic demū omnes carnis cupiditates, &
 impotētes dæmonis impetus egregiè frangebat,
 donec anno vno à continentia proposito exacto,
 deposita carnis sarcina, præmium virtutum sua-
 rum à Deo consequi meruit. Mors eius insignem
 luctum, cum multis lachrymis coniūctum Impe-
 ratori eiusque coniugi attulit; nec minore dolo-
 re miserandam Euphrasie orbitatem prosequen-
 bantur, vt potè quæ eximia forma in iuuentutis
 flore constituta erat. Imperator cum coniuge,
 summo studio, vt eam à mœstitia & dolore soci-
 etate & verbis amantissimis auocarent, labora-
 bant. At illa non tam suam quàm filia amantissi-
 mæ, quam vnicam habebat, orbitatē misera, flex-
 is genibus, cū multis lacrymis Imperatorib⁹ eam
 commendauit. Neque enim, dicebat, me coniugis
 mei mors, quam ego preciosam in conspectu
 Domini esse non dubito conturbat, sed miseran-
 da solitudo & orbitas filia meæ, quare si Antigo-
 ni vestri memoriam seruatis, si me à graui luctu
 & mœrore subleuare vultis, hanc in fidem ves-
 tram recipite, vt parentes præter vos alios non
 agnoscat. Hac Euphrasie oratione ad eum fuit Impe-
 ratorum

Antigonus
 in paupe-
 res benignitas,
 & obitu-
 tus eius.

ratorum mœror excitatus, vt cum responsum dare vellent, lachrymis & singultu spiritus illorum impediretur.

**Euphrasia
iunior des-
ponatur
senatori
cuidam.**

Vt autem intelligere posset se illam beneficijs omnibus ornaturus, & quantum Antigoni nomen & memoriam conseruatam cuperent, eam cuidam Senatori diuitiarum amplitudine facillè principi, desponsarunt. Interim dum puella vix quintum ætatis suæ annum attingeret, ille moræ impatiens, & longinquæ expectationis tœdio affectus, cœpit vehementi cupiditate Euphrasie matris sollicitari, nec puduit intolerabilem amoris flammam Imperatrici aperire. Et illa, Imperatore inscio, hortari illam etiam atque etiam cœpit, nè vellet tam præclaras nuptias repudiare, & ætatem omnem in orbitate miseranda consumere.

Fugit Euphrasia cum filia.

Sed cum Euphrasia Christi amorem impuræ carnis cupiditati longè præferret, & cum lachrymis eas detestaretur, clam fugam cum filia iniit. Erant ei in Aegypto amplæ possessiones. His igitur dum vitam sustentare decreuisset, & subindè eas ad rationes reuocaret, prædique summa diligentia lustraret, per occasionem in interiorem Thebaidem profecta est. Erat in quadam vrbe egregium pietatis domicilium, in quo centum plus minus & triginta virgines Deo sacratæ degebant. Vigebat in illis ardentissimum diuini amoris incendium; Corpus tantis ieiunijs coercerent, vt solis leguminibus, & oleribus, nullo oleo conditis, vescerentur; Vinum, oleum, vvas & poma, multæ earum ne viderat quidè. Quædã vesperi, quædã post biduû, nonnullæ post triduû cibû sumebat. Cilicio insuper & asperiore vitæ cultu omnè carnis cupiditatem frangebant; Animû autem continuis precibus atque votis & cantibus

**Insigne fco.
minarum
cœnobium.**

tibus & hymnis, ad conspectum diuinæ pulchritudinis & claritatis excitabant. Has cum Euphrasia frequenter inuiferet, & tam admirandæ virtutis studio plurimum delectaretur, obtulit eis quodam die ingentem auri vim, vt filia eius earum precum patrocinio in omni virtutis exercitatione adolesceret, sed illæ aurū recipere noluerunt, dicentes idē sese mundi facultatibus denudasse, vt multo suauius Christi spiritu & securius bonis sempiternis perfrui possent. Agebat tum Euphrasia iunior, ætatis suæ annum septimum, cum sacrarum virginum mater & Abbatissa quasi per iocum ex ea quæreret, Vellentne ætatem in tam suauis sacrarum virginum contubernio cum eis exigere. At illa constanter respondit, modò se dignam iudicarent, nihil magis in votis habere, quam vt se totam relictis mudi ludibrijs Christo in ea societate consecraret. Sedebat interim mater eius, & teneræ filię pietate comota, lacrymas continere non poterat: aitque ad illam; Veni filia, tempus enim nos domum euocat. Ego verò, respondit illa, hinc cum Abbatissa manebo. Nequaquã, inquit Abbatissa, filia hinc manere licet, nisi te Christo deuoeas. Et illa; vbi est Christus? Tum Abbatissa Dominicam ei ostendit imaginem, quam illa suauiter amplexata, negauit se inde recessuram. Instabant interim mater & Abbatissa multis precibus, & vi etiam interdum, eam à monasterio auellere conabantur. Sed cum nec precibus nec minis tenera virgo à constantia moueri posset, Abbatissa vitę asperitatem & extremam rerum omnium inopiam, & quod caput est, strictissimã obediētię virtutē proposuit, vt vel hac ratione fracta, à proposito reliret. Sed illa his difficultatib⁹ nihil mota omnia

Pecunias
oblatas re-
cipere no-
luit.

Imaginum
vſus anti-
quissimus,

Euphrasia
iunior, neg
Christi

potest aucl-
li à monaste-
rio.

Christi amore se lacuram respondit. Quare ma-
ter, Christi virtutem & gratiam in tenerimæ fi-
liæ pectore exosculans, cum multis lachrymis e-
am Christi seruituti[m]ancipauit.

Induit mo-
nasti cum ha-
bitum, pe-
nè infans.

Altera die de poficis monilibus, horrido mo-
nasticae vitæ cultu induta est. Paucis autem pòst
diebus, mater eius eximio virtutum omnium
splendore insignis, ad sempiternum beatorum
gaudium emigravit; cum Imperator filie ani-
mū ad nuptias sollicitare per literas coepit, quas
illa tam egregia pietatis significatione repudia-
uit, vt Imperator ex eius literis, diuina planè
mente scriptis, incredibilem voluptatem cum
multis lachrymis præ gaudio coniunctam, acci-
peret. Rebus deinde suis quas parentes ei reli-
querant pauperibus distributis, & seruis liberta-
te donatis, totam se Christo consecrauit. Erat an-
norum tunc duodecim, cū pro pietate sacra cer-
tamina suscepit. ieiunia biduo triduoque, cum
assidua mentis in Deum eleuatione sustinebat.

Exercitia
eius & vir-
tutes præ-
claræ.

Vilissima quæque officia alijs præripiebat, ea-
demque hilari valde animo obibat.

Obedientiæ
virtus quan-
ti faciendæ.

Quodam tempore Abbatissa vt periculum obe-
dientiæ eius faceret, illicò iussit eam acerrimum
lapidum in alium locum sine cunctatione trans-
ferre; cumque opus summa animi iucunditate
perfecisset, illam ipsam lapidum congeriem in
eundem locū vndè asportauerat, vt referret, im-
peravit. Paruit illa pari sanè animi alacritate,
nec quidquam aliarum irrisionibus mota, cun-
ctis Præclaro exemplo quanti obedientiæ virtus
facienda esset, declarauit.

Intereà cum assiduis dæmonum infestationi-
bus impugnaretur, & nocturnis visis frequenter
ad mundi delicias & relictas opes reuocaretur,
tan-

tanta virtutis constantia certamen sustinuit, ut hebdomadarum interdum inedia contra carnis impetus decertaret. Sed hæc ut apud Deum gloriam, ita apud quendam sororum eius, Germanam nomine maligni dæmonis instinctu inuidiâ pepererunt; nam ut tanto virtutum omnium splendore eam cunctis admirabilem vidit, cœpit eius virtutibus obtrahere, atque eam non diuini numinis amore, sed humanæ gloriæ ergo, omnia moliri dixit. Euphrasia autem nihil calumnijs mota, infracto animo arduum virtutis iter pergebat, & ne importuni hostis impugnationibus vinceretur, summa contentionē laborabat. Nocte quadā multis varijsque illusionibus dæmon eam in fraudem impellere nitēbatur, cum illa corpore è strato summa alacritate correpto, expansis in cœlum manibus, diuinam opem aduersus hostis importunitatem implorauit; mansitque virgo sancta sub dio, mente oculisque in cœlum intentis dies 45, donec nimia lassitudine confecta instar mortuæ in terram caderet, & victoriam de hoste obtineret. Sed cum diabolus hac eius laborum tolerantia non modò non frangeretur, sed magis magisque irritatus, quibuscunque posset machinis, oppugnaret, quodam die eam, aquam haurientem in profundum putei deturbauit; sed sacro Christi nomine fidenter inuocato, & hoc periculum euasit.

Alio quodam tempore ex culmine domus præcipitio ruens, ab omni clade mirabiliter præseruata fuit. Videbatur eam dæmon sua malignitate assiduò oppugnare, Christus verò famulam suam tutare, ad eò ut virgo sancta in calamitatibus inprimis exultaret. More comparatum erat, apud incolas ciuitatis & regionis illius, ut si quos

Mirabilis
aduersus
dæmonem
pugna.

Morbidi,
in mona-
habere

ooo

haberent grauioribus oppressos languoribus, ad monasterium (propter multiplicem virtutum omnium rationem, quarum existimatione apud omnes admodum coelebre erat) curandos deferrent. Erat autem in monasterio mulier quaedam à primis ætatis initijs horribili obsessa dæmone, quæ (quamuis catenis vincita) ingentem omnibus terrorem incutiebat; nec vlla precum instantia sanari poterat. Huic dum virgines cunctæ cum lachrymis circumstantes porrecta de more virga (neque enim propter morum feritatem accedere audebant) cibum potumque offerrent, fortè præ foribus pulsans, adfuit mulier quædam, filio suo extrema calamitate misero, onusta. Erat enim infans cum lingua & aurium, tum omnium membrorum vsu destitutus. Porò Euphrasia cum iussu Abbatissæ pulsanti aperiret, & infantem matri spirituali deferendum suscepisset, illa vehementer illius miserta, sacro eum sanctæ crucis signo muniuit addiditque; Qui te creauit fili, ipse te sanet. Vix hæc effata fuerat, cum puer clarè & distinctè verba formare, pedibusque ingredi velle cœpit. Euphrasia admiratione defixa, in terram eum deposuit; qui protinus sine vlla offensione ad matrem cucurrit. Abbatissa tam præclara Euphrasie virtute plurimum gauisa, non dubitauit hanc dæmoniacam, quam omnes formidabât, eius custodiz tradere. Nec recusauit, sed incredibili beneuolentiæ significatione eam suscipiens, statim ab omni feritate ad summam modestiam reuocauit. Sumebat cum gratiarum actione cibos de manu virginis, quos antea foedè contaminare solebat. Stupebant interim omnes Euphrasie singularem virtutem, præter vnam Germanam, quæ acerrimis inuidiæ

Euphrasia
sanat pue-
rum, surdum
& mutum,
signo cru-
cis.

simus

stimulis concitata, quotidianis verborum calumnijs, de eius laudibus detrahere studebat: atque ut eam apud reliquas apertam in invidiam vocaret, voluit furenti foeminae, & ipsa cibos ministrare, virtutesque Euphrasie summa impudentia & temeritate ad se transferre. Sed daemniaca, repentina eam saevitia ita discerpit, ut omnes eius manibus iam iam praefocandam putarent; cumque in extremo discrimine opem nemo adferre praesumeret, Euphrasie tandem aduentu e mortis periculo erepta fuit. Adeo namque sanctae huius virginis vultum reuerbatur, ut statim ad eius conspectum, omni exuta truculentia, summam quandam modestiam praeseferret; cuius etiam meritis, cum post multa annorum curricula nullis virginum precibus sanari potuisset, ab impuro & maligno daemone liberata est.

Daemniaca Euphrasiam reuerbatur, & ab ea curatur.

Accidit inter haec visio quaedam admirabilis Abbatissae, qua de Euphrasie agone & iustitiae corona, quam illi a Deo paratam intelligebat, certior reddebatur. Haec autem ad virginem cum delata essent, ingenti pauore concussa, se totam lachrymis tradidit. Neque enim ullam in praeclearis praecedentis vitae actionibus spem habebat, sed non aliter quam si maximis flagitiorum omnium maculis deformata fuisset, in luctu & dolore versabatur. Altera autem die qua haec nunciata illi fuerant, acri correpta febre, inter lachrymas & charos suorum complexus, anno aetatis suae tricesimo feliciter emigravit, tantumque sui desiderium cum alijs omnibus, tum vero Iuliae, cuius disciplinis imbuta fuerat, reliquit, ut illa triduo coepta moerore ab eius monumento non recesserit, sed felici agone Euphrasiam

Nota virginis humilitatem.

Febre correptur.

Moritur.

siam secuta sit; cui etiam ut in vita, ita & in morte sociata est. Monumentum autem multis admodum miraculis clarum, eximiam virginis sanctitatem, etiam post mortem egregie testatur.

Miracula ad sepulcrum,

MARTYRIUM S. ET GLORIOSI MARTYRIS Longini Centurionis. Ex Commentario Simeonis Metaphr. Passus est anno Christi 34. Tiberij Imp. 18. sub Pontio Pilato. Vbi Baron. in Annalibus Apocryphum esse docet, Longinum cacum fuisse militem illum, qui lancea latus Domini aperuit.

15. Martii.
Longinus
Centurio,
vnus eorum
qui in Christi-
stium saue-
runt.
Matth. 27.
Luc. 23.
Marc. 15.

Longinus, quem quidam vana opinione luminibus orbem fuisse scribunt, Centurio vnus eorum qui necem in vita auctorem Christum Dominum machinati sunt; ut patrum scelere nefando, admiranda signa ac prodigia in ipsa Saluatoris morte conspicatus est; ac precipue quod Iesus voce magna clamans expirasset, discussis perfidia tenebris, & errorum fugata caligine, veritatis lucem intimis sensibus venerabundus admisit: ac publica confessione, voceque libera in medio Synagogae verum Dei filium contestatus est. Cum vero peracto resurrectionis mysterio, illustria valde miracula milicum animos in magnam admirationem traxissent, eademque sacerdotum Principibus cum ingenti stupore retulissent, illi dedecus & sempiternam ignominiae notam veriti, militum animos pecunijs muneribusque corruerunt, & Christi gloriam, quantum in illis fuit, mendacis & calumnijs obscurare conati sunt.

Longini
conuersio.

At Longinus vi veritatis impulsus, & salutari diuini numinis timore correptus, nefarium scelus de-

lus detestatus est, & Iudæorum perfidiam constanti animo refutavit, & clarissimum ubique testimonium de Christi veri Dei filij resurrectione dedit. Pilatus autem & scelerati principes, cum nullis eum promissis ad impias suas rationes adiungere possent, consilium cœperunt sceleris & invidentię plenum, quo eandem quam in Christum iam exprompserat in eum malitiã moliebatur. Longinus autem cognito consilio fraudis & insidiarum pleno, duobus, egregiæ pietatis & in Christi amorem acriter inflammatis militibus comitatus, sprete militiæ dignitate, contemptis opibus, relictis Hierosolymis, in Cappadociam abiit, & cum voce tum virtute plurimos ad Christi confessionem adduxit. Iamque Christi gloria Longini opera longè latèque in ore omnium cum insigni Iudæorũ ignominia versabatur, cum nefarij datus ad Cæsarem literis orant obsecrantque, & vi etiam pecuniarum impellunt, ut Longinum pestem & exitium (ut ipsi nequiter fingeant) in Iudæos molientem, comprehendat, & pœnas, tanto scelere dignas, citissimè repetat. Cæsar acceptis literis, sine mora mortis eum sententia damnat: Pilatoque negotium dat, ut in iustum de homine supplicium sumat. Iudæi furore & amentia armati, ad cædem properant; cūque summa diligentia virum sanctum inquirerent, & in ipsum Longinum ignorantes incidissent, errore decepti, sermonem familiariter cum eo protraxerunt. Longinus tota mente & desiderio ad martyrij palmam aspirans, incredibili gaudio homines scelestos domo sua excepit, & cibo potuque resectos, quænam esset itineris causa, rogavit. Respondent illi sese Longinum quendam ad cædem inquirere; utpotè homi-

Longini
Confatis.
It in Cappadociam.

Cæsar morte eum condempnat.

Inquiritur à militibus,

ad eadem. 954 MARTYRIUM S. LONGINI
nem maleficum, Cæsaris sententia morti destina-
tum. Tunc Longinus. Bono, inquit animo estote;
Ego enim vobis hominem sistam.

Interea vt duos sibi charissimos, tam præclari
ceraminis & gloriæ sempiternæ participes fa-
ceret, eos accersit, hortaturque, vt sine mora ad
coronam properent. Dùm hæc fiunt, Longinus
milites, pro beneficio quod ardenti cupiditate ex-
pectabat, summa beneuolentia tractabat. Cum-

Prodit se i-
psum iusto-
vobis Lon-
ginus.

que eos semel atque iterum magnificè accepisset,
postridiè illos ducens in agrum, cognouit diu ex-
pectatos aduentare socios. Tum Longinus ô mi-
lites, inquit, Longinum vobis à me prodendū ha-
ctenus expectatis? Ecce autem, ego, qui coram hic
asto, sum; Ego inquam sum Longinus. Milites ad
hanc vocem stupore oppressi, fidem verbis vix ad-
hibebant; cum tamen certis indicijs illum ipsum
esse intelligerent, verecundia & pudore victi, fa-
cinus, vt præ se ferebāt, detestati sunt. Hæc in di-
cebant, tibi hospitij mercedē rependemus? Quin
potius omnia suppliciorum genera subire parati
sumus, quam tales Longino referre gratias. Abi
ergo, accepta mercede hospitij, mortis remissio-
ne. Contra fortis & generosus Christi miles Lon-

Ad palmam
martyrii ve-
hementer
aspirat.

ginus nihil se ardentius sitire declarabat, quàm
gloriosam pro Christo subire mortē. Vitā siquidē
hanc sibi mortem esse; mortem verò omnium
miseriarū fore finē, & ianuā vitæ ac beatitudinis
æternæ; frustra persuaderi sibi, vt quicquid faceret, quod
illius gloriæ detrimentū sibi afferre posset, quod
vidisset mundi elemēta mouentē. Nō ego eū nega-
uerim, inquebat, quod semel Dei filiū sū cōfessus.
Timeo ne creatā naturā inueniā accusatricē, si in
eū appareā infidelis, propter cuius passionē cælū
quoque ipsum est affectū tristitia & sol cōtradixit
radios

radios, & lux diei mirabiliter in noctem cōuerfa est. Si quid igitur vobis imperatū est, id implete. Dūm hęc diceret aduentātes socios amplexus est: & ruēs in oscula. d. inquit, Christi cōmilitones. o regni cęlestis hęcdes, quid moramur? Post hęc cōuerfus ad famulū, Cito, inquit, candidam mihi vestē adfer; Decet enim ad nuptias vocatū, nuptiali & splēdida ornatū veste incedere. Induta verō veste, & manu tumulo in quo corpus suū requiescere volebat ostenso, vtrumq; in terrā genu fixit, & milites cum eadem animi alacritate sequentes capitis abscissione palmam adepti sunt.

Capitis abscissione, cum duobus militibus martyrium complet.

Post hęc carnifices sanctissimū martyris caput, nefandi sceleris sui prēmium Pilato detulerunt, qui illud iudeis vt placeret, per ignominia ante portas ciuitatis suspendi iussit. Sed benignissimus Iesus, pro cuius gloria martyr tāta alacritate sanguinem fuderat, insignem illi vicē rependit. Nā ipsum caput in sterquilinio proiectum, non modo ab omni corruptione & interitu pręseruauit, sed alijs etiam per illud ipsum pręclara beneficia sanitatis pręstitit. Mulier quędam vidua, cum pręter grauē & miserandā viduitatis calamitatem, cum oculorum etiam orbitate, in extrema rerum inopia verē faretur, nec vllum in malis per fugium relicū sibi cerneret, statuit cū vnico quę habebat filio, terram illam quę Christi vestigijs pressa fuit, & sanctitate sua multis in rebus afflictis opem prębet, inuisere. Sed vix terram ingressa maiore calamitate premitur, nam & filio, cuius ductu vestigia firmabat, miserē orbatur. Quid tunc faceret mulier, in vasta solitudine relicta? Nullū aliud in malis remediū dabatur, q̄ assiduo mœrore & luctu miserandā orbitatē suā deplorare, ac querulis vocibus & votis Deū laceffere.

Mulier vidua calamitosa.

Visitat terram sanctā.

Ooo 4 Interim

Interim dum mæror & luctus soporem conciliant, vidit in somnis Longinum adesse, & singulari quadam orationis suavitate, Christi Salutaris supplicia & crucis ignominiam suumque etiam pro Christo certamen explicantem. Tandem verò subiunxit; Vade & caput meum multo fimo contactum, ad tuorum curationem oculorum obserua. Primo namque eius contactu, amissum oculorum lumen recipies. Porro ego insuper tibi filium adducam, cuius præsentia non modo omnes tristitiarum nubes fugabuntur, sed incredibili quadam voluptate perfrueris. Mulier ut primum euigilauit, concepta animo fiducia, ad locum designatum se perducere curauit, & sacrum è sordibus caput eruens, vna cum oculis carnis, clarissimum mentis lumen consequuta est. Deinde altera nocte Longinus iterum apprensus filium eius mirabili splendore fulgentem adduxit, dixitque; Cauè nè eos, tanquam miseros & calamitosos deploras, quos tanta gloria ornatos, & diuinum numen sempiterna prædicatione celebrantes conspicias. Sed vade, & meum caput cum corpore filij tui eadem arca conclude. & Dei bonitatem in Sanctis eius, debitis laudibus profequere. His dictis euanuit. Mulier autem sacra Sanctorum pignora in pago, cui nomen Sandiale, cum omni honore & celebritate condidit. In præsentiarum verò, venerandū eius corpus Romæ asseruatur, in ecclesia sancti Augustini.

Longinus
ei reuelat
caput suū.

Oculorum
lumen reci-
pit mulier.

Apparet ei
secundò Lō-
ginus, cum
filio eius.

Vide Cæs.
Baronium
In. Not.
Martyr. Rō.
Corpus S.
Longini, è
Cappadocia
Romam
translatum.

VITA ABRAHAE, EREMITAE SAN-
ctiſſi, admiranda eque patientia, & Maria neptis eius, Vide Caf. Baro. Tom. 1. Annal.
ex ea qua eſt per Metaphraſten. Migravit e corpore
Anno Redempt. 337. Julij Pap. 1. regnante Con-
ſtantino Imperatore. Anno eius Imperij vlti-
mo. Scripta ſunt & eius acta ab Ephrem,
Syro germaniſſima.

HIC ſecundus Abraham, merito virtutis
præſtantia cum primo conferendus,
claro genere natus. parentes habuit diui
tius & mundi gloria admodum illuſtres; qui filij
ſui pulchritudine, & morum candore delectati,
ad ſummos honorum gradus euehere eum cona-
ti ſunt. Cumque matura iam carnali copulæ ætas
adeſſet, Abrahamus quamvis maximo terrena-
rum rerum ſaſtidio laboraret, ne tamen paren-
tum voluntarem, eorumque aſiduas præces, aſperna-
ri videretur, vinculis ſe matrimonij alligari pati-
tur. Conuiuium exquisitiſſimis inſtructum epulis
celebrabatur, totaque domus plauſu & lætitia
perſonabat, cum Chriſtus Abrahami pectus no-
uo quodam amore inflammavit. Conſiderabat
ſecum tacitus, caſtus iuuenis, breuiſſimas volu-
ptatis illecebras, & ardenti cupiditate ad virtutis
pulchritudinem, quæ ſempiternas illi quando-
que voluptates parere poſſet, aſpirabat. Cum au-
tem his cogitationibus aſiduo animum occupa-
ret, & dies iam adeſſet; quo ſponſæ coniugendus
era, clauſura ſibi fuga ſalutem quaſiuit. Nam
ut conuiuium ſolutum, & ſuas quiſque domos
petere cœpit. Abrahamus diuino numine tectus,
ad ſolitudinem dilapſus eſt. Interea cum ſinguli
pro ratione officij ſponſo miniſteria ſua pa-
rarent, & præſentem minimè inuenirent, breuiſ-
ſimum

16. Martij.
Abrahami
parentes.

Conſentit
in matrimo-
nium.

Abrahamus
copulæ car-
nalis fugit.

000 5 ſimum

simum gaudium diuturna ægritudine contaminatum est.

Inuenitur.

Nec mora, parentes opinione virtutis eius ducti, non in regum palatijs, sed in montibus, solitudinibus, & monachorum habitaculis querendum eum decernunt. Tandem post multos labores & studia, decimo septimo die in cella quadam abstrusum, diuinarumque rerum contemplationi vehementer intentum reperiunt. Obstupescunt illi primo ingressu tam repentinam eius mutationem & susceptam ab illo vitam illam solitariam, ab omni hominum consuetudine & societate remoram; dolentque quod talis a dolescens, ante tempus se mundo & omnibus quæ in eo sunt abdicasset. Ille autem cum eos sic vidisset affectos, placidè & benignè eos alloquitur. Neque tristitia, inquit, affici oportet, nec admirari: sed Deo potius agere gratias, qui me ineffabili quadam & arcana prouidentia a mundi subduxit nequitia. Orate ergo, inquit, amici mei, & fratres, deinceps orate Deum, ut bonam eius iugum portem vsque ad finem, & leue onus eius non abijciam; sed semper sequar ipsius legem, præcepta & voluntatem. Deinde etiam vehementer rogauit, ne illuc assidue venientes, suum desideratum obtrubarent silentium, & impedirent profectum eius ad meliora. His cum mandatis illi recesserunt. Ipse verò domunculæ suæ aditum obstruxit, relictaque parua quadam fenestra, per quam panis ei & aqua in singulos dies præberetur, totum se Christo assiduis precibus & ieiunjs consecrauit. Postquam autem decimum cum insigni pietate annum in ea solitudine exegisset, & amplissimæ parentum possessiones (qui iam de præcæpenti sæculo migrarant) ad eum deuolutæ essent, statim

Vacat orationi & ieiunio.

statim maximam earum partem, per virum fide dignum pauperibus distribui iussit: nè quam ex earum commercio labem contraheret. Nec aliud ex ijs sibi vnquam reseruauit, præter vestem vnã cilicinã, storemque ad breuem corporis accubitũ accõmodatã, & poculũ quod frigida aqua exhaustas corporis vires restaurabat. Hæc fuit regia viri sancti suppellex, qua 40. continuos annos, in maxima virtutũ omnium exercitatione, itã corporis necessitatibus satisfacit, vt nulla vnq̃ indigentia vel inopia laborasse se putaret.

Erat Lampfaci, quod est oppidum ad Hellepontum, vicus quidã Tænia dictus, magna hominum frequentia admodũ celebris, sed densis ad eò errorum omnium tenebris obscurus, vt nullo, (quamuis magna in eam rem loci illius Episcopus diligentia incumberet,) diuini verbi splendore illustrari poterat. Cum itaque multis curis anxius Episcopus varia animo consilia agitaret, venit illi tandem in mentem Abrahami, vt eum sacerdotali munere insigniret, & ad gentis perfidiam expugnandã cum potestate summa destinaret. At Abrahamus, quamuis dicendi facultate polleret plurimum, & verborum suauitate grauitateque sententiarum, non paucos à flagitijs ad honestatis studium traduxisset, sacerdotij tamen dignitate indignum se reputauit; nec vnquam tantum se facinus admissurum dixit, vt munus vnum omnium in vita maximum clarissimumque administrare præsumeret. At Episcopus cum multis rationibus & vtilitatis & necessitatis, persuadere niteretur, vt sacrum munus susciperet & constanter nihilominus vir sanctus indignum se clamaret, tandem ait; Sed dic, quæso, quidnam tibi ad salutẽ conferet, quod multis

mag.

Diuitias à
pauperibus
sibi rele-
tas, paupe-
ribus distri-
bui curat

Obedientia.

magnisque virtutum exercitijs fatigaris, vna obedientiæ virtute, sine qua reliquæ omnes inanes sunt, repudiata? Deinde, quomodo potest tuum illud seruitium, quo neglecta communi animarum tantarum salute, tuis tantum rebus studes, Deo gratum acceptumque accidere? Talibus per-

Fit sacerdos & abit ad vicum Tzaniam.

culsus sermonibus Abrahamus, sacris se (quamuis maximo cum animi sui dolore) initiari passus est: ac multis perfusus lacrymis, vnico Christi auxilio subnixus, in viam se dedit. Et primum quidem, accepta eam in rem pecunia, templum erexit, in quo sacerdotij sui primitias, eximia pietatis significatione peregit. Deinde, phana omnia circumiens, nefanda deorum simulachra demolitus est, quæ res sceleratorum hominum animos, acriter in viri sancti odium inflammavit, adeo vt quodam die, diuinis in templo rebus operam nauantem, impositis plagis tam grauiter

Dixit cæditur.

vulnerarent, vt nulla spes vitæ superesse putaretur. Sed hæc eius constantiam frangere nequam potuerunt; quin etiam ardentiores pro eorum salute fudit preces. Iacebat humi in templo prostratus, & ingenti lachrymarum vi Deum precabatur, vt teterrimam erroris impietatisque caliginem ab eorum mentibus depelleret, cum repente nouo incensi furore irruentes, nouas ei plagas imponunt. Neque hoc satis illis est visum, vinculis crudeliter constrictum, cum multis probris & cauillis, per ciuitatem traxerunt. Nec deerat lapidum imber, qui ex omni parte in eum decidebat, & sic tota die varijs plagis & Indibrijs affectus, ad vesperum semimortuus relictus est.

Nox medium iam cursum confecerat, cum sanctus tanquam de graui somno, ex animi deliquio euigilans, rursus ad templum fractis humeris vi-

his viribusque contendit. Accurrunt rursus nefarij, eodem mentis furore incensi, vi à templi liminibus eum auellunt, raptatumque per omnes vrbis plateas, grauioribus quam antea plagis afficiunt. Tres annos continuos. Abrahamus hunc eorum furorem forti inuictoque animo sustinuit, nec vnquam tanti sceleris impietatem & perfidiam diuini verbi prædicatione expugnare destitit. Tandem peruenit admiranda eius virtus impietatem eorum. Quid enim dicebant, fieri nẽ potest vt à tam spectata sanctitate, à tam incorruptis moribus, recta in Deum fides abscidat? Et quam quæso vilius quam laboris sui mercedem aliam à nobis retulit, quam plagas & vulnera? Et tamen in instituta semel pietatis ratione persistit. Preces lachrymasque sine intermissione ad Deum suum pro nobis fundit. Simulachra nostra, in quibus nos omnẽ salutis spẽ repositam habemus, verbo comminuit. Et quomodo, si illa sese aduersus vnus hominis virtutem tueri non possunt, nos omnes ab ingruentibus malis liberabunt?

Hæc aliaque in eadem sententiam repetentes, supplices ad templum, in quo vir sanctus pro eorum salute Deum præcabatur, venerunt, & omnes pariter in genua procumbentes, perfidiam suam cum multis lachrymis & luctu detestati sunt. Excepit illos vir Dei præter expectationem incredibili gaudio, & animos eorum Christianæ fidei rudimentis imbuit, corporaque sacro latice tinxit, atq; ad Christum copiosam multitudinẽ aggregauit. Cũ verò cerneret eos cunctis instructos virtutibus sine offensione graui semitas iustitiæ ambulare, cepit sibi ex honore (qui tanto maior ei impendebatur quanto odium & inuidia qua antea in eum ferebantur, grauior fuerat) ruinam

Patientia sua, & admirandis virtutibus eorum perfidiam, expugnat.

Ethnici resipiscant, & baptizentur.

Eccẽ vir sanctus, qui plagas non

timuit, ho-
nores per-
horrescit.

962

VITA S. ABRAHAMI

vehementer pertimescere. Nocte itaque fuga si-
bi salutem quærens, ad antiquam solitudinem,
tutissimum salutis portum, peruenit: ubi per lon-
ga suspiria, reuocatis quasi postliminio spiritu-
alibus vitæ delicijs, cum hoste tenebrarum acri-
ùs configere coepit.

Fallacia doc-
monis.

Erat quadam nocte diuinis rebus tota mente
intentus, cum subitò vox quædam ex immenso
lumine ad eum dilapsa, hæc ait: O Abraham, ve-
rè certamen egregium præclare obijisti, verè tu
metam virtutum omnium assecutus es. At vir
sanctus insidias serpentis non ignorans, Obmu-
tesce, inquit; ego enim meæ mihi fragilitatis
præclare conscius, nihil mihi tribuo, sed si quid
gessi, Dei id virtute & gratia peractum est. Hac
confessione cessit quidem malignus, non ita ta-
men vt nõ varios illi terrores incutere niteretur,
vt sic tandem victus è sacræ solitudinis loco mi-
graret. Sed vir sanctus ita omnes eius aduention-
es eludit, vt insignem semper victoriam repor-
taret. Hoc autem inprimis mirabile in eo fuit,
quod nullis vel vigilijs vel inedia (quo omnes
penè vires confecerat) primæ iuuentutis florem
amiserit, & quod fidem vincere videtur, vestes
nulla vetustate attritæ sint.

Vestes 50
annis nihil
attritæ.

Neptem su-
am sanctè
instituit.

Corrumpi-
tur.

Erat ei nepris ex defuncto fratre relicta, quam
suis imbuendam disciplinis susceperat. A septi-
mo autem ætatis suæ anno ad vsque vicefimum in
eximia quadam sanctitatis opinione vixerat. Ac-
cidit autem die quodam, vt quidam habitu qui-
dem monachus, sed mente perditus & sceleratus
eam accederet, & per fictam quandam sanctitatis
speciem, amore nefario cor eius inflammaret. Il-
la dolo & fraude circumuenta, pedem è cella
effert, & turpiter libidinis contagione macu-
latur.

latur. Vix animum nefaria cupiditate expleuerat, cum protinus dolore saucia scelus detestatur, & lamentis se totam tradens sine villo fructu genas vellebat. Hei me miseram clamabat. quæ dementia, quis furor, quod omne præteritum exercitationis tempus breuissima vendidi voluptate. Quid faciam? quò me vertam? Qua lingua Deum precabor, vel qua nam labra mouebo ad supplicationem, cum ea feram inquinata libidinosis & verbis & osculis? Patrui vultum subire pudor prohibet. Sed nec vlli lachrymarum fontes, inuicti tanti sceleris maculam eluere valent. Ibo igitur, & omni voluptatum genere cuncta ex animo mœstitia depellam. His stimolata cogitationibus, ad ciuitatem quandam Aesum nomine aufugit, vbi in quodam diuersorio, quæ fuerat quondam religione & pietatis egregio cultu sanctissima, tanquam meretrix impudētissima, omni se nefanda libidine cõtaminauit.

*Desperans
fugit, seque
omnibus
prostituit.*

Interea Abrahamo in interiore cellula quiescenti, somnium fuit oblatum, quo miræ magnitudinis draconem, è sua cauerna ad eius prorepentem domunculam conspexit, & columba quæ intus latitabat, ore hiante deuorata, rursus recedentem. Turbat virum sanctum somnij ignorantia, & assiduis Deum precibus, vt omen malum auerteret, rogabat. Terriò autem die rursus eadem se visio obtulit, sed draco (quod animi mœrorem non nihil mitigabat) pedibus eius prostratus, disrupto ventre columbam puram & immaculatam restituere visus est. Hæc cum vidisset turbatus & animi egritudine affectus, è fenestra prospexit, & Mariam bis magna voce inclamauit. Sed cum nullum illa responsum daret, veritatem tunc visionis coniectura minimè dubia affecutus est. Quid tunc animi esset viro sancto, nullis verbis ex-

*Somnium
Abraham.*

Orat assiduo pro nepte sua

bis explicari potest. Non tamen spem salutis eius penitus abiecit, sed Deum duobus annis intergris, assiduis precibus & lachrymis ad misericordiam inflectere conabatur. Tandem spe quadam diuinitus concepta, dimisso in omnes partes nuncio, intellexit vitam eius nefanda libidine & omni scelere & flagitio contaminatam esse. Nec mora vir grandæuus, & canis toto capite asperius, silentio & solitudine & monastico habitu, & omnibus denique pietatis exercitijs, quæ tanta contentione in vita retinuerat, valere iussis, militari

Habitu mutato, abit ad neptem suam.

se veste induit, & equum conscendit, missisque in marsupium pecunijs, ad flagitiosum impure libidinis domicilium, in quo neptis à demone vincita tenebatur, contendit. Mox autem diuersorium ingressus, instar periti venatoris huc illuc circumspicere, & diligenter prædam quam sperabat indagare. Sed cum nulla eius videndæ potestas daretur; Heus, inquit, hospes dicit, si quam habes puellam forma præstantem, ad me adducito, ut cupitis eius iam diu fruar amplexibus, animumque voluptate expleam. Hospes quamvis viri iam ætate confecti nefariam cupiditatem detestaretur, nê tamen auaritiæ suæ iacturam faceret, Abrahamum multo vehementius in puellæ amorem, varijs verborum lenocinijs inflammare voluit. At ille de puellæ nomine inquirens, cum Mariam audisset, statim promptis è sinu pecunijs iubet parari cenam, & introduci puellam. Cæna itaque opiparè parata, puella fucò meretricio egregiè ornata, introducitur. At Abrahamus ex primo conspectu neptis, tot diaboli laqueis irretitæ lachrymas fudit, quas tamen auersa parumper facie abstergens, vultu ad omnem hilaritatem composito, dissimulauit. Illa autem Abrahamo offerebat osculum

Fingit se turpi capiamore Abrahamus.

tis eius iam diu fruar amplexibus, animumque voluptate expleam. Hospes quamvis viri iam ætate confecti nefariam cupiditatem detestaretur, nê tamen auaritiæ suæ iacturam faceret, Abrahamum multo vehementius in puellæ amorem, varijs verborum lenocinijs inflammare voluit. At ille de puellæ nomine inquirens, cum Mariam audisset, statim promptis è sinu pecunijs iubet parari cenam, & introduci puellam. Cæna itaque opiparè parata, puella fucò meretricio egregiè ornata, introducitur. At Abrahamus ex primo conspectu neptis, tot diaboli laqueis irretitæ lachrymas fudit, quas tamen auersa parumper facie abstergens, vultu ad omnem hilaritatem composito, dissimulauit. Illa autem Abrahamo offerebat osculum

osculum, & arctè collum eius amplectebatur. Sed vt primùm fragrantiam quandam è castis adeò membris emanantem sensit, prioris vitæ recordata ingemuit, & mœrore paulatim crescente, nimia animi ægritudine contabuit. At Abrahamus ne præda è manib⁹ laberetur, simulata egregiè amatoria leuitate ægritudinem depulsi; & qui totos quinquaginta annos ab omni hominum conspectu remotus, in summa panis & aquæ penuria vixerat, cum meretrice vino & carnibus vescitur. Postquam verò hoc modo epulis satiati essent, ad cubile pergunt. Ille verò tempus & oportunitatem captabat, qua eam ad prioris vitæ puritatem sanctitatemque transferret. Tandem cum se ab omnium conspectu remotum cerneret, apprehensa eius dextera in intimum cubile deduxit, fugaque iam interclusa, scenam quam huc vsq; summa simulatione egerat, abiicit. Tum pileo, qui vultum tegebat, amoto, grauiter suspirauit, & ait; Cor meum ô Maria, nescis quisnam ego sim? Non agnoscis cognatum? Quid est, anima mea quod tibi accidit? Quis est qui te in hanc fraudem & perniciem impulit? Quomodo ità de statu tuo concidisti? Quid est quod vulnus ab aduersario inflictum, abscondere voluisti? An adeo graue erat, quod nullis medicamētis ad sanitatem reuocari posse existimares? Cur perniciosa quadam, verecundia lapsum tuum confiteri erubuisti? An ita subitò in obliuionem diuinæ erga nos benignitatis venire potuisti, vt spem omnè salutis abijceres? At Dei nostri benignitas nullis flagitijs vinci, nulla malitia superari potest. Quare te per Canos meos, per labores pro te susceptos, per intolerandam animi ægritudinem, per mœrorem hunc, per Christi denique languinem,

Abrahamus
simulat, se
amatorijs
leuitatibus
delectati.

Abrahamus
se prodit
nepti suæ.

Ppp nem

nem, quo redēpti sumus, oro & obtestor, vt in viā redeas. Hæc cū Abrahamus diceret, Maria, demisso in terram vultu obmutuit: & pudore pariterq; stupore oppressa, quid ageret quidve diceret non inueniebat. Tūc Abrahamus voce admodum leni & blanda: Cur, inquit, ò filia mihi nō respondes? An ignoras me tui solius amore vehementer incensum, hoc iter suscepisse? Nescis me te propter, & tuam salutem hæc omnia simulasse. vellem militarem, amorem, esum carniū, quē scis hactenus nihil præter cellam & silentium nosse? Non est vllum facinus aded graue, quod non apud sempiternam & infinitam Dei bonitatem veniam obtinere possit? Si dubitas: Ego pro te Christo rationem reddam. Ad hæc illa, vix aliquid graui ægritudine animi fractum, & quasi emortuum proferens, respondit: Cum vultum oculoque nefanda libidine contaminatos, ad te, ò venerande Pater, attollere non audeam, quomodò iratum grauiterque sceleribus meis insensum Omnipotentis Dei vultum subire poterō? Cui Abrahamus, Super me, inquit ò filia sit iniquitatis tuę pondus, tantū ad priores mecum habitationes reuertere. His puella ad lachrymas commota; sese pedibus eius prostrauit, & conceptum ex admisso scelerē dolorem egregiè testata est. Tunc ille ad firmissimam veniæ spem eam hortatus, bono iubet animo esse, nec dubitaret quin breui amissum conscientię splendorem recuperaret.

Maria animo confectatur.

Maria pedibus se patris sui, cū lachrymis prostrauit.

Abrahamus receptem suā reuocit in eremum.

His dictis itineri se accingunt, relictisq; quæ ex nefario quæstu comparauerat diuitijs, ad montem contendunt. Ibi demū mutato ordine domuncularum, ita vt Maria in interiore claustro esset, strenuè precibus & ieiunijs & lachrymis incumbabant. Nunquam illa mentem à considera-

sideratione admissi criminis auerterat, sed affi-
duo luctu & lachrymis deformata, summam vo-
luptatem in suis contemptu repositam ha-
bebat. Et quamuis divina bonitas multis indicij
sanctitatem eius declararet, ita ut varia morbo-
rum genera precib⁹ & virtutibus eius depellerē-
tur, nō tamē propterea quicquā de pœnitentię la-
boribus remittebat; sed cælo terraque se indignā
reputans, omnium pro se preces magna animi sub-
missiōne postulabat.

Egregiam
illa agit pœ-
nitentiā.

Maria claret
miraculis.

Abrahamus
moritur.

Virtus vesti-
mentorum
eius.

Maria obit.

Vide Cæsa-
Baronij.
not. in mar.
Roman.

Abrahamus igitur gaudio incredibili perfu-
sus, cunctis ornatus virtutibus à vita migravit. &
insignem sanctitatis suę testificationem ex pan-
norum ciliciorumque contactu (quæ morbos a-
liaque mala fugabant) reliquit. Quinto autem ab
eius morte anno, Maria fratris eius filia, felici a-
gone sequuta est; cuius vultus animę splendorem
multis egregiè signis indicabat.

VITA S. HERBERTI, ARCHIEPIS-
copi Colonienfis, ex ea que est per Rupertum Abba-
tem Tuitiensem. Ordinatus est Anno à partu Virgi-
neo 999. Clauit verò maxime sub Ottone Tertio, &
eius successore Henrico, Romanor. Imp. Ex humanis
autem discessit Anno Christi Saluatoris 1022. Sige-
bertus verò de eo agens in chronico, ordinatū eum
refert Episcopum anno à Christo Domino

997. ac obiisse anno 1021.

Herebertus VVormatię Galliarum vrbe
claris ortus natalibus, auiam maternam
Emmam, Regimboldi nobilissimi Alemā
norum comitis filiam habuit; quę cum duabus
sororibus è castro patris ab Hunnis in captiuita-
tem abducta, propter eximiam formę pulchri-
tudinem, à viro quodam nobili redempta fuit.

16. Martii.
Patria &
Genus eius.

Ppp 2

qui

qui eandem summa parentum voluntate & gratulatione, matrimonio sibi copulauit. Ex hac stirpe sancti viri genitrix procreata est. Cuius nomen non exprimitur quidem, sed cum Herebertum enixa esset, immenso coelitus circumfusa lumine, futuram proles suæ sanctitate cognoscere meruit.

Primum itaque à matre VVormatij literarum studijs traditus, tantos in ijs progressus fecit, vt omnium opinione eiusdem ecclesie prapostura dignissimus iudicaretur. Hanc dignitatem tanta tamque admirabili prudentiæ & sanctitatis laude administrauit, vt Otto Imperator, celeberrima nominis eius fama captus, Cancellarij dignitatem in imperij administratione ei tribuerit.

Sed cum pius Imperator agrè admodum ferret, virum tantis virtutum omnium ornamentis decoratum; terrenarum rerum curis inuolui, hortatus est eum, vt sacris initiari se pateretur, totumque animum à rebus fluxis & caducis, ad immortalitatis studium reuocaret.

Paruit vir Dei alacriter, & sacris cum gaudio initiatus, totum se rebus diuinis consecrauit. Eo tempore ecclesia Colonienfis pastore suo euergero priuata fuit, & Herebert⁹ totius populi suffragijs, & læta acclamatione ad eum dignitatis gradum electus est. At vir sanctus prudenter muneris administrandi difficultatem considerans, non pari gaudio, neque læticia ad eum honoris gradum ascendit: sed nudis pedibus, linea indutus veste, per summam hyemis sæuitiam Coloniam venit. Neque enim, dicebat, ad regna Gentium, sed ad sanctorum ministerium à Christo vocatus sum, cuius sane ratio exactissima in extremo illo iudicij die reddenda mihi erit. Hæc confi-

Nascitur S.
Herebertus.

Fit Prapost.
tus. eccle-
siaz VVor-
matienfis.

Fit cancella-
rius Imperij.

Eligitur E-
piscopus
Colonienfis.

Venit nu-
dis pedibus
Coloniam.

consideratio ita viri sancti animum afficiebat, ut quamvis inter medias mundi delicias versaretur, nunquam tamen animum inepta lætitia dissolutum gereret, sed cum summa vitæ sanctimonia, commissum sibi munus administrabat.

¶ Cum propter flagitiorum turpitudinem, & scelerum omnium immanitatem, ira Domini acriter in populum desuisset, ita ut terra extrema siccitate consumpta, mortiferam cunctis famem minaretur, Herebertus populi sui calamitatem miseratus, assiduis lachrymis & precibus pacem à Deo postulabat, indicoque triduo ieiunio solemnem precationem omnium ordinum instituit. Cumque ex oratorio sancti Severini Clerus cum solenni Litaniam egressus, beati Pantaleonis peteret; ecce niuei candoris columba videntibus multis caput eius circumvolitavit, eademque repente disparuit. Ut autem ad locum ventum esset, in quo iam dictus confessor Domini Severinus, in transitu beati Martini voces angelorum psallentium audire meruit, vident eandem columbam caput beati viri tertio circumvolitantem, quæ & protinus in sublime eleuata cœlos petijt, nec ultra comparuit. Dimissa precatione, ubi ad prandium ventum est, vir diuinus appositis cibis ieiunium dissimulabat, neque enim poterat pijsimum pectus populi sui miseria grauitèr faucium, vllam consolationem admittere; cumque alij se mirari dicerent, diuinam bonitatem profusus tam multorum lachrymis flexam non esse: tale fertur vir sanctus responsum dedisse: Vestri, ô charissimi, pastoris hæc est culpa. Nisi enim diuinum numen meis sceleribus infensum esset, qui medius inter vos & ipsum stare debeam, credo equidem iam diu

Columbæ
miraculum.

Admiranda
eius humi-
litas.

PPP 3

cælum

cælum dirupisset, suoque nos beneficio extrema siccitate consumptos, refecisset. Hæc ubi dixit, lachrymas continere nequiuit, ita ut vi erumpentium victus, caput in manibus super mensam declinaret. Luctabatur interim ardenti oratione, & summa spiritus humilitate cum fortissimo spiritu omnium domino. Eadem verò hora cum summa esset cœli serenitas, solesque ardentissimi: repente fragore cœlum insonuit, & demissis imbribus mirificè cunctos recreauit.

Efficacia
precū eius.

Interea cum pauperum & orphanorum pater, monente Ottone Imperatore, consilium mente agitare, quomodo, & quo loco sacrum aliquod Deo domicilium, in quo religiosi viri eius numini sanctissimè deseruirent, construeret, nocte quadam Angelorum & omnium Sanctorum Regina ei astitit, quæ præclarum pietatis opus, quod intimis sensibus inclusum gerebat, approbans hæc ait; Surge, & Diuitense castrum à sordibus rerum terrenarum, quibus turpiter infectum iacet, diligenter emundatum Deo consecrabis, ut sicuti impunita flagitiorum omnium licentia quandoque ibi requieuit, ita nunc diuinorum munerum splendore pulchrè ornatum, portus salutis malorumque omnium tutissimum perfugium existat. Herebertus hæc D. virginis præsentia mirificè exhilaratus, protinus monasterium insigni opere erexit, virisque virtutum omnium ornamentis egregiè cultis, inkruxit.

Angelorum
Regina ei
apparet.

Monasterium
construit.

Die quæ Palmarum festiuitate Christo sacer est, cum sermonem ad populum haberet, & homo quidam maligno obsessus spiritu duris vinculorum nexibus constrictus præfens esset, coepit vi diuinorum verborum exagitatus, clamores horrendos edere, ipsamque concionem turbulētis

tis vocibus perturbare. Cumque vir sanctus sine ullo fructu vocis contentionem intenderet, tacitus diuinam opem aduersus malignum implorauit, cuius virtute fugatus, non paruam cunctis admirationem reliquit. Volbertus monasterij eius, quod sanctus construxerat, Abbas, cum graui admodum capitis & oculorum incommodo vexaretur, aqua qua sanctus Pontifex post Missarum solemniam manus abluerat, dolorem depulit. Post hunc, mulier quædam miseranda valde cæcitate laborans, vt oculos vino intinxit, quo sanctus Dei post dominici corporis & sanguinis communionem digitos de more abluerat, oculorum lumen recepit. Alia quoque paralyti dissoluta, edito crucis signo, membrorum soliditatē ab eo consecuta est. Fuit autem cum alijs virtutibus, tum humilitatis laude præstantissimus. Erat pauperi & abiecto cuidam homini natus infantulus, quem cum nemo e sacerdotibus de sacro fonte leuare dignaretur, & pauper iste Pontifici suam miseriam cum multis lachrymis exponeret, vir sanctus; Cito, inquit, eum ad me deferto, Ego enim puerum sacro lacte tingere, & Christo pro eo spondere debeo. Tinxit itaque infantem, & sacerdotum superbiam præclaro humilitatis exemplo confudit. Paucis autem post diebus, cum celebrata apud S. Seuerinum statione, magno sacerdotum & populi comitatu circumseptus, pauperis huius tugurium pertransiret, ille domo prorumpens, alacri vsus confidentia, frenum equi cui Præsul insidebat corripuit, & benignè Præsulem ad prandium inuitauit. Nec abnuuit vir sanctus pauperis subire tuguriolum, vbi nihil præter panem cum aslo pullo, tenuiq. ceruisia inuenit, quæ tamē quibus ipse delicijs, vt humilitatis benigne

Oratione
pellit ab
obfesso dæ-
monem.

Volbertus
Abbas Tu-
ticiensis.

Claret mi-
raculis.

Humilitas
cuius.

que faciendi disciplinam alios doceret, longè præposuit.

Benignitas
eius erga
pauperes.

Quid autem de eximia & præstanti misericordia, qua miseros & calamitosos prosequeretur, dicam? Certè tanta illa fuit, ut merito ab hominibus rerum diuinarum imperitis, in crimen vocari posset. Erat quidam in sacris constitutus, ex eorum numero qui singulari viri sancti benignitate vitam contra inopiam tutabantur, sed cum paupertatis onus diutius ferre recusaret, consilium sceleris & audaciæ plenum iniit. Nam ut relicta Colonia in Saxoniam peruenit, tres nocte vna ecclesias inuasit, atque sacris inde vasis, vestibusque sacrilego furto sublatis, Coloniam repedauit. At mox à subsequentibus deprehensus, & iudici oblatum, definita legis sententia, suspendio damnatus est. Aderat eo tempore in vrbe sanctus Præsul, qui mox tanquam animosus scelerum vindex, sacrilegij reum sibi sisti iussit. Venit cum reo ipse iudex. Tum Præsul, toruis admodum luminibus; Hominum, inquit, perditissime, quid tibi venit in mentem, ut diuini humanique iudicij oblitus, tantum in te nefas committeres? Nunc te viuere fas non est, crimini huic tuo dirum mortis supplicium iam debitum, iamque paratum est. Hæc cum in magna hominum frequentia dixisset, eum patrono pauperum tradidit; cui clanculum in mandatis dedit, ut cibo eum potuque egregie reficeret. Ipse interim cum iudice & reliqua nobilium turba, ad mensam accessit. Cum verò omnes epulis intèri essent, vir sanctus, cui damnati hominis cura sub pectore vivebat, patronum aduocauit, ei que hoc negotij clam dedit, ut mortis reum suo subuectum equo, extra vrbs moenia in locum tutum deduceret, & pecunijs rebusque necessarijs instru-

Clericum
mortis reū
liberatū sup
plicio.

instructum dimitteret; seseque, quanta posset celeritate maxima, conuiuis susteret. Patronus cuncta ex Domini voluntate, summa calliditate per egit; cum Herebertus quasi graui offensione commotus, Scelestus ille, inquit, nondum sacrilegij sui poenas dedit? At minister, voluntatis & facti eius præclarè conscius, pallore vultûs per callidam simulationem inducto, voceque suspirijs interclusa, respondit. Nefarius manus nostras euasit, & fuga sibi salutem quæsiuit. Tùm Episcopus conuocata concione. Ecce, inquit, sacrilegus ille euasit, effugit, lte, currite. & è fuga retractum, debito mortis supplicio afficite. Quis factum hoc non reprehendat, nisi vir sanctus ardentissimo fraternæ salutis amore incensus, hæc fecisset?

Et tamen tam eximie benignitati, non pauci flagitium immane affingere minimè dubitabant. Multi eum in populi totius inuidiam pertrahere conabantur; Alij vero varijs calumnijs diabolica arte conflatis, Henrici Imperatoris animum, qui Ottoni successerat, in virum sanctum inflammabant, eoque rem deduxerant, vt Henricus errore deceptus, certa de excidio eius consilia iniret. Sed nocte quadam venerandi cuiusdam senis visio, vehementer eum exterruit, & consilium sceleris & impietatis plenum destruxit, atque benignè eum admonuit, vt Herebertum insigni apud Deum sanctitatis laude præstantem, omnibus, quibuscunque par esset, modis coleret & obseruaret. Mane factò Imperator, præter mentem & expectationem omnium venerabundus Episcopum aduocauit, & execrando errore, (in quem maleuolorum hominum linguis inductus fuerat) de testato, in amplexus eius ruit: & summa quadam amoris, ac beneuolentiæ significatione trina ei

Vide vt etiam
sanctos
principes,
male lin-
guæ non
nunquam
fallant.

PPP 5 oscula

Vide sancti
Imperatoris
eximiam
humilitatē,
& vt agnoscat pontificiam auctoritatem.

oscula dedit. Nec hac satisfactione contentus, nocte sequenti finitis matutinorum solennijs, Pontificis cubiculum adijt, abiecta que procius chlamide, & corpore in terram prostrato, cum lachrymis erroris sui veniam postulauit. Quem Dei famulus à terra subleuans benignè exaudiuit. eique inter cætera imminentē vitæ suæ exitū prædixit. Noueris, inquit, certissimè, quia post discessū nostrū quo nūc separādi sumus nostras inuicē facies iam in hoc seculo nequaquam videbimus.

Moziturus,
omnia sua
largitur pauperibus.

Hæc cum dixisset, paulò post febre Nouesij corripitur: Cumque ægritudinis molestiā inualefcere sentiret, quamuis toto vitæ suæ tempore egenis benignè admodum consulisset, tunc tamen vel maximè, quantam in eorum apud Deum patrocinijs salutis spem repositam haberet, declarauit. Nunc eos fratres, nunc dominos, nunc patronos appellabat. Nihil erat in bonis reliquū, quod non eis distribueret. Et nè cum vita pariter hoc eius charitatis studium exspiraret, mœrentē fratrem suum Gezemannum comitem, qui ad lectuli caput residebat, consolans, per communem fratris amorem, per Christi sanguinem & vulnera, per sanctum & tremendum iudicium, quos bonos præmijs sempiternis afficiet, obtestatus est, vt pauperum curam suscipere, & tanquam Christi membra foueret atque nutriret. Eadem Ecclesiæ Præposito & Ciuitatis Aduocato ac Procuratori pauperū præcepit, qui se hoc libentissimè acturos sponderūt. Hæc aliaque in eandē sententiā cum dixisset, de præsentis vitæ angustijs ad sempiternæ felicitatis patriā migravit. Funus cū multis omnium lachrymis curatū fuit, & honore tanto pontifice digno, in Diuitensium castro in oratorium sanctissimæ genitricis illatum; vbi multis coruscans

Vide quantam vitam sanctus, habuerit pauperum curam.

Mozitur.

cans miraculis, plurimos sacras eius reliquias vi-
 firantes, ad Domini nostri Iesu Christi gratiam
 debitis laudibus celebrandam excitauit. Sana-
 bantur infirmi; Cæci post pia desideria & vota,
 opatum lumen recipiebant: Claudi gressum, Pa-
 ralytici membrorum soliditatem, dæmoniaci
 sensuum integritatem sanitatemque cōsequebā-
 tur. Vnum verò contigit inter cætera memoria
 sempiterna celebrandum. Vir vitæ venerabilis
 Volbertus, primus cœnobij eius, quod à Sancto
 hoc Pontifice constructum erat, Pater, (cui etiam
 propter egregiam vitæ conuersationem, & mul-
 tiplicem disciplinarum omnium cognitionem,
 Sancti Panthaleonis cura commissa erat) cum de
 more solitarijs vigilijs psalmos decantaret Dau-
 didicos, & tunc propter tanti patris obitum multo
 ardentius pietatis operibus insisteret, accidit no-
 cte quadam, vt propè beati antistitis sepulchrum
 oranti, locus ipse, & tota denique monasterij fa-
 brica intremere viderentur. Quo viso, prima fa-
 cie horrore perfusus est; sed cum animum men-
 temque ab eo pauore refecisset, & orationis scu-
 to inanem timorem repulisset, vidit patefa-
 cto beati viri sepulchro, sanctum Dei egredi.
 Quo sanè spectaculo sensuum stupore oppressus
 concidit. Tùm Pontifex baculo quo tumulatus
 fuerat, latera eius tangens, quid operaretur inter-
 rogauit. Cui cum interclusis nimio timore fauci-
 bus, responsum dedisset, confestim qui apparue-
 rat intulit Orationibus, frater mi, vigilâter sedu-
 lus insiste, & viuorum atque mortuorum paren-
 tum salutem exorans, mei quoque memoriam
 abundantius habe. Scito enim & veritatem
 loquenti præbe fidem, quia obitus mei die tri-
 cesimo, qui nunc imminet mecum pransurus es.

Miracula ad
 eius sepul-
 chrum.

Volberti
 primi Ab-
 batis Tuiti-
 ensis, egre-
 gia laus.

S. Hereber-
 tus loquitur
 post obitum
 cum Volber-
 to Abbate.

Hoc

Decus monachorum silentium.

Hoc ille audito, penè exanimatus resedit in eodem loco. Tandem verò animo nonnihil resumpto, corpore ac mente tremens ad lectum peruenit. Manè autem factò orationem ad fratres habuit, qua ad omnem pietatis perfectionisque ratione eos informauit, summumque monachorù decus, oris custodiam esse ostendit. Soluta autem concione, quosdam ætate & prudentia præstantiores euocauit, eisque visionem ex ordine narrauit. At illi, (vt fert hominum ingenium) rem totam, vehementi amoris affectui ascripserunt. Nec enim, dicebant, defunctus ei apparuit, sed quem viuètem amore nimio complexus est, eundem iam mortuum assidua cogitatione præ oculis cordis gestat, somniaque cogitatione sequuta sunt. At ille conscientie suæ testimonio magis, quam opinione hominum fretus, tricesimum diem tanquam vltimum expectabat. Et vt eum, tanquam sui natalem, cum Christi famulis pauperibusque celebraret, copiosas impensas præparabat. Iamque prædicta à Pontifice dies aduenerat, cum ex quadam possessionis suæ villa (quam ad multorum egentium inopiam subleuandam visitauerat) ad monasterium rediens, à quibusdam comitibus, ad prandendum inuitatus est. Ille ex charitate iuuentuti famulanti condescendens, non abnuic; sed cum diuinum ex debito officium præmittere vellet, sextam de more cum duobus, qui obsequio eius aderant, fratribus, horam canere incepit. At vbi ad lectionem, quam Capitulum dicimus, ventum est, erat autem hæc: *Christus resurgens ex mortuis, iam non moritur: mors illi ultra non dominabitur: quod enim mortuus est &c.* Respondētibus illis, *Deo gratias.* continuo spiritum exhalauit.

exhalauit. Cuius morte filiorum animi, quibus non mediocri tristitia oppressi, tamen cum ad mentem reuocarent ea, quae a Beato Praesule Hereberto praedicta fuerant facile moerorem omnem depulerunt. Eccè autem ut defuncti corpus propè sepulchrum eiusdem vatis sui depositum est, pauper quidam inter vigiliarum exequias, à cunabulis contractus (qui eiusdem Sancti Pontificis pietate & patrocinio hactenus vitam contra inopiã defenderat) dũ tota nocte multis lachrymis miserandam suam orbitatem deploraret, suorum sanitatem soliditatemque membrorum ab ijs recepit.

miuit in Domino.

Contractus ad sepulchrum Hereberti curatur.

VITA S. GERTRVDIS ILLVSTRISSI-

simae Virginis, ex ea qua est per Surium. Obijt

anno Domini 644. Vitaliani Papae 10.

Constantis Imp. 23.

Vide Caxar. Baro. in not. marty. Rõ. Item Tom. 8. annal. Ecclesiast.

17 Martij. Patria & parentes eius.

Sancta Gertrudis Niuellensis, patre Pipino, matre verò Itca illustrissima familia orta, cum in paternis ædibus versaretur; & die ac nocte ad parentis suae multis virtutibus ornata pedes, diuini verbi sapientiam meditaretur, eos breui temporis spatio in Dei amore progressus fecit, ut mundanarum rerum pertaxa, tota mente de diuina pulchritudine cogitaret. Fertur verò tale in Christi seruitio initium habuisse.

Cum parens eius Pipinus, Dagobertum regem ad splendidas epulas inuissset, fortè in comitatu eius adfuit adolescens quidam, Austrasiorum ducis filius, qui Gertrudis moribus & ingenio delectatus, cum à rege tum à Pipino, eam sibi coniugem dari postulauit. Rex non parum hoc postulato gauisus, patrem puellae ad consensum nuptiarum hortari ccepit, ipsamque puellam cum matre ad-

Pipinus parens Gertrudis, Dagobertum regem inuitat ad mensam.

tre adduci imperavit. Illæ quid resū ageretur ignaræ, protinus regis imperio parætes adænerūt. Quibus Rex verbis aplissimis, & genus adolescentis, & diuitias, & honores prædicare cepit, nihilq̄ nō facere vt puellā ad rā celebre coniugiū inuiteret. Tūm Gertrudis indignabūda, Ego, inq̄t, o Rex neque hūc auro fulgentem, neque mortaliū quēquā quibusuis titulis decoratū, sed Christū Deū ac Dominum meū sponsum mihi elegeri. Hoc audito Rex, teneræ puellæ responsū admirans, conticuit; adolescens autē pudore pariterque indignatione repletus recessit.

Ab illo igitur die pietatis & diuini amoris igniculi, mirificè in deuoto materno ac virgineo pectore creuerunt, donec, quatuordecim inde elapsis annis, patre vita defuncto mater & filia sacris sese ædib⁹, Amādi episcopi cōsilio cōstructis, incluserunt; seseque totas suaque omnia vni Deo sacro accepto velamine, consecrarunt. Accessere mox aliæ, atque aliæ, quæ splendore virtutum admirabilem, quas in parente & filia contemplantur, motū, sese earum disciplinis submittebant; ita vt breui cœnobium & personarum & virtutum numero celeberrimum constitueretur. Interea humani generis hostis, stimulis inuidiæ in nouam Christi militiam concitatus, quorundam animos in odium virginum vehementer accendit, nullumque non mouit lapidem, vt virgines in Christi nomine congregatas dissiparet, parumque abfuit quin acerbissimis ignominia telis petita vel institutum desererent, vel saltem subditas à se dimitterent. Sed Gertrudis Christi amore accensa, perditorum hominum calumnias tanta virtute sustinuit, vt cunctas dæmonis insidias profigaret, & inuitis omnibus, congregationem Christo sacram retineret. His primum defunctæ

Puella Gertrudis, respuit nobilissimi adolescentis coniugium.

Pipinus pater S. Gertrudis obiit.

Ita mater Gertrudis, cum filia, sacris se ædibus incluserunt.

periculis, radios virtutum omnium latius dif-
pergere, exterisque etiam hominibus egregia pi-
etatis officia exhibere cœperunt. Et quidem pri-
ma eis pauperum & peregrinorum cura fuit,
quos sollicitè rāquā Christi mēbra nocte dieq; fo-
uebant. Cæterum Itta postquam annos nata 60.
clarissimis virtutum omnium ornamentis cœ-
nobium decoratum aspexisset, sanctum Deo spi-
ritum tradidit, anno à mariti sui Pipini obitu 12.
Cum autem matre defuncta, filia totum regimi-
nis pondus in se solam recepisset, cepit ardenti-
us cœlestium rerum contemplationi incumbere;
& ne quid eam ab earum amore impediret. ita
alijs officia distribuit, vt sola auctoritate rerum
omnium sibi seruata, nihil præter sacras lectio-
nes nocte dieque tractaret; eoq; assiduo studio
progressa est, vt omnem penè sacram scripturam
memoria teneret, & obscura allegoriæ mysteria
sancto reuelante spiritu, luculenter auditoribus
explanaret. Porro pauperum curam nunquam
deposuit, sed ædes valdè magnificas exstruxit, in
quibus magnam egenorum multitudinem cleri-
corum & peregrinorum, victu quotidiano sustē-
tabat. His pietatis operibus tota mente intenta,
dum nimijs vigilijs & ieiunijs corpus domaret,
acri ægritudine corripitur; qua paulatim crescē-
te, vt liberius Christi amori vacaret, & alacrius
illi occurreret, Abbatissæ officio se abdicauit, &
neptem suam VVilfetrudem, virginem annos
natam 20. multisque virtutibus egregiè instru-
ctam, in locum suum instituit. Hoc autem one-
re liberata, tã ardēter precibus & meditationib⁹
assiduo vacauit, vt solo corpore in terris, mente
verò reuera in cœlis habitaret; atq; hoc modo cur-
su suo feliciter exacto, cū ab insigni quodā sancti-
tatis

Itta me-
ritur.

s Gertru-
dis in sacris
litteris do-
ctissima.

Abdicat se
officio Ab-
batissæ.

tatis viro, Ultano nomine peregrino monacho, de die obitus admonita fuisset, sacris munita mysterijs. anno ætatis suæ tricesimo tertio 16. Kalen. Aprilis migravit ad Dominum, Cuius sanctitatem quamvis egregia pietatis opera satis superque testantur, eam tamen Dominus miraculorū virtute magis confirmare dignatus est.

Moritur
anno ætatis
suæ 33.

Claret mi-
raculis.

Apparet Ab-
batissæ Tre-
uirensi.

In Treuirensi monasterio Abbatissa fuit Modesta nomine, sanctissima Gertrudi singulari amicitiaæ foedere deuincta. Hæc cum die quodam cœnobij sui templum ingressa fuisset, seque ante beatissimæ Virginis aram prostrauisset, vidit non sine ingenti stupore ad dexterum altaris latus S. Gertrudē eo habitu quo uti cōsueuerat; cumque plurimum de visionis veritate ambigeret, Noli, inquit, soror Modesta dubitare; Ego enim Gertrudis sum, quam summopere in vita semper amasti. His dictis euauit.

Ignem ex-
tinguit. S.
Gertrudis.

Anno ab obitu eius decimo, ignis in Niuellensi cœnobio subito excitatus adeo sæuij, ut sacræ virgines vehementer exterrita, deserto cœnobio in tutum sese recipere coactæ fuerint. Ille vero cui monasterij cura commissæ erat, eleuatis oculis vidit S. Gertrudem ea forma & habitu, quo viuens quondam Christo famulata erat, in suprema refectorij parte stantem, veloque suo flammam abigentem, ac tandem incendium restinguentem. Longum foret innumera eius, quibus coruscet, miracula referre. Agnes Gertrudis alumna, quæ post VViltefrudem Abbatissæ munus administravit, templum in honorem eius extruxit, in quo omnipotens Deus virginis huius gloriam mirificè illustrat.

Templum
Niuellæ in
honor. S.
Gert. con-
structum.

VITAS. PATRICII CONFESSORIS,
 & Hibernorum Episcopi. Ex ijs quæ exstant apud
 Probum Hibernum, & Richardum Staniburstum;
 ad censuram tamen Casar. Baronij casti-
 gatis. Excessit è corpore Anno Salutis
 491. qui fuit Felicis Papæ 9. Ana-
 stasij verò Imp. 1.

Vide C. Bar.
 Anna To: 5.
 & 6. ac Not.
 in marty.
 Roman.

Calphurnius * vir & morum honestate
 conspicuus, & diuitijs ac honoribus incly-
 tus, ducta in matrimoniû Conchessa, * pa-
 tri honestate ac dignitate femina S. Martini Turo-
 nensis Episcopi sorore, vnicum ex ea suscepit fili-
 um, in maritimo Britannia territorio: quod anti-
 qui Triburniam vel Eiburniam appellabant. Na-
 to infanti, optimæ indolis & ingenio facili, pri-
 mò b Socher nomen in salutari lauacro imposi-
 tum fuit; Cui deindè S. Germanus Magonij; ac po-
 stremò Cælestinus Papa, Patricij nomen indidit.
 Et quidem prima illius ætas à S. Martino optimis
 moribus & disciplinis quadriennio imbuta fer-
 tur; Quo exacto Germanus Antisidorensis Anti-
 stes, humanarum ac sacrarum literarum cogniti-
 onè exactius eum instituit. Sed antequam in illo-
 rum disciplinam concederet, multis varijsque,
 tenera adhuc ætate puer, aduersitatibus exagita-
 tus fuit. Nam cum pufio adhuc prima literarum
 elementa ludibundus addisceret, Hiberni mari-
 timas Britannia oras, flamma ferroque vastantes,
 & multos vtriusque sexus homines in seruitutem
 abripientes, inter alios pueros & adolescentes sa-
 nè ingenuos, Patricium iam tum ephœbum ean-
 dem in captiuitatem abduxerunt. Misera profe-
 ctò & dura fors. Post prædæ partitionem, genero-
 si animi adolescens Hybernico Dynastæ à piratis

17. Martii.
 * alias Cal-
 phurnius)
 Patria & pa-
 rentes eius.
 * Sic quidã
 appellatam
 esse volunt.

b alias Su-
 char.

Primò Su-
 char vel
 socher, de-
 inde Ma-
 gonius, ac
 postremò
 Patricius est
 appellatus.

Abducitur
 captiuus in
 Hiberniam.

Q 99

diuen-

Pascit porcos.

diuenditur, & porcorum gregi custos præficatur. Quid faceret? Ferendum illi erat, quod mutare non poterat. Magnam tamen spem in Christi bonitate pius adolescens repositam habebat, quod aliquandò pristina libertate recuperata duræ seruitutis meminisse iuuaret. Et ecce admirabilem Dei prouidentiam. Sexto seruitutis anno, cum die nocteq; precibus intentus, porcos ad pastû in campo deduceret, oblatum in agro reperit thesaurû, redemptionis suæ pretium; quod sagaci ac prudenti consilio cum hero suo depactus est. Igitur hac ratione præter opinionem pristinæ libertatis compos effectus: in patriam redijt.

Pelagiana hæresis grassatur.

Ea tempestate Pelagius diuinæ gratiæ hostis infestissimus, ijs in locis tabifica hæresis contagione multorum animos inficiebat, & virus prauis dogmatis dispersebat. Ad eam verò pestem restinguendam, S. Germanus Antifidorensis, & S. Lupus Trecaffæ Antistites, in Britaniam venerant, & nefarium hæresiarcham dictis factisq; retundebat.

De hac hæresi vide Tom. 5, Baronij.

Eo in opere, cum Germani doctrinâ, miraculorû gloria, multisq; virtutibus coruscans præcipua appareret, Patricius viri sanctitate & pælaro docendi genere captus, eius in disciplinam se tradidit: animumque à mundi illecebris ad pietatis studium inexhausta auiditate transfudit. Ac postremò omnes cogitationes ac labores suos, ad

Patricius fit discipulus S. Germani.

Hibernorum salutem, quorum miseriam cæcitateq; iam olim præsens viderat, direxit. Nec potuit feruens desiderium viri conquiescere, sed præclaris cogitationibus incensus, Cælestino Pontifici maximo pro Hibernorum salute se supplicè abiecit. Is verò collaudato Magonij (hoc namq; nomé tunc à S. Germano obrinebat) desiderio, non modo diuini verbi præconé eû cõstituit, sed pontificia ornatum dignitate ad gētis salutem in Hiberniam

Ordinatur à Cælestino Papa Hibernorum Episcopus, & Patricius appellatur.

beriam ablegauit; & quia magnam in illius probitate, animique dotibus eximijs, rei bene gerendæ fiduciam habebat, eum Patricium, tanquam futurum multorum patrem, nominauit.

Itaq; vir sanctus, transmissis vasto mari, ad portum Patriciæ feliciter appulit; magno incolarum gaudio, quod non exterum sed domesticum pastorem acciperent; Quamuis non deerant qui beatum Præsulem, Hibernicis finibus arcere cõtendebant. Attamen eximia illius probitas & ingenij candor ac morum facilitas, etiam prauorum leniebant animos; prorsus ut eius doctrinam certatim ad aures admitterent, & virtutis splendorem magis magisq; indes adamarent. Hisce felicissimis inijs, breui tempore Christianismus abudè est propagatus, multiq; à Satanæ fallacijs ad veritatis lucem traducti. Ast verò cum alij quidam nõ pauci, effrenata mente, pij patris doctrinæ repugnarent, alij calūnijs dicta eius pariter ac facta appetere, ille, quia cælestiũ præmiorũ magnitudine nõ poterat, tãdè infernaliũ penarũ terrore luculetis sermonib; ob oculos posito, dura eorũ pectora ad sanã doctrinã emollire cõatus est. Ibi tũc qdã infulsi, virũ sanctũ irridere, eius doctrinã mera sõnia esse calūnari, ac postremò clarius documẽtũ infernaliũ tormẽtorũ postulare. Tũ ille populo relicto, tota mente ad Deũ cõuersus, multis precibus ac lachrymis incredulæ genti visibile testimoniu, ab eo postulare nõ desistit. Nec defuit ei precibus benignus Deus. Nã ut diuino instinctu ad Aquilonarẽ Hiberniæ plagã gradũ pmouit, antrũ quoddã in tetra recessu offedit, spectris, ijs q; intra bant, admodũ terribilib; ex quo lachrymabiles voces gemitusq; eorũ, q; purgatorijs pennis deputati putãtur, exaudiebantur. Hisce igitur modis sacer Antistes, rebelles multorum mentes, & in scelere atq;

Excipitur beneuolè à suis.

Patitur multorum eoa-traditionẽ vir sanctus in Hiberniis.

Hæc obiter de Purgatorio S. Patricij libamus, ne in incertis turpiter offendamus Hibernos ad Christi

ad em con-
uertit.
Vixit (teste
Gen. & Si-
geb. in Chro-
nico) 122.
annis.

perfidia pertinaces conuicit, totamque illam re-
gionem, doctrina & miraculis clarus, ad Christu
adiunxit: actandem plenus dierum atque bono-
rum operum e corporis ergastulo ad celos mi-
grauit.

VITA S. CYRILLI EPISCOPI HIERO-

Vide Caf.
Baro. Tom.
4. Annal.

solymitani, ex ea qua est per D. Iohannem Grodec-
um, Decanum Glogouiensem, ex Ecclesiastica histo-
ria scriptoribus collecta. Qui temporibus Constantij
Imp. ab Arianis saepe pulsus, ac saepe in sedem re-
ceptus, ad extremum, sub Theodosio Imp. se-
niore 8. Annis, inconcussus Episcopatum
tenuit. Quieuit vero in pace Anno Do-
mini 386. Siricij Pap. 2. Valentin.
11. Theodosij. 8. Imp.

13. Martij.

Cyrillus
prophetiae
spiritu pra-
ditus.
Daniel. 9.
Matthaei 24.
Luca 19.

Cyrillus Hierosolymitanus inter veteris
Ecclesiae patres clarissimus Antistes, non
modò virtutibus vero Episcopo dignis
præditus, verum etiã dono prophetiae admodu
clarus fuit. Nam cum Iulianus Imperator, tem-
plum Iudaeis Hierosolymis instaurare iussisset, &
sumptus ad hoc de publico ministrasset, Cyrillus
vaticinij Danielis Prophetæ memor, quod &
Christi testimonio confirmatum erat, lapidem in
eo templo super lapidem non mansurum; Hoc,
inquit, Saluatoris oraculum adimplebitur. Quod
cum dixisset Episcopus, noctu ingenti & horribili
terræ fragore, fundamenta veteris templi euulsa
sunt, ac lapides vnã cum ædibus contiguis disper-
sit. Ad quod sanè spectaculum, cum multi Iudæo-
rum mane factò conuenissent, ignis de celo ela-
psus, cuncta artificum instrumenta consumpsit.
Sequenti vero nocte signa crucis, instar radij sola-
ris

Signa crucis
inhærent

ris splendentia, vestibus illorum ita impressa hæserunt, ut nulla arte deleri possent. Hæc adeo stupenda prodigia, vnum illud Cyrilli verbum, diuino & prophetico spiritu prolatum, consequuta sunt.

Neque verò his tantum in terra prodigijs prædicationem eius confirmare, verum etiam in cælo maiori miraculo Episcopatum illius Deus illustrare dignatus est. Nam illo præside sacrorum Hierosolymis, signum crucis in cælo fulgidum super sacrum montem Caluariz diebus Pentecostes, hora ferè diei tertia, apparuit, solisque radiis suo splendore longè præcelluit, ita ut lucis illius excellentia: vniversus populus Hierosolymitanus concitatus, maxima cum admiratione signum illud filij hominis aliquamdiu spectauerit. Nam & magnitudine crux illa fuit tanta, ut quindecim stadia excederet, ab ipsoq; sacro Golgotha ad montem vsque Oliueti protenderetur; & luce tanta, ut non modo Christiani omnes istuc illustratos sese confirmatosque sentirent, verum etiam Iudæi ac gentiles aduenæ ab erroribus tenebrarum auersi, illuminarentur; & crucifixum verum esse Deum profiterentur. Quemadmodum ipse Cyrillus præclare in epistola sua, de eodem admirando signo, ad Constantium Imperatorem data; testatur. Ita sanè tum coruscabat Hierosolymis verbum Dei multò amplius, quam hisce nostris postremis temporibus apud nos, non modò prædicatione Cyrilli, verum etiam virtute Dei, sequentibus tam admirandis signis.

Signum crucis apparet in cælo.

Cyrillus scribit ad Imperatorem Constantium. Nicephor. lib. 9. cap. 22. histor.

Successit autem Cyrillus beato Maximo, qui ut maximus fidei Catholicæ defensor fuit: ita & Cyrillus, alacris & promptus doctrinæ Apostolicæ propugnator extitit. Qua de causa maximas ab

Cyrillus se-
de sua pelli-
tur.

Arianis persecutiones passus est. Nam cum animaduertissent illum vehementer hæresibus obstare, & Apostolica dogmata adeò strenuè tueri, congestis quibusdam calumnijs, in quodam conciliabulo suo accusare illum, & deinceps (ita ut alios permultos Catholicos Episcopos) more suo sacris functionibus priuare non dubitarent, idque ex negotio pietatis illius erga egenos quæsito prætextu. Cæterùm Episcopi Catholici isò. qui non ita multò post Seleuciam ad Synodum conuenerant, depositionem illam ratam non habentes, primarium illius aduersarium & auctorem depositionis Acacium, dignitate priuauerunt, & ab illa Synodo excluderunt, Cyrillum verò honorificè susceperunt, & calumniatores ad crimen, si quod haberent, probandum inuitarunt. Sed nemo qui crimen quod in eum summa iniquitate congestum fuerat probaret, adfuit. Ex his sanè patet quanta fuerit Cyrilli integritas, quem nè accusare quidem coràm legitimis iudicibus aduersarij veritatis audebant: sed tantùm apud suos sectarios; quorum adeò tum creuerat potentia & audacia, cum intelligerent Imperatorem suarum esse partium, ut ipsi nihilominus quos semel iniquè dignitate exuerant, iniquius vi & armis de suis sedibus exturbarent, aliosque pro suo arbitrio substituerent. Quemadmodum huic nostro accidit Cyrillo, quo de sede Hierosolymitana deiecto, Heraclius est illi substitutus, atque huic rursus successit Hilarius. Isti namque usque ad Theodosij imperiũ eam ecclesiam administrasse traditi sunt. Post quos D. Cyrillus sedem suam recuperauit. Quomodo autem is denuò ad sedem suã venerit, & quo pacto in ea sese gesserit, ex literis Synodi Constantinopolitanæ, quæ Nectario præ-

Cyrilli inte-
gritas.

de

fide sub Theodosio celebrata est, ad Damasum, Ambrosiū, & reliquos Episcopos Romæ coactos, videre est; cūm scribunt: In ea verò Ecclesia, quæ aliarum omnium mater est, Hierosolymis, Reuerēdissimum & Deo amatissimum Cyrillum, Episcopum esse scimus, ritè iam dudum à provincialibus episcopis electum; qui sanè diuersis in locis plurimum aduersus Arianos decertauit.

*Præclarum
testimoniū
Synodi Cō-
stantinopo-
litanz de
Cyrillo.*

Epiphanius quoq; huius Cyrilli meminit, quòd præter Acacium Arianum, cum alijs quoq; illius sectæ Episcopis contendere religionis ergò non dubitauit. Et Hieronymus de illo scribit in Catalogo scriptorum Ecclesiast. Cyrillus Hierosolymæ Episcopus sepe pulsus ecclesia, & receptus ad extremum sub Theodosio principe, octo annis inconcussus episcopatum tenuit. Itaq; ex his & permultis ecclesiasticorum Scriptorum testimonijs, certum est Cyrillum fortissimū Christi athletam, & orthodoxæ fidei assertorem constantissimum, multis annis pro veritate fidei decertasse, persecutiones varias pertulisse, atque hoc bonum certamen certasse à primis ferè annis Constantij Imperatoris, vsq; ad cōplures annos Theodosij; cursum autē suum tūm demum cōsummasse, cūm Theodosius deuictō Maximo tyranno, qui Romanum Imperium in occidente inuaserat, rebus Romanis rectè cōstitutis, Constantinopolim reuersus, filios suos Arsenio erudiēdos traderet; vt scribit Nicephorus.

*Lib. 1. to. 1.
Hæref. 71.*

Lib. 12. c. 24

Quàm præclaram autem & sanctā sui memoriam apud posteros etiam reliquerit Cyrillus, tūm scripta illius quæ extant, tūm orientalis ecclesiæ fasti, in quibus preces anniuersariæ & cōmemorations Sanctorum descriptæ sunt, abundè testantur. Nam vt aliorum Patrum, qui in

Festum S. Cyrilli apud Græcos.

sanctorum cœtu clariores habentur, ita huius quoque Cyrilli Hierosolymitani die 18. Martij in Ecclesijs Græcis, sancta celebratur memoria, ac scriptis quoque illius, apud Græcos nomen sancti Patris præfixum, ubique reperitur.

Vide Casar. Baro. in not. marty. R. 5.

VITA S. EDVARDI REGIS ET MARTYRIUM, ex eo quod est per V. P. L. Surium. Nectatus est, Anno à Christo Domino 984.

Cum regnasset annos 4.

18. Martij.

Parentes S. Eduardi.

Inclytus Rex Eduardus generis nobilitate imprimis illustris, ab antiquis Britanniz regibus originem ducens; Patrem habuit Edgarum regem, rebus & bello & pace gestis, valde insignem; matrem verò Elfredam, præpotentis cuiusdam orientaliū Anglorum Ducis filiam. Et quidem Edgarus postquam hostes suos bello domasset, & plurima terræ eius loca suo subdidisset imperio, cœpit animum ad omnia pietatis officia adijcere, & plurima monasteria partim à fundamētis erigere, partim bellorum ruinis oppressa, ad pristinum splendorem reuocare. Et ipse quidem pius Rex monachorum cœnobiaz subindē inuisere, fratresque consolari solebat. Regina verò idē pietatis officium, virginibus Deo sacratis exhibebat. Habebat autem ex altera coniuge filium Ethelredum. Interim Eduardus natu maior, optimę indolis puer, ætatem moribus transcendebat, & mirificum quoddam virtutis specimen de se præbebat. Porro cū alijs virtutibus, tum industria & summa prudentiæ opinione valdē conspicuus erat. Hæc omnia patrem commonebant, ut ei suam post mortem, regni totius gubernacula traderet.

Obserua hic piū regum istorum studium.

Eduardus Indutrius.

Consecratur Rex.

Patre defuncto, regio diademate, à S. Dunstano & qui.

& quibusdam regni proceribus insignitus fuit, sed id culmen honoris diu constare sine magna inuidia non potuit; aded vt nouerca eius Elfrida ægrè ferens Eduardum Ethelredo filio suo antelatum, consilium furoris & sceleris plenum, cū quibusdam regni primoribus inierit, quo necem optimo Regi machinabatur. Iam tres annos & menses octo Eduardus regno potitus erat, cū die quodam venationis causa, in sylvas cum canibus & equitibus proficiscitur; & fratris (quem vnice diligebat) inter venandum amore captus, ad nouercæ ædes diuertit. Nouerca autem dolo & iniqua in pijsimum regem cogitatione plena, rara iam tempus sceleris patrandi adesse, obuia cum satellitibus processit, & simulata benignitatis specie ad hospitium inuitauit. Rex fraudis ignarus ingredi recusauit, fratremque cuius amore venerat & videre & alloqui se velle affirmauit. Regina hac sceleris patrando occasione fraudata, ad alias se insidias conuertit. Potum regi offerri iubet, & ministrum interim cæteris ad audendum promptiorem subornat, qui necem acceleraret. O crudele & immane facinus; Rex dūm labris potum gustat, latro cruentissimus in illum insilijt, & cultello viscera transfixit. Ille tam atroci accepto vulnere retrocessit, & mox viribus destitutus ex equo concidit. Regina verò vbi mortuum intellexit, ne scelus innotesceret, in vicinum domicilium corpus proijci, vilique tactum stramine abscondi iussit.

Nouerca ei
mortem machinatur.

Rex Eduardus
insidijs
Nouercæ
occiditur.

Mulier caeca,
recipit
lumen ad
corpus S.
Eduardi.

Erat in ea domuncula mulier à primo natiuitatis die luminibus orbata, quæ reginæ ipsius pecunia alebatur. Ea, cum proxima nocte apud sacrum corpus vigilias ageret, & preces tota nocte cum crebris ad dominum gemitibus multiplicare:

Q99 5 care:

Templum
edificatum
in honorem
Eduardi re-
gis.

caret, lumen non sine admiratione recepit, in cuius rei memoriam, eodem in loco, templum in sanctissimi Regis honorem Deo sacrum à Christianis exstructum est. Illucescete autem die, cum rem gestam ex foemina cognouisset crudelis regina, ne sceleris patrati immanitas proderetur, vehementer pertimescere ccepit. Mox igitur sacrum corpus, in aquis palustribus demergi iussit, & palàm, ne quis defunctum regem luctu prosequeretur, edixit. Deinde, ut omnem patrati sceleris suspicionem à se remoueret, ad quendam ditionis suæ locum, decem inde miliaribus distantem profecta est. Ethelredus autem, fratris sui mortem tantis lachrymis prosequabatur, ut nullam omnino consolationem admitteret.

Ethelredus,
fratrem su-
um luget.

Corpus S.
Eduardi,
ignea co-
lumna, fide-
libus pro-
ditur.

Annus iam elapsus erat, cum præpotens Deus qui martyrum suorum gloriam obscurari non patitur, sacrum corpus fidelibus quibusdam deuote illud inquirentibus reuelare dignatus est. Eodem in loco, ubi in paludem depressum erat, ignea cælitus demissa columna apparuit, & suis radijs omnia circumquaque illustrauit. Hæc cum non semel, sed frequenter appareret, viros quosdã pietate eximios excitauit, ad miraculi nouitate indagandã; Accedunt, & corpus defuncti regis inueniunt. Fit magnus hominum concursus: exoritur planctus, lachrymæ deuotionis per ora fluunt, auctorem sceleris detestantur, & infinitis, quanti regem facerent, indicijs declarant. Nunc protectorem suum, nunc patrem patriæ appellabant, nunc sceleris auctores cum admiratione inquirebant, nunc Dei bonitatem, qui seruum suum eis ostendisset, cum multis lachrymis collaudabant, & sic sacrum pignus ad templum beatissimæ virginis deferebant, & hono-
rificè

rificè admodum sepulturæ mandabant. In loco verò vbi repertum fuerat; fons dulces & perspicuas emanâs aquas profusijit, vbi singulari Dei beneficio ad martyris memoriam, multa ægris quod **Miracula,** tidiè præstantur miracula.

Interea fama diuulgante, reginæ fraus & impietas per Britaniam cunctis innotescere cœpit, & regis ipsius innocentia & sanctitas omnium prædicatione celebrari; tandemque ad Comitum Alferi aures peruenit, qui Domini sui gloria mirificè exhilaratus, confestim maiores ei honores decernere instituit. Igitur Episcopos, Abbates, cunctos regni proceres, & VVilfredam abbatissam multis ornatam virtutibus, cum sacro virginum collegio (in quarum numero regis ipsius soror erat) aduocauit: omnesque egregio instructos ordine, cum celebri supplicatione ad regis tumulum perduxit. Eo cum peruentum esset, & in tantæ multitudinis præsentia sacrum corpus detectum, ab omni corruptione alienum reperi- tum fuit. Quæ res incredibilem omnium animis voluptatem attulit. Porrò soror eius, virgo eximia & pietatis & prudentiæ laude præstans, victa amore fraterno, in oscula & amplexus ruit; & largo lachrymarum imbri faciem rigans, affantes ad gloriam martyris deuotis laudibus celebrandam, vehementer excitauit. Accedunt deinde viri venerabiles, & cum ingenti cleri populique gratulatione, sacrum illud corpus ad coenobium sceptoniam, pietate & religione celeberrimum deferunt, quod olim Elfredus Rex, Sancti Eduardi ataus, pro amore filiæ Ailenæ, quam Christo in eodem desponsauerat, condiderat, & amplissimis donis & possessionibus egregiè locupletauerat.

Corpus post
multum tē-
poris, inte-
grum & in-
corruptum
inuentum.

Inte-

Duo con-
tracti sanan-
tur.

Interea ingens vtriusque sexus multitudo accurrebant; in qua duo pauperes membrorum omnium officio miserè destituti, ut vix per terram repere possent, multis precibus & lachrymis à Deo, Eduardi intercessione, sanitatem obtinere nitebantur. Nec spe sua frustrati fuere, sed mox ut feretrum eis impositum fuit, sani & incolumes exilierunt. Tunc novæ lætitiæ voces exortæ præclara miracula longè lateque disperferunt, & reginæ ipsius aures etiam animumque perculerunt. Quæ tùm demùm ex admissò crimine dolorem non mediocrem concepit; & ut sacras martyris reliquias debito honore inuiferet, se cõparavit. Sed accidit, dum ascenso equo se in viam daret, ut equus nunc consistens, nunc retrocedens, nullis stimulis ad gradum faciendum incitari posset. Quod haud dubia coniectura diuinæ tribuës vindictæ, precibus pro maiori reuerentia iter facere decreuit; sed nec hoc quidè ex animi sententiâ successit; prorsus ut manifestè intelligi posset, iusto Dei iudicio indignam esse, quæ supplicè se sacro martyris corpori exhiberet. Porro sacræ reliquiæ summo honore in templum delatæ, & ad summi altaris borealem partem reuerenter admodum conditæ sunt; ybi deinceps multa sunt ægris collata beneficia, & plurima miracula ædita. Tandem Anno Domini 1001. (qui fuit 21. ab eo, quo illie corpus venerabile tumulatum fuit) eleuatum est; quod incredibili odoris suauitate omnium non modo nares, sed loca omnia repleuit, & in sanctis sanctorum cum alijs sanctorum reliquijs, honorificè collocatum. Nam & ipse sanctus Rex cuidam in visione præceperat, ut eius cenobij Abbatisa indicaret fratri ipsius, Regi Ethelredo, ut aliò Sanctum corpus transferret; & ipse sacri

Nota diu-
nam vltio-
nem.

Corpus sa-
crum ele-
uatur.

facri Pignoris tumulus quotidie mirabili facilitate à terra eleuabatur; non obscuro vtique argumento, sanctum Regem sacras reliquias suas alibi velle transponi.

DE S. IOSEPH, PATRE PUTATIVO
 Domini nostri Iesu Christi, quædam ex Casare Baro-
 nio, quædam verò, quæ ad tanti viri encomium faciunt,
 ex D. Bernardo, vt ea refert, V. P. L. Surius.

Obijt autem circa annum Christi 13.

August. Imp. 54.

Vide
 Tom. 1. An.

Homil. 2.
 super E.
 Misus est.

Ioseph de stirpe Dauid originem traxisse, tradunt Euangelistæ. Cùm enim nefas esset vel virum alterius tribus foemina, vel foeminam alterius tribus virum, matrimonio sibi coniungere, certum exploratumque est, vtrosque regio Dauidis stemmate progenitos fuisse. Quod autem sanctus hic Patriarcha à Matthæo quidem Euangelista filius Iacob, à Luca verò Heli filius appellatur, mirandum non est. Cùm enim Heli & Iacob vterini essent fratres, & Heli absque prole decederet, Iacob illi semen suscitauit, & genuit Ioseph; qui natura quidem filius eius erat, lege vero Heli, atque hoc modo Ioseph vtriusque filius dicitur. Porrò quo ætatis suæ anno virginem sanctissimam desponsatam acceperit, ex sacro e-
 loquio minimè constat. Epiphanius tamen annu-
 egisse octogèsimum existimat, quamuis alij hanc
 ideò sententiam reijciant, quod dicant ad sub-
 eundos artis fabrilis labores idoneum eum mi-
 nus videri potuisse. Quasi verò senex robustarum
 virium, & infracti roboris esse non potuerit, eam
 que à Deo promereri benedictionem, quæ Asar
 impartita fuit, cum dixit illi Moyses. Sicut dies
 iuuen-

19. Martii.
 Ioseph à re-
 gia Dauidis
 stirpe ortus.

Ioseph quo
 sensu dictus
 sit, filius Ia-
 cob & Heli.

Hæref. 78.

Deut. 33.

iuuen-

Ioseph. opificio, faber fuit. Iudæi in eō trahendis matrimonijs, ad solū genus respiciebant.

Ioseph non fuit Bigam.

Ioseph quādo mortuus sit.

iuuentutis tuæ, ita vt senectutis tuæ. Fuisse autem opificio fabrum, dubium non est; nec mirum videri debet Virginem sanctissimam, sacerdotum consilio, (quorum erat officium de his quæ semel Deo oblata erāt disponere) fabrilis artis viro desponsatam fuisse. Nec enim ad pecuniam, neque ad honores Iudæi inspiciebant, sed ad genus per antiquam lineam ductum, atque probatum. An verò viduus fuerit, an cælibem vitam ad Mariæ vsque desponsationem duxerit, non parua est disceptatio; quæ vtriusque partis grauissimos habet assertores. Existimant enim nonnulli Ioseph duas habuisse vxores, primam ex tribu Iudæ; sed hi in errorem lapsi sunt, quòd putarent illos, qui in Euangelio fratres Domini dicti inueniuntur, Iudam Thadæum, Simonem; Ioseph & Iacobum minorem, Ioseph filios esse, non attendentes, in scriptura consobrinos omnes fratres dici; Non enim hi Ioseph filij, sed Mariæ, materteræ Domini liberi sunt; quæ esse dicitur mater Iacobi minoris, & Ioseph & Iudæ. Migravit autē sanctus Patriarcha ex hac vita, haud multò post reportum puerum Iesum in templo. Neque enim vlla deinceps in sacris literis Iosephi mentio fit. Erat eius nobile sepulchrum in valle Iosaphat, propè tumulū S. Simeonis senis, vt legitur apud Bedam lib. de locis sanctis cap. 6.

Porrò necessariò fuit desponsata Maria Iosephi, quando per hoc & à canibus sanctum absconditur, & à sponso virginitas comprobatur: & virginis tam verecundiæ parcitur, quam famæ prouidetur. Quid sapientius, quid dignius diuina prouidentia? Vno tali consilio, secretis cælestibus & admittitur testis, & excluditur hostis, & integra seruatur fama Virginis matris. Ioseph autem vir eius

eius cum esset iustus, & nollet eam tradere, occultè voluit dimittere eam; propter quod & Petrus Dominum à se repellere, dicens: exi à me Domine, quia homo peccator sum. Videbat enim, & horrebat diuinæ præsentia certissimum gestantem in signe: & quia mysterium penetrare non poterat, volebat dimittere eam.

Sed quare occultè? Nè videlicet diuortij causa inquireretur, exigeretur ratio. Quid enim vir iustus, ceruicis duræ populo responderet, non credenti & contradicenti? si diceret quod sentiebat, comprobaretque puritatem illius, nonne crudeliter subsannarent illum, lapidarent illam? Quid facerent necdum apparenti, cui postmodum impias iniecerunt manus etiam miraculis coruscanti? Merito ergo occultè eam dimittere voluit, iustus cum esset, ne aut mentiri, aut diffamare innoxiam cogeretur.

Quis verò & qualis homo fuerit Ioseph, conijce ex appellatione; qua, licet dispensatoria, meruit honorari à Deo, ut pater Dei dictus & creditus sit; ex proprio conijce vocabulo, quod Augmentum non dubites interpretari. Simul & memento magni illius quondam Patriarchæ, venditi in Aegypto, & scito ipsius istum non solum vocabulum fuisse sortitum, sed & castimoniam adeptum, innocentiam assecutum, & gratiam. Si quidem ille Ioseph fraterna ex invidia venditus & ductus in Aegyptum, Christi vèditionem præfiguravit. Iste Ioseph Herodianam inuidiam fugiens, Christum in Aegyptum portauit. Ille Domino suo fidè seruans, dominæ noluit cõmisceri. Iste Dominam suam, Domini sui matrem, Virginè agnoscens, & ipse continens fideliter custodiuit.

Illi data est intelligentia in mysterijs somniorum: Genes. 40,
Isti

S. Ioseph,
dictus pater
Dei.

Genes. 37.
Math. 2.

Genes. 39.
Math. 1.

Genes. 40,

Isti

isti datum est, conscius fieri atque participem
 caelestium sacramentorum; Ille frumenta serua-
 uit non sibi, sed omni populo: Iste panem viuum
 è caelo seruandum accepit tam sibi, quam toti
 mundo. Non est dubium, quin bonus & fidelis
 homo fuerit iste Ioseph, cui mater desponsata est
 Saluatoris. Fidelis inquam seruus & prudens,
 quem constituit Dominus matris suae Iolatum,
 suae carnis nutrimum, solum denique in terris
 magni consilij coadiutorem fidelissimum. Huc
 accedit, quod dicitur fuisse de domo Dauid gene-
 re nobilis, mente nobilior. Planè filius Dauid,
 non degenerans à Patre suo Dauid, non carne tan-
 tum, sed & fide, sanctitate, & deuotione. Quem
 tanquam alterum Dauid Dominus inuenit se-
 cundum cor suum, cui tutò committeret secretis-
 sima atque sacratissima cordis sui arcana, atque
 occulta sapientiae suae manifestaret. Non tantum
 autem Ioseph, sed & Maria descendisse credenda
 est de domo Dauid. Alioquin non esset desponsa-
 ta viro de domo Dauid, si non esset & ipsa de do-
 mo Dauid. Ambo igitur erant de domo Dauid,
 sed in altera est completa veritas, quam iurauit
 Dominus Dauid: Altero tantum conscio, & teste
 adimpletae promissionis.

Genus S. Io-
 seph.

¶ sal. 137.

Vide Caesar.
 Baron in
 Notat. Mar.
 Roman.

19. Martii.
 & Syria ve-
 nit in Ita-
 liam.

VITA B. IOHANNIS SYRI CONFES-
 soris, ab Adone Episcopo scripta, in eius Mar-
 tyrologio.

A pud Pennensẽm urbem natale beati Io-
 hannis, magnae sanctitatis viri, qui de Sy-
 ria oriundus, peruenit ad Italiam. Cumque
 quaereret locum habitationis suae, orationem fu-
 dit ad Dominum; Te deprecor Domine, qui lu-
 men es verum, si prosperum facis iter meum, hoc
 mihi

mihî signum fiat: Vbicunque ambulauero, si Psalterium meum dederò, & eadem die mihî redditum fuerit, ibi sit permanſionis meæ locus. Factum eſt; Recepit eum hoſpitio matrona quædam, cui vir Dei Psalterium ſuum dedit; requiſiuit: eique mox à muliere redditur. Hoc itaque ſigno, ut ſtationem ſuam vir Dei ibi faceret, confirmatur, ac inde non longè plus minusve, quàm duarum ſagittarum progreſſus, habuit Angelum Dei obuium, qui ei dixit: Serue Dei, hic tibi permãſſionis locus à Domino parabitur. Erat autem hyems, & erat vir Dei ſub arbore ſedens. Venatores verò, cum per locum tranſitum facerent, viderunt eum ſedentem, atque arborem illam iuxta illum folijs veſtitam. Requiringentem autem virum, quis eſſet, ob Domini ſeruitium ſe de Ultramarinis partibus veniſſe, morarique hic velle reſpondit. Nuntiantibus igitur illis, fama; vitam beati viri longius ſpargente, tanta frequentia populi vndeque illuc aduenit, ut monaſterio factò, congregatio magna ſeruorum Dei ſimul habitantium ibi fieret. Cui præfuit multis clarus virtutibus B. Iohannes quadraginta quatuor annos; & requieſcens in pace, deſcriptus eſt 14. Cal. Aprilis, in loco, ubi præſtantur beneficia Dei uſque in hodiernum diem.

Angelus Dei
illi obuius
ſic.

Plurimi ad
eum accu-
runt, & ſunt
monachi.

VITA S. LANDOALDI S. ROMANÆ
Eccleſiæ Archipreſbyteri: ex ea quam Nodgerus E-
piſcopus Leodiſis fideliter conſcripſit. Claruit
anno ſalutis 650. &c. ſub S. Martino, eius
nominis I. Romano Pontifice.

Vide tom. 8.
Anna. C. Ba-
ron. & Ioan.
Mola. in In-
diculo SS.
Belgij.

SANCTVS Landoaldus cum ob cõſummatæ
ſeruditionis excellentiam, vitæque integerrimæ
R r r mæ

mæclaritudinem, à B. Martino Antistite Romano summo semper in honore habitus esset; incrementibus indies viri sancti meritis: eum tandem S. Romanæ Ecclesiæ Archipresbyteratus

Ob raras animi
dotes consecratur Archipresbyter S. Romæ.
Eccles.

dignitate sublimavit. Quo ferè tempore S. Amadus Tungrensis vel Trajectensis præful eximius, iteratò Romam veniens; humili animi submissione pientissimo Papæ insinuat. Iolas vires suas non sufficere ad Ecclesiam sibi concreditam dignè regendum, ac vnà ad tam copiosæ infidelium mensis conuersioni assidue incumbendum:

Adiungitur B. Amando in opere coadiutor.

Proindè ad opus tam arduum, suppetias omnimodis sibi necessarias obnixè petere. Cuius pijs votis benignè annuens beatus Pontifex, adiunxit illi, præter complures alios, præclarum Christi sacerdotem Landoaldum, cum beato Amantio eius Diacono, cum primis sibi charis. Assumptis igitur sanctus Amadus sibi in opere destinatis strenuis cooperarijs: ad propria gratulabundus repedauit. Verumenimuerò extrema (proh dolor) gaudij (vt solet) luctus occupauit. Reuersus etenim; cū toto triennio vicos & castra suæ Dice-

Instituitur à S. Amando Antistite, in vicarium Episcopatus Trajectensis

cesios, verbum vitæ ac reformationis annuncians, ingenti labore circuiisset: oleum & operam omnem miserè perdidit. Itaque nihil se proficere cernens; Sacerdotes insuper & leuitas insultare sibi dolens: Landoaldum suum in Episcopatu vicarium constituit. Ipse verò deinceps ad alia loca demigrauit: ac conuertendis gentilibus haud contemnendo cum fructu allaborauit. S. Landoaldus autem iniunctas sibi Pontificatus vires summa omnium congratulatione ac collaudatione integros 9. annos administravit. Erat siquidem vir Dei vniuersis ornatus virtutibus, quasi pretiosissimis gemmis: fidei virtute robustus; pruden-

Encomium S. Landoaldi.

prudencia solers; iusticia rectas; humilitate præcipuus; castitatis & pudicitie gratia mundissimus; assiduus in oratione, in vigilijs sanctis pernoctans. Sacerdos reuera pietate magnus cunctisque salutaribus disciplinis doctissimus. Tantis ac talis, vt vno illi tanquam omnium Præceptoris præstantissimo: nobilis ac admirabilis ille puer Lambertus, cui Deus geminam Episcopatus ac martyrij palmam parabat, instituentis traderetur ac committeretur. Vnde & illustris eximique benignitatis vir Aper, præfati pueri pater, vnum prædiorum eius, vocabulo VVintershouen, super Archa fluuium sicum, viro Dei Landoaldo perpetua hæreditate possidendum dono dedit, vbi cum dilecto discipulo commoratus est: ac insignem Basilicam Principi Apostolorum sacram excitauit.

S. Puer Lambertus ei cõcreditor instrueadus.

VVintershouen pagus in Flandria. Archa fluuium in Flandria.

Extruit templum D. Apost. Petro.

Porro præclaris admodum signis cum in viuis tum post obitum, sanctum suum DEVS glorificauit: inter quæ illud est inclytum. Quod nempe in Ecclesie extruptione, cum pura deesset aqua; pia ad D E V M fusa cum discipulo precatone, limpidissimum fontem, baculo in terram impresso cum Crucis protensione, mirabiliter produxerit: qui vsque hodiè dictis fidem faciens perdurat scaturiens. Rursus & aliud memorabile, quod sanctus puer Lambertus, urgente quadam necessitate, magistri dictis obediens: prunas scintillantes illæto sinu ad eum contulerit.

2. Insignia miracula.

Tandem cum indefessus in vinea Domini excolenda defudasset, Catholicæ & Apostolicæ doctrinæ custos integerrimus: cursum vitæ presentis explens, ac in senectute bona hominem exuens;

Moritur feliciter S. Landoaldus.

Rrr

præ-

præmium æternæ remunerationis accepit: sepultus in æde sacra quam ipse ædificari curarat. Cui solus Amantius eius Diaconus, & de sacro fonte filius, vno eodemque loculo post obdormitionem est associatus. Eleuati sunt Cal. Decemb. à Florentino II. post S. Lambertum Leodiensium Antistite:

tum diuina commonitione, cum multitudine miraculorum quæ ibi fiebant ferio excito. Nam cæci ibidem recipiebant visum: claudi gressum: manci restaurationem: atque varijs oppressi languoribus, perfecte sanati, Deo annuente, incolunt. Sacra verò Reliquiæ postea ob Nortmannicam deuastationem sub terra reconditæ, miraculis emergentibus, iteratò mundis oculis fuere inclusæ: ac demum anno Domini Natalis

980. per *VVomarum S. Bauonis Gandensis Monasterij Abbatem, ex prædio VVintershouen memorato, sui iuris pago, Gandauum translata: quas Reliquiæ sanctæ Gandæ in cœnobium S. Bauonis translata. *Lanulphus Tornacensium Antistes, de eximijs miraculis certior factus, è vilioribus & antiquis vasculis, biennio post, celebri solennitate translucit in noua scrinia, auro argentoque fulgentia: Idibus Iulij Natalis quidem celebratur 14. Calen. April. Eleuatio autem Idibus Iulij.

Vide C. Baron. tom. 8. & 9. Annal. Eccl. **VITA S. VVLFRAÑNI, SENONENSIS** Archiepiscopi, ex ea qua est per Ionam monachum Fontanellensem, eius contemporaneum. Migravit autem è corpore, anno restaurata sal. 720.

26. Martij. Patria S. Vulfranni & pater.

VVlfranus Senonum Pontifex, claris admodum natalibus, in territorio Vastinensi ortus est. Pater eius Vulbertus, qui in aula Regis Dagoberti, & filij eius Clodouei, militaris gloriæ

gloriae laude clarus extitit, cum praelara opti-
mae indolis indicia in filio cerneret, maximarum
artium disciplinis diligenter imbui curavit. Cu-
que in aula regum iunioris Lotharii & Theodo-
rici sacris initiatus, multis egregium prudentiae
& eruditionis specimen dedisset, fausta Senoni-
cae urbis populi acclamatione, venerabili Lam-
berto in Episcopatus dignitate successit,

Creatur Se-
nonensis
Antistes.

Aliquot autem annis in praesulatu, cum exi-
mia sanctitatis laude exactis, diuino oraculo ad
verbum Domini Frisonum genti annunciandum
destinatur. Quod ille munus alacri & confidenti
animo suscipiens, gentis ipsius caput, Ducem
Radbodum, aggressus est. Qui a dulcedine sermo-
nis eius minime abhorruit; quin etiam praedican-
di Evangelij, & baptizandae ritu Christiano gen-
tis, potestatem haud grauate concessit. Hoc felici
successu, Christiana paulatim sacra inducta.

Praedicat
Christum
Frisijs.

Et primò quidem Radbodi filius, Vulfranno dies
noctesque hortante, monente, docente ad baptis-
mum adductus est: hunc deinde alij non pauci se-
quuti sunt. Nec mirum sane, tanta namque con-
tentione vir diuinus operi incumbere, ut quo-
rum perfidiam verbo non poterat, virtute mira-
culorum expugnaret. Cum iter nauigio in Frisi-
am haberet, & in ipso mari iactis anchoris missa-
rum solennia peragere vellet, forte negligentia
ministri patena in mare decidit, qui repentino
casu vehementer turbatus, flexis genibus Praesuli
quod acciderat confessus est. At Praesul sublatis
cum insita pietate in caelum oculis, gemitibus,
precibusque diuinam opem implorabat. Finita
oratione, diacono ut manum in mare extendat,
imperat. Quo facto, mox ab imò maris eadem
patena diuinitus reuecta manui eius inhaesit, quae

Frisij mul-
ti dant Chri-
sto nomen,
& in ijs Rad-
bodi Ducis
filius.

patena diuinitus reuecta manui eius inhaesit, quae

Miraculum
infigae.

R r r 3 ad sem-

ad sempiternam rei memoriam, in Fontanellensi cœnobio, apud Galliarum incolas seruata tenetur.}

Die quadam cùm sanctus Præsul de rebus diuinis ad Frisones sermonem haberet: contigit puerum quendam quem Ouonem appellabant, dijs ex nefaria eorum lege immolandum, ad laqueum duci. Quod sanctus Pontifex cum incredibili animi sui dolore videns, rogauit obnixè Ducem, ne vellet tantum in se scelus admittere, vt hominem ad Dei imaginem factum, sacrificium execrandis dæmonibus immolaret. Respondit Dux; se patrias leges sine scelere & vitæ etiam periculo violare non posse. Tum Pontifex, Ducis & populi animos infimis precibus flectere tentauit. At illi in sceleris pertinacia persistetes, preces omnes repudiabant; sed si tuus, dicebant, Christus, à mortis eum periculo liberare potens est, sit sane perpetuus Christi, & tuus seruus. Hoc responso in Dei gloriam vehementer excitatus, preces suas ad Christum conuertit, & nè maiestatem suam tanta impietate à perfidis violari pateretur, rogauit. Duabus iam horis puer strangulatus erat, cum oratione Pontificis expleta, laqueus rumpitur, & puer in terram decidens palpitat. Accurrit Pontifex, & puerum in nomine Iesu Christi saluum & incolumem pedibus insistere iubet. Exiijt ille protinus, & è tenebris peccati non modò ipse, sed bona etiam populi multitudo excitata est. Hæc lex diabolica fraude inuenta, longo temporis vsu adedò apud perfidos istos inualuerat, vt non modo rationibus, sed nè miraculorù quidè virtutib⁹, per factū virū labefactari posset. Itaq; in sacris suis solēnib⁹, diuersis modis infātes suos dæmonib⁹ litabāt. Alijs gla-

Barbara Fri-
torum lex.

Illostre sanè
miraculum.

gladio, alijs suspendio, alijs acerbissimis tormē-
tis, vitam per summum scelus eripiebant. Alios
marinis fluctibus miserabiliter inuoluebant. E-
rat mulier quædam vidua, cui duo filij, alter sep-
tennis, alter verò quinquennis erant. Hi cum ex
forte dæmonibus immolandi, & maris gurgite
enecandi essent, populus cum admirabili quadã
animorum iucunditate; Pontifex verò cum mul-
tis lachrymis eos sequebatur. Cumque ad locum
maris ventum esset, Pontifex Ducem aggreditur,
orat atque obtestatur vt misericordiã miseris tri-
bueret. At ille preces rejiciens, vt eos Christi vir-
tute ab impendente calamitate eriperet respon-
dit. Ingemuit vir sanctus, & perfidi Ducis cæci-
tatem detestans, Christi misericordiam confiden-
ter præstolabatur. Pueri in loco quodam infimo
consistebant, vt paulatim crescentis maris flucti-
bus absorberentur. Cumque rheuma maris eo-
rum corpora tingeret, senior iunioris fratris iam
iam morituri lachrymis commotus, manibus
quantum potuit, ex vndis sustulit. Dum hæc fie-
rent, & Vulfrannus diuinam opem contra maris
fluctus, pro paruulis assiduo imploraret, vnde
instar mari infantes circumdederunt. Tum Præ-
sul vt quondam Apostolus, maris aquas siccis
plantis inambulauit, puerosque vnum dextera,
alium sinistra apprehendens eduxit, & matri, luctu
lachrymisque deformatæ, sacro baptismatis fon-
te ablutos restituit.

Mos plane
Barbarus,
& crudelis,
Frisonum.

Miserandũ
sane specta-
culum.

Matth. 14.
Insigne mi-
raculum.

Hoc tandem miraculo Radbodi ducis perfidia
expugnata est: sed perstitisset vtinam. Nam vt ad
fontem baptismatis duceretur, fortè ex Vulfranno
Præsule, vbinam esset maior numerus prin-
cipum & nobilium gentis Frisonæ quæ fuit, cœ-
lestinè in regione, ad quam baptismatis

Radbodus
Dux Frisi-
orum vult
baptizari.

Rrr 4 gra-

gratia peruenienturum se promittebat, an verò in ea quam tartaream nominabat. Cui vir sanctus, Quid, inquit, errore deciperis? Omnes, quorum perfidia, Christi gratia sanata non fuit, & quorum sordes sacro fonte purgatae non sunt, certum indubitatumque est, in tartaream sempiternae miseriae regionem (quorum ingens est numerus) praecipitatos esse. Qui verò ad hunc fontem Christi gratia vocantur, in caelesti regno incredibili

Retrahit pedem à sacro fonte.

Radbodi barbara plamè vox.

gaudio sine fine exultabunt. Hæc audiens perfidus, pedem à fonte retraxit, & ait: At ego principum meorum Frisonum consortio carere non possum, & in caelesti regione cù exiguo pauperum numero residere nolo. Tum beatus Præsul, ò te infœlicem, ficine iuuat, dæmonis fraude deceptum; ad sempiternos properare cruciatus? multa que alia de pœnitentiæ & sacri baptismi necessitate S. Pontifice dicente & docente, multi Frisonum credebant & baptizabantur.

Misere obit. Interea Radbodus animo in diuersas valdè repugnantesque sententias distracto, Vvillebrordum eiusdem gentis Episcopum, aduocari iussit; sed iam antè quàm ille adesset, isdem inuolutus tenebris, perfidiæ suæ pœnas, celeri morte pepedit. Diu perfidus animum in varias partes versabat, & quidnam factu optimum foret, stultè admodum deliberabat; cum Ouo, (qui de mortis periculo, beati Præsulis virtute ereptus, Christo nomen dederat, & tunc sacris initiatus, sacerdotij munus sub habitu monastico, in Fontanellensi cœnobio, cum non mediocri sanctitatis opinione administrabat) clarissimè cognouit, quid Radbodum à lauacro regenerationis retardaret. Nā vt princeps in infirmitate cōstitutus esset, vidit nocte quadā hominē illustre ad se venientē vestitū gem-

gemmarumq; splendore incredibili micantem, qui ita ad eum sermonem instituit. Dic quæso virorum fortissime, quæ te dementia vexat, ut cultu deorum neglecto, & auita religione, pro qua ad extremum vitæ spiritum, principes innumerabiles cum insigni nominis sempiterni gloria decertarunt, cõtemptra, statuas ad obscura quadam numina. & hæcenus incognita transire. Vide nè te Vulfranus in fraudem inducat. Cælestes is tibi sedes promittit? Fucus tantum verborum est. Re enim vera ego sum, qui diuitias & honores tribuo, & mansiones inuictis principibus pulcherrimas assigno. Si difficile videtur verbis meis fidem adhibere, periculum facito, nihil moror; Legatos mitte, ege eis ostendam mansionem eximia pulcritudinis & fulgoris, quam tibi post pusillum sum daturus.

Hæc cum accepisset, mane facto, Vulfranno cuncta exposuit. Qui ingemiscens has perniciosas dæmonis insidias esse dixit, quibus homines in sempiternam miseriam præcipitat, cõtemplans, à lachrymis temperare non potuit. Et nè alia pro alijs à gentilibus fingerentur, misit cum quodam Frisone diaconum suum, ut illam, quam dæmon fingebat, regionem lustraret. Vix pedem oppido extulerant, cum quidam se itineris comitem offerens, inquit; Venite, me sequimini, ego vobis domum eximia pulchritudinis, Radbodo principi à dijs paratam, ostendam. Illi vestigijs eius alacriter insistentes, post varia loca multo labore superata, in viam quandam marmoreo opere decorâ peruenerunt. In cuius exitu domus auro, ut putabatur, purissimo cõtectâ, stabat. Ingressi domum, thronû gemmis incredibili fulgore micantibus ornatum conspiciunt. Tum ductor itineris, Hæc,

Rrr 5

inquit,

Visio Omnium presbyteri, de Duce Radbodo, quomodo diabolus ei apparuerit, vafreque fefellerit.

vide Præstigijs dæmonum, ut soleant illudere humanis sensibus.

Ad signum
S. Crucis, fa-
tanica præ-
stigiæ euane-
scunt.

inquit, sunt præmia quæ principem nostrum, si in
deorum cultu perseverauerit, manent. At Diaco-
nus stupore, ex gemmarum fulgore & admirabi-
li domus totius ornatu, oppressus. Heu, inquit, si
Deus immortalis horum conditor est, maneat,
si diabolus, dispareant. Hæc dicens, & crucis se
signo muniens, dux itineris euauit: & illi in va-
sta & horrida solitudine relictos se vident. Tum
demum fraudes cognoscere, & miseram morta-
lium seruitutem, qui inimico aures præbent, la-
mentari, & trium itinere dierum multis labori-
bus emenso, domum tandem perueniunt, prin-
cipemque miserabili morte sine baptismatis sa-
cramento extinctum inueniunt.

S. Vulfrannus
abdicat se
Pontificatu.

Vulfrannus autem postquam multis clarus virtu-
tibus annos v. in Senonensis urbis Episcopatu exe-
gisset, ad Fontanellæ cœnobiū, grege suo, Gerico
venerando Pontifici cōmisso, secessit; ubi regula-
ribus subditus disciplinis, nouis miraculis cū e-
gregia sanctitatis laude, floruit. Erat in eo mona-
sterio quidam Bergādus nomine, qui paralyti per-
cussus, cum omnium membrorum officio loquēdi
etiā vsum amiserat. Hunc cum B. Pater visitaret, &
oleo, Pontificali benedictione consecrato tetigif-
set, protinus omni corporis molestia fugata, inco-
lunitati pristina restituit. Pauperū verò, & mise-
rorum hominum curam assiduā gerebat, quidquid
vel à regibus vel diuitibus donabatur, mox mira-
hilaritate eis erogabat. A fraterna autem correptio-
ne, nullius vel potentia vel amore deterreri po-
terat. Iam verò cum acri febriū ardore correptus
iter sibi æternitatis instare cognosceret, fratribus
in vnum conuocatis, etiā atque etiā mandauit, ut si
vellent diuinæ benignitatis gratiam obtinere, si
sanctissimis disciplinis voluntaria seruitute sus-
ceptis

Sanat para-
lyticam.

Liberalitas
eximia in
Egenos.

sceptis satisfacere, si laborum suorum à Deo præmium consequi, non ficto, sed verò amoris & benevolentie studio, se invicè amplecteretur, omnibusq; modis, & verbis & factis, imitarentur regularis vitæ exemplū quod in se & sanctæ recordationis patre S. VVandregisilo alijsq; sanctis viris exhibitū ipsis erat. Hæc cū in ultimo vitæ discrimine, summa contentione auribus eorum inculcasset, suaviter è corporis ergastulo migravit. Cuius sacrum corpus cum in monumentum VVandregisilij illatum fuisset, nouemque annis requieuisset, VVandregisilius autem xl. & Ansbertus annis xj. S. Bainus Taruennæ episcopus; magno eorum desiderio tactus honoris ergò, in basilica B. Petri Apost. oēs transtulit. Quorū corpora cū vestimentis ita ab omni corruptione integra inuenta sunt, quasi eodē die sepulturæ tradita fuissent; multisq; signis & miraculis Christi gratiam, cuius gloria sempiterna foelicitate fruuntur, cunctis manifestam reddunt.

Eius optimæ
adhortationes
ad monachos.

Abit è vita,

VITA S. CVTHBERTI, EPISCOPI

Lindisfarnensis. ex ea qua tom. 3. per venerabilem

Bedam est. ^a Sedere cepit, Anno Domini 685.

Migravit verò è vita, Anno 687.

Cononis Papa I. Iustiniani

Iun. Imp. 3.

^a Vide Cæf.
Baro in not.
Mart. Rom.
& tom. 2.
Annal. Eccl.

VIR Domini Cuthbertus, ab ineunte adolescentia, rerum diuinarum contemplatione mirificè delectatus, monasticam vitam summè diligebat. Cum autem puer adhuc, & ingenij acumine, & mira agilitate membrorū præditus, puerilibus ludis, certaminibusque (vt fert) illa ætas) admodū deditus esset, & alios ferè oēs,
dexte-

20. Martij.
Amat ab infantia, monasticam vitam.

dexteritate quadam, in quouis certamine supera-
 ret, victorque lætabundus, nullo saltu, cursu, vel
 luctatu fatigatus, fessos alios ad certamen prouo-
 caret, paruulus quidam diuino sanè spiritu exci-
 tatus, cœpit immodicos eius iocos, ludosque cor-
 ripere, & quasi senili prudentia paruulus, puerū
 ad omnem modestiam, morumque grauitatem
 exhortari. At ille cum verbis procacibus monita
 contemneret, puer in terram abiectus, fletu valdè
 lachrymabili Cuthbertum his verbis appellauit;
 Ludere te inter paruulos non decet, quem Domi-
 nus maioribus etiam natu, magistrū virtutis con-
 fecrauit. Inter hæc Cuthbertus, ex genu altero ita
 grauiter laborare cœpit, vt omni pedis officio
 destitutus, aliorum vti cogeretur ministerio. Ita-
 que die quodam foras à ministris deportatus, vt
 pratorum herbarumque viriditate animum rela-
 xaret, sub dio recubuit, viditque repentè equitem,
 splendido admodum vestium cultu ornatum, ad
 se venientem, qui blando eum sermone compel-
 lans, obsequium aliquod sibi præberi rogauit.
 Cui Cuthbertus. Sanè tuis ego promptissimè ob-
 sequijs astare percuperem, nisi huius compede
 languoris prohiberer; simulque tumorem ostē-
 dens, ecce, inquit, nulla medicorum industria sa-
 nari possum. Cui eques, Coque, inquit, triticeam
 in lacte farinam, & hac cōfectione calida, tumo-
 rem superunge, & sine mora beneficium sanita-
 tis consequeris. His dictis, celeri se cursu in viā
 dedit, statimque Angelum Dei esse cognouit.

Admonetur
 Cuthbertus
 puer, à puc-
 gulo.

Cuthbertus
 è pede labo-
 rans, sanatur
 ab Angelo.

Tanto igitur, tamque in sperato beneficio affe-
 ctus, se totum diuino amori consecrauit, & assi-
 duas Deo pro aliorum salute, cum multis lachry-
 mis preces offerre non destitit. Agebat remotis in
 montibus pecorum sibi commissorum curam;
 cumque

cumque, cæteris alto sopore depressis, peruigil in oratione nocte quadam persisteret, vidit subito immensum de cælo lumen noctis dissecare caliginem, in quo beatorum spirituum agmen terras petens, animam simili splendore fulgentem, ad cælos deducebant. Hac visione mirifice exhilaratus, pastores graui somno confopitos, ad diuinas laudes ardenti studio celebrandas, excitauit; cumque incredibili ex tanto spectaculo perfulus gaudio, visionis seriem enarraret, manè facto agnouerit antistitem Lindisfarnensem Aidanum magnæ virtutis virum, eodem tempore, raptum de corpore cælestia regna petiuisse. Tum Cuthbertus; Si ego, inquit, studio vnius noctis, in precibus transactæ, rem adeò admirandam videre merui, quid tandem erit, si totam mentis meæ aciem, ad rerum diuinarum contemplationem contulero? Pudeat igitur somno & inertia deditos, cælestium rerum cognitione fraudari. Hac cum dixisset, relictis pecoribus monasterium petere constituit. Solus autem iter ingressus intrauit religiosæ cuiusdam matris familias domum, quæ, qua erat benignitate in peregrinos, plurimis summæ benevolentia indicijs, eum suscepit, mensamque cibo instructam apponere volebat. At vir sanctus cum nullis precibus induci posset, vt ieiunium illius diei, qua memoriam Christi pro nobis in crucem sublatis recolebat, solueret, cœptum iter ieiunus prosecutus est. Cumque instante iam vespera, cerneret se iter complere non posse, & ab omni spæ hospitij exclusum esse, in proximum quoddam tugurium à custode derelictum, & bestiis peruium, se contulit, vt primam alterius diei lucem tutius in eo expectaret. Vbi cum de more, se ad precandi studium componeret, & magna interim, non

visio 5.
Cuthberti,

Aidani anima, petit regna cælorum.

Ieiunium sextæ feriæ, quam anti-quum.

tam

tam sui, quam equi, labore & ieiunio pariter exhausti, misericordia caperetur: sceni manipulum recto auulsum equo obiecit, ipse vero oratio horam ducere coepit. At equus rictu, aliu similiter manipulum auellere tentans, linteum quoddam nitidissimum pariter detraxit, quod cernens vir sanctus, finita oratione, accessit, & linteum dissoluens dimidium panis calidi, & carnem quae vni abunde refectioi sufficiebat, inuenit. Scupet vehementer vir diuinus, sed mox sublatis ad caelum oculis, Tuum est, inquit, Domine, hoc beneficium qui me famulum tuum ieiunantem, vt quondam Eliam solitarium, in hac solitudine pascere dignaris. Ab eo autem tempore summo studio ieiunandi consuetudinem retinuit. Latus autem ad Eatham Abbatem perueniens, ad spiritalia Christi castra transiit, externoque spiritalis militiae signo, tonsura donatus, fortem & inuictum Christi athletam se praebuit.

Diuinitus
S. Cuthbertus,
et sic praebetur.

3. Reg. 17.

Cuthbertus
raditur, &
fit monachus.
Cuthbertus
praeficitur
hospitio
peregrinorum

Iamque insigne virtutis specimen cunctis de se praebat, cum Alchfridus Rex pro redemptione animae suae, locum quendam monasterio construendo idoneum, Eathae Abbati donauit; qui statim Cuthbertum, propter ingenitam benignitatem peregrinorum hospitio praefecit. Suscepit magno cum gaudio & alacritate, officium Cuthbertus, totisque & animi & corporis eam in rem viribus incubuit, vt quae optimè benignè faciendi studio, de omnibus mereretur. Primo diluculo, solito precatiois studio peracto, ad pauperes hospites requirendos exibat; ingressusque cellulam, inuenit decora admodum facie sedentem ibi inuenit, quem hominem esse ratus, solita humanitatis significatione suscepit. Manibus aquam infudit, pedesque diligenter abluuit, mentem cibo potuque instructam appo-

Angelum,
hospitio accepit,
Cuthbertus.

fuit, nec vllum deniq; charitatis officium prætermisit. Cumq; instaret & vrgeret, vt collapsas itineris labore vires cibo reficeret, renuit, negavitq; se quicquã sumpturum. At Cuthbertus. Obsecro, inquit, mi frater reficias, dum rediens calidum tibi panem, quos coctos iam spero, afferam. Abijt, & quanta potuit celeritate maxima rediẽs, hospitem quem reliquerat non inuenit; & admiratione defixus, vestigia, qua ierat, explorat. Nix recens terrã contexerat, sed nullũ in ea vestigium inuenit. Stupore itaq; oppressus, sublata mensa conclaue petijt, statimq; miri odoris fragrantia naribus percipiens. Ecquid est hoc, inquit, simulq; huc atq; illuc circumspiciens, tres istic calidos niueo candore panes postos esse vidit. Tũ demũ Angelũ fuisse intelligens, miraculi virtute compunctus, maiorẽ ex eo virtutũ operibus curã impendebat. Nec fuit illi Angelorum visitatio hæc infrequens; sed sæpius & verbis suauissimis, & cibis cælesti sapore conditis, ab illis refectus fuit.

Inter hæc, pestilens contagio, quæ stragem magnam in populo edebat, virum sanctum corripuit. Frates autem, qui salutem suam eius vita contineri arbitrabantur, noctem totam in precibus peruigilem traducebant. Quod cum vir sanctus cerneret. Quid, inquit, fieri nõ potest, vt diuina bonitas tot taliumque virorum preces despiciat? Date baculum, caligasque, & statim, quamuis acri morbi dolore premeretur, baculo infirmos artus sustentante, gressum tentauit, & sanitatem, non sine ingenti omnium admiratione adeptus est.

Hoc rursus nouo affectus beneficio, dictum mirum est, quàm ardentibus diuini amoris facibus incen-

Tres panes,
ab Angelo
relicti.

Cuthbertus
peste corre-
ptus, mira-
biliter sana-
tur.

Dat operam
hominibus
ad Deū con-
uertendis.

Ebbe, Abba-
tissa, soror
Osvini Re-
gis.

Vide, quo-
modo etiā
bruta ani-
malia, famu-
lis Dei in-
seruiant.

Attende ve-
ram cordis
humilitatē.

incensus fuerit. Et quidem, cum multos flagitijs deditos cæca mente in pestem ruere cerneret, incredibili studio animarum curam suscepit, tantoque charitatis ardore ac docendi peritia viam veritatis errantibus persuasit: ut omnes publica confessione scelera sua proferrent, nec vllum poenitentia laborem, quamuis grauissimum subire recusarent.

Erat Osvini Regis soror Ebbe, sacrarū Christi virginum mater, multis virtutibus, & sanctitatis opinione clara; quæ fama beati huius viri excitata, obnixè rogauit, ut suis virginibus iustitiæ viam, & pulchritudinem, sermone coram instituto; explicare vellet. Paruit vir Dei lubens, peractoque sermone, cum post longas intempestæ noctis vigilias domum redire vellet. quidam è fratribus clanculum eius vestigijs institit. At ille egressus monasterio, sequente exploratore, ad maris ripas descendit; moxque toto corpore in mare ad collum vsque demisso, peruigiles vndisonis in laudibus, tenebras noctis exegit. Appropinquante autem diluculo, ascendens in terram, orationem flexis genibus prosequutus est. Et ecce duo, de maris profundo, quadrupedia, quæ vulgò Lutræ vocantur, officioso admodum obsequio venerunt; nam humi ante illum prostrata, anhelitu suo pedes frigoris asperitate confectos, fouere & villo extergere satagebant. Hæc cum frater absconditus cerneret, corpore, & mente torus tremere cœpit. Nec enim dubitabat, tantæ sanctitatis virum quicquam latere posse. Quod planè euenit, nam mane factò, cum ille supplex se eius ad pedes dimitteret, & veniam suæ curiositatis cū lachrymis postularet; Hæc tibi, respondit, conditione libens ignosco, ut quicquid vidisti, ante o-

bitum

bitum meum mortalium nemini pandas.

Accidit quodam tempore, vt urgente monasterij necessitate, Pictorum terram, qui Niduari vocantur, nauigio petere cogeret, cumque assumptis in eam rem duobus comitibus, cibos necessarios propter blandientis auræ temperiem, qua iter citissimè confecturos se sperabant, minimè assumerent, euenit præter opinionē, vt aëris temperie in sæuam tempestatem mutata, diutius, cum maris fluctibus luctantes errarent, & fame penè confecti periclitarentur; Tum Cuthbertus quid, inquit, otio torpescitis, vbi fides, vbi spes vestra? Nunquid patrem in cælis habetis? Nunquid is potens est, qui quondam filijs Israel, in deserto omni humana ope destitutis, benignè consuluit, & nobis succurrere? Hæc dicens, cum totam noctem in precibus exegisset, in genua procubuit, nauisq; prospero ad ripam vento appulsa est, & in terram egressi sunt; vbi tria delphinæ carnis frustra reppererunt, quibus & famem depulere, & Dei, in seruos suos, bonitatem miris laudibus extulerunt.

Diuinitus
illi, & socijs
esca præbe-
tur.

Die quodam verbum Dei prædicaturus, assumpto puero comite, egrediens, cum longa itineris molestia fatigati, nihil secum tulissent, quo fractas ieiunio vires restaurarēt, dic puer, inquit, quid tibi nūc animi est, cum nihil cibi potusue ad manus nobis esse scias? Et ille. Hæc res vehementer me angit Pater, nam nec viaticū, nec amici ad- sunt qui periclitantibus nobis succurrere possunt. Tum vir Dei. ò fili, inquit, securus esto, nunquam enim qui se totos ad Dei obsequium transtulerunt, eius ope, in quavis necessitate destituētur. Videsne aquilam istā pennis in sublimē volantē? Hæc diligētè obserua, ei⁹ nāq; mini-
steri

Nota firmā
in Deo con-
fidentiam.

Pisces, ab
aquila ac-
cipit.

Diabolus
igne phan-
taſtico, tur-
bam à con-
cione auo-
cat.

Hildmer
præfecti v-
xor, à dæ-
mone obſi-
detur.

ſterio Dominus nos conſolabitur. Vix hæc vir
ſanctus effatus erat, cum aquila arreptum è flu-
mine piſcem in terram demifit, cuius dimidiam
partem aquilæ relinquentes, alteram ſibi in ci-
bos aptârunt, gratiſſimoque reſecti conuiui-
o, miſericordiam Domini, debitis laudibus cele-
brârunt. Poſt hæc, ad euangelij prædicationem
accedens, cum maxima voce de rebus diuinis
diſſereret, diabolus, nè ſceleratos ad pietatis ſtu-
dium, à ſagitijſ auocaret, in medio concionis,
ignem in proxima villa fictitiũ excitauit de quo
vir Dei in ſpiritu edoſtus, admonuit cunctos, vt
attentas aures præberent, nec ſe dæmonis eluſi-
one in fraudem pelli ſineret. At illi graui inanis
periculi timore percuſi, relicto Dei verbo, ad
opem ferendam nequicquam conuolant, ſed
mox ad locum vt venerunt, non veras flammas,
ſed diaboli figmentum eſſe cognouerunt. Tum
pudore ſuffuſi, antiqui ſerpentis fraudes agnoſcē-
tes, leuitatis ſeſe condemnârunt.

Erat præfecto regis Egfridi Hildmer nomine
vxor cum primis religioſa, quæ dum pietatis o-
peribus & eleemoſinis, ſummo ſtudio incumbere-
ret, ſubito à dæmone correpta, horrendis clamo-
ribus: & lugubri valdeſeſulatu, periculum in quo
verſabatur, teſtabatur. Tunc vir eius ad Cuth-
bertum properans, qui ſceminam propter mul-
tiplices virtutes, quibus in vita ſemper ornata fu-
erat, valdè charam habebat, extremum vxoris
diſcrimen denunciât, orat atq; obſecrat, vt ſuis eâ
precibus commendatam habeat, & ſacerdotem
mittat, qui opem ei ſalutarem, in vltimo vitæ diſ-
crimine ferat. Cumq; à dæmone eam obſeſſam in-
dicare, (quæſi in ficta religionis ſpecie, intelli-
nũ hæſtenus ſcelus occultafſet) erubeſceret, vir,
Dei, & anguſtiam animi eius, & vxoris cruciatũ

prævidens; Quid, inquit, prauam de coniuge tua opinionem concipis? Non soli scelerati, & à Deo auersi, dæmonum supplicijs in hac vita subiiciuntur, sed & innocentes, & excellenti vitæ sanctitate præditi occulto Dei iudicio huiusmodi cruciatibus exercentur. Sed æquo animo esto; ego enim tecum pergam, & ab omni molestia liberatam eam inueniemus. Nondum ædibus, in quibus vinculis constricta iacebat, appropinquarāt, cum foemina, quasi de somno excitata, solutis vinculis accurrit, & arrepto per fricenum equo, cui sanctus insidebat, summas lætitiæ & gratiarum actionis extulit voces.

Et hæc quidem, aliaque præclaræ virtutis indicia, in Mailrosensi degens monasterio, multis annis cum dedisset, Eata Abbas in Lindisfarnense, quod eius etiam regimini subiectum erat, eum transtulit, vt verbo & exemplo, cunctos ad acerrimum virtutis studium excitaret.

Cuthbertus primo ingressu, mentes hominum multis imbutas erroribus offendens, cum admiranda quadam vitæ integritate, tum signis & virtutibus ad veritatis agnitionem traducere cepit.

Plurimos grauissimis oppressos languoribus, orationis instantia sanitati restituit. Dæmoniacos, non solum præfens orando, tangendo, imperando, exorcizando: sed et absens vel tantum orando, vel certe eorū sanationē prædicando liberabat. Nullis humanis laudibus extollebatur, nullis perditorū hominum calumnijs frangebatur. Erāt in monasterio fratres quidam, praua consuetudine à sanctissimis monasticæ vitæ disciplinis longè abducti; hos, cū frequētibus monitis, ad pristinā vitæ seueritatē, reducere cōtenderet, & illi animis, in praua cōsuetudine obstinatis, resisterēt, & acerrimis

Eriant p
& sancti ho
mines à dæ
monibus in
hac vita ob
fidentur.

s. Cuthber
tus, sit Præ
positus, ex
nobis Lin
disfarnensis.

Miracula
eius.

Patiētis sua,
frangit quo-
rundam per-
siniaciam.

Vigiliam
amantissi-
mus.

Missam sine
lacrymis nō
celebrat.

Petit locum
deiectum.

mis interdum contentionibus, nulla ratione con-
clusis, superiores euadere contenderent, ille
vultu admodum placido conuentum dimittebat,
& altera die, quasi pridie obiectionis nihil susti-
nuisset, mirabili verborū suauitate, auribus eo-
rum animisq̄ue, eadem inculcabat sicq̄ue tandem
nullis laboribus vel iniurijs fatigatus, fratres
praua consuetudinis opinione imbutos ad pristi-
nam viuendi normam traducebat: suauiter quo-
que arguere solebat pusillanimitatem fratrum,
qui grauiter ferrent, si qui eos nocturnæ vel me-
ridianæ quietis tempore, importuna forte inqui-
etudine suscitarent, dicens: Nemo mihi molestiā
facit me excitando de somno: sed potius lætifi-
cat, facit enim vt discusso somni torpore vtile
quid agam vel cogitem. Tantum autem erat cō-
punctioni deditus, tantum cælestibus ardebat de-
siderijs, vt Missarum solennia celebrans, nequa-
quam sine lacrymarum profusione implere pos-
set officium: sed congruo satis ordine, dum pas-
sionis Dominicæ mysteria celebraret, imitaretur
ipse quod ageret, seipsum videlicet Deo in cor-
dis contritione mañtando, sed & astantem popu-
lum sursum corda habere, & gratias agere Do-
mino Deo nostro, magis ipse cor quàm vocem e-
xaltando, & potius gemendo quàm cantando ad-
moneret.

Postquàm autem, & hanc concreditam suæ fi-
dei vineam egregiè excoluisset, ardentiorerū
diuinarum amore incensus, locum solitudinis
vehementer expetiit. Et quidem obtenta, ab Ab-
bate, licentia, Insulam hominibus inaccessam, so-
lis autem dæmonibus cognitam intrepidè acce-
ffit. Sed dæmones, ad primum militis Christi in-
gressum, fusi fugatiq̄ue sunt; ipse verò, angusto in-
bidem

bidem cōstructo habitaculo, (ita vt quatuor conclufus parietibus, oculos & mentis & corporis, ad cælum tantum erectos haberet) tanta vitæ sanctimonia vixit, vt cum locus omni aquarum solatio, ad corporis refocillationem destitutus esset, precibus suis sanctissimis, fontem è rupe durissima excitauerit. Neque hoc solum aquæ elementum, Christi famulo deseruiebat, sed reliqua cōditoris opera, quæcunque necessaria essent, stupendo quodam ministerio succurrebant. Quod mirum tamen videri non debet. Qui enim rerum omnium creatori, fide & integro corde famulantur, mirum non est, si eius imperijs ac votis, (ad cuius salutem angelici spiritus prompti assistunt) inanimis creatura deseruiat.

Precibus, in insula fontē impetrat.

Paucis, cum eximia sanctitatis opinione annis, in ea solitudine exactis, cœpit frequens hominū multitudo, tantum virum visendi studio, eò confluere; quos ille quauis vel corporis vel animi molestia oppressos, liberos ita à se dimisit, vt nemo non vehemēter se eò venisse gauderet. Laborabat id temporis Elsted abbatissa, diuturno mēbrorum languore, adeò, vt medicorum ope destituta, nihil ei reliqui esset, quàm assiduis lachrymis propriam lamentari miseriam. Interea cum ei, Cuthberti veniret in mentem; Vtinam, inquit, aliquid ex sanctissimi illius viri rebus possiderē, confido planē quòd ab hac ægritudine aliquid laxamenti caperem. Allata fuit zona linea, qua vir sanctus vti solet; Admouit eam suo corpusculo, & protinus omni languore fugato, pedibus salua & incolumis substitit. Hoc eodem remedio, quædam è sacris virginibus, quæ sub huius Abbatissæ disciplina Christo militabat, à graui capitis dolore sanata fuit.

Elsted Abbatissa, Zona viri sancti, à languore curatur.

Eodem modo, & monialis quædam.

¶¶ 3

Eodem

Synodus An-
glicana, co-
git eum, ad
Episcopatu
Lindisfar-
nensem.

Qualiter in
Episcopatu
vixit.

Eodem tempore, Anglicana Synodus congregata, beatum virum ad Lindisfarnensem episcopatum vocavit: quem ille, quamvis inuitus subiret, magno virtutum omnium splendore administravit, commissam namque sibi plebem & orationibus protegebat assiduis, & admonitionibus saluberrimis ad cœlestia vocabat. Et, quod maxime Doctores iuvat, ea, quæ agenda docebat, ipse prius agendo præmonstrabat. Eripiebat inopem de manu fortiorum eius, egenum & pauperem à rapientibus eum: tristes ac pusillanimes consolari, malè autem gaudentes, ad tristitiam quæ secundum Deum est reuocare curabat. Solitam vitæ parsimoniam obseruare sedulus, & inter frequentiam turbarum monasticæ vitæ rigorem obseruare sollicitus gaudebat. Esurientibus alimenta, indumenta præbebat argentibus, cæterisque vitæ pontificalis insignibus ritè decoratus incedebat. Cuius internis, id est animi virtutibus, ea quoque, quibus foris effulgebat, miraculorum signa testimonium dabant.

Aqua benedicta, sanatur ægra.

Die quadam, diocesim suam peragrans, venit ad comitis cuiusdam villulam. cuius vxor animam agebat. Comes audito viri sancti aduentu, eum ad se inuitavit, & obnixè, vt aquam, qua coniugem iam iam morituram aspergeret, benediceret: rogauit. Annuit deprecanti, vir Dei, & allatam benedicens aquam, dedit presbytero, qui ægroto lectulum aspergens, & gustum salutiferi hauustus in os immittens, ita omnem languorem fugauit, vt ipsa protinus exurgens, ipsis suæ sanicatis ministris, pulchro sanè spectaculo, ministerium præbuerit. Hinc digressus ad sacram quandam virginem, quæ anno integro intolerabili capitis, & totius lateris dolore vexata, cunctos in sui misericordiam.

cordiam trahebat, deuenit. Hanc vir beatus lachrymabundus aspiciens, sacro, in Christi nomine, oleo perunxit, & paucos post dies, ab omni ægritudinis molestia liberauit. Alium quoque, grauissimis morbi doloribus oppressum, pane à se benedicto, sanitati restituit.

Oleo benedicto, sic & pane, curantur infirmi.

Iuuenem quendam, pestilentis morbi contagione oppressum, & omni medicorum ope destitutum, cognati, ad montes, in quibus barbaris vir Dei Euangelium annunciabat, detulerant, orant obsecrantque; nè hominem cum morte conflictantem, & omni humano solatio carentem, despiciat; si grassantis morbi vim perhorresceret, saltem à longè benedictionis gratiam conferret. Quibus ille, citò, inquit, miserum adducite, vt sanitatem consequatur. Nec mora; iuuenem longè ægritudinis acerbitate tabefactum, vt iussi erant, lecto decumbentem, in syluis deponunt. Cui statim, sola orationis & benedictionis suæ virtute, vir Dei, optatam sanitatis gratiam, contulit.

Precib' suis, pellit pestem.

Eodem tempore, pestilens contagio miserandam valdè stragem edebat; cumque omnes circumquaque vicos summa diligentia obiret, vidit matrem lachrymis valdè miserabiliter oppletâ, infantem eadem peste percussam arctissimè cõplectentem. Ad quam vir Dei accedens, verbis eâ suauissimis consolatus est, & osculum puero cum benedictione tradens, sanum & incolumem restituit.

Duobus annis, in episcopatu, cum eximia sanctitatis & miraculorum laude, transactis, futurorum præsciis, vt liber & expeditus in religionis studium ardentius incumberet, ab onere pastoralis curæ sese remouit: & ad antiquum suauissimæ solitudinis habitaculum remeant.

Abdicat se Episcopatu.

Sff 4

Ibi

Aegrotat.

Ibi cum tota mente in cælestibus versaretur, & affiduo de diuina pulchritudine cogitaret, graui oppressus infirmitate decubuit. Cumq; certatim omnes, pio erga patrem amore ducti, ei ministrare vellent, omnes suo aditu prohibuit, excepto vno, qui per annos plurimos ventris fluxu laborans, torus intabuerat. Hic ad primum eius contactum ab omni protinus ægritudine se liberatum sensit, cumque aliquamdiu solus cum illo intus mansisset, iussus est vocare, & introducere Heresfredum deuotæ religionis presbyterum, tunc Lindisfarnesi monasterio Abbatis iure præfidentem. Qui introgressus data loquendi copia, mox cœpit obnixè rogare, quoniam vltimum vitæ discrimen ei instare videbat, ne fratres suos insalutatos desereret, sed verbis vltimis, (quæ intimis animæ medullis per omnem vitam firmiter in hærent) ad pietatis studium & castum religionis amorem excitaret, confirmaretque. Tum ille hæc inculcabat. Pacem ò fratres, pacem, & veram, non fictam, charitatem sectamini, nihilque magis contendite, quàm vt corpore ita & mente cõiuncti viuatis; & illam sanctissimam, Christoque gratissimam seruitutem reputate, quæ hominum charitate & beneuolentia continetur. Itaque benignè faciendi disciplinam colite. Pauperum & calamitosorum curam infatigabili studio suscipite, & tùm demùm religiosorum nomen, & officium sustinebitis. Porro, homines nefarios, & qui per summum scelus ab vnitæ Catholicæ pacis recedunt, tanquam pestem fugite. Si verò peccatis nostris exigentibus, in his terris præualuerint, satius longè esse statuo, vt erutis de tumulo ossibus meis, durum exilium, schismaticorum seruituti præferatis. Catholica patrum statuta diligenti-

*Tactu Episcopi proficigatur dysenteria.**Vltima eius ad fratres verba.**Quale sit, Christo domino, summe beneplacens, obsequium.*

gentissimè discere, & obseruare contendite. Hæc ^{Moritur vis} ^{sanctus.}
suprema suis præcepta cum dedisset, eleuatis ad
cælum oculis, sanctam Deo animam reddidit.

Sacrum corpus, ad insulam Lindisfarnensem
delatum est, & in B. Apostoli Petri ecclesia recô-
ditum: vbi nouis miraculis, quantam gloriam à
Deo recepisset, declarauit. Erat in ea insula puer
quidam atrocissimo dæmone vexatus; qui cum
nullis exorcismis ab infanis clamoribus, & hor-
ribili mentis furore, ad modestiam vocari posset,
nec vllis precibus, vel sanctorū inuocationibus,
spem salutis consequi, & pater interim cum mul-
tis querimonijs & fletu, sanctorum limina ob-
eundo, opem aliquam filio suo quæreret, quidam
de presbyteris, patris & filij misertus, particulam
vnam terræ illius, in quam aqua illa, quæ defun-
cti Cuthberti corpus lauerat, effusa erat, sumpsit,
eamque in os pueri ingessit, Qui post diras admo-
dum voces, cum flebili valde eiulatu emissas, so- ^{Dæmonia}
mno correptus, manè ab omni furore mentis sa- ^{sanatur mi-}
nus inuētus est, & voce gratissima, Cuthberti me- ^{rabilitèr.}
ritis eam se adeptum esse testificatus est. Vt
autem clarius viri DEI sanctitas innotesceret,
factum est post annos vndecim, Deo disponente,
vt fratres monasterij eius magno desiderio sacra
eius ossa, à carnibus, vt putabant, iam satis super-
que purgata, de terra leuandi, tenerentur. Refera- ^{Corpus eius}
to autem sarcophago, ita ab omni corruptione ^{post annos}
non modo corpus, sed & vestimenta integra re- ^{vndecim,}
pererunt, vt dormienti magis quàm mortuo simi- ^{integrum}
lis esset. Quo viso, tanto timore & tremore per- ^{reperum.}
culsi sunt, vt vix loqui, vix auderent intueri mira-
culum, quod parebat, vix ipsi quid agerent nos-
sent. Cum fortè eodem tempore, clericus quidā
reuerendissimi antistitis VVillebrordi adueniēs,
Sff 5 in gra.

in grauiſſimam infirmitatem decidit, qua paulatim crescente, tandem à medicis desperatus est. At verò cum nihil sibi opis in humanis reliquum cerneret, petijt à ministro suo ad corpus sanctissimi huius viri deduci. Deductus, & tumulo presentatus, fixis in terram genibus sanctum Cuthbertum inuocauit, vt suis precibus pro peccatorum eius indulgentia, apud communem omnium Deum & parentem intercederet, & sanitatis gratiam ad maiorem Dei gloriam ei impetraret. Demisso in terram capite, orationem eandem repetebat; cum languore sensim recedente, vires pristinas & protinus redire sensit: ac tandem pedibus insistens, cum ingenti omnium admiratione, domum robustis viribus abiit.

Infirmus, ad eius sepulchrum sanatur.

Item paralyticus, vsu calceamentorum eius.

Videret hæc hæretici, sed si Petri & Pauli sudatiola ad mentem reuocent, quare non credant? Idem enim Dominus est, qui sua, hæc, gratia, in nobis operatur.

Erat in monasterio quodam non procul indè posito, paralyticus quidam, pro cuius salute, Abbas cum ingentem pecuniæ vim in medicorum operas inutilitèr profudisset, & maior morbi vis indies hominem magis magisque conficeret, ille humano desperato auxilio, misit qui aliquam ei reliquiarum Cuthberti partem adferret. Attulit, qui missus fuerat, calceamenta, quæ viri Dei pedes in sepulchro induerant, quibus ægrotus similiter indutus, Cuthbertum assiduis precibus pulsauit, vt aliqua sui misericordia caperetur, & diutinum languorem precibus subleuaret. Hæc dum oraret somno corripitur, & noctis intempestæ silentio, communi ad diuinas laudes signo dato excitatus, è lecto membra erexit, firmoque gradu cum summa alacritate templum ingressus, diuinum officium cum alijs persoluit, & ab omni deinceps membrorum languore liberatus fuit. Hæc & alia quædam Venerabilis Beda de S. Cuthberto. Longo verò post tempore, alius quidam summa

summa grauitate auctor scriptum reliquit, sancti eiusdem corpus, post annos quadringentos & decem & octo, eadem integritate fuisse repertum.

Post annos
418. corpus
eius integrum
reperitum.

VITA S. BENEDICTI, ABBATIS PRAE-
stantissimi, monachorum Patriarchae, ex ea qua est
per sanctiss. Pontificem Romanum, Gregorium, con-
scripta. Claruit maximè, Ab anno Redemptoris 523.
vsq. ad annum 543. Vigilijs Pap. 4. Iustiniani Imp.
14. Totila Gothorum regis 2. Annus verò obdormi-
tionis eius planè incertus est. Extant autem
de eodem, quamplurimi vulgati
errores.

Vide Caesar,
Bar. Annal.
tom. 7.

BENEDICTVS liberiori ex prouincia
Nursia genere ortus, cum puer Romae libe-
ralium artium disciplinis traditus fuisset, ^{21. Martij,}
cerneretque multos inanis scientiae opinione tu-
midos, per abrupta vitiorum praecipites ruere,
subito pedem, quem quasi in mundi ingressu po-
suerat, retraxit, despectisque literarum studijs,
sapienter indoctus, in desertis locis tota mente
pietatem, vnicum salutis portum, sectari consti-
tuit. Erat ei nutrix, quae arctiori eum amoris vin-
culo complectens, quam ut se ab eo diuelli pate-
retur, vestigijs eius sedula instat; cumque ad lo-
cum, quem Effide appellabant venissent, & ab a-
micis & cognatis, pro necessitudine, diutius ibi-
dem, eximia benevolentiae significatione detine-
retur, nutrix, ut triticum à paleis secerneret, capi-
sterium à vicinis mulieribus commodauit;
quod incaute ab ea super mensam derelictum &
subito casu fractum, diuisumque, magnos ei lu-
ctus lachrymasque mouit. Benedictus autem la-
chrymis suae nutricis vehementius commotus, abla-
tis secum vtrisque fracti capisterij partibus, se
totum

Benedictus
puer, fractum
capisterium
oratione in-
tegrum resti-
tuit.

totum in orationem dedit, surgensque ita partes solidatas inuenit, vt nulla in eo fracturæ vestigia apparerent. Quæ res & nutricem mirificè exhilarauit, & eius loci incolas excitauit, vt ipsum vas in ecclesiæ ingressu suspenderent, ne vlla vnquã obliuione tam præclari miraculi memoriã deleteretur. At Benedictus nè ex laude humana, sancti sui propositi naufragium faceret, clam ad desertum locum quadraginta ferè millibus ab vrbe Roma distantem (cui Sublacus nomen est) secessit. Quò dum fugiens pergeret, monachum quendam Romanum nomine, qui sub Theodati disciplina vitam sanctissimè degebat, obuiam habuit; qui explorata Benedicti mente, acrius eum diuinis sermonibus in pietatis studium inflammauit; additoque sacro religionis habitu, in arctissimũ specum dimisit, vbi Benedictus tribus annis, soli Deo Romanoque cognitus, cum eximia sanctitatis laude vixit.

Romanus autem cum pro sua in virum Dei charitate, panem statuto tempore ex eminentiore rupis loco, in specum per funem demittere solet, signumque aduentus sui tintinnabulo ex fune suspenso daret, accidit quodam die, vt diabolus inuidia concitatus, misso lapide ipsum confringeret, Romanumque ab instituto charitatis opere auertere conaretur. Cum verò omnipotens Deus, & Romanum à labore quiescere, & Benedicti vitam hominibus in exemplum demonstrare vellet, cuidam presbytero in festiuitate paschali epulas sibi paranti, apparere dignatus est dicens. Tu tibi delicias præparas, & seruus meus illo in loco fame siti que cruciatur. Qui protinus in ipsa solennitate cibis illis, quos parauerat, onustus, per abrupta montium, per concaua vallium, per

Petit desertum.

Romanus monachus, S. Benedictũ in specum includit.

Presbyter à Deo admo-

defossa

defossa terrarum quæ sunt. inuentumque in specu benigne salutauit, & ad communes epulas inuitauit. Benedictus qui propter longam humanæ consuetudinis insolentiam, in mensum dierumque obliuionem penè venerat, & maximæ festiuitatis, quæ summo Christianorum omnium gaudio celebratur, tempus adesse ignorabat, cibum sumere recusauit. Cumque presbyter ita se haberet, & à Domino missum esse confirmaret, libenter acquieuit. Eodem tempore pastores quoque in specu latitantem inuenerunt; quem dum hirsutis bestiarum pellibus, vestitum inter fruteta cernerent, bestiam esse rati sunt; sed suauissimis diuinisque eius sermonibus ipsi à bestiali mente ad eximiam pietatis gratiam mutati sunt.

nitus, adfert
cibum S. Be-
nedicto.

Inuenitur
in specu, à
Pastoribus.

Quadam die solus in solitudine oberrans, auis quam vulgo merulam dicunt, adfuit, quæ magnam ei importuno circa faciem eius, volatu, molestiam exhibuit; quam cum manu capere potuisset, edico crucis signo abegit. Vix auis recesserat, & statim tanta carnis tentatio, ex recordatione sceminæ quondam à se visæ (quam dæmon ante mentis eius oculos reducebat) hominem inuasit, vt voluptate victus, consilium de eremo deserenda, caperet. Cumque dubius admodum animi, oculos in omnem partem versaret, fortè vrticarum & veprium densa fruteta conspexit; moxque indumento reiecto, nudum se in illos spinarum aculeos, & vrticarum incendia proiecit; ibique diu volutatus, voluptatem traxit in dolorem, ac toto, corpore faucius exiens, egregè libidinis incendium extinxit, adeo vt nulla deinde prauæ cupiditatis molestia quateretur.

Tentatio car-
nis vehemēs

Fortiter sa-
peratur.

Cœperunt ex eo tempore multi ad eius disciplinam

plinam confluere. Erat in vicino monasterium, cuius præside defuncto, congregatio vniuersa ad Benedictum veniens, infimis & importunis precibus postulauit, vt defuncti patris munus subiret. Renuit vir sanctus, dixitque vitæ suæ institutū cum illorum moribus minimè conuenire. At illi cum instarent vrgerentque, prouinciam suscepit, & fluxos mores seueritate disciplinæ astringere voluit. Tūm illi dementiæ & temeritatis se inuicem accusantes, cōsilia plena iniquitatis de morte ei inferenda captarunt. Capto Consilio, placuit venenum vino mixtum viro Dei propinare; celerique morte salutis præcepta impedire. Accubuit vir sanctus, cumque vas vitreum in quo pestifer potus erat, extensa manu benediceret, illico vas, virtute crucis con fractum, potum effudit, & sceleratorum conscientias redarguit. Tūm vir Dei placido vultu, menteque tranquilla: Deus, inquit, vestri misereatur o fratres, quare tam nefarium scelus operari voluistis, Ite, & patrem moribus vestris conuenientem, querite. me enim habere posthac minimè potestis. His dictis antiquum habitationis locum repetiuit, vbi & virtutis exemplo & pietatis disciplina, plurimos ad insignem vitæ sanctimoniam perduxit. Duodecim ibidem monasteria maximis virtutū omnium muneribus egregiè ornata constituit; adque Romani, suos filios, optimis disciplinis moribusque imbuendos transmisere; inter quos Placidus Tertullij patricij filius, & Eutychie Maurus extiterunt.

Erant ex his, quæ construxerat, tria in rupe monasteria posita, quæ propter aquarum inopiam, fratribus ingratis & permolestam habitationem præbebant; Ad Benedictum igitur supplices venientes, orant vt ea habitacula ad fuenta aquarū trans-

Fit Abbas.

**Dissoluti
monachi,
non ferunt
S. viri recti-
tudinem.**

**S. Benedicti
duodecim
monasteria
ædificauit.**

transferrī patiatur. Quos cū blandis verbis cōsolatos dimississet, nocte eadē, assumpto Placido adhuc puero, montis rupem conscendit, fusāq; ad Dominum oratione, tres fontes è rupe durissima scaturientes impetrauit. Erat in vno ex eis monasterijs monachus, qui frequenti diuinarū rerum studio victus, vagabatur. Cumq; nullis Abbatis sui monitis, ad officiū reuocari posset, ad virum Dei Benedictum deductus est. Qui ipse quoq; stultitiā eius vehemēter increpauit. At ille ad monasteriū reuersus, inueterato consuetudinis malo superatus, tertio die ad vagā mentē redijt. Quod cū seruo Dei ab eiusdē mōasterij patre fuisset indicatū, mox ad monasteriū iuit ægrā monachi mētē sanaturus. Obseruabat sedulū vir sanctus, quid ageret quauē attentione precibus incumberet; Tūm vero puerulum tetra colore deformem, monachū per fimbrias vestimenti foras trahentem conspexit; quē virga cæsum, correxerit, puerumq; fugauit.

Præclarum miraculum.
Diabolus, monachum ab oratione abstrahit.

Quodam tempore Gotthus quidam à Benedicto in sanctam monachorū societatem admissus, in mandatis acceperat, vt locū quendam iuxta ripam fluminis vepribus obfitū perpurgaret. Cumque magna virium contentione operi incumbere, ferrum de manubrio excussum, in lacum deiecit. Gotthus tremebūdus ad Maurum cucurrit, & damnum quod fecerat nunciauit; Maurus Benedicto indicat. Benedictus ad lacum accedens, manubrium in lacum misit; cui (mirabile dictū) ipsum ferrum protinus se applicauit. Die quadā ad hauriendā aquā puer Placidus egressus, impetu aquæ ad missū sagittæ vnus, in flumē abreptus est. Benedictus qui diuinis intētus rebus, Dei spiritu edoctus, periculū in quo versabatur, cognouit, Maurū euocauit, misitq; vt periclitanti in vndis opem

Aliud insigne miraculum.

Maurus,
eurrir su-
per aquas.

opem ferret. Maurus, graui pueri periculo percussus, postulata benedictione, ad patris sui imperium concitus perrexit, & intrepide aquis se commisit, puerumque per capillos raptum confestim eduxit. Quod vir venerabilis Benedictus non quidem suis meritis, sed virtuti obedientie deputauit.

Interea cum loca illa mirifica virtutum omnium splendore longè lateque clarescerent, & multi in hac monachorum societate, quasi tranquillum vitæ portum ab aduersa vitiorum tempestate, confugerent; Florentius quidam, vicinæ ecclesiæ presbyter, antiqui hostis malitia percussus, cepit maledico, dente famam sancti viri corrodere, omnibusque modis, studijs eius derogare. Cùm vero hac ratione nihil se proficere, sed virum Dei, ab omnibus maiori sanctitatis laude celebrari cerneret, inuidiæ facibus magis magisque accensus, misit pro munere seruo Christi infectum venenum panem; quem vir Dei (quamuis pestis minime eum lateret) cum gratiarum actione suscepit. Erat in vicina sylua Coruus, qui ad statam refectiois horam ad eum ventitabat, cibosque de manu eius accipiebat. Huic panem illum obiecit, & in Christi Iesu nomine præcepit, vt in locum ab omni hominum conspectu remotum, projiceretur. Coruus quamuis latentem veneni vim, crocitan-do perhorrescere se ostenderet, iussa tamen impleuit, & alios pro mercede cibos, post trium horarum spatium rediens postulauit, accepitque. Florentius autem cum ne hoc quidem sceleris inuento, Benedictum extinguere posset, ad extinguendas discipulorum animas nefarium facinus excogitauit. In horto cellæ in qua vir Dei precibus incumbere, nudas septem puellas misit:

Florentius
presbyter,
necem machinatur S.
viro.

fit: quæ discipulorum animos, nefando spectaculo, libidinis contagione inflammarent. At vir Dei de cella prospiciens, cum facinus hoc in suorum capita pro sua ipsius persecutione inuentum, certo sciret, & pestem perniciemque; tenerrimis plantis pertimesceret, inuidiæ locum dedit, ac habitationem mutare constituit. Florentius cum virum sanctum castra mutare ex solario conspiceret, ingenti gaudio exultans, summas lætitiæ voces dedit, sed gaudium ex iniquitate conflatum, non potuit esse diuturnum. Nam ruina tecti subito oppressus, miserè occubuit, Benedicto dolente & lamentante inimici interitum.

Nititur,
perdere a-
nimos dis-
cipulorum.

Percutitur
à Deo.

Castrum
Cassinense.

Aram Apo-
linis evertit.

Fremit in e-
um Satanas.

Suscitat
mörtuum.

Porro ut religionis & pietatis studium longius propagaret, animum assidua cogitatione intendebat. Erat castrum quoddam, quod Cassinum appellabant, in excelso montis vertice positum, & nefando Apollinis fano celebre. Magnus etiã in circuitu lucorũ erat numerus, in quibus insana infidelium multitudo, sacrilegis sacrificijs operam dabat. Illuc vir sanctus contendens, contrito idolo, aram lucosque subuertit, & magna vocis contentione populum à nefandis sacrificijs absterruit. At malignus tanta & tam graui læcessitus iniuria, ut acri vindicta dolorem leniret, se comparauit. Nam, ut vir sanctus sacra monachorum habitacula eodem in loco eligere voluit, primo Benedictum maledictis impetere, sed cum ille impuros clamores cõtemneret, parietis vnus ruina puerum monachum miserabiliter oppressit; quẽ Benedictus ad se allatum, orationis instantia, ad vitam reuocauit. Iacebat ingentis ponderis lapis, qui nullis fere viribus loco suo moueri poterat; cuius rei admiratione capti fratres, Benedictum adeunt, qui protinus oratione sua pondus la-

Tt

pidis

Præstigiæ
dæmonum.

pidis leuauit, mandauitque ut effossa terra, quidnam ibi lateret, diligenter inuestigarent. Faciunt illi summa diligentia imperata, & idolum ærum inueniunt. Quo casu in coquinam proiecto, ignis, qui totum ædificium inflammare visus est, repente exiliit. Fratres cum dæmonis præstigijs illusi, summa contentione periculum inane auertere conarentur, venit Benedictus, & ut oculos suos signo crucis munirent imperauit: statimque flammæ, quas antiquus hostis fixerat, euauerunt.

Claruit
prophetiæ
spiritu.

Fuit autem cum alijs virtutibus, tum prophetiæ spiritu admodum clarus. Quod dum Totila Gothorum Rex auditione accepisset, ut eius rei periculum faceret, quædam e famulis suis, regio cultu & comitatu ornatum, ad eum misit: cumque longo adhuc interuallo ab eo distiti essent, Benedictus magna voce clamauit, ut fastum & splendorem alienum deponeret; qua illi voce adedò percussus sunt, ut ad terram strati, vix oculos leuare auderent; domumque remeantes regi rem ut acciderat, exposuerunt; qui ingenti admiratione pariterque timore correptus, accessit, & prostrato in terram corpore, temeritatis suæ veniam postulauit: cui vir Domini ventura prophetico planè spiritu, cuncta prædixit.

Totila Regis, versuta
a S. Benedicto detectur.

Curat dæmoniacum.

Quidam Aquinensis ecclesiæ clericus, horrendo vexatus dæmonio, cum plurima martyrum loca frustra uisitaasset; tandem ad Benedictum ductus, sanitatis quidem gratiam statim recepit; sed cum salutari præcepto, ut ab omni sacri muneris functione abstineret. Seruauit ille præceptum cum sanitatis beneficio longo tempore; sed cum alios sibi, & ætate & eruditione inferiores, ea de causa præferri cerneret; diuini viri præcepti obli-

oblitus, sacris se muneribus ingessit: statimque hanc suæ temeritatis pœnam luit: vt nouis demōnis insidijs petitus, animam cum magno cruciatu exhalaret. Tanta erat in sancto diuini spiritus abundantia, vt ne cogitationes quidem fratrum, latere eum possent. Cum quodam tempore fames vehemens in Campaniæ regione increbuisset, & extrema tritici inopia monasterium laboraret, fratresque anxio valdè animo esse videret, vocatos ad se modestis verbis de diffidentia corripuit: cum promissione cœlestis auxiliij rursus consolans, crastina die rerum omnium abundantiam affuturam promisit. Adfuit dies altera, &

Farina, di-
uinitus ab-
lata.

ducenti farinæ modij ante fores inuenti sunt. Non longè ab eius monasterio, duæ virgines generis nobilitate claræ Christo se consecrârunt, quibus vir quidam religione & pietate insignis ministrabat. Cumque illæ paulatim, vt fieri solet, voti sui oblitæ, generis nobilitate tumescerent, & indignas sæpè contumelias in virum sanctum detorquerent, nec vllis monitis linguę petulantiam refrenare vellent, vir ille ad S. Benedictum perrexit, quantasque pateretur verborum contumelias enarrauit. Benedictus, audita iniquitate, protinus excommunicationis fulmine, ni linguam corrigerent, illis interminatus est. Illæ autem parum tam seuera comminatione perterritæ, paucis post diebus in eadem linguę petulantia vitam cum mortè mutârunt. Cum verò in ea qua sepultæ erant ecclesia, Diaconus inter Missarum solennia, ex more clamaret: Si quis non cõmunicat, det locum; nutrix harum virginum quę oblationem pro ijs facere consueuerat, terribili spectaculo defunctas de suis p̄gredi sepulchris & exire cõspexit. Quo sanè, vt par erat, vehemèter

Absoluti
possunt ani-
ma, etiam
corporibus,
exuta, ab
excommu-
nicatione.

Instabilis
monachus,
draconem
vidit.

Zalla, ho-
minis per-
fidi crude-
litas & aua-
ritia.

terrata, rem cum multis lachrymis ad Benedictū detulit, qui interminationis suæ recordatus, manu sua oblationem dedit, easque vinculo, quo innotatæ erant soluit, nec deinceps ecclesiam relinquare visæ sunt.

Erat in eius monasterio religiosus quidam, tanta mētis inconstantia agitatus, vt importunis admodum precibus contra datam Christo fidem, prorsus voti vinculo se solui postularet. Quem cum nullis vel monitis, vel precibus, in officio continere posset Benedictus, indignabundus eum à se repulit, & liberam quod vellet eūdi facultatē concessit. Sed vix miser pedem monasterio extraxerat, cum ingentem aperto contra se ore hiantem draconem conspexit, qui nō modò iniquam prauitineris libertatem impediēbat, sed crudelem etiam mortem minabatur. Ad cuius ille cōspectum prostratus, lugubri admodum eiulatu, auxilium & opem fratrum implorare cœpit. Fratres horribili clamore excitati accurrerunt, sed draconem minimè videntes, miserum illum omnibus membris trementem reducerunt, qui inconstantia suæ culpam agnoscens, protinùs ad mentem redijt, & ad extremum vitæ spiritum insigni cum pietatis laude, Deo militauit.

Temporibus Totilę regis Gotthorum, quidam Zalla nomine, perfidia Arianae cultor, & fidei orthodoxæ immanissimus persecutor, hominem quendam rusticum crudelissimis tormentis exagitabat, vt bonis eius per vim extortis, famē auaritiæ suæ expleret. Cumq; rusticus suppliciorum atrocitate victus esset, vt vita ad horam repararetur, res suas omnes Benedicto Dei famulo se commisisse dixit. Quo audito, Zalla hominem loris crudeliter vincitū, ante se ad Benedictū ire compulit.

pulit, ut res quib⁹ immani avaritiæ cupiditate in-
hiabat ab eo reciperet. Zalla viso Benedicto, in-
sanis peruersæ mentis clamoribus, res rustici,
quas sub sua custodia eum habere putabat, postu-
lavit. At Benedictus qui fortè sacris tunc codici-
bus summa cum mentis attentione incumbibat,
sublatis oculis, vinculorum rustici misertus, solo
intuitu nexus dirupit. Zalla ad tantæ potestatis
vim tremefactus, demissa rigidæ crudelitatis cer-
uice, ad terram corruit, seque orationibus eius
commendavit; quem vir Dei fratrum obsequio
benignè excepit, monitisque salutis, à tantæ cru-
delitatis infania, ad modestiæ pietatisque studi-
um reuocavit.

Quidam rusticus defuncti filij sui corpus in
vlnis ferens, lugubri admodum eiulatu ad fores
monasterij venit, & Benedictum magnis vocibus
inclamavit. Cui, cum eum in agro rem rusticam
exercere, responsum esset, proiecto corpore, quã-
ta potuit celeritate maxima, ad agrum cucurrit.
Eadem hora, vir Dei completo opere, cum fratri-
bus domum rediens, orbem patrem obuiam ha-
buit, qui multis cum lachrymis filium sibi resti-
tui postulabat. Cui cum vir Dei nec se filium ab-
stulisse, nec sui, sed Apostolorum muneris esse,
defunctum ad vitam reuocare, dixisset; ille nihilo-
minus in petitione perstitit, cum iuramento, se
inde non recessurum, nisi filium viuum recipe-
ret. Tùm Benedictus sublatis in cælum oculis,
Domine, inquit, nõ mea peccata, sed hominis hu-
ius fidem respice. Ad hanc orationem, defunctus
palpitare visus est; quem vir Dei manu sua suble-
uans, patri incolumem restituit. Inter tot autem
miracula quibus in mûdo claruit, doctrinæ quo-
que verbo non mediocriter fulsit. Nam scripsit

Nota quid
possint san-
cti viri.

Restituit vi-
tæ defunctum.

Doctrina eius eximia.

monachorum regulam, discretionem præcipuam, sermone luculentam. Cuius si quis velit subtilius mores vitamque cognoscere, potest in eadem institutione regulæ, omnes magisterij illius actus inuenire; quia sanctus vir, nullo modo potuit aliter docere, quam vixit.

Prædicit obitum suum.

Eodem quo de hac vita exiturus erat anno, discipulis quibusdam suis, obitus sui diem denunciavit. Antè sextum verò sui exitus diem, sepulturam sibi aperiri iussit. Qui correptus mox febribus, ingrauescente languore, sexta die Dominici corporis & sanguinis perceptione exitum suum

Moritur feliciter.

muniuit, atque inter discipulorum manus, imbecillia membra sustentans, vltimum spiritum inter verba orationis stans efflauit. Sepultus est in oratorio beati Ioannis Baptistæ, quod destructa

Miracula ad specum eius.

ara Apollinis, ipse construxit. Qui in eo specu quo prius habitauit, nunc vsque miraculis coruscet. Mulier quædam mente capta, miserabili eulatu per montes & valles & sylvas & campos, die noctuque vagabatur. Cumque beati viri specum nesciens ingressa fuisset, & somnum nimia lassitudine oppressa carpsisset, manè sanato sensu egressa est, omnique vitæ suæ tempore, in ea quam accepit salute, permansit.

A mens mulier, in specu S. Benedicti, redit ad sanitatem.

Vide Caf. Bar. in not. Mart. Rom.

VITA SANCTISSIMÆ VIRGINIS, pariter & Vidua, Catharina, filia S. Brigittæ. Migravit è corpore Anno Domini 1381. Ex ea quæ est apud Surium.

22. Martij.

Parentes eius. Traditur quidam Ab-

CATHARINA hæc, patre Vlphone viro nobili, & matre Brigitta, (cuius celeberrimum in ecclesia nomen est) in lucem edita est, quam mater ab lactam Abbatisæ Rißabergensi, spectata vitæ integritate foemine, instituentem

dam tradidit. Varias in prima ætate demonum in-
festationes perpessa est; quas Dei gratia supera-
uit, & egregium vbiuis futuræ sanctitatis speci-
men dedit. Ad nobiles vt primùm annos perue-
nit, viro nobili Eghardo tradita est; quem, seruã-
dæ virginitatis cupidissima, facile diuina aspi-
rante gratia, ad nuncupandum Deo castitatis vo-
tum adduxit. Et ne diaboli aliquando insidijs pe-
terentur, acerrimum carni bellum indixerunt,
ieiunijs, precibusque omnem petulantiam fran-
gentes separatim cubabant, nudæque humo de-
fessa vigilijs membra reponebant, ne hyeme qui-
dem hunc morem immutantes, Solebat sanctissi-
ma virgo castissimo coniugi, pia matris suæ exer-
citia vitæque asperitatem referre, ijsque eum ad
omnem virtutis amorem, & constantiam mirifi-
cè confortabat. Cumque hac castitatis fragran-
tia, liliorù instar corâ Deo redolerent, enixè ope-
râ dabat, vt virtutù maximarù exēplis, & optimæ
existimationis fama, proximos à prophana vita
ad honestatis & virtutù omniù studiù excitarent.

Patre eius Vlphone, Nericæ principe, defun-
cto: miro visendi Rômam desiderio accensa est.
Mater eius Brigitta, Roma Bononiam discesse-
rat, vbi cum insigni sanctitatis laude vitam dege-
bat; cui se Catharina, indiuiduam vitæ comitem
adiunxit, & summa contentione vestigijs eius in-
stitit. Sed cum diabolus varias ei insidias tende-
ret, nullumque non moueret lapidem, vt eam ab
ea vitæ sanctitate, ad carnis libertatem reuocaret;
cepit importunis matrē obtestari precibus, vt po-
testatē sibi in patriâ redeundi faceret. Mater frau-
dibus callidi serpētis intellectis, virili animo oc-
currit, filiamque ab ea mente deducere cōtendit.
Filia, quamuis ratione & voluntate, natalis soli
deli-

batissz in-
stituenda.

Nubit viro.

vouent am-
bo continē-
tiam.

Obitus pa-
tris eius.

Catharina
fociat se
matri.

Tentatur à
Satana.

delicias (quas dæmon ei assiduo ob oculos ponebat) respueret: Satanæ tamen molestijs victa, à matre sibi remedium postulauit. Tum mater, quâdoquidem, inquit, caro & sanguis vim tibi inferunt, & rationis arcem superare contendunt, eius petulantiam virgis reprimendam censeo. Catharina quamuis durum carpi erat, libens tamen matris se voluntati subiecit, virgisque aliquoties cæsa, importunam illam dæmonis tentationem fugauit. Non tamen hoc modo vires eius fractæ fuere, quin acriorem ei vim inferret. Interdixerat S. Brigida Catharinæ filia suæ, nè sine multis socijs sacra loca inuiseret, ob periculum, quod tunc Romæ per effrenatam ac flagitiosam quorundam petulantiam foeminis ætate & forma præstantibus imminebat. Itaque matre cum suo confessario ad stationes & promerèdas sacras Indulgentias abeunte, illa dies non paucos se domi continuit, cum subito tali cogitatione agitari cœpit. Quid agis? cur tu instar bruti animantis ab omnibus spiritualibus bonis arceris, alijs animarum suarum lucre captantibus? Cui cogitationi accedebat etiam hæc: Cognati fratres & sorores tuæ cum summa tranquillitate Deo in patria sua seruiunt, tu verò hîc miseram ducis vitam. Præstaret sanè ne in lucè quidem editam te fuisset, quàm id genus inertem vitam viuere. Hæ cogitationes, tanto animum eius mœrore oppleuerant, vt mortuæ magis quàm viuenti similis quò se verteret, ignoraret. At mater volens saluti eius certius consulere, hoc consilij captauit. Erat quidam D. Petrus, vir cum sanctitatis, tum multiplici eruditionis & prudentiæ laude insignis, hunc multis precibus ed tandem adegit vt pateretur Catharinam sibi obedientiam polliceri, filiaque

Rursus eam
tētat hostis.

Contra in-
stabilitatē,
matris con-

persuasit vt nihil omnino absque illius permis-
su facere vellet. Munita igitur sanctæ obedi-
entiæ virtute vixit sub matris cura haud secus atque
in monasterio, didicitque ab ea certis temporibus
tenere intra se silentium, crebro legens ali-
quid ex sacris euangelijs, siue de vitis Sanctorum.
Pauperum & peregrinorum curam insignem ge-
rebat, hospites ex varijs orbis terrarum partibus
Romam aduentantes, cum eleemolynis, tum sua
vi sermone & colloquio fouebat, cunctosque in
Christi amorem acriter inflammabat.

filio, pro-
mittit con-
fessario o-
bedientiã.

Eius huma-
nitas, erga
pauperes &
peregrinos.

Porro annos non plus nata viginti, tanta mo-
rum grauitate ætatem superabat, vt plurimos in
sui admirationem pertraheret. Accedebat exi-
mia corporis elegantia, quæ cunctis eam amabi-
lem reddebat, & non paucos magnates amore e-
ius vehementer inflammabat. At illa cum diu cõ-
stanter omnes repulisset, cunctasque rerum ma-
ximarum pollicitationes pro nihilo duxisset:
quidam amoris vehementia victi, minas intenta-
re, & vim ex insidijs inferre proposuerunt. In ijs
Comes quidam, magna hominum stipatus cater-
ua, tempus locumque captauit, quibus eam ad æ-
dem S. Laurentij ire solitam raperet, domumque
secum asportaret. Sed accidit, vt ille miseranda
diuinitus cæcitate percussus, facinus suum nefar-
ium agnosceret, humique coram ea prostratus,
obnixè sceleris sui veniam postularet. Tùm illa
cum matre pro eo deprecante, ilicò visum rece-
pit, atque summa eam deinceps reuerentia pro-
secutus est. Nec tamen destitit inimicus varijs ca-
stitatem eius insidijs oppugnare.

Multi eam
conantur a-
sciscere cõ-
iugem.

Comes eam
rapturus, sic
cæcus, & re-
cipit lumẽ.

Quodam tempore, cum matre Assisium reli-
gionis ergò profectura, cum honestum in ipso i-
tinere hospitium, nocte impendente habere non
pos-

possent, ad pauperis cuiusdam tuguriolū dixerunt, ut vel solo tecto aëris iniuriam à corporibus suis propulsarent. Ecce autem noctis intempete silentio latrones accurrunt, accensoque lumine abditos scrutantur, captique mox pulchritudine Catharinæ, impuris sermonibus animum eius ad nefarios concubitus alliciunt. At illa incredibili angore correpta, cum nullum euadendi locum relictum cerneret, spem omnem (quod reliquum erat) in sola Christi misericordia repositam habebat. Precibus igitur lachrymisque diuinam implorare opem cœpit, cum subito armorum strepitus vocesque clamantium exaudiuntur: quibus vehementer exterriti latrones, celeri fuga salutem quærunt. Tùm Catharina Christi se beneficio, seruatam à libidinis contagione cernens, debitis diuinam bonitatem laudibus extulit, sequæ cum matre & alijs comitibus læta in viam dedit; Cùm ibi rursus adsunt scelerati homines, ut quod nocte efficere nequuerant, clara luce designarent, suamque libidinem explerent. Et illi quidem viam ab vtraque parte obsederant, sed percussa cæcitate, videre non potuerunt cum bona in DEVM fiducia illuc securè transeuntes. Ita ergo diuina fretæ protectione, Assisium peruenerunt, atque inde Romam reuersæ sunt. Ibi verò, ut omitramus eam ab infantia preces horarias, Diuæ Virginis, septem psalmos quos Poenitentiales vocant, multaque alia quotidie legisset, prius quàm se ad dormiendum componeret, singulis diebus horas quatuor, cū multis lachrymis meditationi Dominicæ passionis impēdebat, flexisque in terrā genibus, assidua pectoris tusione se totam Christo in holocaustum offerebat.

Tempore quodā Romæ ante S. Iohannis Euan-
gelistæ

Patitur latrones infestos.

Latrones, cæcitate percussantur.

Precibus diuinitimè inuambit.

gelistæ aram, in æde maiori D. Petri, oranti apparuit peregrina quædam, alba induta veste, balteo præcincta, & atrò cooperta pallio. Quæ post amica salutationis verba, supplex, vt pro Noricæ Caroli fratris sui vxoris anima, preces funderet, rogauit; Sciscitante autem Catharina cuiâs esset, respondit se Suedâ esse, vxoremq; fratris eius Caroli obiisse; Roganti deindè Catharinæ, vt ad matris suæ ædes diuerteret, negauit sibi id licere; porrò Noricâ aureâ capitis sui coronâ eis legasse, quare fidelitèr pro animæ eius salute precarentur, sicq; disparuit. Catharina admirans, quò matrona illa abijisset, ex ancillis quæ sicut; respondet ille, se quidè vocè loquentis audijisse, neminè tamèn vidisse.

Cætèrùm præter eximias virtutum maximarû dotes, admiranda planè erga proximos calamitosos beneuolètia, insignis fuit. Nec mirùm sanè, cum ab ipsa penè infantia, hanc à matre disciplinâ imbibisset. Solita erat pia genitrix, tenellam ad nosocomia ducere, ipsaq; inspectante, miserorum plagas, vulnera, & vlcera, suis contrectare manibus, multaq; charitatis significatione, ad spem vitæ æternæ excitare. Hæc aliâque præclara pietatis officia, filia & oculis & mente hauriebat, nec minore deinceps quàm mater alacritate ea morbidis & egenis impendebat. Annos quinque & viginti cum matre sanctissima, spontaneo in exilio Romæ exegit; qua (post iter Hierosolymitanum sceliciter peractum) defuncta, cum reliquijs eius in patriam remeauit. Vbi ab omnibus, singulari beneuolentiæ & amoris significatione excepta, sacris se VVadsthenensis monasterij ædibus inclusit, & virginibus CHRISTO sacris, regulam Saluatoris, quam tot apud matrem annis didicerat, tradidit. Depositis in VVadsthen-

Quædam matrona appareret ei.

S. Catharinæ pietas, erga verbis afflictos.

Catharina post obitum matris, includit se in mo-

monasterio
v vadstienēsi.

si monasterio sacris sanctæ genitricis reliquijs,
locus haud vulgaribus cœpit coruscare miracu-
lis. Quæ res omnium animos permouit, vt Catha-
rinam Romam ad Pontificem destinarent, quò
Pontifex Diuorum eam honore dignam faceret.

Proficisci-
tur Romam,
vt mater ei
miraculis
clara, in Di-
uorum con-
fortium, à
Pontifice
referatur.

Fecit illa vt iussa fuit & Romam veniens omniū
in Romana curia animos negotio huic addictos
comperit. Interea veniebant ad eam multi Ro-
mani nobiles, eius preces expetentes, memores
pristinæ eius conuersationis. Erat id temporis vi-
dua quædam extra urbem, apprimè nobilis. Lati-
ni Romani Baronis soror, quæ cum suæ nobilita-
tis & decoris omnis oblita, parùm pudicè vine-
ret, nec vllis monitis precibusve, à flagitiosa vita
ad honestatis studium reuocari posset, morboque
correpta, nec in vltimo quidem vitæ discrimine,
ad mentem redire vellet, Latinus Catharinam ac-
cedit, orat obsecratque, vt sororem tuam adire
vellet & inuitare ad veram peccatorum suorum
confessionem. Illa, vt erat huic studio mirificè de-
dita, alacri prouinciam animo suscipit, sed mise-
ram flagitijs planè obduratam, nullis hortationi-
bus ad plenam perfectamque scelerum confes-
sionem inducere potuit. Tùm Catharina cum cir-
cumstantibus ad preces confugiēs, in genua pro-
cubuit, & Deum, nè miseram in sempiternam pe-
stem ruere pateretur, rogauit. Et ecce, è Tiberi fu-
mus orbiculari figura aterrimus, ingenti mole,
instar plaustris fœno onusti, emergere visus est,
qui fursùm elatus in aëra, pendulus supra ædes, in
quibus illa decumbebat, ferebatur; tantaque te-
nebrarum caligine omnes inuoluit, vt alius ab a-
lio videri non posset. Postremò, impetu è celo
ruens, domum cubiculo proximam, in quo mise-
ra iacebat, solo tenus oppressit. Ad cuius terribi-
lem

Orat pro
foemina in-
durata, & il-
la respicit.

lem horrendumque fragorem, ægra ingenti timore correpta, ad mentem sanio-rem redijt, & pura oris confessione, commissa flagitia diluens, altero die sacramentis munita, spiritum efflauit.

Romæ matrona quædam nobilis, septena vice miseranda obortione conflictauerat, cumque se inuisam hac de causa marito suo cerneret, supplex S. Catharinam calamitatem suam expositura, adijt. At illa quædam sanctissimæ matris suæ reliquias ei tradidit, admonens vt eas vsque ad partum secum deferret, seque partus tempore ei adfuturam promisit. Adfuit parturienti tempus, accurrit Catharina, precibusque viuam ei à Deo puellam impetrauit, cui Brigittæ nomen imponi voluit. Eodem tempore Tiberis inundatione sua, Romæ vrbis excidium minitari videbatur, prorsus vt salutis spe plurimi ciuium abiecta, ad Catharinam tanquam vltimum refugium conuolarent, & inuitam domo exportatam sæuientibus vndis obijcerent. Illa cum aquas pedibus attigisset, sæuientes protinus fluctus repressit.

Matronæ septies abortienti, viam prolem impetrat.

Tiberis inundatione sistit.

Roma deinde Neapolim veniens, inuenit ibi matronam quandam viro orbatam, quæ nocturnis dæmonis cuiusdam infestationibus agitata, matri suæ assiduam lugendi materiam præbebat. Huius igitur Catharina pro solita pietate sua misera, hoc matri consilium dedit; primò quidem vt integra confessione quæcunque ad memoriam commissa crimina reuocare posset, expiaret; deinde nudis plantis, & absque lineis indusijs, continuis octo diebus, in templo S. Crucis memoriâ Christi pro nobis in crucem acti, septies pia mente Dominicam orationem legendo, recoleret. Paruit libens huic consilio, & statim ab omni dæmonis infestatione liberata est. Neapoli rursus Romam,

Dæmonem nocturnum, à muliere saluberri-
mis datis consilijs,
profligat.

Romam, vt matris in diuos relationem vrgeret, reuerfa est; sed tūm Gregorio II. moriente Vibanus 6. communibus ad eam dignitatem suffragijs vcheretur, & ecclesia orto schismate in varias valdè inter se pugnātes sententias distraheretur, Catharina ad suos redire constituit. Iamque felici itinere summo vbiuis honore excepta, in Prussiam peruenerat; cūm quidam ex eius familia somno correptus, ex curru decidit, costique rotarum stridore attritis, in vltimum vitæ discrimen adductus est; qui in currum sublatus, non sine ingenti omnium stupore solo Catharinæ contactu, integræ ad eodē sanitati restitutus est, vt citra

Sanat cōta-
ctu manus
suz. hominē
mirē con-
fractum.

vllam corporis molestiam, gaudens & exultans gradum faceret. Postquam autem in VVadstene- se monasterium peruenerit, multis exhausta laboribus, in morbum incidit; cuius vi indies magis magisque oppressa, cūm in vltimo illo spiritu clarissimam pietatis charitatisque significationē

Moritur S.
Catharina.

fororibus suis dedisset, inter Angelorum manus sanctam Deo animam tradidit. Viderunt tūm homines quidam religionis & pietatis opinionē præstantes, stellam eximio fulgore micantem, officiosum radijs suis obsequium corpori exhibentem Cūmque sacrum funus ab Erico Suediæ Regis filio alijsque regni principibus, cum multis bonorum omnium lachrymis portaretur, stella supra feretrum pendula, maiorem illi præ ceteris honorē deferebat. Inter alios verò regni pro-

Apparet
stella.

Eriens Re-
gis filius,
portat eius
sacrum cor-
pus.

ceres, & præclaros multorum locorū antistites, prælatos atque Abbates, qui sua præsentia funus cohonestare gaudebant, Tordo Strengenesis episcopus, magna tūm eruditione tūm auctoritate vir, apprehensa Catharinæ dextera, precibus se eius humiliter commendauit. Et ecce sensit ille

Nota rem
miram.

manum

manum suam fortiter comprimi, ut fieri solet inter illos qui mutua sibi fide amorem stabiliunt. Obijt autem virgo hæc sanctissima, in præfato monasterio, anno Domini 1381. II. Cal. Aprilis, prædiè Annunciationis Dominicæ.

DE SS. TIMOLAO, DIONYSIO, ALIIS-
que sex Martyribus. Ex historia Ecclesiast. Eusebii
lib. 8. cap. 13. Consummârunt martyrium Vltronei
Anno Christi 303. Marcell. Pap. 7. Diocl.
& Max. Imp. 20. sub Urbano præ-
fide.

Vide Cæf.
Baro. Annæ
tom. 2.

Dum Gentiles publica inter se festa celebraret, & cõsueta agerent spectacula, inter alia quæ magnoperè ipsis in optatis erant ad contemplandum, crebro hominum sermone ferebatur, Christianos, qui dudum erant ad bestias damnati, certamen confecturos. Cùm verò huius rei fama latius manaret, & apud omnes passim vagaretur, adolescentes numero sex, quorum vnus genere Ponticus, nomine Timolau; alter ex Tripoli vrbe Phœnicix, qui Dionysius nuncupatus fuit tertius ecclesiæ Diospolis subdiaconus, qui Romulus dictus est, quartus Pausis, & quintus Alexander, vterque AEgyptius, sextus huius Gentilis Alexander, ex vrbe Gaza, proprias manus, quò ardentem martyrij cupiditatem significarent antè colligantes, ad Urbanum, qui iam bestias ad Christianos dilaniandos emissurus esset, curriculò currunt, seque Christianos liberè confitentur; atque ipsa sua propensione tanquam ad aciem instructa, & ad quodque discrimen admodum parata, liquidò declarârunt eos, qui in vero Dei omnium rerum fabricatoris cultu

24. Martij.

Sex egregij
adolescentes,
præfector
se se offerunt.

Urbanus
Præfector
prouincix.

Carceri mā-
cipantur.

cultu gloriatur, violentas immanium ferarum
incurfiones nequaquā formidaturos. Vnde pro
fecto tum ipfum Præfidem, tum illos qui cum eo
erant, in repentinam admirationem tradūcentes,
exemplò in carcerem contruduntur.

Octo mar-
tyres, vno
die necātur.

Non multis diebus pòst, alij duo fuere in eorū
numerum adfcripti, vnus qui acerba & varia tor-
menta, propter fidei suæ confessionē, varijs tem-
poribus ostentatam, antea exhaustisset, Agapius
nomine, alter qui res ad corporis vsum necessa-
rias, illis martyribus subministrasset, Dionysius
appellatus. Omnes isti octo numero, vno die,
nempè vigesimo quarto mensis Dyftri, hoc est, ad
nonum Kalendas Aprilis, in ipsa Cæsarea securi
perculsi obeunt.

Vide Czf.
Bar. in not.
Mart. Rom.

MARTTRIVM SIMONIS INNO-
centissimi Pueri, Tridentini, à Iudæis, anno Domini
1475. fauissimè trucidati. Authore Iohanne
Matthia Tiberino Medico.

34. Martij,

Iudæi, Chri-
stianis quā
perniciosi.

I O H A N N E S Matthias Tiberinus, Senatui po-
puloque Brixiano salutem. Rem miram, qualē
à passione Domini, ad hæc vsque tempora nul-
la vnquam ætas audiuit, ad vos scribo. Crudeles
Iudæi non solūm res Christianorum rabiosa vfu-
rarum fame consumunt, sed in capita nostra per-
niciemque coniurati, filiorum nostrorum viuo
sanguine pascuntur. Nuper in ciuitate Tridenti-
na, tres familiæ Iudæorum confedebant, quorum
capita fuere Tobias, Angelus, & Samuel; Hi ea in
hebdomade, quam nos sanctam appellamus, die
Martis, 12. Calend. April. anno incarnati Verbi, se-
ptuagesimo quinto, suprā millenum quatercen-
tenum, conuenerunt in domum Samuelis, vbi sy-
nagoga & eorum templum, spectandi gratia vi-
tulum

tulum viuentem, qui ad eos ea luce de Leuigi pa-
go delatus erat. Et dum inter se plurima vario
sermone conferrent, Angelus hanc rabido fudit
de pectore vocem; In ista parasceue & carnes &
pifces abundè nobis sunt; Vnum tantum nobis
deest. Respondit Samuel; & quid tibi deficit? Túc
coniectis oculis ad inuicem, taciti intellexerunt,
quod de Christiano infante immoládo loquere-
tur, quem in contemptum Domini nostri Iesu
Christi maculábat atrociter, & exhausto sanguine,
vescentes in azimis suis, à fetore quo grauiter o-
lent, Christiano se cruore præseruant; Huncque
suum appellant Ioël, id est, Iubileum. Die autem
Iouis omnes in synagoga congregati, ad Tobi-
am dixerunt; Animaduertimus neminem plus
votis nostris posse satisfacere quàm te, quotidie
enim cum Christicolis versaris, & penè omnes
tibi familiares sunt. Negat Tobias, & periculum
in negotio multis assignat rationibus. At illi suis
eum execrationibus astringunt, & nisi pareat, mi-
nantur se illi perpetuo interdicturos Synagoga.
Tobias videns omnes in eum conspirasse, & præ-
mium sibi iam fore propositum cæca auri cupidine
captus, Aggrediar, inquit, libenter, Patres, pro-
uinciam hanc. Verum vt nostis, pauper sum ego,
& ad commodè viuendum ars mea non sufficit.
Responderunt omnes; Adfer puerum huè, nulla
enim vnquam erga te nos arguet ingratitude. Túc
ad Samuelem conuersus proditor, inquit; Nulla
clauè postes tui concludátur, vt si mihi quisquam
oportunè contigerit, intro possim illum leuiter
impellere. Et transactis vesperis egressus, cœpit
totam viciniam solus obambulare. Postquam ve-
ro locum illum attigit, quem Fostatium vo-
citant incolæ, insignem puerum ante fo-

Iudzi in pa-
rasceue ma-
culant Chri-
stianos pu-
eros.

Tobias se
recipit, pu-
erum Chri-
stianum suf-
furaturum.

Vuu
res

Tobias in-
fantem blā-
dus abducit.

res patris super ligno sedentem conspexit, nomine Simonem, qui nondum viginti nouem menses natus, aded formosus erat in cunctis, vt in eo non comprehenderetur, quod iure reprehendi posset. Et accedens, lustrat neminem in puerum advertere. Porrigit digitum Tobias blā- dus infanti. Speciosus puer, benignus vt erat & facilis candida manu capit molliter indicem. Procedit, sequiturque puer non passibus æquis. Cumque genitoris sedem pertransisset proditor, rabida dextra præsatis manum infantis pulcher- rimam, & nunc illum trahit, & nunc mollia ter- ga pulsans genibus impellit. Tunc respiciens pu- er, cepit cum lacrymis pios extollere vagitus, & dulce matris inuocare nomen. Exanimatus illico proditor, denarium extraxit Argenteum, & por- rigens infanti, illum blando sermone compes- cuit; tali itaque capta occasione in domum Samuelis puerulum detulit. Hic Samuel, velut Tigris expectans ad sanguinem, corripens pue- rum, ocius in suum thalamum sustulit. Prætereo hic quanta tunc dracones illi affecti sint læticia; Vlulabant ficcis faucibus, super Christianum sanguinem Et ne puer peregrino loco deterritus, clamorem effunderet, alij porrigebant Vuas, alij poma, alij res alias, quibus vt plurimum infantes delectantur, donec silente puero, dies se cum no- ste coniungeret. Interea genitrix eius Maria, pue- rum vt vidit abesse, nec solito eum apud vicinos offendit, percusso pectore, vna cum coniuge An- drea, totam per ciuitatem explorabat infantem. Pueri & omnes apud iudæos illum inquirendum asserebant, & nisi de medio nox repente vix ab- stulisset, ad iudæos vertissent iter, vnde collapsis tenebris impulsis, flentes amarè, domum sese re- ceperunt.

Tempus

Tempus erat quo prima quies humana reficit pectora, atque quiescebant voces hominumque canumque. Tunc crudelis Barbatuſ Moyses, vna cum reliquis atrocissimis Iudæis benignum illum deportantes infantem, ingressi sunt vestibulum, quod cum primis synagoga foribus adiungitur; ibique in scamno iuxta caminum residens, puerum suis genibus excepit. Porro circumfusi omnes vellem ei ad umbilicum & cubitos usque, verso ordine detraxerunt, colligentesque fluentem tunicam, succinxerunt lateri ita ut à fœmore usque ad talos detractis caligis nudaretur; & apprehendens sudarium Samuel, quod eius pendebat à ciagulo, colloque circumuoluens comprimebat puerum, ne vagitus effunderet, alij vero manus pedesque continebant.

Atrocissima innocenti pueri excarnificatio.

Tunc producto Moyses cultro, summum virgæ perforauit infantis; correptaque forfice, coepit maxillam dexteram iuxta mentum dilaniare, & particulam carnis abscissam in parato ibi cratere reposuit. Colligebant astates sacrum sanguinem, & alterno ordine forfice porrecta, quilibet sibi frustulum viuæ carnis excindecbat. Sic fecerunt omnes primi, donec vulnus oui rotunditatem multum excéderet. Et si quando cedente laqueo puer gutture perstrepebat, admotis crebrò manibus ad os, illum crudeliter suffocabant. Hoc Moyses ita peracto, dexteram tibiam confestim eleuauit infantis, eamque suis super genibus statuens, aggreditur exteriorem partem, quæ inter cauillam & cruris musculum interiaceret, similiter eodè ferro conuelleret, & capta forfice vicissim carnè viuam, viuo cum sanguine lacerabant. Postmodum squissimus senex ille, tãti sceleris caput, semimortuum erigens infatè, petijt Samuel

Scindunt Iudæi particulam maxilla pueri.

Vuu 2 lem

Acubus totum parvuli corpus foratur.

Decedit è vita S. Puer.

Latantur cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis.

lem à sinistris pueri secum confidere; & uterque sanctissima illius brachia, instar crucifixi violenter extendentes, hortabantur reliquos, ut sacrum illud corpus duris acubus infoderent. Collecti ergo omnes circum, incipientes à vertice usque ad plantas illum densis ictibus perforabant, dicentes: Tolle Iesse mina elle parichief elle passusen pegmalen: quod est: sicut Iesum Deum Christianorum, qui nihil est, trucidemus istum: sic inimici nostri confundantur in æternum. Iam plusquam per horam miserandus puer terribili durauerat in supplicio, & interdicto spiritu, lapsis viribus deficiebat, attollens graues oculos in cælum, superos aduocare videbatur in testes, & inclinato capite, sanctum Domino reddidit spiritum, purpureus velati flos cum succisus aratro, languescit moriens, lapsoque papauera collo, demisere caput, pluuia cum forte grauantur. Tunc Moyses & omnes reliqui, oculos & palmas eleuantes in cœlum, egere gratias Deo, quod de Christianis vindictam simul & sacrificium obtulissent; relictoque illic corpore, cum plausu summo per tecta discurrentes, ineffabilem lætitiã se percepisse demonstrarunt. Et descendentes ad cœnath, seruis præcepit Samuel, ut sub cadis vinarijs illud occulerent; Timebãt enim proclamationes Ancistitis, & crebrescente in eos magis magisque fama, ne furore populi capti & cæsi ad torturam subito traherentur. Altero die qui passionem Domini cunctis in Christum creditibus ad memoriã reuocat, restrictis labentibus in Urbem fluijs, parentes infantis, vna cum cohorte prætoria vbicunque quærentes, non inuenerunt eum. Die autem sabbathi conuenientes Iudæi in synagoga cunctis cernentibus,

cada-

cadaver super almomor extenderunt; est enim almomor mensa quædam ante Altare, vbi Psalmos, Antiphonas, Hymnosque decantant; perfectisque orationibus suis, rursus in eodem loco reposuerunt corpus. Tertio vero die qui sanctum pascha Christi fidelibus attulerat, vt presenterunt Iudæi omnium penè mentes in eos esse suspensas, inito consilio libratisque multorum opinionibus, dixerunt; Projiciamus istud vestitum in flumen, quod nostra subterfluit domo, & euntes ad Pontificem, dicamus quoniam illud in domum nostram aqua deduxit, & crate ferrea retentum, non potuit vnà cum flumine delabi. Talibus visis, nemo credit Iudæos puerum extinxisse. Placuit omnibus sententia; & ascendens ad Pontificem proditor, rerum seriem eo quo fuerat institutum ordine pandit. Tunc gavisus Pontifex, prætorem & præfectum Tridentinæ ciuitatis illic vbi iacebat puer, iussit secum accedere: quem extractum pannis inuolutum, annotatis diligenter vulneribus, in Basilica S. Petri collocauerunt; vbi maxima populorum, laguentiumque consuente frequentia, multis maximisque in dies fulget miraculis. Ecce Christiane, Iesum inter latrones rursus crucifixum. Ecce quid facerent Iudæi, si inter Christi fideles haberent Imperium. Gloriosus Simon, virgo, & Martyr, & innocens vix ab lactatus, & cuius lingua nondum humanum sonabat eloquium, in contemptum nostræ fidei, à Iudæis extensus est in cruce. Natus est Simon, de quo Agimus die Veneris 6. Kalend. Decemb. Anno 1472. ex Andrea & Maria parentibus pauperrimis, D. Iohanne Hinderbach quarto Pontifice, & Domino Tridentino imperante foeliciter. Ob quod scelus, Iudæi omnes à maiore vsque ad minorem,

Consilium
Iudæorum
vanum.

S. pueri corpus, multis
claret miraculis.

Iudæi omnes in
carce-

carceres cō-
iecti.

1050 ORATIO S. IOAN. CHRYSOST.
carceribus catenisque constricti sunt, inde prius
non recessuri, quam debitas pœnas luant.

SANCTI IOANNIS CHRYSOSTO-
mi, Archiepiscopi Constantinopolitani, in San-
ctissima Dei genitricis Annunciatio-
nem. Oratio.

25. Martij.

Gabriel An-
gelus cur
missus ad
Virginem.

Rursus lætitiæ nunciij, rursus libertatis Indi-
cia, rursus reuocatio, rursus reditus, rur-
sum gaudia, rursus à seruitute liberatio.
Angelus cum virgine loquitur, quoniam serpens
cum muliere locutus fuerat. Sexto, inquit, Mensē
missus est Angelus Gabriel à Deo ad virginem de-
sponsatam viro. Missus est Gabriel, vt totius mun-
di salutem nunciaret. Missus est Gabriel, vt scri-
ptum reuocationis Adam referret. Missus est Ga-
briel ad virginem, vt mulieris dedecus, in honorē
conuerteret. Missus est Gabriel, vt puro sponso
thalamum pararet. Missus est Gabriel, vt inter
Creatorem & creaturam sponsalia celebraret.
Missus est Gabriel, ad animatum palatium Regis
Angelorum: Missus est Gabriel ad virginem de-
sponsatam quidem Ioseph, sed seruata filio Dei.
Missus est seruus incorporuus, ad virginem im-
maculatam. Missus est à peccato integer, ad cor-
ruptionis expertem. Missus est lucernæ splendor,
qui iustitiæ solem nunciaret. Missus est nitor Au-
roræ, qui diei lumen præcurreret. Missus est Ga-
briel, vt ostenderet eum qui est in sinu patris, in
matris etiā vlnis gestari. Missus est Gabriel, vt
indicaret qui est in folio, in spelunca etiā iacere.
Missus est miles, qui Imperatoris Mysterium pro-
mulgaret. Mysterium quod fide cognoscitur, &
curiositate non inuenitur. Mysterium adorandū,
non

non humana prudentia ponderandum. Myſteriũ diuinis, non humanis rationibus explicandum.

In menſe ſexto Miſſus eſt Angelus Gabriel ad virginem. Quem ſextum menſem dicit? Quem? Ex quo nimirum, Elizabeth bonum accepit nunciũ, ex quo Iohannem concepit. Vnde id planũ fit: ipſemet Angelus virginem alloquens, ſic interpretatur: Ecce Elizabeth, inquit cognata tua, & ipſa concepit filium in ſenectute ſua: & hic menſis eſt ſextus illi, quæ vocatur ſterilis. Menſe ſexto, ſcilicet, conceptionis Iohannis. Oportebat enim vt miles anteiret. Conſentaneum erat, vt miniſter antecederet: æquum erat, vt index Domini præſentiam ſignificaret. Menſe ſexto miſſus eſt Angelus ad virginem deſponſatam viro. Deſponſatam, non autem coniunctam. Deſponſatam quidem, ſed ſeruatam. Cur deſponſatam? Ne celerius latro myſterium intelligeret. Nam per virginem quidem Regem eſſe venturum, improbus non ignorabat; quippe qui Eſaiæ ipſe quoque verba illa audierat. Ecce virgo in utero habebit, & pariet filium. Itaque ſingulas virgines obſeruabat, vt vbi myſterium impleri animaduerteret, inſamiam pararet. Idcirco Dominus per deſponſatam venit. Quæ enim deſponſata fuerat, deinceps in manum ſponſi tradenda erat. Menſe ſexto miſſus eſt Gabriel, ad virginem deſponſatam viro, cui nomen erat Ioseph. Audi quid de hoc viro & virgine, dicat propheta; dabitur hic liber obſignatus viro ſcienti literas; Id eſt, virgo plane immaculata. A quo dabitur? à ſacerdotibus vtique. Quinam viro? Fabro Ioseph.

Cum igitur ſacerdotes caſto Ioseph virginem deſpondiſſent, eam illi commendârunt, nuptiarum tempus expectantes. Verum eam ipſe ſuſcipiens,

piens, integram erat conseruaturus. Mense sexto missus est Gabriel ad Virginem. Qui profecto eiusmodi à Deo mandata accepit: A des huc Angelle, minister esto mysterij grauis & reconditi, Miraculo inferui. Misericordia mea commotus, ad requirendum Adam, qui aberrauit, descendere festino. Peccatum prostrauit eum, qui ad Imaginem meam factus est; corruptit opus manuum mearum: infecit decus à me confectum. Lupus deuorat alumnum meum. Exulat incola Paradisi. Vitæ lignum, à flammeo gladio custoditur. Clausus est locus deliciarum. Errantis me miseret. Hostem capi volo. Placet ut virtutes omnes quæ in cælo sunt mysterium hoc lateat, & tibi soli sit manifestum. Vade ergo ad Mariam Virginem. Vade ad animatam ciuitatem, de qua loquitur propheta, gloriosa inquam, de te dicta sunt ciuitas Dei. Vade ad Paradisum meam, ratione præditam. Vade ad portam Orientalem. Vade ad habitaculum, verbo meo dignum. Vade ad alterum cælum, quod est in terra. Abi ad nebulam leuem, & præsentiam meam illi nuncia integritatem. Abi ad sanctuarium mihi paratum. Abi ad thalamum diuinæ humanitatis meæ. Abi ad purum cubiculum ortus mei, secundum carnem. Loquere in auribus arcæ meæ, ratione præditæ, ut paret mihi auditus ingressum. Caue offendas aut turbes animum virginis. Templum illud diuinum, modestè adi. Prima tua vox illi gaudium afferat, dic; Aue gratia plena; Ut ego miserear afflictæ Eux.

Genes. 3.

Psal. 87.

Audit hæc Angelus, & secum ut par erat hæc cogitabat; Noua res hæc est, cuius intelligentia nullis verbis explicari potest. Quem metuunt Cherubin, quem Seraphim intueri non possunt, quem omnes virtutes Angelicæ comprehendere nequeunt,

nequeunt, speciali quodam modo nunciatur cum puella virgine conuersaturus, & propriæ eius personæ præsentia significatur, immò verò ingressus per auditum ei promittitur. Qui Euam condemnauit, eius filiam glorificare tantoperè festinat? Ait enim, vt paret mihi auditus ingressum. Nunquid potest Virginis uterus eum capere qui comprehendi non potest? Verè mysteriū magnum & venerādum. Sic Angelo cogitanti: Quid, inquit, Dominus, turbaris ò Gabriel, nouitate rei? Nonne paulò antè missus es à me ad Zachariam sacerdotem? Nonne illi Iohannis Ortum nunciasti? Nonne incredulo sacerdoti pœnam intulisti? Nonne senem taciturnitate multasti? Nonne quæ tu pronunciaſti, ego rata habui & comprobauit? Nonne nuncium tuum, res ipsa consecuta est? Nonne sterilis concepit? Uterus paruit? Sterilitatis morbus discessit? Naturæ fugit inertia? Quid est quod ego non possim efficere? Cur igitur dubitas? Tunc Angelus; Naturæ, inquit, errores, Domine, corrigere, morborum nebulam dissoluere, membra mortua ad vitalem vim reuocare, naturæ præcipere, vt liberos gignat, à certis membris sterilitatem remouere, senescentis stipulam ad viridem formam reducere, terram infæcundam statim efficere manipulorum matrè, solitum est tuæ virtutis opus. Testis est Sara, tum Rebecca, post autem Anna, quæ cum graui sterilitatis morbo laborarent, abs te liberatæ sunt. Virginem verò sine viri congressu parere, superat naturæ leges, & præsentiam tuam in puella denunciat, vt quem cæli terræque termini non capiunt virginis uterus comprehendat. Quomodo, inquit, Dominus, me tabernaculum Abrahæ potuit continere? Quoniam, inquit, Angelus hospitalita-

Luc. 1.

Nihil impossibile apud Deum.

Gen. 11. 25.

1. Reg. 1.

Gen. 15.

talitatis pelagus habebat. Verum illic ò Domine, te conspicuum Abrahæ præbuiſti in oſtio tabernaculi, & pertransiſti qui omnia complex. Quomodo autem feret Maria diuinitatis ignem? Solium tuum ardet ſplendore illustratum. & virgo te ferre poterit, vt non comburatur? ſi læſit, inquit Dominus, rubum ignis in ſolitudine, lædet omnino Mariam quoque præſentia mea; ſi ignis ille, qui diuini ignis mei præſentiam ſignificabat, rubum potius irrigauit, quàm combuſſit; quid de veritate dices, non in igne flammæ, ſed in pluinæ ſpecie descendente?

Exod. 3.

Tunc Angelus, Dei iuſſa faceſcens, Virginem adiit, & clara voce, Ave, inquit, gratia plena: Dominus tecum. Non eſt amplius diabolus contra te. Vbi enim prius hoſtis ille vulnus inſiſſit, illic medicus adhibet medicamentum. Vndè mors ingreſſus principium habuit, indè ſibi vita aditum patefecit. Per mulierem mala fluxerunt, Per mulierem emanant bona. Ave gratia plena. Ne te pudeat, quod mulier cauſa damnationis extiterit. Tu enim Iudicis & Redemptoris mater exiſtes. Ave gratia plena, quæ mundi paries Saluatorem. Ave gratia plena, genitrix vitæ, quæ mortem delebit. Ave animatum Dei templum. Ave cæli pariterque terræ domicilium. Ave naturæ illius, quæ comprehendere non poteſt, ampliſſimum habitaculum. Per hanc adest, chariſſimi, ægrotantibus medicus; In tenebris confidentibus, illuxit Iuſtitie ſol; Tempeſtate iactatis, factus Ancora, portusque tutiſſimus; Deo inuiſis & inimicis reconciliatio, captiuis redemptio, in bello verſantibus munitiſſimum propugnaculum: ille nimirum, qui eſt pax noſtra. Qua quidem pace, vtinam detur nobis frui, per gratiam eius.

Epitheta illuſtria S. Mariæ.

Ephes. 2.

Per hanc adest, chariſſimi, ægrotantibus medicus; In tenebris confidentibus, illuxit Iuſtitie ſol; Tempeſtate iactatis, factus Ancora, portusque tutiſſimus; Deo inuiſis & inimicis reconciliatio, captiuis redemptio, in bello verſantibus munitiſſimum propugnaculum: ille nimirum, qui eſt pax noſtra. Qua quidem pace, vtinam detur nobis frui, per gratiam eius.

eiusdem Dei nostri Iesu Christi: cui gloria, & Imperium, cum patre, & sancto Spiritu in secula seculorum, Amen.

VITA S. HERMELANDI NOVIOMAGENSIS, primi Abbatis Amrensis: ex ea qua est apud Surium. Obijt anno Domini 690.

Vide Cxf. Bar. in not. Mart. Rom.

Hermelandus apud Nouiomagenses nobilissimis ortus parentibus, cum maximam sui spem admirabili quadam ingenij dexteritate commoueret, a parentibus literarum studijs traditus est. Ibi tum ille omnes coetaneos tanta discendi celeritate antecessit, ut parentes non mediocriter laudibus eius, quae in ore omnium versabantur, delectati, a scholis abductum, regio ministerio deputarent. Sperabant enim, ut hac ratione non modo parentes adaequaret, sed longo etiam interuallo gloria superaret. At vir Dei Christi amore ebrius, animi nobilitatem carnis nobilitati longè anteferebat, & assidua mente & cogitatione quomodo se aliquandò terrenarum rerum curis extricaret, voluebat. Sed nè patris imperium planè negligere, & parentum voluntatem aspernari videretur, passus est se titulis & honoribus decorari, ita tamen ut intimis animæ medallis, Christi humilitatem retineret semper. Factus itaq; Francorum regi Clotario a cyathis, partim amicorū precibus, partim etiā parentū auctoritate, nobilissimi cuiusdam viri filium, cōiugem sibi accipere coactus est. Ille quamuis à nuptijs vehementer abhorreret, animum tamen vultu egregiè textit, donec oblata occasione, modestè admodū regi se aperiret, & infimis precibus, ut posthabita terrena militia, ad Christi se castra

25. Martij. Natales eius clari.

Ingenij eius felicitas.

Cogitur esse aulicus.

Fit regi Francorū a cyathis. Puella ei despondetur.

Perit à rege
missionem.

se castra transferre liceret postulare. Rex hac postulatione percussus, hortatus est eum, ne in illo ætatis flore ab ipso discederet. At ille non precibus modò, sed rationibus etiam voluntati regis obuiavit, tantaq; verborum & sententiarum virtute pugnavit, vt Rex diuino correptus timore, Dei vindictam, si diutius voluntati eius resisteret, vehementer formidaret. Hermelandus igitur, hisce

Monachus
fuit, in cœno-
bio Fonta-
nellensi.

vinculis solutus, statim è palatio regis ad Fontanellense cœnobiũ se contulit, vbi excellenti vitæ integritate non modò iuniores, sed illos etiam qui omnes corporis vires, in diuinarum rerum contemplatione triuerant, superauit. Præerat tunc temporis illi monasterio Lambertus, vir omnibus virtutum disciplinis excultissimus; qui Hermelandum propter clarissimam virtutis indolè, quam in eo cernebat, egregiè carum habebat, & honore etiam prosequeretur, dignumque censebat, qui sacris aris admoueretur. Igitur ab eius loci Episcopo Audoëno sacerdotio initiatus, virtutum suarum splendorem clarius exhibebat.

Fuit presbyter.

*Paschasius

Per id tempus Nannetensi ecclesiæ, Paschasius Episcopus præerat, qui pro eximia sua in Deum pietate, frequenter de monastica vitæ perfectione, luculenta admodum oratione ad populum differebat, multisq; rationibus, quàm utilis & necessaria toti provinciæ istorum hominum cõsuetudo foret, declarabat. Nam quamuis non infrequens esset ibidem monachorum habitatio, tertij tamen ordinis, vt appellabant, professio, ijs incognita erat, quæ tunc tēporis, reliquos monasticæ vitæ professores longè anteibat; Igitur populus Episcopi sui rationibus inductus, tertij ordinis monachos vehementer expetere, & Episcopum precibus & pollicitationibus vrgere cõ-

pit,

pit, vt homines pietate & religione præstantes acciret; quorum precibus contra diuini numinis iram tuti consistere possent, & eorum pariter cōsuetudine ad omnem virtutis amorem paulatim traduci. Placuit hæc res antistiti; nec mora interposita, legatos ad Lambertū destinauit, per quos viros in omni virtutis exercitatione præstantissimos obtinere nitēbatur. Lambertus habita secū deliberatione, Hermelandum huic itineri delegit, ei que quidnam ad pacem, & otium fratrum constituendum fieri vellent, explicauit. Postremò, commendata illi sanctissimæ religionis & disciplinæ obseruantia, cum benedictione à se demisit. Hermelandus vt erat non modò pietate, sed rerum etiam agendarum prudentia insignis, vbi primùm ad Nannetensem episcopum peruenit, summa diligentia omnia quæ ad cælestis vitæ in terris constituendæ quietem spectare videbantur, pertractauit; locum que ab hominum conspectu remotissimum elegit, cui ob id ipsum Antrū nomen imposuit. Erat altum ibi silentium, tanta tranquillitas, vt anachoreticam appetentibus vitam, mirificum eremi desiderium adferret. Nec mora, Hermelandus & loci amoenitate, & antistitis benignitate inuitatus, continuò monasterij fundamenta iacere, & duo insigni opere templam edificare cœpit, breuique mulcorum auxilijs adiutus, ad culmen deduxit; alterum D. Petro, alterum verò Paulo dedicauit. Rex quoque, quibuscunque potuit ornamentis, cœnobium amplificauit. Interea multi contemp̄to seculo sese in eā societatem receperunt, multi suas proles illic Christo militaturas obtulerunt, tantaque illo patre & ad numerum & ad virtutem ac vitæ sanctitatem indies facta est accessio, vt huius rei fama

Nannetensis
episcopi, ad
S. Lambertū
legatio.

Hermelandus, locum
monasterio
constituendo
idoneum e-
ligit, eumque
antrum ap-
pellat.

Antrense
monasteriū
construitur.
Multi se ad-
iungūt Her-
melando.

se

visio s. Her-
melandi.

se longe lateque diffunderet.

Nocte quadam, vir sanctus pro sua consuetudine diuine contemplationi intentus, vidit Abbatem Maurenti viri valde venerabilis animam, ductibus angelis, ad caelos migrare. Cumque in eam diutius oculos fixisset, fratres dato signo ad orationis studium vocauit, hortatusque est omnes, ut deuotis precibus viri optimi animam Deo commendarent. Contigit quandoque virum Dei per Nannetensem pagum cum aliquot fratribus iter habere; forte eis obuiam venit Arnoldus quidam, ingenti obsequentium turba stipatus. Erat enim mundi huius gloria, & diuitiarum existimatione facile princeps. Hunc postquam vir sanctus admirabili quadam sermonis suauitate, ad omne virtutis, pietatisque rationem informasset, dixit vni de fratribus. Haecenus quidem pro ingenij nostri tenuitate, huic viro illustri spirituales ministramus potum, superest, ut hortante nos charitate, corporalem etiam pariter sumamus. Cui frater cum responderet, perexiguam admodum vini adesse, quod vix heminae mensuram excederet, vir Dei id ipsum quod esset, adferri iussit, atque de Christi benignitate confidens, expresso crucis signo, vinum ita redundauit, ut singulis singuli calices vino pleni suppeterent, nec tamen exhaustum esset. In cuius sane praecleari miraculi testimonium vasculum illud, vnde vinum fundebatur, in S. Patris afferuatur monasterio.

Vini edita
cruce auge-
scia.

Magna erat in viro sancto prudentia, magna in regiminis sibi commissi officio moderatio, Tempus omne ita partiebatur, ut neque fratrum curam deponeret vnquam, neque sibi externa cura impeditus, minus caute inuigilaret. Interdum summo studio fratrum suorum salutem curabat.

rabat, noctu totus in rerum cælestium contem-
platione, atque in sanctis precibus, & hymnis
& psalmis versabatur. Accidit nocte quadam,
cùm precandi studio monasterij sui basilicas
lustraret, ut in vna ex ijs extinctum lumen re-
periret. Iussit igitur fratri, ut lumen extinctum
suscitaret. Sed cum ille manu lucernam gesta-
ret, & nequicquàm contra venti vehementiam
lumen tutari vellet, vir Domini iussit eum gra-
dum sistere, & extenta manu, edito crucis signo,
lumen extinctum restituit.

Signo cru-
cis extinctum
lumen ac-
cendit.

Cùm aliquandò in pago Constantino, res mo-
nasterij necessariò perlustraret, fuit benignè ad-
modùm à viro Launo nomine, egregiè nobili,
ad prandium vocatus. Non recusavit vir sanctus,
sed ut erat comis valdè & iucundus, domum in-
gressus benè ei precatus est. Launus summa bene-
volentia significatione hospitem suum latus ex-
cepit, & quamvis copia vini non suppeteret (ter-
ra enim illa botros non gignit) tamen in tanti
hospitis gratiam, liberaliter non modo conuiuio
& amicis, sed pauperibus etiam & peregrinis su-
peruenientibus promi iussit. Peracto prandio, vir
Dei ad ædes suas in villam Oglandam redijt. Por-
ro Launus postridiè, num quid vini superesset,
ex vxore sciscitatus est. Vxor vase diligenter in-
specto, plenum illud omninò reperit, moxque
viro indicauit. Ille mirificè exhilaratus, mittit
indè ad virum sanctum, simulque certiozem eum
reddit, quanto ipsum Dominus ob eius merita
beneficio affecisset. Negauit vir Dei meritis suis
hoc tribuendum esse, sed potiùs eius benignitatis
studio, quo pauperibus non minùs quàm sibi con-
suluerat.

Humilitas
S. Viri.

Erat vir Dei omnibus sanè virtutibus mirificè
orna-

ornatus, nec ullis dæmonum insidijs in peccati consensum pertrahi poterat. Non tamen malignus propterea ei insidias struere cessauit, sed nunc hos, nunc illos, ad molestias varias, viro sancto inferendas excitauit, vt si non funditus eum euertere, saltem de aliquo virtutum gradu deijcere posset. Ad hanc rem rustici cuiusdā animum improba cupiditate inflammauit, vt de ephippio viri sancti aliquid præcideret, hacque ratione mentem eius à tranquillitate ad impatientiam pertraheret. Et ille quidem furtum suum perpetravit, sed mox diuina ultio hominē ita seuerè corripuit, vt tanquā ignibus inflammatus, conflagrare, & horrendos clamores, cum eiulatu valde miserabili edere, & Hermelandum inclamare cœperit. Accessit vir Dei, & hominē scelere victum precibus soluit, & cibo potuque abundè refectum, incolumem à se dimisit, monuitque nè deinceps maligno hosti assensum præberet. Eodem ferè tempore, alius quidam, stimulante cupiditate, boues sancti viri, qui onusta lignis plaustra trahere solebant, furto abstulit. Sensit vir Dei magno se commodo destitutum, sed tamen æquo animo ferens ad solita orationum præsidia se recepit, rogans Dominum vt boues abacti restituerentur. Tanta verò fuit earum precum vis, vt miser ille qui boues procul abegere moliebatur, multo confectus labore, manè ad cœnobij fores eos adduxerit. Gaudens vir Dei, recepit boues suos; porrò furem blandè castigatum admonuit, nè posthac se ab inimico dæmone in flagitium pelli pateretur: ne & hic obnoxius crimini pœnas daret, & postea apud inferos æternum cruciaretur.

lām verò cūm ætas ingrauesceret, non se remissus.

Furtum rustici, diuina ultio prosequitur.

Fur diuinitus cogitur, restituere abactos boues.

missus in spirituali palestra gessit, sed aliquid
 potius virtutum cumularum desiderio, ad
 conuersationis rigorem, quatenus quidem ferre
 potuit, adijcere curauit; non minimam se iactu
 ram fecisse arbitratus, si non quotidie aliquid
 virtutum suarum exercitijs accessisset. Itaque
 cum prouecta iam esset ætate, paruum oratoriū
 in honorem Sancti Leodegarij martyris, ad fores
 monasterij orientales extruxit; ubi abdicata pa-
 storali administratione, quam non ambitione
 sed necessitate diu gesserat, facta quoque fratri-
 bus potestate alium eius loco sibi patrem deli-
 gendi, sese inclusit; ut curis omnibus expeditis,
 liberè soli posset esse diuinæ contemplationi in-
 tentus. Adiunxit autem sibi quatuor fratres eius-
 dem propositi, quos vnâ secum inclusit.

Eximius et
 us feruor.

Oratorium
 S. Leodegarij.
 Abdicat se
 Abbatis
 functione.

Porro fratres cœnobij Antrensis subrogarunt
 ei Adalfredum Abbatem, cuius electio licet sum-
 ma regis voluntate approbaretur, Hermelandus
 tamen diuino edoctus spiritu, eidem interesse re-
 cufauit. Nam ille paulo post oblitus se patrem
 esse, maligni dæmonis instinctu deprauatus, pa-
 ternam functionem mutauit in tyrānidem. Nam
 tum sui, tum fratrum cura neglecta, rebus super-
 uacaneis sese dedit, & ab interioris vitæ studiis,
 iusto Dei iudicio, prolapsus, sola externa secta-
 tus est. Quod ut rescivit Beatus Hermeladus, acri-
 oribus eū verbis obiurgauit, omniq; contentione
 in eo pugnavit, ut eū ab animi fastu quo turgebat,
 ad humilitatis studiū & animarū curā, quæ prima
 illi esse debebat, traduceret. Sed ille cū aures ani-
 mūq; sanctis eius monitis oclusas haberet, diui-
 nam ultionem imminentem expectare maluit,
 quam ad mentem redire. Eo enim impietatis ho-
 mo ille proruperat, ut non contentus Christi pa-
 trimo-

Adalfredus
 Abbas in-
 humanus.

rimonium fratribus illis relictum, in res inutilis profundere, verumetiam alimenta eis necessaria subtraxerit, & quod dictu quoque nefas est, dirissimè flagellari voluerit. Hanc inauditam in monacho tyrannidem, Hermeladus cum intellexisset, fratres suos, quacunque potuit ratione consolatus, tandem ingemiscens ait. Silete fratres, silete, videbitis enim repentinum eius interitum. Nec enim vel vnus mensis spatium, licebit ei lucis huius vsura frui. Ab hinc tertio die, miser ille Adalfredus vidit, se in visione beati Hermelandi scipione verberari, & eiulans, coepit velut ignibus inflammatus dirè torqueri, atque hoc modo vitam cum morte crudeli commutauit.

Diuina Visio in Adalfredum.

Donatus successit Adalfredo.

Illo extincto, vnus est fratribus. Donatus nomine, consilio & auctoritate Hermelandi, subrogatus fuit; qui summa cum laude monasterium, quoad vixit, gubernauit. Interea Hermelandus plenus dierum, & virtutum omnium splendore illustis, cum iam tempus illud à Deo praefinitum

Moritur feliciter S. Hermelandus.

adesse intelligeret, quo ex vitae huius miseris ad alteram vocandus erat, fratres iterum atque iterum ad suscepti semel propositi constantiam hortatus, sacro se Dominici corporis & sanguinis sacramento muniuit, atque inter orationis

Miracula ad sepulchrum eius.

verba, spiritum in manus benignissimi creatoris efflauit. Sacrum eius corpus, multis cum lacrymis in Basilica B. Pauli Apostoli conditum est, vbi non pauci magna sanitarum beneficia diuinitus sunt adepti.

VITAS. LVDGERI, PRIMI EPISCOPI MONASTETIENSIS; qui dictus est Apostolus Saxonum. ex ea qua est prolixè admodum scripta per monachos Verdinensis cœnobij, à S. Ludgero extracti. Claruit temporibus Caroli Magni Imp. Obijt an. Domini 809.

Lvdgerus ex Frisia oriundus. parentes habuit prima nobilitatis gloria insignes, & fidei & religionis sanctitate claros. Auus eius, quem Vurisingum appellabant, ex illa primum familia Christo nomen dedit. Is Ado cognomēto, à Rege Radbodo, qui tunc Frisiz imperitabat, ob iustitiz defensionem exilio multatus, in Franciam peruenit. Sed cum post mortem Radbodi, Carolo regnante. Frisia Francorum accessit imperio, ab ipso demum in patriam. cum summa dignitate restitutus est. Huius filius iunior, qui Thiadgrinus appellabatur, sancti viri pater erat: mater Liaburga dicebatur. Hæc auia ex paterno genere habebat gentilē. Quæ cā doleret filio tantum filias nasci. furore femineo succensa, matrem sancti viri eadem, quæ nata fuerat hora, aquis necari præcepit. Vnde cum iuxta crudele eius mandatum, situlæ aqua plenæ à mancipio, cui hoc erat iniunctum immergeretur, puella brachiolis extensis, veraque manu marginem situlæ apprehendit, & quibus potuit viribus renitēne mergeretur; itaque in hac colluctatione prostratus mirabili, vicina mulier superuenit, & misericordia mota, infantulam de manu mergentis eripuit. Et quia iuxta superstitionem gentilium, semel aliquid gustantes illicitum erat necari infantes, cum puella domum festina regressa

vide Caf.
Bar. in not.
Mart. Rom.

26. Martij:
Patria &
parentes S.
Ludgeri.

Pater eius
Thiadgrinus.
Mater Liaburga.

Crudelitas
auiz s.
Ludgeri.

Nota matrem Ethalcum, erga infantes.

Xxx 2 regressa

regressa, ori eius de melle aliquid immisit; quod cum statim ipsa sorbuisset, ab imminenti mortis periculo liberata est. Verum postquam iam adulta ætate foelicibus auspicijs marito iuncta esset, & virum Dei Ludgerum in vtero gestaret, casu nescio quo tam grauiter prolapsa est, vt palus super quem ceciderat, latus penetraret, & extremum mortis periculum, tam sibi quam infanti minitaretur. Sed & hoc periculo, Dei benignitate liberata, infantem foeliciter enixa est, cui in sacro baptisimatis fonte Ludgero nomen impostum fuit.

Natiuitas S. Ludgeri.

MOX igitur vt pedibus insistere, & vocem in verba formare potuit, egregium futuræ sanctitatis & eruditionis specimen de se præbuit. Interrogatus quandoque adhuc puerulus, quid per totum diem operatus fuisset, tale fertur dedisse responsum; Ego die tota aut libros composui, aut legi, aut scripsi. Inquisitus vltcrius quis eum docuisset: Deus, inquit, me docuit. Profecto admiranda omnino in tantillo pectore doctrina. Hoc enim verbis illis dixisse videtur; Cur me interrogatis quis me docuerit, quasi quisquam alius singulos doceat, quam Deus. Nisi enim Deus mentem erudierit, labore forinsecus homo proficere non potest. Verum vbi cum ætatis processu scientia simul cum meritis in Ludgero accreuit, ne qua ignorantia laberetur, obnixè à parentibus viro alicui in sacris literis erudito se tradi postulauit. Parètes plurimùm gauisi eum Gregorio cuidam literarum scientia & morum probitate insigni, (qui ea tæpestate Traiectinæ sedi in gradu presbyterij præsidebat, & sancti martyris Bonifacii successor erat) comédarunt. Apud quæ breui temporis spatio eos in literarum scientia & optimis disciplinis pro-

Traditur Gregorio presbytero, in disciplina.

progressus fecit, vt nihil præter cælestia & æterna meditari posset. Itaque rebus huius mundi valere iussis, se totū in Traiectensi monasterio Dei seruitio mancipauit.

Eo tempore, in Anglia, summa quadam scientiæ & maximarum artium cognitione admirabilis florebat Alcuinus. Ad hunc igitur Ludgerus, vt mentem excellentiori scientia expoliret, simulque vt sacris ordinibus in Angliā initiaretur, contendit. Gregorius enim, presbyter tantum, cathedræ Episcopali præsidebat. Vbi primò annum vnum in studiorum curriculo summa diligentia exegit; deindè tres continuos cum dimidio, ea diligentia apud Alcuinum collocauit, vt nihil ei vel ad totius scripturæ intelligentiā, vel ad monasticæ disciplinæ perfectionem deesse videretur. Domum igitur ad suos reuersus, incredibile

Ludgerus, Alcuino, in Angliā, annos in vniuersum quatuor, adhæsit.

omnibus voluptatē attulit. Erat tunc Gregorius ætate & laboribus confectus, aded vt morbis oppressus, è vita excederet, & Albricum nepotem successorem relinqueret. Is vnico Ludgerum affectu diligebat, & quia ipsius prudentiæ & pietati plurimum tribuebat, statim ei animarum curam in Dauentriensi parochia commisit. Suscepit eam prouinciam confidenter, & quia auditione perceperat, Lebuinum olim in ea vinea laborasse, & beato agone consumptum, in Ecclesia à se quondam cōstructa, sed Saxonum feritate funditus euersa, quiescere, cepit summa diligentia beati viri corpus inquirere, eoque non inuento, collapsa templi fundamenta erigere. Sed accidit dum iactis fundamentis parietes erigere pararet, vt nocte quadam Lebuinus ei appareret, & ad cōstantiam suscepti operis excitaret. Qua visione

Albricus succedit Gregorio.

S. Lebuinus apparet Ludgero.

mirificè confortatus Ludgerus, non dubitauit

XXX 3 deo.

Ludgeri de-
molitur, De-
orū fana in
Frisia.

deorum fana & diuersa idolorum simulachra,
quæ in Frisia apud omnes summo in honore erāt,
cum ingenti capitis sui periculo demoliri, &
Christi Euangelium cōstanter eis annunciare. Eo
tempore Diaconi adhuc officio fungebatur, sed
Albrico pontificatus ordinem fortiente, presby-
terij ab eodem gradum suscepit, simulque Eccle-
siaz Doctor in pago Ostrache constitutus est.

V Vindekin-
dus Dux Sa-
xonum.

Ea tempestate Dux Saxonum V Vindekindus
grauissimum Frisiaz bellum intulit, omniaque cō-
dibus & incendijs miserè compleuit. In hac per-
turbatione Ludgerus, cū neque martyriū quod
optabat mereretur, neque vllum suæ prædicatio-
ni locum, cunctis vnanimiter resistentibus, dari

S Ludgerus
redit Romā.

videret, cedendum tempori ratus, Romā ad Leo-
nem Pontificem se recepit; à quo benignè admo-
dum habitus est, suæque singulari eruditione, &
eximia morum probitate effecit, vt Carolo Ma-
gno innotesceret, summamque apud eum existi-
mationem obtineret. Carolus autem vehemen-
ter eius sanctitate delectatus, plurimumque eius
prudentiæ tribuens, quinque in Frisia pagos ei, &

Ludgerus
prædicatur
Frisijs.

insulam vnā quam Bant appellant, commisit,
Hos vir Dei & verbo & virtute aggressus, ab infi-
nitis dzmonum erroribus perpurgauit, effecitque
vt cum multi Christo nomina darent, etiam vici-
næ insulæ, quæ in ipso Frisonum atque Danorum
cōfinio sita est, statim inter primos, princeps ipse
crederet, & Landricum filium suum ei de fonte

Multi cre-
dit in Chri-
stum, & ipse
princeps cū
filio.

leuandum offerret. Quem vir Dei, postea sacris
inbutum literis, etiam presbyterum ordinauit.
Igitur cū huiusmodi quotidie operibus, & a-
pud Deum sanctitatis meritum augetur, & a-
pud homines fama eius magis magisque cresceret,

Rex Nort-
mannorum,

etiam Nortmannos euangelizandi gratia adire co-
gitauit,

gitavit, sed impij regis mandato prohibitus, Saxo-
num Occidentalium, qui ab idolatria ad Chri-
stum recenter conuersi fuerant, curam suscepit.

(quos hodiã
Noruegos
vocant) non
admittit S.
Ludgerum.

Quodam tempore cum euangelizandi gratia,
vir Dei Ludgerus ad quandam in Frisia villã no-
mine Heligwerde accessisset, inter alios qui illuc
ad audiendum eum confluxerant, quidam etiã ex-
cus aduenit. Pro cuius illuminatione cum multi
virum sanctũ orarent, vt suis precibus eam à Do-
mino obtinere contenderet; ille de animæ magis
quàm corporis lumine sollicitus, quæsiuit ex eo,
velletnè pura oris cõfessione crimina omnia ex-
piare, & salutarem pro ijs pœnitentiã peragere.
Respondit miser, se ad integram peccatorũ suorũ
cõfessionẽ paratum esse. Nec mora, altera die cõ-
summa doloris testificatione, crimina sua cõfes-
sus, & animæ & corporis salutem consequutus
est. Monuit tamen vir sanctus, nequid sibi eo in o-
pere ascriberet, sed totum Christi Saluatoris
gratiæ & benignitati acceptum referret.

Cæcum illi
luminat.

Erat in quodam dicecesis eius loco Billerbeki,
mulier quædam valdè nobilis, sed incestis nuptijs
infamis, quæ vt ab infamiæ nota & æterno animæ
periculo solui posset, munusculis & donis san-
ctum virum aggressa est. Misit enim die quo-
dam, testem pretiosissimi mellis vas plenum,
quod vir Dei nullo modo recipere voluit. affe-
rens se participare non posse, quæ se illicito con-
nubio alienam ab Ecclesia fecisset. Hac igitur via
frustrà tentata, mulier plerosque ex discipulis e-
ius aduocauit, ijsque præfatum mellis vasculum
tradens, rogauit vt viro Dei persuaderent, vellet
eam à peccatorum nexibus clementer soluere.
Illi cupiditate ducti, mel Episcopo nesciente su-
scipiunt, & quia alium vbi recondere locum

Respicit ob-
latũ muouu
ab insecta.

repentè non inueniebant, subtrus altare linteis vndique coopertum, illud locauerunt; lamque aderat tempus quo res diuina peragenda erat, & ecce ad primum orationis initium, vas illud crepuit, & melle effuso, minutatim descissum est. Itaque melle per terram fluente, Ludgeri sanctitas omnium ore celebrata est.

Villa est in pago Sudergo, quæ Alna nuncupatur. Ad hanc dum magno studio diocesim suam peragrâs venisset, pauper quidam luminibus orbatus accessit, illoq; ad mensam sedente, magnis vocibus misericordiam viri sancti implorauit. Exijt festinus Diaconus, cuius id officij erat, ut stipem petentibus, cibum potumque benignè porrigeret. Sed pauper ille, reiecto cibo aliud sibi necessarium esse dixit; Nummum igitur ei tradidit. Sed & illum accipere recusauit. Diaconus igitur non intellecto quid postularet, dimisso illo, in domum regressus est. Porro ille, foris relictus, iterato clamore misericordiam implorauit. Tunc Episcopus miserum ad se introduci iussit, & quæ tanti clamoris causa esset, quæ sicut Respondit ille, Fac ut videam, obsecro te pater, per amorem Dei. Tum Ludgerus, Videas, inquit, per amorem Dei. Quo dicto, integrum oculorum lumen protinùs recepit, lætusque inde abiit.

Quodam tempore cum per Hassiam iter haberet, vidit in campo quodam hominem quendam atrocissimo supplicij genere inactatum. Furti namque reus, quo per fraudem VVindekindi Saxonum Ducis caballos auerterat, tali mortis generi adiudicatus erat, vt in campo ad stipem ligatus, iactatus in eum sudibus præacutis & lapidibus, necaretur. Quo facto, corpus exanime in campo relictum, miserandum valdè transeuntibus specta-

Nota miraculum.

Vide rem admirandam.

Nota genus supplicij, facuissimum.

spectaculum præbebat. Ludgerus autem comper-
to, quod Christianus fuerat, sepulturâ ei à VVindo-
kindo impetrauit. Interim dum fossa à libiti-
nario pararetur, discerpta totius corporis mem-
bra colligi, & summo studio foueri iussit; statim-
que non sine ingenti astantium stupore, qui mor-
tuus putabatur respirare cœpit. Deindè à fossa ad
Episcopi tentorium reductus, potuque refectus,
integrâ membrorû sanitatē, breuissimo tempo-
ris spatio recepit. Fertur eo in loco, lapidea crux
ab incolis erecta, in huius miraculi monumentū
ad nostra ferè tempora perstitisse, & campum il-
lum à nomine viri ipsius, qui Buddo appellaba-
tur, Buddonsfelt vocatum esse.

Excitatur
homo, om-
nibus mem-
bris dilace-
ratus.

Oppidum est in Saxonia cui nomen Meppea,
in cuius vicinia dum sacer Antistes Frisiam pera-
graret, aspexit vulgi Concilium die ipsa Domini-
ca congregatum. Quare admiratione detentus,
misi eo Diaconum, vt causam conuenticuli tali
die facti cognosceret. Intellexit autem reo cuidâ
suspendium parari. Nec mora, concito gradu eò
contendit, & blandis eos verbis affatus, hominē
illum sibi concedi postulauit, aut si scelus suppli-
cio dignum commisisset, in alium illud diem re-
seruarent. Illi spreto episcopo, mortem illi acce-
lerabant. Obtinuit tamen vir sanctus, vt liceret
sibi cum homine verba de æterna salute facere.
Facto sermone & confessione, quæ ad animum
expiandum pertinebat ritè peracta, homo in pa-
ribulum sublatus est. At verò vespere illius diei
cum Antistes sex ab eo loco milliaria peregisset,
venit ad illum homo ille, qui iam omnium opi-
nionē expirauerat; Mirantur vniuersi, & stupore
oppressi, quasi ab inferis excitatum intuentur.
Quibus ille rem ex ordine pandere cœpit. Ego,
Xxx § inquiring,

Homo su-
spensus, mi-
rabiliter li-
beratur.

inquiens, dùm episcopo à me digresso, in patibulum traheret, vidi duos incredibili decore viros à latere episcopi equitantes, quorum alter ad me festinè rediens, nescio quid mihi pendenti supposuerit, ità vt quasi pedibus insitens, dolorem prorsus nullum sentirem, donec his qui me suspenderant hinc illinc dispersis, eiusdem auxilio solutus sum, solutoque vestris insistere vestigijs, & episcopo pro concessa vita gratias agere, imperauit, quam ipse, dùm à fatuis contemneretur, à Domino impetrârat.

Mira sunt
hæc.

Interea assidua illi construendi monasterij cura, in Verdena viuebat. Erat ibi nemus quoddam arborum opacitate, & arbuftorum densitate vndique conclusum. Ibi fixis tentorijs, primo mane arbores diruere, & locum, ponendis ædificijs expurgare, si qua facultas daretur, disposuit. Sed operarij, lustrato diligenter nemore, spem omnem prorsus abiecerunt, negantes humanis viribus fieri posse, vt locus ille construendis ædificijs idoneus redderetur. At Episcopus cum se à suis relictum, & humana ope destitutum cerneret, se

Vir sanctus
precib' suis
multas euer-
tit arbores,
vt sit locus
construendo
monasterio.

totum ad precandum Dominum comparauit. Cumque orationem in multam noctem protraheret, cognouit per spiritum à Deo se exaudium esse. Igitur in tentorium suum, cunctis (vt putabat) ignorantibus, rediens, mox cælum crebro fragore intonuit, tantamque tempestatis & turbidinis vim excitauit, vt ventorum impetu, annosa radicibus arbufta strauerit, locumque construendo coenobio valdè oportunum præbuerit. Tunc animus ædificandi cunctis additus est, magnaque celeritate opus à fundamētis ad culmen perductum.

Post hæc leni corporis infirmitate correptus, tempus sibi à Deo præfinitum adesse intellexit, quo

quo corporis ergastulo soluendus, & beata immortalitatis gloria, donatus erat. Cuncta igitur, quæ ad iter hoc necessaria videbantur, summa diligentia curauit. Assiduis precibus & hymnis ad cælestis patriæ amorem se excitabat. Missam incredibili mentis vigore quotidie ferè in hac infirmitate celebrabat, Sacros codices sine intermissione sibi prælegi faciebat, nec interim commissas sibi oues negligebat, sed pridie quam ex hac vita migraret, duas luculenta sanè doctrina ad plebem conciones habuit, atque hoc modo rebus omnibus, tam quæ ad animum expiandum, quam quæ ad Ecclesiæ statum stabiliendum necessariæ erant procuratis, spiritum suauiter creatori suo reddidit. Funus, cum multis omnium lachrymis, in ecclesiam Monasteriensem, Deiparæ Virgini Sacram, inductum fuit. Trigesimo autem secundo, ab obitu eius die, inde ad cœnobium, quod in Verdena fundârat, fuit (vt viuis desiderârat) delatum, & extra Ecclesiam, in parte orientali sacrum eius corpus humatum. Quod quidem, tanto post mortem tempore, non modo ab omni corruptione alienum, sed tanta etiam odoris fragrantia plenum inuentum fuit, vt omnes ad eius sanctitatē debitis laudibus celebrandam, vehementer impelleret.

Exercitia
agrotantis.

Obdormit
in Domino.

Corpus S.
Ludgeri
Verdenam
translatum.

Corporis
in corruptie
& fragran-
tia.

Miracula
post obitū.

S. Ludgerus
apparet cæ-
co.

Fuit in pago Nordgoa, Irmingerus quidam qui cum iuuentutis suæ florem, in sancti Ludgeri seruitio triuisset, lumen oculorum amisit, & tredecim annis miseranda hac cæcitate laborauerat. Postquam autem Ludgerus carne solutus fuit, nocte quadam huic cæco apparuisse dicitur, atque seridè mandasse, vt ad Verdenense Monasterium contenderet, fore vt ibidem amissum oculorum lumen, D S I benigni-

benignitate reciperet. Et ut ei certio-
rem spem salutis faceret, animumque ad Dei miseri-
cordiam magna fiducia implorandam adderet,
hoc ei signum ostendit; quòd locus cutis, quem
apprehenderat, alium à reliqua carne colorem
assumpserit. Mane factò, summa celeritate eò
quo iussus fuerat, contendit, & nocte sequenti in
præcibus exacta, pristinum lumen plenè recepit.
Eadem nocte paralytica quædam, coram sepul-
chro sancti viri opem eius supplici voto postula-
uit, quæ etiam sanitati pristinæ restituta est.

Hilderadus diaconus qui in VVerdenensi coe-
nobio CHRISTO famulabatur, cùm puer ad-
huc literis operam nauaret, in morbum incidit
ex quo poples eius, contractis neruis ità incurua-
tus fuit, ut tibia foemori iuncta, præter insignem
deformatem, ingentem etiam miseriam ei re-
linqueret. Hæc calamitas patrem eius Sigebertum
(qui magno pietatis studio ductus, eidem Christi
seruitio se totum addixerat) sæpè cruciabat. Un-
dè varia frequenter cum fratribus, de sanitate fi-
lio restituenda, consilia agitabat. Interea nocte
quædam Ludgerus Hilderado per visionem appa-
ruit, & verbis asperis, ab ope à medicis implorã-
da deterruit; postremò de animi leuitate & incõ-
stantia vehementer increpauit, atque hoc modo
abscellit. Altera autem die, vespertinis laudibus
peractis, domum illam quæ infirmis ad sanitatẽ
recuperandam deputata est, intrauit. & ecce gra-
ui prolapsione, diuino proculdubio nutu, in ter-
ram corruit, ruptisque, qui exaruerant, cum foni-
tu neruis, sine aliquo dolore sanus & incolumis
erectus est. Tùm ille manus in cælum tendere, &
Dei bonitatem, in seruo suo Ludgero, magnis vo-
cibus prædicare. Plurima alia admirandæ virtu-
tis opus.

Cæcus illu-
minatur.

Sanatur pa-
ralytica.

S. Ludgerus
apparet, Hil-
derado dia-
cono con-
tracto.

Contractus
subitò fit sa-
nus.

tis opera, à viro sancto edita leguntur, quæ nos studio breuitatis referre omittimus. Hæc duo de annua eius celebritate agenda miracula, silentio præterire non possumus.

Fertur fuisse vir quidam cui nomē Dindo, qui eum & in vita & in morte sanctum Ludgerum incredibili amore prosequeretur, statuit illi annuos honores deferre. Itaque ad Verdenense monasterium venire, & beati viri memoriã maximo deuotionis studio frequentare cõsueuerat. Sed nē crebrior eius accessus, fratribus molestiã inferret, suos cum annona homines, qui suis suorumque vsibus necessaria pararent, præmittere solebat. Necdum verò annua sanctitatis eius memoria, à fratribus colebatur. Accidit autem vt die quodam, qui eius natalitio sacer esse debebat, coquendæ ceruisiæ epulisque parandis intenderet, sed (quod dictu mirum est) ligna in ignem missa, stipularum instar momento temporis deuorabatur. Deindè alia post alia igni immissa, nullã vim adferre potuerunt. Cùm tamen operi nihilominus instarent, & summa contentione vt ceruisiæ cocturam perficerent, laborarent, tandem oleum & operam se perdidisse doluerunt, aded vt ceruisia, tantis sumptibus & sudore parata, gustu nimis amara, effundi debuerit. Itã euidenti iudicio cõpertum fuit, hunc diem diuinis laudibus in Ludgeri nomine consecrandum esse. Anno igitur sequenti, cùm natalis eius celebritas superueniret, visum est fratribus monasterij Verdenensis, totum illum diem, intermisso opere, diuinis laudibus mancipare, alijs interim, vt par erat, libertate concessa. Sed cum plurimi ex vicinis, exemplo monachorum excitati, simili deuotionis studio ducerentur, quidam verò operibus suis insistendum fatiùs

Nota miri
quiddam.

Vide hic mi-
raculum, de
eius solen-
nitate, cele-
branda.

fatiùs esse ducerent, contigit vt fractis aratris ni-
hil proficerent. Vnde quidam Benno nomine, fu-
rore & amentia præceps, aratro vtunque restau-
rato, crebris boues stimulis ad arandum impulit.
At illi insania efferati, disruptis loris & iugis syl-
uas petierunt, nec antè sanè capi potuère, quàm
ipse cum reliquis ad S. Ludgeri memoriam ve-
niens, suæ temeritatis & contemptùs culpam cõ-
fessus, fratrum pro se orationem supplex impe-
traffet.

Vide Cæsar.
Bar. Annual.
tom. 4.

VITA S. ISAACI MONACHI, EX EA QUAE
est per Metaphrasten. Claruit verò maximè, Anno
Dominicæ Incarnationis 378. Damasi Papæ 11.
Valentis 15. Gratiani 12. Valen-
tiniiani 3. Imp.

27. Martij.
Persecutio
Valentis.

Nota, & cõ-
fer cum no-
stra ætate.

Post venerandæ ac viuificæ Crucis Domini
nostri Iesu Christi inuentionem, Valens im-
perio potitus, cùm summus esset Arianz
hæresis fautor, grauissimam in Ecclesia Dei per-
secutionem excitauit. Et quidem inaudito quodã
animi fastu sese ostentans, templa alia solo equa-
bat, alia sacerdotibus vel exilio vel morte mul-
ctatis, in stabula redigebat. Erat eo tempore in-
gens apud veros Dei seruos luctus & lamentatio,
omnisque melioris conditionis spes penitùs il-
lis præcisa erat: cùm Isaacius quidam, Dei spiri-
tu plenus, & monachus virtutum maximarum
splendore insignis, assiduus precibus & lachry-
mis diuinam opem, contra tyrannidem Impera-
toris implorabat. Nec dubitauit post assidua &
præclara orationum certamina, ipsum Impera-
torem totius impietatis caput aggredi.

Eo tempore, Barbari apud Dannbium, copio-
so admodum milite bellum aduersus Imperato-
rem

rem mouebant, & ad regiam urbem totis viribus aspirabant, & prædas interim ingentes agebant. Imperator quoque simili studio exercitum coëgit, vt hostem antequàm maiores vires sumeret, virtute sua opprimeret. Cùm igitur ad bellum properaret, Isaacius ei occurrit, & talibus eum compellâsse verbis dicitur; Tu ò Imperator, si foelici Marte cum hoste tuo confligere vis, orthodoxas prius ecclesias restitue. At ille virum sanctum ne responso quidem dignatus, gradum accelerauit. Cui rursus Isaacius; Aperi, inquit, Imperator, orthodoxorum ecclesias, & bellum ex animi sententia conficies, saluusque cum insigni nominis tui gloria domum redibis. Ad has voces Imperator constitit, coactoque concilio, rem consultatione dignam iudicauit. Sed Præfectus qui pestiferæ Arianorum sectæ faciliè princeps erat, tanta vi restitit, vt Imperatorem ad supplicium viro sancto inferendum impelleret. Non tamen potuit Isaacii animus, & Ecclesiæ totius & Imperatoris ipsius salutis amore vehementer inflammatus, Præfecti malicia ad eum frangi, vt non tertio Imperatorem à peste, in quam ruebat, blandè reuocaret. Paucis itaque diebus interiectis, Imperatorem proficiscentem rursus assequitur, arreptoque equi ipsius freno, cõstanter eum hortatus est, vt ablatam ecclesiæ pacem restitueret, seq; ab imminente exitio eriperet. At ille mente in scelere obdurata persistens, virum sanctum corripit, & in locum quendam, horribili spinarum densitate obsitum, projici iussit; vt ibi auxilio omnium destitutus, inter horrida supplicia animam ageret. Sed fuit ei pro humano diuinum continuò oblatum auxiliu. Angelorum enim ministerio (qui numero tres, candidis induti vestibus ab eo visi sunt) planè incolumis restitutus fuit.

Tunc

Isaacii verba, ad Imperatorem.

Vir Dei, summa magnanimitas.

Valès iubet, Isaacium in spinas iactari.

Liberatur ab Angelis.

Tunc vir Dei incredibili gaudio perfusus, cum lachrymis Deo gratias egit; sumptaque maiore fiducia, iterum se Imperatoris cōspectui obiecit. Imperator eo viso obmutuit. Existimabat enim, iam eum supplicij atrocitate cōsumptum, exspirasse. Cui vir sanctus vultu intrepido; Tu quidem, inquit, ò Imperator interitum mihi spinarum aculeis machinatus es, sed clementissimus Deus, cuius ego legatione apud te fungor, per Angelos suos ab omni cruciatūs periculo me eripuit. Quamobrem audi me, & noli te mente furibunda in pestem sempiternam præcipitem dare. Si libertatem orthodoxis restitueris, clarissimam de hostibus tuis victoriã consequeris: sin verò salutaria monita contemnere pergis, viuis igne cōflagrabis.

Hac dicendi libertate vehementer commotus Imperator, vinctum eum Saturnino & Victori Senatoribus custodiendum tradidit. vt bello ex animi sententia (quemadmodum sperabat) confecto, crudeli vindicta animi sui perturbationem sanaret. Sed miser cæcō impetu in pestem ruens, eundem omnino finem, quem vir sanctus prædixerat, sortitus est. Nam vt commisso prælio, fufus

Valēs viuus;
ignibus con-
crematur.
Valenti. suc-
cedit Theo-
dosius.

fugatusque ab hoste fuit, latebras cum suo præfesto in quodam stabulo quæsiuit. Sed cum quorundam indicio illic eum latitare Barbari comperissent, flammam in stabulum coniecerunt, viuumque horribili incendio combusserunt, atque hoc suæ impietatis iustum à Deo præmium consequutus est. Successit autem huic Theodosius, vir fidei & religionis studio præclarus. Saturninus verò & Victor, quorum custodiæ vir sanctus à Valente traditus fuerat, statim eum non modo vinculis liberarunt, sed summo etiam, tanquam pro-
phe-

phetam, honore prosequuti sunt. Et quidem postquam Constantinopolim (in qua ciuitate Theodosius Imperator sedem elegerat) peruenerunt, pia inter se contentione certabant, vter eorum viro sancto domum ædificaret. At ipse, cognita eorum contentione, & grato obsequio, Audite, inquit, me serui Christi; Quandoquidem conferendis indigno mihi beneficijs inter vos certatis, & domicilium mihi erigere vultis, eius ego domum gratissima voluntate acceprabo, cuius in ædificando maior diligentia enituerit. Vterque igitur summo studio ei gratificari voluit. Saturninus tamen qui extra muros ædificabat, Victorem & diligentia & industria anteuertit, & domicilium, duplici contignatione constructum ei tradidit; in quo vir sanctus admirabili sanctitatis opinione reliquum vitæ cursum exegit. Quotidie, vel ingentem hominum turbam, pietatis studio ad se confluentem singulari humanitatis ratione excipiebat, eisque æternæ salutis monita, mirabili quadam dulcedine, tradebat, vel ciuitatem ingressus, luculenter de rebus diuinis ad populum differebat. Quod si sermone diutius protræto, portas ciuitatis clausas forte inuenisset, signo Crucis edito, spontè eas referabat. Ab homine paupere vel calamitoso, faciem suam nunquam auertit quin etiam si nihil quodd tribueret ad manus haberet, veste se nudabat, eamque valdè benigne egenti largiebatur. Omni tempore vitæ suæ grauitatem seruauit, spiritu feruens, vt ait Apostolus, Domino seruiens, spè gaudens, in tribulatione patiens, orationi instans, omnibus benedicens, maledicens nemini, angelorum imitans vitam, vestigia sequens Apostolica, tum zelo, tum sacrificio, tum desiderio Christi, omnem

Saturninus
& Victor;
volunt Isaa-
cio domum
ædificare.

Signo Cru-
cis portas
aperit.

Rom. 12

Yyy manue-

Perfectum
moderamē.

mansuetudinem erga omnes præ se fe-
rens, aduersarios cohortans vt confiterentur &
adorarent sanctissimam trinitatem, atque coele-
stem angelorum & diuinam imitarentur vitam.

Animam
efflat.

Cum tempus à Deo constitutū adesset, vt mor-
talitatis ergastulo soluendus, ad sempiternam
gloriam transmigraret, vocatis in vnum fratri-
bus, luculenter admodū de Christianæ fidei my-
sterijs, eiusque dignitate disseruit, omnesque in-
flammato in Deum amore, hortatus est, vt virili-
ter ad extremum vitæ spiritum, pro ea, quam à
Deo gratis acceperant, fide, decertarent. His di-
ctis, se suosque pia oratione Deo commendans,
spiritum suauiter efflauit. Fuit funus cum multis
lachrymis, in templum S. Stephani protomart.
illatum, & sanctæ atque preciosæ eius reliquiæ,
in sacro altari collocatæ.

Vide Caf.
Bar. in not.
Mart. Rom.
& Tom 1,
Annal.

VITAS. RUPERTI, PRIMO VANGIO-
num, deinde Salisburgensis Episcopi. ex ea quæ est
fideliter conscripta apud R.P. Laurentium Surium.
Floruit temporibus Childeberti, secundi Regis Fran-
corum, & Theodeberti eius filij A. Domini 593.

Hic Bauaria Apostolus dici
meruit.

27. Martij

Cum Rex Childebertus apud Fracos regna-
ret, Anno secundo regni eius, sanctissi-
mus Christi Confessor Rupertus, apud
Vangiones Episcopi fungebatur officio; is genus
suum ad Reges Francorum referens, tantam car-
nis nobilitatem & præstantiam, fide & pietate in
Deum eximia mirifice illustrauit. Cuius si quis
virtutes compendio nosse velit, erat multa ap-
mi mansuetudine, integra corporis pudicitia
& casti-

Genus eius
regale.

Catalogus
virtutum S.
Ruperti.

& castitate, cum columbina simplicitate, serpentis obtinens prudenciam, in laudibus Dei deuotus, consilio prouidus, in ferendis iudicijs iustus, plenus sancto spiritu; à dextris & à sinistris præclare virtutum armis munitus; gregi suo, optime viuendi seipsum formam exhibens, quod sermone docuit, vita & factis declarans; corpus assiduis vigilijs, perpetuisque ieiunijs macerans, operum misericordix valdè studiosus; ad eò largus & benignus in inopes, vt dum illos foueret beneficijs, seipsum ad inopiam redigeret, atque hoc solum suum esse putaret, quod in miseros & egenos contulisset.

Fama autem sanctitatis eius, non modò per vrbes, sed etiam regiones vulgata, per multi ad eum illustres confluxere viri, non solum è vicinis, sed etiam longinquis populis, vt eius sanctissima doctrina imbuerentur, & Catholicæ Religionis, ex illo puram cognoscerent veritatem; vel certè etiam, ab eius sacro ore in rebus duris & asperis, salutarem haurirent consolationem. Et multi sane illi⁹ opera, ab hostis antiqui laqueis sunt extracti, & in viâ salutis æternæ perducti; Porrò homines impij & hæretici, qui tum non pauci apud Vangiones visebantur, virum sanctum non ferentes, multis eum supplicijs affectum, & virgis ignominiosè casum, ab oppido cum magna iniuria expulerunt. Sunt qui scribant Beringerum Regium comitem, quem alij Bercharium vocat, viro Dei succensum, eum ita inhumaniter tractasse, maxime quod is Beringerus Arrianis faueret. Verum hac occasione, maiora pietatis lucra viro Dei accesserunt. Nam per id tempus Theodo, Bauarorum Dux inclytus, audiens famam hominis Dei, itemque sanctitatem & miracula quæ

Multi ad eum confluunt.

Casus virgis VVormatiæ eijcitur.

Theodo dux Bauariæ.

Yyy z per

per eum Dominus efficiebat, magno eius videnti desiderio accensus, misit quosdam ex viris primarijs, qui eum obnixè precarentur, vt Bauarorum regiones dignaretur inuisere, & eis sanctæ fidei viam explicare. Vt autem vir sanctus legatorum tum præstantiam tum preces didicit, non ignorans diuinæ providentiæ moderatione istud geri negotium, gratias egit præpotenti Deo, quod sedentibus in tenebris & umbra mortis, verum vitæ lumen, Christum Iesum filium suum, impetire percuperet. Itaque cum legatis illis, quosdam ex presbyteris suis ad Ducem præmisit, nec multo interiecto temporis spatio, ipse eos subsequutus est. Quod vbi ad Ducis noticiam perlatum est, ingenti ille perfusus gaudio, cum processibus suis processit obviam sancto viro, & in oppido Ratisponensi cum summa alacritate excepit.

Theodo
Dux. Bapti-
zatur cum
multis.

Porro Sanctus Rupertus indictis ieiunijs, de cœlestibus mysterijs Ducem instituit, & in vera fide confirmavit; effecitque vt dæmonum cultui prorsus renunciaret, & postremo in nomine sacrosanctæ Trinitatis baptizavit, neque illum duntaxat, sed cum illo pariter viros primarios, & nõ exiguam populi multitudinem, nobiles simul & ignobiles, qui omnes laudabant mundi redemptorem, qui ipsos de tenebris, in admirabile lumen suum vocare dignatus esset. O vere beatum Pontificem, per cuius sermones illuminata sunt peccatorum tenebris obnubilata pectora, & arentia infidelium corda, vitæ fontem sicerunt. Iam vero vndis salutariibus abluto Duce simul ac populo, eiusdem principis permotus precibus S. Rupertus cõicelsa navi, per Danubiũ descẽdens, vicis & castellis, Euãgeliũ Christi libera voce prædicavit, atq; ita p Noricos pifices in inferiorẽ vltq; Panno-

Pannoniam peruenit. Lumen fidei, ipse lucerna illustris, & super candelabrum posita passim omnibus inferens. Inde iam pedestri itinere reuertens, Laureacum venit; ubi multos a dæmonum cultu abstractos baptizauit, complures etiam varijs oppressos morbis, in Christi nomine sanitati restituit.

Laureacum.

Claret miraculis.

Inde Laureaco digressus, ubicunque ethnicismum magis feruere cognouit, eò intrepidus accessit, dissipans idola, & accuratè omnibus exponens Christi Iesu Domini nostri diuinitatem pariter & humanitatem siue incarnationē, ut vnus idemque verus Deus, & homo verus esse crederetur, antè Luciferum à patre Deo verus Deus genitus, in fine seculorum, humanæ salutis causa, ex virgine matre verus homo natus, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Cum autem ad preces Ducis Theodonis & populi, vir Dei locum deligere vellet, ubi sedes Episcopi cõstitueretur, ad locum VVallersee (quæ textus hystoriæ huius, lacum VVallarij vocat) ædē Pontificiam primò extruxit, atque in honorem beatissimi Apostolorum principis Petri templū ædificauit, & dedicauit, ad luuarium fluum, ubi olim Iuuanium vrbs fuit, quæ priscis temporibus extructa mirabiliter, inter Baioaricas vrbes clarissima eminebat; sed tum destructa, raro iam habitata ciue, penè collapsa & virgultis operata videbatur. Cernens autem vir Dei, locum illum nō importunum esse Cathedræ Pontificiæ, (quippè inter montosa loca situm, & ab vulgi strepitu remotum) eum sibi à Duce Theodone dari petijt. & summo studio instaurauit, & sancti Petri Ecclesiam, quam ædificarat, clericorum ministerijs, & rebus necessarijs, liberalitate fretus eiusdē principis,

Psal 109.

Ioan. 1.

Iuuanium instaurat S. Rupertus.

capis, magnificè instruxit & auxit.

Hac ferè tempestate, quidam viri boni, sancto Antiffici, non sine multa admiratione retulerunt, in ea eremo, quæ tunc quidem certum non habuit vocabulum, nunc autem Bonguoni dicitur, cælestia quædam ardentium lucernarum terque quaterque se conspexisse prodigia, & odores eximie suauitatis hausisse. Cum autem his auditis cuncti obstupescerent, Sanctus Episcopus Domingum, venerabilem presbyterum suum eò misit, rei huius veritatem accuratè exploraturum; addiditque illi crucem ligneam, quam sua manu benedixerat, iubens vt eam illo in loco statueret. Itaque Domingus vbi eò peruenit, in ipsis noctis initijs, cum Religiosis, qui ei aderant viris, cælitus descendere vidit luculentas lucernas, totamque illam regionem instar solaris radij illustrare. Hanc autem visionem, cum admirabili odoris suauitate coniunctam, tribus continuis vidit noctibus; moxque in eodem loco sacratam defixit crucem, extructoque super illam tuguriolo, ad sanctum Rupertum regressus est; cui cum rem totam exposuisset, ille communicato cum principe Theodone consilio, ad eremum illam profectus est; cernensque posse locum humanæ habitationi accommodari, cœpit annosas extirpare quercus, & densam syluam in campi planitiem redigere, templumque cum seruorum Dei domicilijs, siue habitaculis exædificare. Per id tempus Theodo princeps aduersa correptus valetudine, cum sibi propè adesse sentiret supremum vitæ tempus, vocauit ad se Theodebertum filiū suum, eumque Ducem Noricorum constituens, præcepit vt S. Ruperto obsequentem & morigerum se præberet, atque ad propagandum Christianismum, & opus

Cruce lignea
à S. Ruperto
benedicta.

Visio in
quodam E-
remo.

*Theoper-
tum.

& opus diuinum, sedulo illum adiuuaret, sanctū-
 que locum Iuuauensis Ecclesie amaret, & hono-
 ribus ac dignitatibus perpetuo eueheret. Cumq; ^{Theodo dō-}
 hæc mandata dedisset filio, diem clausit extremū. ^{cedit è vita.}
 Eo defuncto, Theodebertus cū procerib⁹ suis abi-
 ijt ad sanctum Rupertum, visendi eius gratia; mo-
 rabatur is tum in ea, quam diximus, eremo. Vbi
 autem ad eum peruenit Dux, & illum & locum
 in quo degebat pio venerabatur affectu, contulit-
 que Ecclesie, quam S. Rupertus illic construxe-
 rat, & presente Duce, in honorem S. Maximiliani
 dedicauit, syluz illius tria in circuitu milliaria,
 atq; insuper villam Albinam cum cæteris, vt indè
 sustentarentur Monachi, quos sanctus Episcopus
 Deo seruituros illic congregauerat.

Post hæc videns vir Dei Bauricam gentē Chri-
 stianæ quidem religioni colla submisisse, ac inte-
 rim tamen superesse non paucos ethnicismi er-
 roribus & tenebris implicatos, ad patriam pro-
 fectus est; assumptisque indè duodecim egregijs
 focijs, qui ei in docendis populis suam nauarent
 operam, Iuuauium reuersus est. In ijs autem duo-
 decim, eximij erant Cunibaldus & Gislarius
 presbyteri, viri multa sanctitate conspicui. Ad-
 duxit verò secum etiam Erentrudam neptem suā, ^{S. Erentruda,}
 & cum in superiori Iuuauensis vrbis castello, in ^{neptis S.}
 honorem Domini nostri Iesu Christi, & sanctis- ^{Ruperti.}
 simæ matris eius Mariæ monasterium extruxit,
 multas illic collegit sacras virgines, ijsque
 prefecit ipsam Erentrudam, vt cælesti Regi &
 sponso Christo famularentur; Porrò ad preces
 *Theoperti Principis, qui illi monasterio pluri- ^{*Theodo-}
 mas attribuit possessiones, illarum Virginum ^{berti.}
 conuersationem per omnia rectissime instituit.

His ita gestis, cogitabat vir beatus susceptum
 Yyy 4   verbū

verbi & sanctæ prædicationis ministerium, diuinæ gratiæ subnixus ope, accuratè profèqui. Itaq; Iuuauio egressus, Noricos populos, adiunctis sibi socijs, peragrauit; & quibus necdum fidei lumen ortum didicit, eis Christum diligenter annunciauit, profligatisq; ab eorum pectoribus, teterrimi dæmonis imposturis & fraudibus, ijs instillauit fidem, castitatem, humilitatem, & Misericordiam; quibus Christus omnium honorum largitor & fons, delectatus hospitibus, libenter earum mentium ingreditur domicilia, quas ijs præditas animaduertit. Cumq; hunc in modum Baiarorum fines vir beatus circumiret, & omnes ad sacram religionem traduxisset, hortabatur vt in fide constantes permanerent; relictisq; apud eos presbyteris, qui populum ad diuina mysteria cõsuefacerent, Iuuauium se recepit, ex diuina reuelatione non ignorans, propediem instare diem

Prædicat diem
obitus sui.

Quorum sanè animos tam triste nuncium non immeritò consternauit, quod non se duntaxat sed etiam tam multos, Christiana Religione nuper admodum initiatos, tanto viderent pastore destitui. At ille multa fiducia in Christum erectus, Iuuauium, & Noricos populos præpotenti Deo cõmisit, Vitalemq; virum sanctum atque omni plebi pergratum, sibi petijt fieri successorem.

Dies quadragesimalis obseruatiz.

Deinde cum dies Quadragesimalis Obseruatiz (sic enim loquitur Author huius historiz) agerentur, febrium ardoribus vir sanctus defatigari cœpit. Porrò illucescente Christi resurrectionis sacratissimo die, Missarum solènia celebrauit, & sumpto sacrosancto corporis & sanguinis Christi viatico, post dulces paternæ pietatis adhortationes, & extrema benignissimæ charitatis allocu-

quia,

quia, quibus discipulorum animos confirmabat, inter sanctas illorum miserè plorantium manus, emisit spiritum. Ecce autem dum lugent discipuli, cætus Angelici, à quibusdam audiuntur religiosi viris, cum canticis cælestibus animam sancti viri ad illam beatam Hierusalem perferentes.

Migrat è corpore S. Rupertus.

Cumque eius sacratissimum corpus ad sepulchrū apportaretur, visi sunt viri splendidissimi, candidissimis amicti stolis; qui peractis ijs quæ ad funeris curam pertinent, disparuerunt; quos quidè nemo dubitavit Angelos fuisse, atque idcirco apparuisse, ut omnes intelligerent, quæ ille beatitudine fineretur in cælis, ad cuius sepulturam etiã Angelj non dedignarentur adesse in terris.

Certissima signa eius sanctitatis, & æternæ adeptæ salutis.

O foelicem Iouauiensem urbem, tam insigni munitam Patrono; quæ etsi murorum rhinis videatur despicibilis, at illius meritorum lumine egregiè clarescit. Denique tanti viri intercessione fulti, gaudent Norici omnes, & præpotenti Deo perpetuas offerunt laudes, qui tam præclarū ipsis contulerit doctorem; cuius doctrina & prædicatione viam veritatis agnoscentes, erepti sint de tenebris, & perducti ad Christum lumen verū, viuentem & regnantem in infinita secula seculorum, Amen.

S. Rupertus Doctor Noricorum.

DE SS. MARTYRIBVS PRISCO, MALCHO, & Alexandro. Ex histor. Ecclesiast. Eusebij Lib. 7. cap. 11. Passi sunt Vlyroni. Anno Christi 260. Sixti Pap. 1. Valer. & Gall. Imp. 6.

Vide C. Bar. Ann. tom. 2.

IN illa persecutionis clade, quæ regnante Valeriano passim manauit, tres viri, ob veram Christi confessionem insigniter prædicati, Yyy 5

29. Martij. Casarex

1086 DE SS. MART. PRISC. MALCHO &c.
Cæsareæ Palestinæ bestiarum rictibus, velut præ-
dæ obiectati, diuino & cælesti martyrio, non sine
maxima commendatione decorati fuerunt. Quo-
rum vnus Priscus vocabatur, alter Malchus: tertio
nomen erat Alexander. Fertur verò istos ruri de-
gentes, primum seipos, tanquam inertes & desi-
des probris affecisse, quòd cum temporis oppor-
tunitas, præmium vitæ æternæ his qui cælesti eius
desiderio gliscebant, dispertire videretur, ipsi præ-
negligentia quadam & segnitie, martyrij coronâ
non præripuissent. Deindè cum inter se ita deli-
berassent, absque mora Cæsaream versus ire per-
gunt, ex templò proficiscuntur ad iudicem, & e-
ius vitæ exitum, qui suprà demonstratus est, asse-
quuntur.

Offerunt se
Iudici.

DE CYRILLO DIACONO ET MAR-
tyre. Ex hist. Ecclesiast. Theodoret. lib. 3. cap. 6. Inui-
cto animo, Certamen exegit. Anno Incarnati
verbi 362. Liberij Pap. 11. Iuliani
Apostate, Imp. 2.

29. Martij.

Sub Iuliano,
vt fauerint
gentiles, in
Christianos

Immanis
crudelitas.

Imitetur id
nostri tēpo-
ris hæretici.

QUæ maleficia hi, qui falso simulachrorum
cultu tenebatur obstricti, id temporis (sub
Iuliano Apostata) admiserint, quæquæ per-
multa sunt, & opus separatim postulant, ego ta-
men pauca ex multis sumam mihi ad commemo-
randum. Ascaloni & Gaza (quæ sunt vrbes Pale-
stinæ) primùm, virorum sacerdotij dignitate ex-
ornatorum, & mulierum perpetuam virginitatē
professarum ventres discindunt, deindè farciunt
hordeo: ad extremum eos porcis ad deuorandum
objiciunt.
Sebastæ item, quæ est vrbs, ditioni gentis de qua
suprà dixi subiecta, Iohannis Baptistæ tumulum
aperiunt, ossa tradunt igni absumenda, & eor-
rum

rum cineres passim dispergunt. Scelus autem ab illis in Phoenicia patratum, quis est quæso qui sine lachrymis possit commemorare? Nam Heliopoli, quæ est vrbs Libano finitima, execrabiles isti gentiles, recordati facinoris Cyrilli diaconi, qui regnante Constantino, diuino quodam zelo accensus, multa simulacra, quæ in ea vrbe colebantur, confregerat, non modò eum interfecerunt, verumetiam dissecto ventre, iecur eius degustare non sunt veriti. Verùm Deum omnia contemplantem hoc celare non poterant, sed debitas sui maleficij pœnas ei dederunt. Nam quotquot illius sceleris labe inquinati sunt, primùm amiserunt dentes, qui pariter omnes ad vnum excidebant; deinde linguas perdiderunt, quæ putredine tabefactæ, ex ore effluebant; postremò oculis orbatifunt; quorum calamitacibus, verè pietatis vis clarè prædicata est.

Cyrilli diaconi horrida cædes.

Vltio celestis.

VITA ET CERTAMEN SS. ARMOGASTIS

*et Saturi, ex lib. 1. Victor. Vticenf. de persecutio-
ne VVandalica. Certarunt pro fide Orthodoxa. An.*

Incar. verbi 456. Leon. Pap. 17. Marciani

Imper. 7. Extat apud Reuer. P.

Laur. Surium.

Vide Caf. Bar. Annal. tom. 6. & not in Mar. Rom.

Quo tempore Geisericus rex VVandalorù, 29. Martij, impijs antistitum suorum persuasus consilijs, in aula sua, filiorùque suorù, nõ nisi Arianorù ministerijs vti decreuit, inter alios ventum est tunc ad Armogastem, Orthodoxæ fidei confessione insignem. Cuius, cum diu ac sæpius tibias torquendo, tumentibus confringerent chordis, frontemque, Christi crucis signatam vexillo, mugientibus comprimerent neruis, vincula ipsa, haud

Acerbi Armogastis cruciatus.

haud secus ac aranearum fila. sancto cælum perpetuò respiciente crepabant. Quo viso, tortores allatis crebrò fortioribus chordis atque canabinis, tanto etiam fortius eum stringebant. Sed illo nihil aliud, nisi Christi nomen inuocante, omnia illa vanescebant. Indè cum capite deorsum ex altero penderet pede, nullo doloris sensu exhibitò, dormire suauiter cunctis videbatur. Quæ res Theodoricum regis filium, & martyris Dominum, ad mortem gladio acceleradam prouocauit. Sed lata mortis sententia, Iocundus presbyter, inuidia cõcitatus sese opposuit, & Theodorico dissuasit, ne martyrij gloria coronatus Arinogastes, sempiterna à Romanis prædicatione celebraretur. Igitur mutata sententia, Theodoricus in Bizacenam Prouinciam, ad fodiendas scrobes eum condemnauit, ac postea quò maiori omnibus opprobrio esset, haud procul à Carthagine, vaccarum custodiæ deputauit. Inter hæc, Domino reuelante, cum obitûs sui diem cerneret proximum, accito cuidam Felici optimo Christiano, & regis domûs Theodorici, procuratori, sedulo in mandatis dedit, obtestatusque est, vt exanime corpus sub siliqua arbore, quam designabat, sepelire dignaretur. Cumque Felix, Armogastis studiosissimus, contradiceret, assereretque Christi martyre, multis trophæis inclytum, celebriori sepultura dignissimum esse, locumque ei in vna Basilicarum cum triumpho & gratia deberi: Armogastes iterum præcepit, vt se in loco diuinitus ostenso reconderet. Mira res. Paucis post diebus sanctissimo viro vitæ munere perfuncto, Felix effossa humo, & radicibus siliquæ abscissis, sarcophagum splendidissimi marmoris inuenit, cuius magnificentia cum regis cuiuslibet luxu & ornatu certabat; in quo

Eximia eius
in tormētis
tolerantia.

Inuidetur ei
martyrij
gloria.

In exilium
mittitur.

Efficitur vac-
earum cus-
tos.

Dies eius o-
bitus reue-
latus diui-
nitus.

Moritur vir
sanctus.

quo sacrum corpus cum multis lachrymis recondidit.

Eadem tempestate pari constancia & virtute vir, Satorius prauitatem Arianorum libertate Catholica frequenter arguebat; quem Maritadus quidam, Diaconus, ea propter accusabat: & infauso Hunerico, vt ad perfidiam Arianam traduceretur persuadebat. Promittuntur honores & diuitiæ multæ, si faceret, præparantur supplicia dira, si recusaret. Hac optione proposita, vt si regio non obediret imperio, bonis omnibus, mancipijs, denique ac filijs distractis, vxor ipso præfente, camelario in coniugium traderetur.

Hactam dira denunciatione coniunx exanimata, inducias à ministris, nesciente marito, petijt: statimque instar Euz, callidi serpentis instructa consilio ad maritum accessit. Conscissis vestibus, crineque soluto, comitantibus filijs, infantulam quæ lactabatur, ad pedes mariti abiecit, deinde suis ipsa vlnis genua complectens, draconis vociferatione sibilare cepit. Miserere mei dulcissime, simul & tui, miserere liberorum cõmunium, ne conditioni seruili subiaceant, quos generis nostri profapia claros reddidit. Quid? Nunquid patieris vt indigno & turpi subijciar coniugio viuente marito. quæ mihi semper inter cõiugas plaudebam de Satorio meo? Nouit Deus, quod inuitus facturus es. quod fortè voluntariè aliqui fecerunt. Cui ille, sanctissimi illius lobi respondens voce: Tanquam, inquit, vna de insipientibus mulieribus loqueris. Si diligeres maritum, nunquam ad secundam mortem attraheres propriũ virum. Distrahant filios, separent vxorem, auferant substantiam, ego de promissis Domini mei securus, illum monentem auscultabo: Si quis nõ demi-

Præclarum Satori certamen.

Amara & suauiæ proponuntur.

Sollicitatur ab vxore vt perfidiam simulet.

Cap. 2,

Egregium reddit vxori responsum.

Matt. 19.

Varijs mo-
dis crucia-
tur, ac tandē
mēdicus di-
mittitur.

1090 VITA SS. ARMOG. & SATVRI
dimiserit vxorem, filios, agros aut domum, non
poterit meus esse discipulus. Quid vltra? Disce-
dente muliere cum filijs refutata, confortatur Sa-
turus ad coronam, discutitur, expoliatur, pœnis
conteritur, mendicus dimittitur. Interdicitur ei
prodeundi accessus, totum ei tulerunt, stolam ta-
men baptismatis auferre non potuerunt.

Vide C. Bar.
tom. 3. Ann.

ILLVSTRE MARTYRIVM SS. IONAE
& Barachisij fratru, ex eo quod est apud Metaphra-
sten, Auctore, & spectatore Isaiâ Adami filio, Saborij
Persarum Regis equite. Coronati sunt anno
Saluatoris 344. Iulij Pape 8. Constan-
tij & Constantis Imp. 8.

29. Martij.
Persecutio
regis Persa-
ru in Chri-
stianos.

EO tempore, quo Saborius Persarum Rex 18.
anno regni sui, grauē aduersus Christi Ec-
clesias excitabat persecutionem, & inaudi-
ta quadam crudelitate sacras ædes ac monasteria
flammis absumebat, atque Christianæ fidei pro-
fessores varijs tormentis excruciat, erant in re-
gione Persarum in quodam vico qui vocatur la-
sa, duo fratres Ionas & Barachisus, viri iusticia fi-
deq; pleni; qui audita persecutione in Christia-
nos, relicta domo paterna, alacri ac confidenti a-
nimo, ad eum locum in quo Christiani contra ty-
rannum omni suppliciorum genere decertabāt,
contenderunt. Cū verò ad vicum, (quem Bardi-
aboch appellabant) peruenissent, & carceris cu-
stodem obnixè rogarent, vt sibi ad vincos Christi
accedendi potestatem faceret, ea multis precibus
obtenta, inuenerunt viros nouem morti damna-
tos; quorum nomina hæc sunt; Zanitas, Lazarus,
Marothas, Nerfes, Elias, Mares, Abibus, Sembee-
thes, & Sabas. Hos sanctus Ionas & Barachisus,
cum ad certamen pro Christi nomine inuictis a-
nimis

Ionas & Ba-
rachisus
fratres.

Nomina ix.
Martyrum.

nimis subeundum hortati essent, illi post multos cruciatus, incorrupta martyrij corona, magna cū laude redimiti, in cælum ad Angelorum choros aduolârunt.

Post horum autem foelicissimum vite cursum, cum magna Christiani nominis gloria peractum, quidam magi sanctum Ionam & Barachisium apud Magorum principes detulerunt, quod ipsi non modò deos deasq̄ue omnes contemnerent, sed etiam quòd suis potissimum sermonibus nouem istos martyres, ad tantam animorum constantiam inflammassent. His auditis Magi indignatione repleti, iusserunt eos suis conspectibus præsentari; qui adducti, intrepidè se Christianos esse, & vni ac summo Deo magis quàm impio mortalis regis decreto parere velle dixerunt. Magi hac libertate dicendi ad maiorem indignationem prouocati, virgas asperas è malis punicis atque spinosas afferri iusserunt: alterumque ab altero separatim quæstionibus subiecerunt. Et primùm quidem Sanctus Ionas, cum à tribus Magorum principibus Masdrath, Seroth, & Maarnesem interrogatus esset, malletne regis Saborij iussis parere, quàm vitam in atrocissimis supplicijs cum ignominia & dedecore deserere, hoc modo respondit; Nunquam ego negabo Dominum meum Iesum Christum viuentem in sæcula, quoniã ipse est spes omnium Christianorum, nec confundentur, qui sperant in eum. Veniet enim in nubibus cæli, in gloria patris sui, redditurus unicuique secundum opera sua: quare facite in me, quæcunq; vobis mandata sunt. Ego enim nullis supplicijs, à Christo Iesu meo auellendus sum.

Hæc cum audiissent Magorum principes, iracuncitati, iusserunt, vt lege Persica vinciretur. Tra-

iecta

S. Ionas &
Barachisus
principibus
Magorum
oblato pro-
fiterentur se
Christianos

Perclarum
S. Iouz re-
sponsum.

Apocal. 22.

**Atrociter
flagellatur.**

iecta igitur virga inter manus & crura, trunco similis, humi voluebatur. Tunc ministri spinosis, è malo punica, virgis crudelissimè eum verberarunt, adèd vt lateribus vndique dilaceratis, sanguine suo pavimentum rigaret. Ipse verò, nulla omninò doloris significatione exhibita, Deum glorificabat; & Christi virtutè prædicabat: Deorum verò vanitatem constanter arguebat. Vndè magi iusserunt, vt ex altero pede funiculo vinculus, in pruinam & glaciem extraheretur, observareturque quid frigoris causa faceret.

**Exponitur
algoribus.**

His ita peractis, adductus est Barachisus; qui iussus sacrificare, vultu sanè & spiritu tantum nefas redarguit; & luculentis admodum verbis de adoranda rerum omnium creatrice vnus veri & æterni Dei potentia disseruit, deorum verò deorumque vanitatem & cultum eadem, qua eius frater Ionas, còstantia, reiecit, atque impietatem eorum execratus est. Erat in vtroque tanta virtus, tanta constantia, tantaque in verbis & sententijs grauitas, vt ipsi Magorum principes in admirationem rapti, è vulgi conspectu eos subducendos putarent, ne (quemadmodum dicebant) plebs nostra, auditis eorum sermonibus, à religione nostra deficiat, & immolare recuset. Tunc igitur iudicium intermissum. Nocte verò adductum Barachisum, varijs sermonibus & disputationibus aggressi sunt; sed cum sanctus diuina munitus sapientia, insignem cum admiratione aduersariorum, victoriam de omnibus argumentis obtinere, illi indignati duas glebas æneas ac dentissimas, sub axillas eius admoueri iusserunt, dixeruntque; Per regis regum Saborij coronam, abijce glebarum alteram, vt intelligamus te Deum tuum negasse. Adhæc Barachisus; ministri sathana; inquit,

**S. Barachisus
adducitur.**

His ita peractis, adductus est Barachisus; qui iussus sacrificare, vultu sanè & spiritu tantum nefas redarguit; & luculentis admodum verbis de adoranda rerum omnium creatrice vnus veri & æterni Dei potentia disseruit, deorum verò deorumque vanitatem & cultum eadem, qua eius frater Ionas, còstantia, reiecit, atque impietatem eorum execratus est. Erat in vtroque tanta virtus, tanta constantia, tantaque in verbis & sententijs grauitas, vt ipsi Magorum principes in admirationem rapti, è vulgi conspectu eos subducendos putarent, ne (quemadmodum dicebant) plebs nostra, auditis eorum sermonibus, à religione nostra deficiat, & immolare recuset. Tunc igitur iudicium intermissum. Nocte verò adductum Barachisum, varijs sermonibus & disputationibus aggressi sunt; sed cum sanctus diuina munitus sapientia, insignem cum admiratione aduersariorum, victoriam de omnibus argumentis obtinere, illi indignati duas glebas æneas ac dentissimas, sub axillas eius admoueri iusserunt, dixeruntque; Per regis regum Saborij coronam, abijce glebarum alteram, vt intelligamus te Deum tuum negasse. Adhæc Barachisus; ministri sathana; inquit,

**Cruciatu S.
Barachisus.**

ret, illi indignati duas glebas æneas ac dentissimas, sub axillas eius admoueri iusserunt, dixeruntque; Per regis regum Saborij coronam, abijce glebarum alteram, vt intelligamus te Deum tuum negasse. Adhæc Barachisus; ministri sathana; inquit,

**Insignis S.
Barachisij
constantia.**

quit, & principes scelerati, per salutem Dei mei, & interitum sathanæ patris vestri, non timeo regem vestrum, & neutram glebarum in terram abijciam, sed utramque propter nomen Christi perferam. Quin etiam vos adiuro per viuentem in secula, ut si quos habetis cruciatus nouos, ad huc eos adiungatis. Hæc cum à Sancto Barachifio dicerentur, principes magorum in furorem rabiemque conuersi, liquefactum, in palpebras naresque eius, plumbum coniecerunt, atque ut vocem illius Christum confitentem intercluderent fauces eius impleuerunt. His verò tormētis Christi martyr satiatus, in carcerem est abductus, ibidemque altero pede suspensus, inuicta sua patientia tantam tyrannidem superauit.

Post hæc B. Ionas iterum adductus, quæsitus est quonam esset affectus animo, & quomodo noctem illâ glaciei ac frigori expositus transegisset. Ionas qui totus erat in sanctissimis Christi vulneribus cōtemplandis absorptus; Principes, inquit, mihi credite. Ego à prima natiuitatis meæ die, nullam vnquam noctē tranquilliolem, suauiolemque mihi exticisse memini. Præsto enim mihi fuit consolatio vna omnium dulcissima, ex sacro sancto illo ligno, cui affixus Dominus meus Iesus Christus suis liuoribus nostros languores egregiè sanauit. His auditis magi dixerunt, Iona quæsumus te, omiffis istis inanibus verborum iactantijs, nonne magis expedit, ut Deo tuo relicto, regis nostri inuictissimi mandato obedias, quam vitam inter acerbissima tormenta deseras; Ionas ad hæc, ô, inquit, cæci & stulti, hæccine est prudentia vestra? Expendite quæso veritatem. Homo qui triticum habet in horreo reconditum, illudque summa prudentia ac vigilantia multiplicare

Iterum ad
ducitur S.
Ionas.

Nota respō
sum admira
bile.

Elegans &
militudo.

1094 MART. SS. IONAE ET BARACHISII
desiderat, nanquid is poterit vlllo modo cōtineri,
vbi tempus seminandi adesse cognouerit, quam-
uis & imbres & niues & fulgura, & reliquæ aeris
iniuriæ vigeant sæueantque, quò minus foras
prodeat & sumptum in manibus triticum semi-
net, quò vberes ex eo sequenti anno fructus re-
cipiat? Et nos qui in hoc tempore gratiæ à deo
constituti sumus, vt in præsentī vita, præclara
virtutum omnium semina spergamus, quò post,
fructum vitæ sempiternæ metamus, nanquid in-
ertes ad eò erimus, vt pro exiguo labore, oblatam
æternæ vitæ coronam negligamus?

His auditis, Magorum principes admiratione
confixi, conticuere; tandem verò manuum ac pe-
dum eius digitos præciderunt, præcisosque illi
objicientes, dixerunt; Ecce nunc digitos tuos in
terram seminavimus; expecta igitur, vt mellis
tempore multos digitos recipias. Quibus sanctus
respondit; Ego digitorum multitudine non egeo,
sed deus qui me formavit, ille tempore iudicij
corpus hoc reformabit. Hæc cum multo magis fu-
rorem eorum prouocarent, curem capitis illius
abraferunt, linguamque euulserunt, atque in vas
ingens, ardenti pice ac resina plenum coniece-
runt, ac postremo sanctum ipsum in illud detur-
bârunt; sed pix diuina virtute effluens, sanctum
non attigit, prorsus vt crudelitatis ministri, viso
tam insigni miraculo, obstupefacti pedè retrahe-
rent. Postremo autem Principes Magorum diui-
num virum in cochleam coniectum, tanta vehe-
mentia torserunt, vt omnia ipsius ossa confringe-
rentur, deinde ipsum medium dissecuerunt; at-
que hoc modo præclaram martyrij palmam ad-
eptus, lætus ad cœlos migravit.

Tunc verò eodem furore Barachisium aggressi,
iusserunt

Præcidentur
Ionæ digiti
omnes.

Crudelita-
tem.

Miraculum.

Immanissi-
ma suppli-
cia.

S: Ionæ
moxitus.

infferunt eum in medios spinarum aculeos conij-
ci, & carnes eius arundinibus quibusdam dilani-
ariis deinde eadem cochlea, qua frater eius Ionas
de morte triumphum obtinuerat, omnia ossa cõ-
fringi, ac bulliente pice fauces eius impleri. Tu-
lit cuncta inuicto animo martyr, atque in Chri-
sti confessione constanter persistens, beatum Deo
spiritum tradidit.

Item s. Ba-
rachisius.

Cùm autem vir quidam pietate insignis, nomi-
ne Abdissotas, sanctos martyrio coronatos intel-
lexisset, non dubitauit amore diuini numinis
inflammatus, tyranni satellites accedere, & in-
genti pecuniarum summa, sacrosancta marty-
rum corpora redimere. Quingentis namque mi-
liarijs Daricis, (sic enim scribit auctor) & tri-
bus vestimētis Sericis, sanctorum reliquias mer-
catus est, neque vllis insuper, quo Christi ecclesia
tanto reliquiarum thesauro securè frui posset,
sumptibus pepercit.

Abdissotas
emit corpo-
ra sanctorũ,
admodum
carè.

VITA S. EVSTACHII, *ABBATIS LV-
xouensis, ex ea qua est per Ionam Abbatem, eius
contemporaneum. Claruit Anno Christi sal-
uatoris 615. & sequen-
tibus.

*alias Eusta-
sijs,

Vide Cæsar.
Bar in not.
Mart. Rom.
& Tom. 8.
Annal. Ecc.

SVb Mauritio & Phoca Imperatoribus, quo
tempore Romanæ Ecclesiæ Pontifex Grego-
rius, pietatis & eruditionis studio summè
florebat, Attila & Eustachius almi patris Colum-
bani discipuli extiterè. Quorum prior in Bobi-
ensi, alter in Luxouienti cœnobio, eius successo-
res fuere. & instituta suis alūnis seruāda tradide-
rūt. Et quidē Eustachius Burgundiorū gēte ortus,
cū esset & generis & sanctitatis gloria admodum
clarus, facile suarū splendore virtutū, plurimos

29. Martij.

Attila &
Eustachius
discipuli, &
successores
Columbani
Abbatis.
Genus S.
Eustachij.

Zzz 2

ad

600. Monachis præst.

ad religionis studium alliciebat; adeò ut sextentis ferè alūnis, & eximijis pietatis cultorib' præesset. Incredibili quadã austeritate carnis cupiditates frangebat, mentē verò assidua rerū diuinarū cōtēplatione, in Dei amorē accēdebat. Neq; interim solitudinē, quā p̄ ōnibus ecclesijs gerebat, vnquā deponebat: sed aliorū salutē, haud secus quam propriā curabat. Porro aliorū delicta, quę

Nota, quòd vir sanctus pro suis filiis confessionis vt vocant, assidue orabat.

sub cōfessionis sacramento exceperat, cōtinuis apud Deū precibus, & multis lachrymis delere nitēbatur, præclaro charitatis exemplo sacerdotes exhortans, non satis esse aurū lapsis accōmodare, nisi etiā sese intercessores apud Deum, pro ijsdem delictis piandis exhiberent.

Quodã tempore missus à Rege Frācorū Clotario legatus ad Colūbanū, cum peracta fœliciter legatione, domū rediisset, pauloque post pro cōmuni fratrum necessitate Clotariū Regē adire cogeretur, iter habuit per pagū Briegium ad villam Chagnerici Pipimificū dictā, duobus plus minus miliaribus ab vrbe Miledorēsi distāte. Ibi tūm Chagnericus cū cōiuge sua Lādegūda, (cui' filius Magnōald' Eustachio adhærebat) virū sãctū ingēti cū gaudio exceperūt. Erat autē cū patre & matre filia Burgūdofo, quā Columbanus Domino cōsecrauerat, & tūc pater eā vel inuitā cuidam desponsauerat, & nuptijs tradere studebat. Sed accidit vt puella incredibili oculorum dolore correpta, tanto febrium igne æstualet, vt iam extremum spiritū trahere videretur. Accessit igitur ad illam Eustachius, blandisq; eam verbis consolans, sciscitatur quo animo cœlestia vota terrenis commutare voluisset; at puella cum nunquam se huiusmodi votis parere voluisse respōdisset, subiūxit; vidi ego hac ipsa nocte simili planē figurā viri

Burgundofora virgo Deo sacra.

virū qua tu es, qui oculorū lumen mihi redderet, si eius parere mandatis nō recusarem. His auditis Eustachius patrem durioribus increpans verbis, dixit eum tantam in calamitatem filiam adduxisse, quod eā à diuinis obsequijs. & à suauissima Christi seruitute. contra datam fidem viro tradere præsumeret. Quo dicto, pater per iniquam simulationem respondit, si posset filix sanitatis beneficium obtinere, se eius votis deinceps reluctari non velle. Humi igitur prostratus Eustachius, precatur à Domino promissum salutis beneficium largiatur, surgensque eam signo crucis signat, fugatoque statim oculorum dolore, & febrium ardore extincto, integram puella sanitatem consequitur. Mirantur vniversi in speratæ salutis beneficium. Pater autem amore filix inflammatus, non modo promissa non præstitit, sed per vim etiam matrimonij vinculis constringere eam voluit. Sed puella fugam iniens, à prophanis se manibus eripuit, & Eustachij adiuta patrocinio, Christo se consecrauit.

Signo crucis & oratione, pellit dolorem oculorum, & febrem.

S. Eustachius annunciat gentibus Christum.

Peracta legatione, vir sanctus ad Euangelium VVarascis prædicandum accessit. Quibus ad fidē conuersis, & à pestilenti Photini & Bononi errore (quibus scelerate contaminati erant) liberatis, ad Boios, (qui nunc Baiuarij dicuntur) tendit; ijsque multo labore Christiana pietate imbutis, Luxouiu remeare studet. Cum verò iter carperet venit ad virum quendam Gundoinum, qui iussus liberos, si quos haberet, offerre, duos bonæ indolis filios præsentat, & filiā * Salebergam, luminibus misere orbatam. Eustachius visa filia sciscitatus est ex ea, vtrū ad cultū diuini timoris aspiraret. Tū illa affatū, vt tenera quæritas, respōdit, se paratā esse sacris obtēperare præconijs. Suscepit

* Adesbergō

Cæcæam illu-
minat.

Febrem pel-
lit.

ergo vir sanctus laborē, biduano corpus ieiunio
affecit, mentem fide armauit, super oculos bene-
dictionis oleum effudit, eamque tandem à mis-
eranda cæcitate liberauit. Inde digressus, in frat-
er quendam Agilum nomine, (qui modò Respacen-
sis cœnobij Præsul existit) ardentissimo febrium
calore excoctū incidit; quem protinus sacræ ma-
nūs contactu, ac orationum suarum interuentu,
integre sospitati restituit. Hinc ad monasterium
perueniēs, vt quibusdam in locis collap-
ta pietatis fundamēta restauraret, enixè operam dedit.
Erat enim hoc viro sancto assiduo studio propo-
situm, non modò quomodo suos in officio conti-
neret, sed vt omnibus maximarum artium disci-
plinis, ad populi totius salutem constituendā ex-
coleret. Hinc plurimos diuina quadam eloquen-
tia præstantes, ex ipsius disciplina prodierūt, qui
multis in locis cum summa eruditionis & singu-
lari sanctitatis opinione, ecclesijs præfuere. Cha-
gnoaldus Lugduni, Acharius Viromandorum &
Nouiomensis ac Tornacensis Episcopus, Rachna-
carius Augustoduni & Basileæ, Audemarus Boro-
niæ Taraonensis oppidi.

His studijs Eustachius omnibus gratus factus,
præcipuum apud Clotarium Franciæ regem & a-
moris & honoris locum tenebat; cū subito A-
grestius, vnus è fratribus, (qui quondam Theodo-
rico Regi à libellis fuerat, & rerum mundanarū
pertæsus se in disciplinam Eustachij receperat)
diris inuidiæ stimulis exagitatus, virum sanctum
in signi mentiendi artificio, varijs (que calumnijs
in crimen vocare conatur. Is enim tumida quæ-
ingenij confidentia subnixus, audaciter sibi gen-
tium prædicationem postulabat; quam Eustachius
(quod hominem, neq; literis, neq; ita magnis præ-
tatis

tatis operibus, satis exercitatum, nouerat) ei denegabat, afferens, maioribus eū ecclesiasticis ornamentis antè ornatum esse debere, quàm tantū tamq; arduum opus aggredieretur. His rationibus cum nihil proficeret, quem tenere nō valebar abire fuit. Abijt igitur & non modo à religione, sed etiam, non multò post, à Romanæ Sedis communionē defecit, atq; schismaticis sese iunxit, totisq; deindè viribus, sacra monastica religionis instituta oppugnare coepit. Nec his contentus, Amatū & Romaricum Eustachij discipulos, (qui virginū Christo sub Columbani regula famulantium regimini præfecti erant) aggreditur, & per fictam humilitatis speciem, secum in errorem & in defectiōnis studium trahit; eoq; sceleratus rem perduxit, vt omnes, sanctissimis primorum Patrum institutis contemptis, carnis libertatem appetent. Sed statim diuina bonitas, quæ mali contagium, ad sana membra serpere non est passa, horrendum de improbis quibusdam, ad aliorum correctionem, supplicium sumpsit. Ecce enim lupi rabie exagitati, impetu in monasterium in tempesta nocte facto, duos scelere ante alios insignes dilaniant, & rabie eadem correptos, cum morteluctantes deserunt. Alius autem quidā Plareius, dæmoniaco furore agitatus, qui ad hunc discordiæ fomitem vehementer aspirabat, crudeles sibi manus per laqueū intulit. Sed cum neq; hæc quidem vltio, mentes in scelere obduratas, ad veritatis agnitionem reducere posset, fulgur è cælo magno fragore delapsum, ecclesiæ tegumēta subuertit; & viginti homines internecione deleuit, aliosq; metu percussos paulatim extinxit, adeo vt amplius quinquaginta, ea vltio deleuerit, ipso tamen sceleris auctore ad poenitentiam reserua-

Agrestius
Schismatico
nititur S.
Eustachij
discipulos, à
fide & vnita
te Ecclesiæ
auertere.

En vltionē
diuinam in
Schismaticos.

*Plareius.

to. Sed cum ille, neque poenitentiae locum agnoscere, neque B. Eustachij sententiam, qua illi diuinum iudicium, ante triginta dierum circulum, imminere denunciabat, ad aures admittere vellet, a seruo suo, quem ipse redemerat, securi percussus interiit. Occasio criminis, dicebatur uxoris permixtio. Amatus vero & Romarius his diuini iudicij signis opportunè admoniti, Eustachij indulgentiam postularunt, qua benignè concessa, bonorum deinceps virorum officio cum laude perfuncti sunt.

Romarius, & Amatus, a Schismate resipiscunt.

Eustachius autem, postquam multò ardentius in plurimorum salute constituenda laborasset, & nouis fabricis diuinas laudes promouisset, se totum ab externis operibus ad continuam rerum caelestium meditationem contulit, donec tempus adesset, quo caelesti gloria sublimandus erat.

Viso oblata sancto viro,

sturna visione inter poenae incendia, interrogatus est, Si velit quadraginta dierum spatio, leuiori poena eruciatus, an verò triginta feruentiori, incendio purgatus, caelos penetrare. Respondit ille, melius esse, quamuis duris breui tempore

Praedicit orbitem suum.

subiacere flagellis, quam poenis leuioribus prolixius consumi. Tulit ergo prouisam, & electam corporis poenam, & die tricesimo omnibus vale-

Decedit de vita, vir sanctus, Eustachius, Eucharistia munus.

dicens, triste remanentibus nuncium depromit, suum exitum ea die esse futurum. Deinde sumpto viatico, animam caelo reddidit; partaque de cunctis hostibus victoria, caelorum regna, duce Christo, penetrauit.

VITAB. IOANNIS CLIMACI ABBA- Vide Caf.
 sis. ex ea quam Daniel Monachus scriptam reliquit. Bar. in nob.
 Claruit non multo post tempora Iustini Imp. qui Mar. Rom.
 regnavit vsq. ad Annum Domini 565. sub Io- Item Anns.
 anne Roma. Pontifice. tom. 7.

Quam virum hunc sanctissimum, & om- 30. Martij.
 nibus pietatis exercitijs mirificè ornatum,
 patria tulerit, nullis literarum monumen-
 tis scriptum inuenitur; nisi quòd præclaris ad-
 modum operibus cælestem illam Hierusalem,
 veram sibi patriam esse egregiè declarauerit.
 Nam vt primum per ætatem ad sanctissima spiri-
 tualis vitæ arma sumenda idoneus fuit, omnibus
 mundi huius ludibrijs calcatis, anno ætatis suæ
 sextodecimo, in monte Sina arctissimis monasti- Anno sta-
 cæ vitæ disciplinis se tradidit: & decem ac nonem tis suæ 16. fit
 annis continuis, sub grani obedientiæ iugo, cupi- monachus,
 ditatibus suis tam sæuum bellum indixit, vt an-
 gelicam libertatem adeptus esse videretur. Post-
 quam verò spiritualis eius parens, mortalitatis
 vinculis solutus, ad Christum migrasset, perfectio-
 nis vitæ desiderio flagrans, in interiora deserti lo- Fit snacke-
 ca se recepit, exstructoque quinto ab ecclesia la- reta.
 pide vili palestræ suæ domicilio, (is locus Tholas
 vocabatur) certamen contra callidi serpentis in-
 fidias aggressus est, tanta virtute ac animi magni-
 tudine, vt annos quadraginta in acie perstiterit &
 assiduos hostium insultus egregiè sustinuerit. Anns qua-
 Quamquam verò soli Deo (cui ab omni hominū draginta vi-
 conspectu remotus militabat) certamina eius co- xit in ere-
 gnita sint, tamen ex quibusdam eius primitijs & mo solus.
 leuioribus cum hoste congressibus, arduum vitæ
 eius institutum facilè colligere possumus.

Zxx 5

Et

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

Et quidem quod ad victus parimoniam attinet, superuacaneum puto de ea verba facere, cum ita gulæ rabiem semper extinxerit, ut nunquam eius cupiditati plenè satisfecerit. Omnibus tamen, quibus per professionis votum licebat, libere vesceretur, sed adeo parcè ac modicè, ut magis spiritum fouere, quàm corpus nutrire videretur. De reliquis animæ pestibus, nihil attinet dicere, cum ille eas misericordia Dei & assidua pietatis ac virtutum omnium exercitatione superauerit.

**Exercitium
pium ac lau-
dabile, con-
tra accidiam.**

Orationis studium sine intermissione colebat, & ne aliquandò inertia vel torpore vinceretur, libellos etiam conscribere solitus erat.

Porro quanto virtutum omnium splendore claruerit, plenius ex eius, quæ nobis reliquit, ingenij sui monumentis cognoscere licet. Neque enim putandum est, quòd soli sibi suæque tantum saluti prospexerit, immò plurimos à flagitijs auocauit, & innumerabilem multitudinem, adeo diuini amoris facibus inflammauit, ut libenter omnibus vitæ huius delicijs despectis, sese in sacram solitudinem recluserint, & angelicam in humana carne puritatem sectati fuerint. Et sanè si quis clariùs diuinam animæ illius effigiem perspicere, & admirandam discipulorum eius sanctitatè, quam ex sacro illius pectore hauriebant, cognoscere velit, is scripta eius legat, & inueniet, tantum pro dignitate meritoque virum, nullis præconijs dignè satis extolli posse.

**Plurimos à
vitijs auo-
cauit.**

**Præclara ei
scripta.**

Sed ut cognosci possit, nihil esse tam sanctum, nihil tam sincerum, quòd obtrectatorum ac malignorum hominum calumnias euadere possit, non sunt veriti, homines quidam inuidiæ facibus inflammati, sanctissimum vitæ eius institutù carere, & illum tanquam hominem nugacem, ac loqua-

**Obtrectato-
res patitur
vir sanctus.**

loquacem apud omnes passim traducere. Cum enim vir sanctissimus, omnium salutem diuini verbi prædicatione promouere cuperet, & quotidie ad se venientes admirabili quadam sermonis suavitate exciperet, omnibusq; doctrinæ suæ fluentia largissimè profunderet, quidam summa vi tantam frugem impedire conati sunt. Quod ille animaduertens, vt impijs illorum conatibus prudenter occurreret, sese aliquamdiu ab illo pietatis officio continuit, ac mellissimum doctrinæ suæ fluentum compescuit; donec ipsi propriæ salutis detrimento prouocati, suum ipsorum errorem agnoscerent, & diuturnum ipsius silentiū molestè ferrent. Tum verò vir sanctus, ad intermissum docendi munus rediens, tardos torpescetesq; mortalium animos, ad eò excellenter ardentissimum rerum immortalium studium excitauit, vt eum omnes velut alterum Mosen intuētes, communi fratrum omnium regimini frustra reluctantem præfecerint. Quod sanè munus quæta virtutum omnium excellentia administrauerit, testes sunt eius discipuli, qui ex eius disciplina innumerabiles, omnibus religionis ac sanctitatis laudibus ornati, prodierunt.

Creatur Abbas.

VITA S. GUIDONIS CONFESSORIS.

Cuius ossa, hodieq; inter se coherentia cernuntur Spiræ, quod translata sunt ab Henrico 3. anno Christi 1047. ex ea qua est apud R. P. L. Sm.

Obijt anno 1046.

Beatissimus Guido nobilibus, ac religione ^{31. Martij.} idmodum Christianis ortus patribus, patriam habuit Rauennam: in cuius villa suburbana (quæ Casamariensis dicitur) natus est, ^{Patria & parentes eius.}

118

tre Alberto, matre verò Martia. stirpe sanè præclaris eius virtutibus dignissima. Cùm puer adhuc Rauennæ literarum studijs incumberet, visus est acerrimis prauæ cupiditatis stimulis concitatus, in vitiorum gurgites præceps abire & abiisset sanè, nisi benignissimus Deus, gratia sua admirabili, ab hoc præcipitio potenter eum eripuisset. Nam subito cælestibus desiderijs mirificè accensus, non modò pristinis cupidicibus nuncium remisit, sed etiam tota mente ad arctissimam monasticæ vitæ disciplinam aspirauit. Nam cùm pater eum ad præpotentis & nobilissimæ cuiusdam sponsæ nuptias hortaretur, ipse cælestis patriæ ac sponsæ immortalis amore vehementer inflammatus, nocte quadam celeberrimæ apud Rauennates Apollinaris martyris solennitatis, preciosis se vestibus exuens, easque pauperibus largiens, vilissima se tunica induit, & inscijs parentibus Romam iter intendit. Vbi cùm in Cleru coopatus esset, statuit dulci patria & parentibus ac cognatis omninò valere iussis, Hierosolymam pergere, vt in locis illis sacrosanctis vitam in omni sanctitate traduceret.

Vili habitu,
in Romam,
& fit Cleri-
cus.

Interea verò cùm varia pia mente consilia agitaret, fuit diuina admonitus reuelatione, vt Rauennam repetens, Martini eremite viri religionis ac sanctitatis opinione per vniuersam Italiam celeberrimi, magisterio se subderet. Quam ille admonitionem protinùs secutus, viri illius sanctissimi disciplinis se subiecit, sumptoque habitu monastico, annis tribus solitariam cum eo vitam in insula, quam Padus fluuius à Pomposia separat, exegit. Porro Pomposianum monasterium (cui Guilielmus quidam tunc temporis præfidebat, & Abbatis munereungebatur) erat huius Marti-

Fit mona-
chus, & ad-
hæret Mar-
tino eremi-
te.

Martini curæ, volente sic Imperatore, demanda-
tum. Itaque vir Domini, vt Guido perfectissimã
monasticæ vitæ disciplinam imbiberet, è solitu-
dine ad hoc eum cœnobium transtulit; in quo
post alia atque alia officia, tandem inuitus torius
monasterij regimen & Abbatis dignitatem susci-
pere coactus fuit. Porro cum præclare admodum
atque prudenter, cum insigni nominis sui cele-
britate, monasterij illius gubernacula tractaret,
parens eius vnà cum filio altero, Gerardo nomi-
ne, sprete dignitate, & contemptis mundi delicijs
diuitijsq; eò aduolarunt, & strenuè nõ minus quã
religiosè, sub eius disciplina Christo militarunt.

S. Guido
constituitur Abbas
in monaste-
rio Pompe-
riano.

Interim Guido, cum sacer monachorum nu-
merus, indies magis magisque accresceret, aliud
cœnobium condere cœpit, in quo qualia quanta-
que ab illo sint patrata miracula, non erit abs re
breuiter explicare. Et quidem inter ea quæ per
ipsum Deus in vita operatus est, fratres quosdã, in
cœnobij sui renouatione, ab imminente mortis
periculo, per lignorum ruinam, precibus suis li-
berauit. Alios quartanis febris laborãtes hau-
stu aquæ, qua sacras manus abluerat, curauit.
Cum noua monasterij fabrica construeretur, &
operarij magna victus inopia pressi, plus satis illi
molestiarum exhiberent, & ille de ratione com-
parandæ alimonie cogitaret, nec tamen viam vl-
lam modumque inueniret, quo necessitatibus eo-
rum opportunè succurreret: tandem de sola om-
nipotentis Dei misericordia confusus, Rauennam
profectus est; & ecce in ipso itinere non lon-
gè à monasterio, duas naues vino frumetoq; ple-
nas, diuinitus sibi præparatas inuenit; quas statim
lætus summæ Trinitati gratias agens adduxit; fra-
tresq; abmonuit, vt ex eo beneficio diuinitus sibi
collato

Miracula
S. Guidonis

Annona di-
uinitus illi
collata.

collato, deinceps de immensa Dei erga suos famulos benignitate confiderent.

**Defunctus
reniuit.**

Frater quidam idiotia, octo plus minus miliaribus à monasterio defunctus, ad monasterium sepeliendus allatus est. Cumque post perfoluta, ex more defunctorum officia, tumulo inferendus esset, subito vitæ redditus, sanctum Patrem Guidonem in clamauit. Aduenit ille, & accuratè perquirat, vbinam fuisset, quidve vidisset. Tum ille, Vidi, inquit, poenarum loca, & in ijs propinquos meos, plurimosque mihi notos. Ego verò vitæ restitutus sum, vt accepta benedictione tua, post triduum rursù discedam, & misericordiam Domini nostri Iesu Christi percipiam. Itaque post triduum, accepta beati Guidonis benedictione, iterum obdormiuit & in pace quieuit. Eodem tempore, alius quidam frater, cui Bertholdo nomen erat, cum in ipso agone tardè animam efflaret, & conscientia stimulis punctus, dubia valde salutis suæ indicia relinqueret, precibus sancti Guidonis sibi redditus est. Rogantibus autem fratribus, quid sub ijs tã diuturnis angoribus vidisset, Vidit ait, horrendos sanè cacodæmones, aduersum me sæuientes, & peccatum vnicum, quod iam diu alta apud me obliuione sepultum erat, in memoriam reuocantes. Cùm enim in seculo degerem, leui quadam incantatione usus fueram; Hæc proceres spiritus obijcientes, pœnam damnationis æternæ infligere volebant; sed Christi virtute, & precibus sanctissimi Patris nostri Guidonis, vestrisque profligati, tristes abscesserunt. Deindè accepta pœnitentia, in pace perpetua ilicò quieuit.

Deuò obit.

Item alius.

Heribertus summus Raennarum Antistes, tanto aliquandò furore in virum Dei commotus fuit,

fuit, vt Pomposianum coenobium armata manu destruere medigaretur. Quod cum ad aures sanctissimi viri perlatum esset, triduanum omnibus ieiunium indixit, postisque laneis vestibus, cilicinis omnes indui voluit, hortatusque est suos, vt precibus & lachrymis pugnarent, nec dubitarent, quin ijs facilius armis, quam gladio & clypeo, de inimicis victoriam obtinerent. Quod sane pulchre consecutum est. Nam cum illi toto illo triduo, humi cubantes in cinere & cilicio, assidue Domini misericordiam implorarent, & Archiepiscopus precipiti mente, ad tyrannidem exercendam veniret, statim obuiam ei cum timore processerunt, atque in ecclesiam summo cum honore illum perduxerunt. Tum ille repente animo ita commutatus est, vt profusa ingenti lachrymarum vi, scelus suum detestaretur, fratresque perpetuo sibi amicitiae foedere ita copularet, vt nullae deinceps inimicitiae illud violauerint.

Igitur vir sanctissimus Guido, posteaquam annis duodequingenta, Pomposium cum eximia sanctitatis laude gubernasset, iturus obuiam Imperatoris legationi, in ipso itinere apud Parmam feliciter exspirauit, pridie Kal. Apr. anno sal. 1046. Cum autem Parmenses, venerabile corpus e manibus fratrum per vim abstulissent, superueniens Henricus Imperator eius nominis tertius, sacratissimas exuias humiliter veneratus, primo fecit eas Veronam in sancti Zenonis ecclesiam reponi: deinde Verona Spiram, in Ecclesiam collegiatam transferri; quae quidem tunc a Patrono suo primo, diuo Iohanne Apostolo & Euangelista, nomen habuit: nunc vero ob sacratissimarum praesentiam reliquiarum, S. Guidonis nomen obtinuit. Vt quemadmodum Conradus Imperator,

Precibus & ieiunijs, inimicum superat.

Moritur vir sanctus anno 1046.

Corpus eius transfertur Spiram.

cuius

no8 VITA S. GUIDONIS
eius nominis 2. felix, eidem ecclesie in primi la-
pidis collocacione, dedit initiu, ita per filiu eius
Henricu 3. a venerandis eiusmodi reliquijs, manu
sua presentatis, non indignum sumeret, post
tantam immutationem, cognomentum. Ad
laudem Dei in secula benedi-
cti. Amen.

FINIS MENSIS MARTII

Annumer Bibliotheca Fratrum
Capucinatorum Paderborna.
3